

Javna ustanova **Zavod za prostorno uređenje**
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU GRADA DELNICA

za razdoblje od 2019. do 2022.g.

- nacrt izvješća -

Rijeka, studeni 2023.

Naziv elaborata:

Izvešće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.g.

Gradonačelnica Grada Delnica:

Katarina Mihelčić, dipl. ing. agr

Izrada:

JU ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Voditeljica izrade:

Sanja Turk, dipl.ing.arh. (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)

SANJA TURK
univ. dipl. inž. arh.
OVLAŠTENA ARHITEKTICA
URBANISTICA
A-U 60

Radni tim i suradnici:

- Mia Šimičić, mag. ing.aedif. (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)
- Vedran Radić, dipl.ing.građ. (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)
- Mirjana Marinić, dipl.ing.arh. (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)
- Vedrana Petrović, mag.oec.spec. (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)
- Srđan Stašek, mag.geogr. (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)
- Sanja Turk, dipl.ing.arh. (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)
- Neven Matočec (Asco-Lab j.d.o.o. za istraživanje i razvoj)
- Dr. sc. Ivana Kušan(Asco-Lab j.d.o.o. za istraživanje i razvoj)

Ravnatelj:

Adam Butigan, mag.ing.geod.

Vrijeme izrade:

Rijeka, studeni 2023.

SADRŽAJ

I.	POLAZIŠTA	7
I.1	Ciljevi izrade Izješća	7
I.2	Zakonodavno-institucionalni okvir	7
I.3	Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave	7
	Položaj, površina i upravno-teritorijalni ustroj i podjela	7
	Prirodna i zemljopisna obilježja.....	9
	Stanovništvo	16
I.4	Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornoga uređenja županije.....	23
	JLS u sustavu naselja prema PP PGŽ.....	23
	Građevine od važnosti za državu i županiju	24
	Obveze iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije.....	26
II.	ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	32
II.1	Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave	32
	Planska namjena površina.....	32
II.2	Sustav naselja	52
	Gustoća naseljenosti i izgrađenosti naselja	52
	Mreža društvenih djelatnosti po naseljima	57
II.3	Gospodarstvo.....	65
	Tržište rada	65
	Ključne gospodarske djelatnosti.....	75
	Obrtništvo	80
	Turizam	80
	Razvojni položaj Grada Delnica.....	85
	Financijski kapaciteti Grada Delnica.....	86
II.4	Opremljenost prostora infrastrukturom.....	88
	Cestovna infrastruktura	88
	Javni gradski prijevoz.....	97
	Biciklističke staze.....	97
	Željeznička infrastruktura	105
	Elektronička komunikacijska (telekomunikacijska) infrastruktura	106
	Energetska infrastruktura	109
	Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda.....	110

Ostala komunalna infrastruktura.....	114
Gospodarenje otpadom.....	117
II.5 Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	120
Korištenje prirodnih resursa	120
Zaštita voda.....	121
Prirodne vrijednosti	122
Krajobrazne vrijednosti.....	136
Prostorni identitet.....	138
Zaštita i očuvanje kulturnih dobara.....	138
Napuštene (brownfield) lokacije	140
Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća.....	142
II.6 Obvezni prostorni pokazatelji	147
III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA.....	151
III.1 Izrada prostornih planova	151
III.2 Provedba prostornih planova.....	154
III.3 Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor.....	155
III.4 Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru.....	158
IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	165
IV.1 Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	165
IV.2 Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave	168
IV.3 Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja	171
V. IZVORI PODATAKA	174
VI. POPIS TABLICA	175
VII. POPIS KARTOGRAMA.....	177
VIII. POPIS GRAFIKONA.....	177
IX. POPIS SLIKA.....	178

PRILOG: Tematsko područje: prirodne vrijednosti - 1. DIO: Izrada analize i ocjene stanja i trendova na području Grada Delnica, 2. DIO: Izrada preporuka za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioriteta aktivnosti na području Grada Delnice

I. POLAZIŠTA

I.1 Ciljevi izrade Izvješća

Osnovni cilj izrade Izvješća je sagledavanje cjelovite slike stanja u prostoru u promatranom razdoblju, kao i pregled stanja vezano uz izradu i provedbu dokumenata prostornog uređenja.

Izvješće mora sadržavati analizu i ocjenu kojom se provjerava stanje u prostoru, ostvarenje postavljenih ciljeva prostornog razvoja, provjerava se djelotvornost izrade i provođenje dokumenata prostornog uređenja niže razine, kao i drugih dokumenata. Daje se i osvrt na provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća.

Na temelju izrađenih analiza u konačnici se Izvješćem daju preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritetnih aktivnosti, ocjena o potrebi izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornog uređenja te prijedlog ostalih zahvata i aktivnosti u prostoru kojima bi se unaprijedio i poboljšao održivi razvoj u prostoru Grada Delnica.

Prethodno izrađeno Izvješće o stanju u prostoru bilo je naslovljeno kao *Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica od 2018. – 2022.g.*, a bilo je razmatrano na sjednici Gradskog vijeća Grada Delnice održanoj 5. lipnja 2019.g.. Predmetno Izvješće je bilo (krivo) naslovljeno na buduće razdoblje, dok je u naravi kroz njega bio dan prikaz stanja u prostoru zaključno do konca 2018.g.

Sukladno zakonskoj obavezi (čl. 39. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19)), po isteku četverogodišnjeg razdoblja od prethodnog izvješća, pristupilo se izradi novog Izvješća o stanju u prostoru i to za razdoblje od 2019. do 2022.g.

I.2 Zakonodavno-institucionalni okvir

Obveza izrade izvješća o stanju u prostoru je utvrđena odredbom članka 39. Zakona o prostornom uređenju, a način njegove izrade je utvrđen Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“ 48/14, 19/15).

U skladu s člankom 15. Zakona o prostornom uređenju, učinkovitost prostornog uređenja za područje Grada Delnica osigurava Gradsko vijeće donošenjem prostornih planova (prostornog plana uređenja jedinice lokalne samouprave - Grada Delnica te prostornih planova užih područja - urbanističkih planova uređenja) te prihvaćanjem drugih dokumenata propisanih Zakonom.

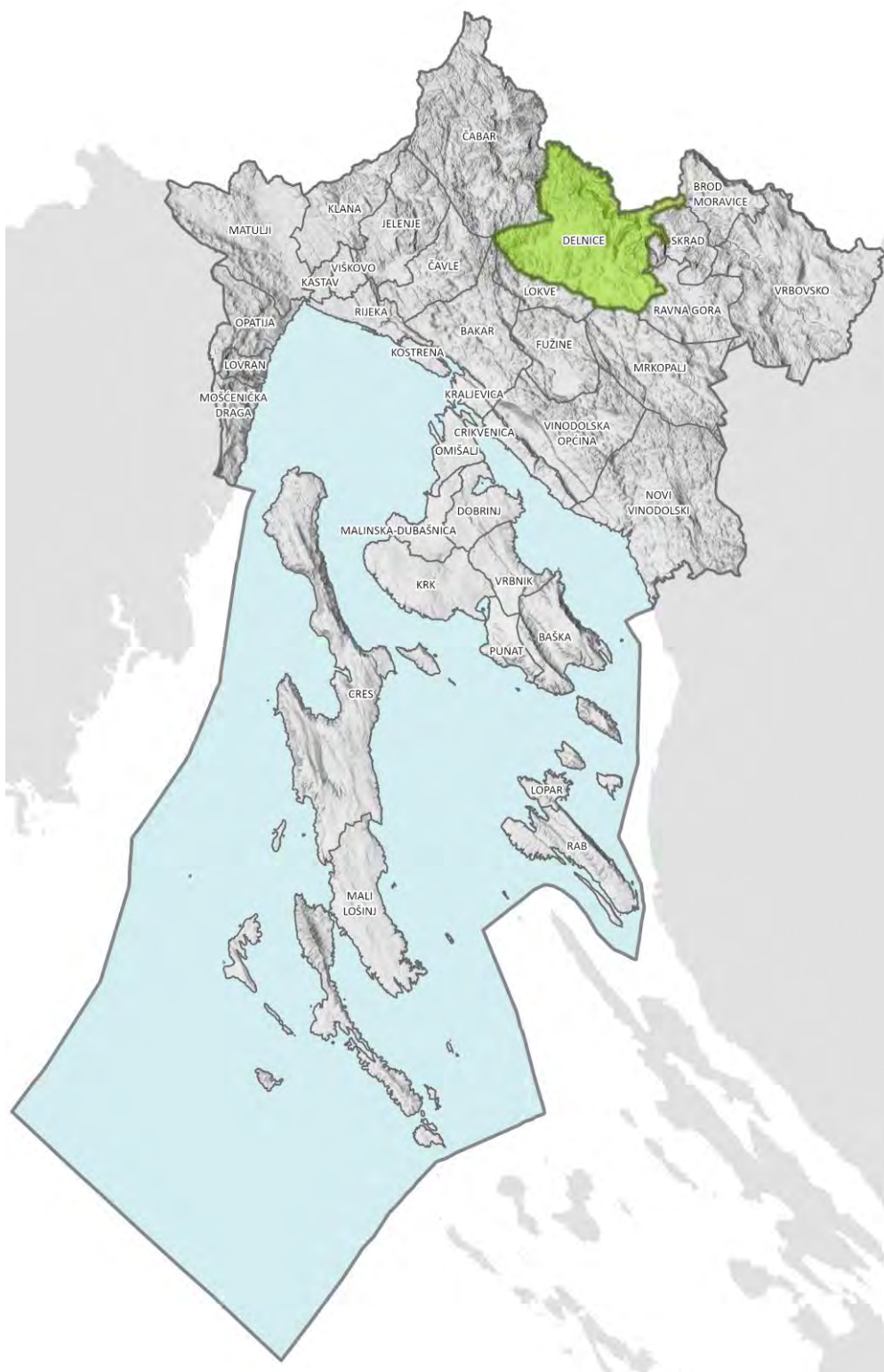
I.3 Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave

Položaj, površina i upravno-teritorijalni ustroj i podjela

Grad Delnice kao jedinica lokalne samouprave se nalazi u sastavu Primorsko-goranske županije. Na sjeveru graniči s Republikom Slovenijom, a počevši od zapada prema istoku, okružuje ga Grad Čabar, Općina Čavle i Grad Bakar (dijele granicu samo u jednoj točki) te Općine Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora, Skrad i Brod Moravice. (Kartogram 1).

Kartogram 1: Položaj Grada Delnica u odnosu na teritorijalni ustroj Primorsko-goranske županije

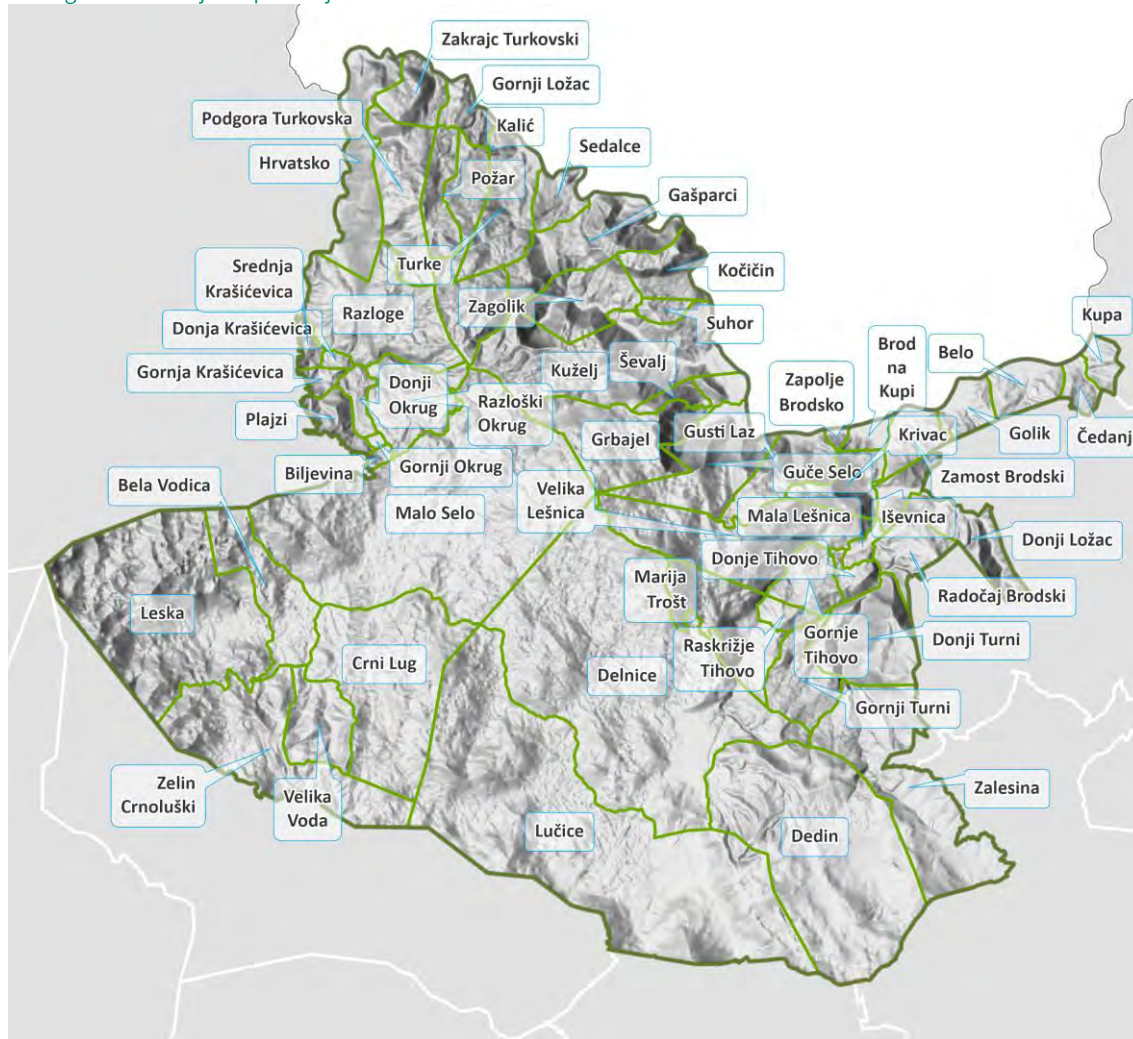
Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Površina područja Grada Delnica (230,8 km²) čini oko 6,4 % kopnene površine Primorsko-goranske županije (uključujući i površine otoka u županiji).

U sastav administrativnog područja Grada Delnica ubraja se 55 naselja: Bela Vodica, Belo, Biljevina, Brod na Kupi, Crni Lug, Čedan, Dedin, Delnice, Donja Krašićevica, Donje Tihovo, Donji Ložac, Donji Okrug, Donji Turni, Gašparci, Golik, Gornja Krašićevica, Gornje Tihovo, Gornji Ložac, Gornji Okrug, Gornji Turni, Grbajel, Guče Selo, Gusti Laz, Hrvatsko, Iševnica, Kalić, Kočičin, Krivac, Kupa, Kuželj, Leska, Lučice, Mala Lešnica, Malo Selo, Marija Trošt, Plajzi, Podgora, Turkovska, Požar, Radočaj Brodski, Raskrižje Tihovo, Razloge, Razloški Okrug, Sedalce, Srednja Krašićevica, Suhor, Ševalj, Turke, Velika Lešnica, Velika Voda, Zagolik, Zakrajc Turkovski, Zalesina, Zamost Brodski, Zapolje Brodsko i Zelin Crnoluški. (Kartogram 2).

Kartogram 2: Naselja na području Grada Delnica

Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Prirodna i zemljopisna obilježja

Prostor Grada prostire se na nadmorskim visinama od tek 215 m (obala rijeke Kupe kod istoimenog sela na krajnjem sjeveroistočnom dijelu općine), sve do vrha Veliki Risnjak (1528 m) na zapadnoj granici područja Grada, pa se tako ova, za takav vertikalni raspon mala prostorna jedinica (230 km²) proteže u visinskom rasponu od čak 1312 m (Sl. 2.). To ju svrstava u sam vrh nacionalnih JLS prema visinskom rasponu ranga gradova i općina. Još je važnije to što ovako

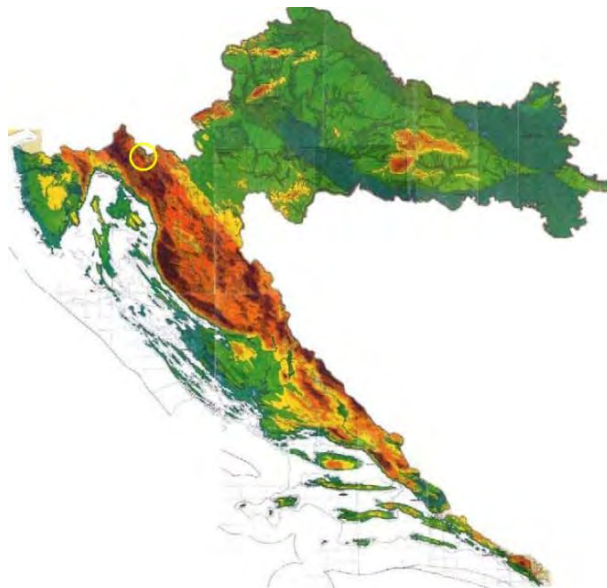

veliki visinski raspon uvjetuje vrlo raznolike uvjete za život i rad čovjeka, ali uvjetuje i iznimno veliku raznolikost staništa i bioloških vrsta. To pretpostavlja postojanje velikog broja različitih tipova gospodarskih resursa, ali i veliku odgovornost za njihovo očuvanje (Jukić i sur. 2019).

Slika 1: Položaj područja Grada Delnice

Položaj područja Grada Delnice (žuta kružnica) prema krajobraznim tipovima; tamno-plavo: Gorski kotar + plavozeleno: Lika = gorska Hrvatska (Bralić 1995).

Položaj područja Grada Delnice (žuta kružnica) u odnosu na visinske pojase Hrvatske (narančasto i smeđe – gorski pojas)

Područje Grada Delnice ima vrlo značajan prometni položaj, kako na regionalnoj (županijskoj), tako i nacionalnoj razini jer se nalazi na istoimenom, tzv. delničkom koridoru, ili „središnjem kraju“ odn. na središnjem području Gorskog kotara (Bognar i sur. 1975, Pavić 1981, Sl. 3), koje se zbog prirodne konfiguracije terena (veliki niz prijevoja) najlakše prometno savladava preko dinarske barijere koja dijeli primorsku od kontinentalne Hrvatske.

Taj je koridor smješten između dva izrazita visočja s isponima preko 1500 m n.v. (risnjačko-snežničko na sjeverozapadu koje Hrvatska dijeli sa susjednom Slovenijom, te velikokapelsko na jugoistoku Gorskog kotara). Ovaj geostrateški značaj javlja se još u prvoj polovici XVIII. st., 1727. g. puštanjem u promet Karlovske ceste, koja i danas ima magistralnu, odnosno regionalnu razinu značaja. Ova cesta zapravo povezuje Karlovac s Bakrom, a u neposrednu blizinu grada dolazi kod ravnogorske Kosice i zaobilazi Delnice. Ipak dolazak tako značajne (i jedine) ceste u širokoj okolini toga doba, ostvario je veliki utjecaj i na Delnice. Nakon nepunih 100 godina korištenja, Karolina je ustupila mjesto glavne prometnice Lujzijani (građena 1803.-1811.), koja je ovoga puta direktno povezala jakom prometnicom Delnice s jedne strane s kopnom unutrašnjošću, a s druge, riječkim primorjem. Današnja „stara cesta“ Karlovac – Rijeka, Lujzijana, sa svojih 141 km dužine spojila je Karolinu i Rijeku u Napoleonskim vremenima i time postala najkraća ruta između najvećih gradova središnje i primorske Hrvatske, preko najvećeg

gorskokotarskog grada Delnice. U području Grada Delnice, iz smjera Kupjaka, ulazi kod Zalesine, a u smjeru Rijeke iz njega izlazi na prijevoju Kamerkin dol između delničkih Lučica i naselja Lokve.

Slika 2: Položaj delničkog koridora (I - označen „kariranim“ uzorkom, prema Bognar i sur. 1975).

Izvor: Bognar i sur. 1975

Danas daleko najveći prometni značaj ima autocesta Bosiljevo – Rijeka, koja je najprije izgrađena kao polu-autocesta, a 2008. ova je prometnica u potpunosti dovršena u punom profilu autoceste. Ta prometnica danas zadovoljava sve suvremene potrebe transporta ljudi i roba. Na područje Grada ulazi iz smjera Ravne Gore, kao i Lujzijana, kod Zalesine, a u smjeru Rijeke gore spomenutim prijevojem jer teče \pm paralelno s Lujzijanom. Ubrojimo li i prugu Zagreb-Karlovac-Rijeka, koja na području grada vijuga između Lujzijane i autoceste Bosiljevo – Rijeka, pa koristi ista područja ulaska na područje grada – što ovaj prometni pravac upravo i čini izrazitim koridorom – delničkim. Sve to dokazuje kako je položaj Grada Delnice od prvorazredne prometno-strateške važnosti i kako je promet stoljećima bio pokretač razvoja i s njime u vezi najviše drvna industrija (usp. Pavić 1981).

Geologija

Raznolikost geološke podloge područja Grada Delnica poklapa se u glavnim crtama s reljefnom raznolikošću na malom prostoru. Sjever područja u kojemu dominira duboko usječena dolina

gornje Kupe, koja na mnogim mjestima, zajedno s pritocima ima kanjonska obilježja, u velikoj se mjeri poklapa s vododrživom paleozojskom podlogom, čiji je izdanak otočnog karaktera, jer je to područje na svojoj geološkoj površini izolirano od najbližih sličnih takvih „otoka“ (Lokvarsko-crnoluški bazen i područje Brloško kraj Fužina) golemim krškim prostranstvom Dinarida. Sustav permskih silikata doline gornje Kupe značajno je prekinut jedino na potezu između šireg izvorskog područja rijeke Kupe (Razloge-izvor Kupe) i njenog zavoja kod Hrvatskog i ušća Čabranke gdje Kupa naglo mijenja svoj smjer pružanja sjever-jug u sjeverozapad-jugoistok. Područje prekida vododržive zone predstavlja desna vapnenačka vodopropusna strana (Strma rebar) i lijeva djelomice vodonepropusna strana kanjona jurske starosti. Ovaj „otok“ kristaliničnih silikatnih stijena (pretežno klastiti) srednjopermske starosti koji je izbio na površinu na područjima doline gornje Kupe i drugi permški, na jugozapadu područja grada, u Crnom Lugu i slivu potoka Križ, u širokom je okruženju mnogo mlađih sedimentnih karbonatnih stijena gornjotrijaske i jurske starosti lijasa (dolomiti i klastiti) i lijas-dogera (vapnenci s rožnjacima, Slika 3.).

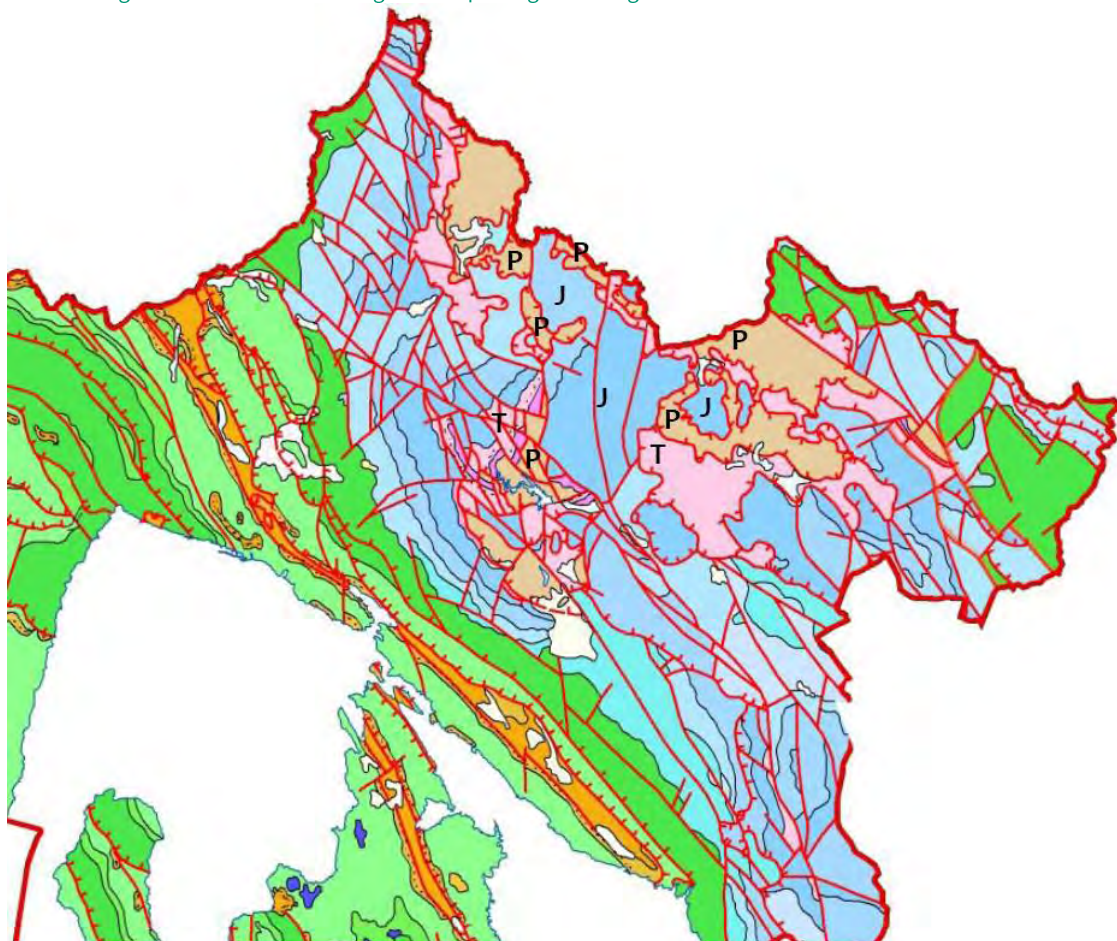
Zbog velike razlike u nadmorskoj visini i otvorenosti prema stalnim toplim zračnim strujanjima ova dva geološka otoka, iako sličnog geološkog sastava, međusobno su vrlo različita u pogledu visine i edafske podloge, različite (dodatno i termički uvjetovane) pedogeneze, a time i u razvoju različitih acidofilnih stanišnih tipova. S druge strane, obadva silikatna, otočka geološka bloka drastično se, zbog svoje kisele reakcije pak razlikuju od neutrofilnih karbonatnih površina na kojima se također razvijaju specifična staništa, različita od ovih acidofilnih.

Ovakva heterogena situacija uzrok je i raznolikosti u hidrologiji. Zahvaljujući ovim silikatnim i djelomično gornjotrijaskim pretežno vododrživim dolomitnim cjelinama koji ih okružuju, silikatnim vododrživim otocima, područje Grada obiluje nebrojenim izvorima, posebno krškima vrlo velike izdašnosti, koji se javljaju na kontaktu karbonatnih vodopropusnih blokova sa silikatima (izvori Kupe, Velike i Male Belice, Kupice itd.), zatim gustom mrežom malih vodotokova (u Razlogama, strmicima Kupe kod naselja Turke i sjeveroistočno od Delnica, slivova ponornih potoka Križ, Mrzlice i crnoluške Velike vode) i svakako većim vodotocima gorskih obilježja (Kupa, Velika i Mala Belica, Kupica i Curak). Uz trajno prisustvo voda, razvijaju se posebna hidromorfna tla, te veliki broj različitih stanišnih tipova ovisnih o trajnoj vodi i/ili podzemnoj vodi na maloj dubini.

S druge strane vodopropusna karbonatna područja jurske starosti temelj su razvoj specifičnih neutrofilnih (šumskih) staništa, posebnih staništa razvijenima na stjenjacima, te krških podzemnih staništa, koje ovdje često obiluju podzemnom vodom. Ovakva velika raznolikost geološke podloge (Slika 3) u kombinaciji s reljefnim značajkama ima veliku ulogu u razvoju velike biotske (vrstene i stanišne) raznolikosti (usp. Bertović 1999).

Slika 3: Pregledna karta raznolikosti geološke podloge Gorskog kotara

– oznake na karti predstavljaju glavne tipove jedinica geološke građe na području Grada Delnice: J: sedimentne karbonatne (vapnenci i dolomiti), uglavnom vodopropusne stijene jurske starosti; P: kristalinične silikatne vodonepropusne stijene permske starosti; T: sedimentne karbonatne stijene, najčešće dolomiti gornjotrijaske starosti.

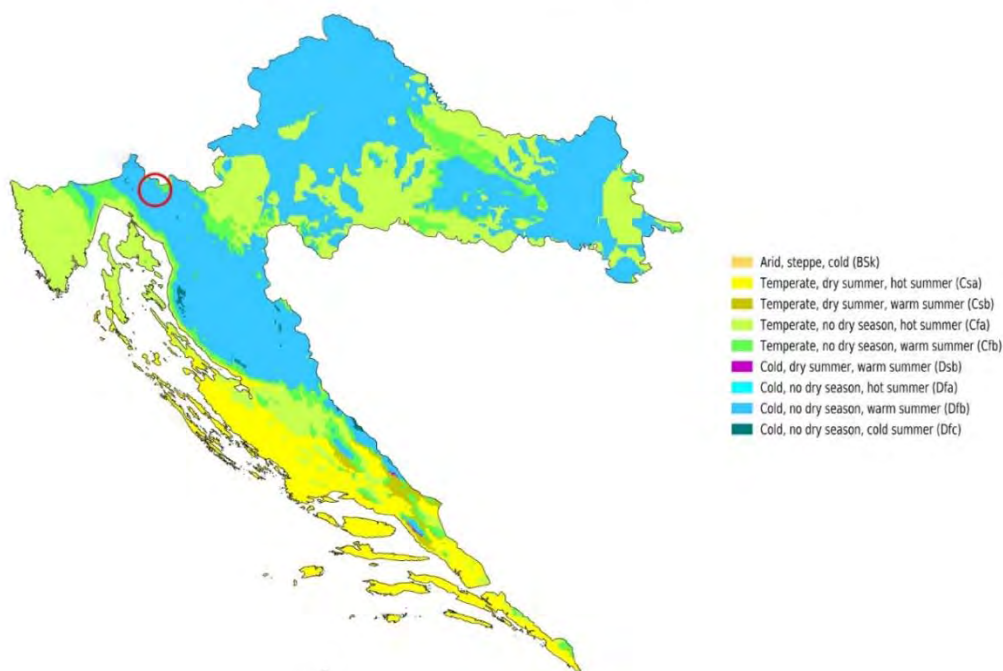
Klimatska obilježja

S obzirom na svoj geografski položaj (sjeverozapadni Dinaridi, Gorski kotar) i reljef, klima Grada Delnice je izrazito dinarsko-alpskog odnosno planinskog karaktera. Na većim nadmorskim visinama dinarskih planina u Gorskom kotaru, Lici i dalmatinskom zaleđu prisutna je planinska klima koja se razlikuje od šireg područja prvenstveno po temperaturnom i snježnom režimu (Zaninović i sur. 2008). Imajući u vidu izraziti krški karakter velikog dijela područja (središnji i južni dijelovi), krške depresije (niz dolina: Lučice, Toriček, Opaljenac i crnoluški Dolci, te veće ponikve) koje predstavljaju izrazita mrazišta (usp. Horvat 1961, Gams 1972, Surina i Vreš 2004), te najviše ispone s velikom visinom u nacionalnom okviru, preko 1500 m (vrh Veliki Risnjak 1528 m) u zapadnom dijelu, te duboku termofilnu dolinu gornje Kupe, postoje vrlo značajne varijacije u lokalnoj klimi. Za šire risnjačko područje značajna klimatska karakteristika je svakako iznimno velika godišnja količina oborina (preko 4000 m), što ga čini najkišovitijim predjelom Hrvatske, ali i jednom od najkišovitijih krajeva Europe.

Prema Köppen-Geigerovoj klasifikaciji klime te novim metodološkim rješenjima i modelima koji operiraju s detaljnim recentnim podacima u kojima je došlo do osjetnih klimatskih promjena, danas imamo znatno bolju sliku o klimi našeg područja u nedavnoj prošlosti, trenutnoj situaciji, te kvalitetnim predikcijskim modelima (Kottek i sur. 2006, Rubel i sur. 2010, Beck i sur. 2018, <https://climaproof.net/westernbalkans>). Ovakva znatno kvalitetnija klimatološka podloga od prethodnih, odražava stanje blizu realnome u vremenskoj skali od oko stoljeća i četvrt, što čini znatno poboljšanje u razumijevanju distribucije i dinamike stanišnih tipova (značajno ovise o klimatskim prilikama i njihovoj povijesti), te u razumijevanju ugroženosti određenih tipova staništa, kao i dinamici mnogih bioloških vrsta ključnih u održavanju ekološke ravnoteže, na globalnoj i lokalnoj razini (npr. Pošta i sur. 2023). Iako je u značajnom nazadovanju, još uvijek dobar dio kontinentalne Panonske Hrvatske potpada pod svjež (snježnu ili hladnu) umjerenu klimu, bez sušne sezone sa svježim ljetima, kakva upravo dominira u dinarskoj, gorskoj Hrvatskoj. Dok većina područja Grada Delnice danas potpada pod ovaj klimatski tip (Dfb), termofilna duboka dolina gornje Kupe na krajnjem sjeveru, produžetak je klimatskog tipa „Cfb“ (topla umjerena klima, bez sušnog razdoblja s toplim ljetom), koji se pruža uzvodno kanjonom rijeke Kupe sve do njenih krških izvora. Ovakva situacija čini područje grada izrazito kontrastnim (Sl. 5) i vrlo raznolikim u biološkom pogledu.

Slika 4: Položaj područja Grada Delnice (crvena kružnica) u odnosu na današnju distribuciju Köppen-Geigerove klimatskih tipova u Hrvatskoj (prema: Beck i sur. 2018)

Köppen-Geiger climate classification map for Croatia (1980-2016)

Source: Beck et al.: Present and future Köppen-Geiger climate classification maps at 1-km resolution, Scientific Data 5:180214, doi:10.1038/sdata.2018.214 (2018)

Gorski kotar generalno u najvećoj mjeri pripada u klasu klime Cfsbx”, a vršni dijelovi planina (viši od 1200 m n.m.) u klimu Dfsbx”. Za ta područja karakterističan je izostanak sušnih razdoblja, dok najviše oborine padne u mjesecu hladnije polovice godine (fs). Zimsko je kišno razdoblje razdvojeno u jesensko-zimski i proljetni maksimum (Zaninović i sur. 2008). Prema

istom izvoru, srednja godišnja temperatura iznosi najviše 10-11°C uz rijeku Kupu oko Broda na Kupi, a najniža 1-2°C na vršnom području planine Risnjak. U velikom središnjem dijelu područja grada zimi je razmjerno hladno s prosječnim siječanjskim temperaturama od -2 do -1°C, međutim najviši dijelovi planine Risnjak imaju u najhladijem dijelu godine prilično niske temperature -5 do -4°C, a najtoplije dno doline Kupe, značajno visoke 0-1°C (iznad ledišta vode). Zbog toga je ovo područje u tom aspektu termički vrlo heterogeno. Prosječne srpanjske temperature zraka na području Grada Delnice su podjednako izrazito kontrastne i kreću se od čak 20-21°C na krajnjem sjeveroistoku u dolini gornje Kupe, pa sve do tek 13-14°C u vršnim dijelovima risnjačkog masiva na zapadu područja (čak do osam stupnjeva razlike). Slično, srednji broj hladnih dana u godini na krajnjem sjeveroistoku, u dolini gornje Kupe iznosi tek 60-80, dok na najvišim terenima (iznad ~950: risnjački masiv, masiv Tisovac – Drgomalj, Kupjački vrh i Petehovac) on iznosi 140-160 (najviša statistička klasa za RH!). Gotovo kao preslika, srednji broj toplih dana u godini na području grada iznosi na istom najtoplijem području (dolina Kupe) čak 70-80, dok na najvišim, najhladnijim predjelima on iznosi ispod 10 (najniža statistička klasa za RH!), dakle do osam puta kraće razdoblje (!) u odnosu na najtoplije područje. Iz podataka klimatološke podloge, jasno je razvidan važan činitelj velike stanišne i vrstene raznolikosti na području Grada Delnice.

Stanovništvo

Prema rezultatima Popisa stanovništva u svim naseljima Grada Delnica 2021. godine živjelo je 5.135 stanovnika što čini 27,1% stanovnika Gorskog kotara odnosno 1,9% ukupnog stanovništva Primorsko-goranske županije. Godine 2011. na području Grada živjelo je 5.952 stanovnika te se u međupopisnom razdoblju 2011. - 2021. godine **broj stanovnika smanjio za 13,7%**. Gustoća naseljenosti Grada Delnica iznosi 22,3 stanovnika po km², što je malo više od prosječne gustoće naseljenosti Gorskog kotara (14,9 st/km²), ali tri puta manje od prosječne gustoće naseljenosti Primorsko-goranske županije (73,9 st/km²).

Na administrativnom području Grada Delnica nalazi se 55 naselja, od kojih većinu čine mala, patuljasta naselja (Tablica 1). Pedeset naselja broji manje od 50 stanovnika ili nema stalnih stanovnika, a samo je pet naselja u kojima živi više od 50 stanovnika, Dedin (154 st.), Brod na Kupi (156), Crni Lug (209), Lučice (298) i Delnice, najveće i centralno naselje Grada, kao i cijele regije Gorski Kotar, u kojem živi 3.861 stanovnika odnosno tri četvrtine ukupnog broja stanovnika Grada.

Deset je naselja u kojima nema stanovnika, a sukladno podacima iz Popisa stanovništva 2021. godine, broj naselja bez stanovnika se je povećao u odnosu na 2011. godinu. U međupopisnom razdoblju 2011. – 2021. naselja Kalić, Kočičin i Zakrajc Turkovski izgubila su stalne stanovnike. Među najmanjim naseljima tri su naselja samo s jednim stanovnikom (Donji Okrug, Ševalj, Zagolik). Zanimljivost je da u naseljima Ševalj i Zagolik 2011. godine nije živio niti jedan stanovnik te pripadaju malobrojnim naseljima koja su u posljednjem međupopisnom razdoblju zabilježila porast broja stanovnika, makar i minimalan.

Porast stanovništva zabilježen je i u naseljima Bela Vodica, Dedin, Gornja Krašićevica i Gusti Laz. U tri naselja broj stanovnika je stagnirao i nije se promijenio u odnosu na 2011. godinu. Među naseljima s više od 50 stanovnika, osim u naselju Dedin, prisutna je depopulacija. Broj stanovnika središnjeg naselja Delnice smanjio se za 11,8%, Broda na Kupi za 24,6%, Crnog Luga 17,4%, Lučica 10,2%. Broj stanovnika u naselju Dedin porastao je za 65,6%.

Tablica 1: Naselja Grada Delnica prema broju stanovnika 2001., 2011. i 2021. godine

Naselje	Broj stanovnika			Udio u broju stanovnika Grada (%)		Indeks promjene 2021./2011.	Međupopisna promjena 2021./2011.	Stopa prosječne godišnje promjene 2021./2011.
	2001.	2011.	2021.	2011.	2021.			
Bela Vodica	31	24	28	0,40	0,55	116,7	4	1,54
Belo	13	9	6	0,15	0,12	66,7	-3	-4,00
Biljevina	5	4	3	0,07	0,06	75,0	-1	-2,86
Brod na Kupi	248	207	156	3,48	3,04	75,4	-51	-2,81
Crni Lug	291	253	209	4,25	4,07	82,6	-44	-1,90
Čedanaj	11	9	3	0,15	0,06	33,3	-6	-10,00
Dedin	73	93	154	1,56	3,00	165,6	61	4,94
Delnice	4.451	4.379	3.861	73,57	75,19	88,2	-518	-1,26
Donja Krašićevica	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Donje Tihovo	8	5	4	0,08	0,08	80,0	-1	-2,22
Donji Ložac	8	6	5	0,10	0,10	83,3	-1	-1,82

Naselje	Broj stanovnika			Udio u broju stanovnika Grada (%)		Indeks promjene 2021./2011.	Međupopisna promjena 2021./2011.	Stopa prosječne godišnje promjene 2021./2011.
	2001.	2011.	2021.	2011.	2021.			
Donji Okrug	3	2	1	0,03	0,02	50,0	-1	-6,67
Donji Turni	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Gašparci	17	15	11	0,25	0,21	73,3	-4	-3,08
Golik	18	16	7	0,27	0,14	43,8	-9	-7,83
Gornja Krašićevica	5	2	3	0,03	0,06	150,0	1	4,00
Gornje Tihovo	8	6	4	0,10	0,08	66,7	-2	-4,00
Gornji Ložac	13	10	5	0,17	0,10	50,0	-5	-6,67
Gornji Okrug	4	2	2	0,03	0,04	100,0	0	0,00
Gornji Turni	15	13	9	0,22	0,18	69,2	-4	-3,64
Grbajel	21	17	11	0,29	0,21	64,7	-6	-4,29
Guče Selo	44	27	19	0,45	0,37	70,4	-8	-3,48
Gusti Laz	17	4	6	0,07	0,12	150,0	2	4,00
Hrvatsko	59	49	49	0,82	0,95	100,0	0	0,00
Iševnica	20	9	5	0,15	0,10	55,6	-4	-5,71
Kalić	4	4	0	0,07	0,00	0,0	-4	-20,00
Kočičin	1	1	0	0,02	0,00	0,0	-1	-20,00
Krivac	28	23	18	0,39	0,35	78,3	-5	-2,44
Kupa	11	8	5	0,13	0,10	62,5	-3	-4,62
Kuželj	35	52	28	0,87	0,55	53,8	-24	-6,00
Leska	2	3	3	0,05	0,06	100,0	0	0,00
Lučice	337	332	298	5,58	5,80	89,8	-34	-1,08
Mala Lešnica	2	8	7	0,13	0,14	87,5	-1	-1,33
Malo Selo	79	62	40	1,04	0,78	64,5	-22	-4,31
Marija Trošt	58	46	38	0,77	0,74	82,6	-8	-1,90
Plajzi	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Podgora Turkovska	10	8	3	0,13	0,06	37,5	-5	-9,09
Požar	17	8	4	0,13	0,08	50,0	-4	-6,67
Radočaj Brodski	49	40	5	0,67	0,10	12,5	-35	-15,56
Raskrižje Tihovo	5	7	3	0,12	0,06	42,9	-4	-8,00
Razloge	10	8	5	0,13	0,10	62,5	-3	-4,62
Razloški Okrug	9	5	2	0,08	0,04	40,0	-3	-8,57
Sedalice	21	16	12	0,27	0,23	75,0	-4	-2,86
Srednja Krašićevica	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Suhor	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Ševalj	3	0	1	0,00	0,02	0,0	1	20,00
Turke	44	31	19	0,52	0,37	61,3	-12	-4,80
Velika Lešnica	22	16	4	0,27	0,08	25,0	-12	-12,00
Velika Voda	6	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Zagolik	3	0	1	0,00	0,02	0,0	1	20,00
Zakrajc Turkovski	2	2	0	0,03	0,00	0,0	-2	-20,00
Zalesina	53	41	31	0,69	0,60	75,6	-10	-2,78
Zamost Brodski	39	36	35	0,60	0,68	97,2	-1	-0,28
Zapolje Brodsko	29	34	12	0,57	0,23	35,3	-22	-9,57

Naselje	Broj stanovnika			Udio u broju stanovnika Grada (%)		Indeks promjene 2021./2011.	Međupopisna promjena 2021./2011.	Stopa prosječne godišnje promjene 2021./2011.
	2001.	2011.	2021.	2011.	2021.			
Zelin Crnoluški	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Grad Delnice	6.262	5.952	5.135	100,00	100,00	86,3	-817	-1,47

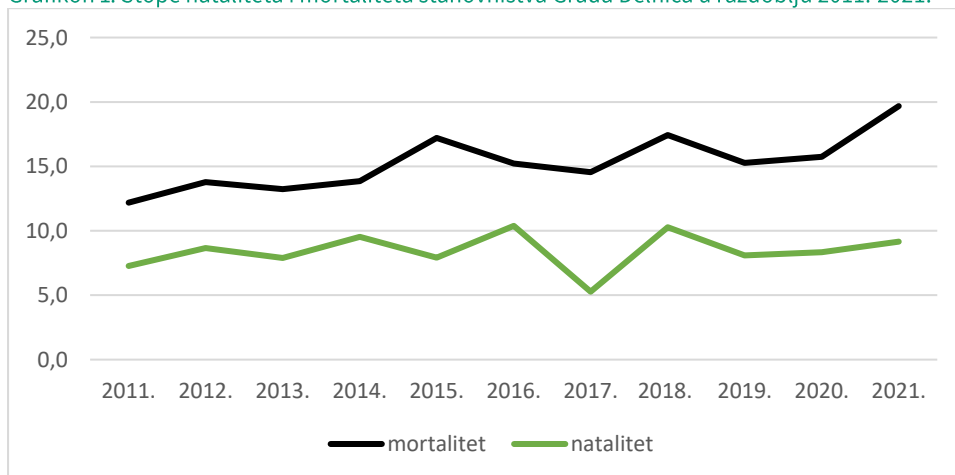
Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Prirodno i mehaničko kretanje stanovništva

Prirodna depopulacija neprekinuti je demografski proces i najznačajnija odrednica ukupnog kretanja stanovništva u Gradu, što je svojstveno i za područje cijelog Gorskog kotara. U razdoblju od 2011. do 2021. godine **broj umrlih veći je od broja rođenih**, a usporedbom po godinama, uočava se kako je u svakoj godini zabilježen prirodan pad. Broj rođene djece kroz godine je varirao, stope nataliteta se kreću na približno istim razinama, a najznačajniji pad zabilježen je 2017. godine (Grafikon 1). Do 2014. godine stope mortaliteta su se uglavnom kretale na približno istoj razini, a nakon 2014. godine dolazi do porasta u odnosu na ranije godine.

Vitalni indeks jednostavan je pokazatelj za razmatranje prirodnog kretanja koji pokazuje broj živorođenih na 100 umrlih osoba i dobar je pokazatelj smjera bioreprodukcije. Njegova vrijednost za Grad Delnice u razdoblju 2011. - 2021. iznosi 55,4 (Tablica 2). U 2011. godini vitalni indeks iznosio je 59,7, a u 2021. godini 46,5. Vrijednosti vitalnog indeksa ukazuju kako je na djelu smanjujuća reprodukcija stanovništva odnosno kako se broj stanovnika smanjuje prirodnom promjenom. U razdoblju od 2011. do 2021. godine u samo četiri naselja zabilježena je pozitivna prirodna promjena, gdje je broj rođenih premašio broj umrlih osoba. Pozitivnu prirodnu promjenu zabilježila su naselja Dedin (+53), Gusti Laz (+10), Hrvatsko (+4) i Zapolje Brodsko (+18). U 40 naselja na području Grada u desetogodišnjem razdoblju nije zabilježena niti jedna novorođena osoba.

Grafikon 1: Stope nataliteta i mortaliteta stanovništva Grada Delnice u razdoblju 2011.-2021.

Izvor: Vitalna statistika 2011.-2021., DZS RH, Zagreb

Druga sastavnica kretanja stanovnika je prostorna pokretljivost odnosno migracija stanovništva u prostoru. Podaci iz godišnjih statističkih priopćenja o migraciji na razini naselja ukazuju na negativne migracijske trendove u razdoblju od 2011. do 2021. godine. Iako treba biti svjestan ograničenja ovih podataka jer se temelje na prijavi i odjavi prebivališta sukladno evidenciji Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, ipak je moguće sagledati broj doseljenih i odseljenih osoba na godišnjoj razini što može pomoći u sagledavanju migracijskih trendova. Ukupni migracijski saldo Grada Delnica negativan je. Samo sedamnaest naselja imalo je pozitivan migracijski saldo. Najpozitivniji migracijski saldo imalo je naselje Dedin (+26 stanovnika). Dedin je, ujedno, jedino naselje u kojemu su obje sastavnice kretanja stanovništva pozitivne. Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju primjetno je povećanje odseljavanja u inozemstvo, čime je ukupni migracijski saldo dodatno pogoršan.

Tablica 2: Sastavnice kretanja stanovništva u naseljima Grada Delnica u razdoblju 2011. – 2021.

Naselje	Prirodno kretanje stanovništva				Migracija stanovništva		
	Živoroden i	Umrli i	Prirodna promjena	Vitalni indeks	Doseljen i	Odseljen i	Migracijski saldo
Bela Vodica	2	4	-2	50,0	7	4	3
Belo	1	4	-3	25,0	8	5	3
Biljevina	0	2	-2	0,0	1	0	1
Brod na Kupi	6	32	-26	18,8	33	42	-9
Crni Lug	6	54	-48	11,1	64	58	6
Čedanaj	0	0	0	0,0	1	2	-1
Dedin	61	8	53	762,5	85	59	26
Delnice	346	609	-263	56,8	972	1.010	-38
Donja Krašićevica	0	0	0	0,0	0	0	0
Donje Tihovo	0	1	-1	0,0	0	1	-1
Donji Ložac	0	3	-3	0,0	3	1	2
Donji Okrug	0	1	-1	0,0	1	0	1
Donji Turni	0	0	0	0,0	0	0	0
Gašparci	0	8	-8	0,0	4	7	-3
Golik	0	6	-6	0,0	1	3	-2
Gornja Krašićevica	0	1	-1	0,0	1	0	1
Gornje Tihovo	0	0	0	0,0	0	1	-1
Gornji Ložac	0	3	-3	0,0	2	5	-3
Gornji Okrug	0	2	-2	0,0	0	0	0
Gornji Turni	0	1	-1	0,0	2	5	-3
Grbajel	0	6	-6	0,0	7	11	-4
Guče Selo	0	3	-3	0,0	14	28	-14
Gusti Laz	13	3	10	433,3	4	23	-19
Hrvatsko	10	6	4	166,7	6	20	-14
Iševnica	0	4	-4	0,0	1	3	-2
Kalić	1	3	-2	33,3	0	0	0
Kočičin	0	1	-1	0,0	2	0	2
Krivac	0	7	-7	0,0	7	2	5
Kupa	0	3	-3	0,0	1	3	-2
Kuželj	0	13	-13	0,0	18	25	-7
Leska	0	0	0	0,0	0	5	-5
Lučice	36	54	-18	66,7	106	99	7
Mala Lešnica	0	0	0	0,0	4	1	3

Naselje	Prirodno kretanje stanovništva				Migracija stanovništva		
	Živoroden i	Umrli i	Prirodna promjena	Vitalni indeks	Doseljen i	Odseljen i	Migracijski saldo
Malo Selo	4	14	-10	28,6	9	18	-9
Marija Trošt	1	9	-8	11,1	15	13	2
Plajzi	0	0	0	0,0	0	0	0
Podgora Turkovska	0	5	-5	0,0	0	1	-1
Požar	0	2	-2	0,0	0	5	-5
Radočaj Brodski	0	9	-9	0,0	2	1	1
Raskrižje Tihovo	0	2	-2	0,0	0	0	0
Razloge	0	6	-6	0,0	5	4	1
Razloški Okrug	0	2	-2	0,0	1	4	-3
Sedalce	0	5	-5	0,0	0	2	-2
Srednja Krašićevica	0	0	0	0,0	0	0	0
Suhor	0	1	-1	0,0	3	1	2
Ševalj	0	0	0	0,0	1	1	0
Turke	0	6	-6	0,0	8	18	-10
Velika Lešnica	0	10	-10	0,0	3	3	0
Velika Voda	1	1	0	100,0	3	1	2
Zagolik	0	1	-1	0,0	0	4	-4
Zakrajc Turkovski	0	3	-3	0,0	1	2	-1
Zalesina	7	7	0	100,0	7	24	-17
Zamost Brodski	0	6	-6	0,0	8	9	-1
Zapolje Brodsko	24	6	18	400,0	25	84	-59
Zelin Crnoluški	0	0	0	0,0	1	0	1
Grad Delnice	519	937	-418	55,4	1.447	1.618	-171

Izvor: Vitalna statistika 2011.-2021., DZS RH, Zagreb; Priopćenja o migracijama, 2011.-2021., DZS RH, Zagreb

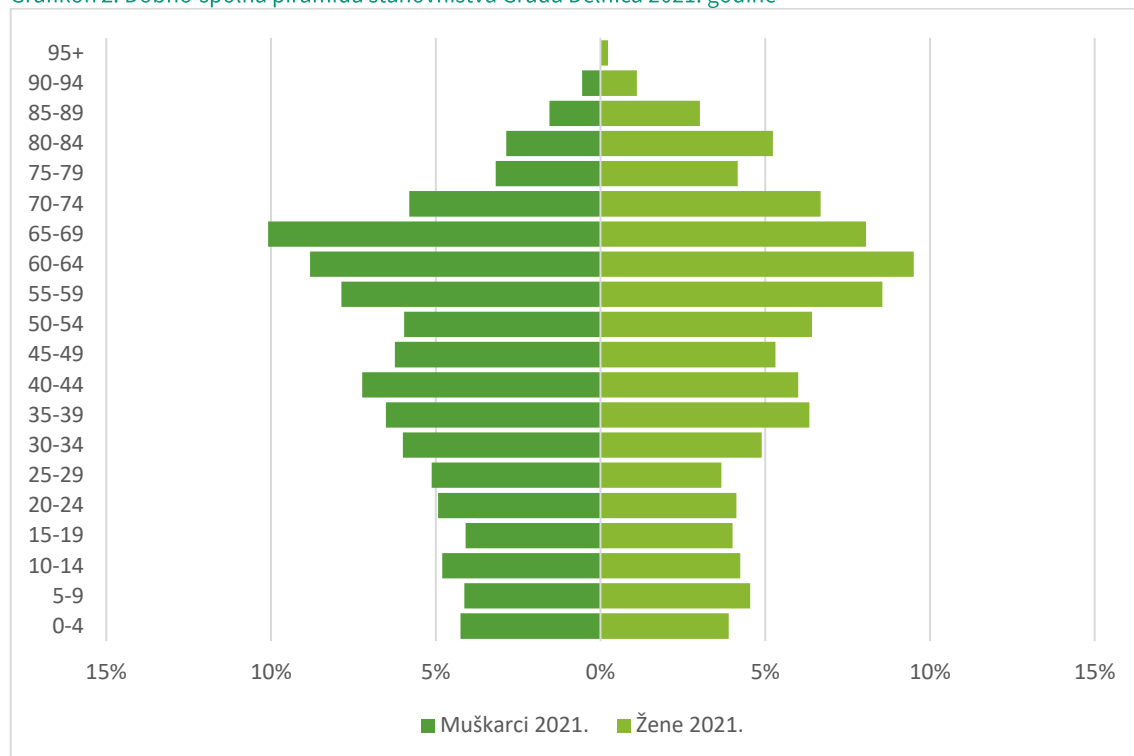
Strukturna obilježja stanovništva

Sastav stanovništva prema dobi važan je pokazatelj demografske budućnosti, uvjetovan prirodnim kretanjem i migracijama. Dobni sastav utječe na obujam dostupne radne snage, broj školske djece i potrebu za odgojnim i obrazovnim institucijama, broj starog stanovništva i potrebu za raznim oblicima zdravstvene i socijalne skrbi.

Izrazito starim stanovništvom smatra se ono stanovništvo u kojemu udjel osoba starih 65 i više godina iznosi više od 12%. Tako je već 2001. godine, s udjelom starog stanovništva od 17,3%, stanovništvo Grada Delnice pripadalo izrazito starom tipu stanovništva. Udio starog stanovništva u narednim popisnim godinama se je nastavio povećavati pa je 2011. godine udio starog stanovništva iznosio 20,1%, a 2021. godine 26,3%. Istodobno, udio mladog stanovništva (dobna skupina 0-14 godina) nastavio se smanjivati s 15,2% u 2001. godini do 12,9% u 2021. godini. Godine 2001. u mladom kontingentu bilo je 946 stanovnika, 2011. godine 740, a 2021. godine 664 stanovnika. Najveći udio u dobnim kontingentima odnosi se na zrelo stanovništvo (dobna skupina 15-64 godina). Udio zrelog stanovništva u 2021. godini iznosio je 60,8%. Grafikon 2 prikazuje dobno-spolnu strukturu stanovništva prema podacima Popisa

stanovništva 2021. godine i dodatno ilustrira kako u Gradu Delnicama prevladava staro stanovništvo koje karakterizira niska stopa rodnošći uz pojavu prirodne depopulacije.

Grafikon 2: Dobno-spolna piramida stanovništva Grada Delnica 2021. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Pokazatelji sastava prema dobi pokazuju negativna obilježja. Indeks starosti je u 2021. godini iznosio 203,5 što višestruko premašuje kritične vrijednosti i ukazuje na dvostruko veći broj starih u odnosu na mlade stanovnike (Tablica 3). Kritična vrijednost indeksa starosti (kada počinje demografska starost) iznosi 40,0 (40 starih na 100 mladih) (Nejašmić, 2005.). Ranijih godina indeks starosti bio je nešto niži u odnosu na 2021. godinu, ali i dalje daleko iznad kritične vrijednosti.

Tablica 3: Pokazatelji dobne strukture stanovništva Grada Delnica 2001., 2011., i 2021.

Godina	Koeficijent starosti	Indeks starosti	Koeficijent ukupne dobne ovisnosti	Koeficijent dobne ovisnosti mladih	Koeficijent dobne ovisnosti starih
2001.	17,3	113,7	48,0	22,5	25,5
2011.	20,1	161,6	48,2	18,4	29,8
2021.	26,3	203,5	64,6	21,3	43,3

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Prema podacima Popisa stanovništva 2021. na razini naselja, u većini naselja struktura sastava prema dobi je nepovoljna. Prevladavaju naselja s visokim udjelom zrelog i starog stanovništva. U pojedinim naseljima nema mladog stanovništva. Najpovoljniju strukturu imalo je naselje

Dedin gdje je udio mladih iznosio 44,8%, a udio starih je bio najmanji od svih drugih naselja i iznosio je 4,6%, dok se preostalih 50,6% odnosi na zrelo stanovništvo. U naseljima Belo i Zapolje Brodsko nije bilo stanovnika u staroj dobnoj skupini.

Struktura kućanstava

Popisom stanovništva određeno je kako se kućanstvom smatra svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju bez obzira na to borave li svi članovi u naselju gdje je kućanstvo nastanjeno ili neki od njih privremeno borave u drugom naselju Republike Hrvatske ili u inozemstvu, radi zaposlenja, školovanja ili su odsutni iz drugih razloga.

Prema rezultatima Popisa stanovništva 2021. u Gradu Delnici ukupno je zabilježeno 2.047 privatnih kućanstava u kojima je živjelo 5.027 osoba (Tablica 4). U ukupnom broju kućanstava najviše je samačkih kućanstava s udjelom od 30,09%. Neznatno manje je dvočlanih kućanstava (30,04%), a zatim slijede kućanstva s tri člana (18,27%) i kućanstva s četiri člana (14,17%). Četiri su kućanstva s jedanaest i više članova u kućanstvu i dva s deset članova u kućanstvu. Najviše osoba živjelo je u dvočlanim kućanstvima (24,47%). U samačkim kućanstvima živjelo je 12,25% osoba.

Tablica 4: Broj privatnih kućanstava prema broju članova u Gradu Delnicama 2001., 2011., 2021. godine

Obiteljska kućanstva po broju članova 2021.												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11+	Ukupno
Grad Delnice	616	615	374	290	89	35	11	7	4	2	4	2.047
Broj osoba	616	1.230	1.122	1.160	445	210	77	56	36	20	55	5.027

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Kućanstva prema veličini, tipu i broju članova, po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Privatna kućanstva prema tipu i broju članova, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Privatna kućanstva prema broju članova po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb

U usporedbi s prethodnim Popisom stanovništva iz 2011. godine uočljiv je **pad broja kućanstava** što je, naravno, i očekivano s obzirom na pad broja stanovnika Grada. Godine 2011. na području Grada Delnica bilo je 2.301 kućanstava. U odnosu na 2011. godinu, udio samačkih kućanstava je porastao u 2021. godini za 4%. Posljedično, smanjio se i prosječan broj osoba u kućanstvu, koji je u 2021. godini iznosio 2,46 osoba, a u 2011. godini 2,54 osoba po kućanstvu.

I.4 Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornoga uređenja županije

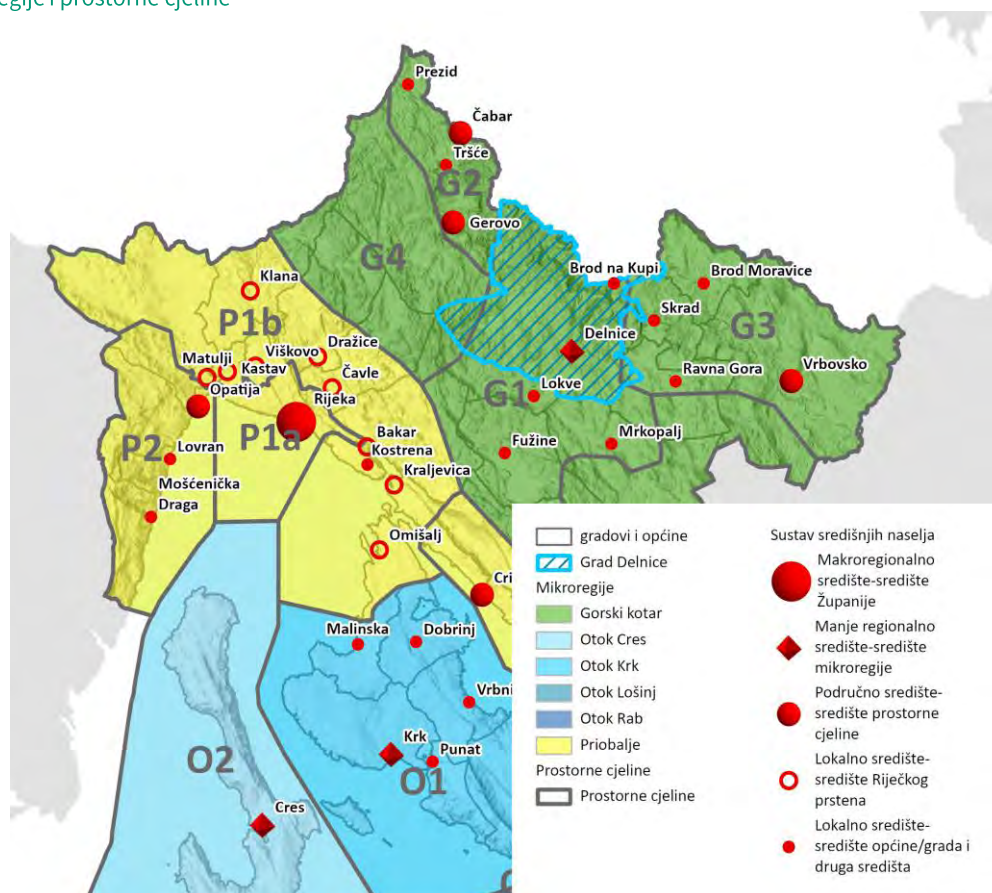
JLS u sustavu naselja prema PP PGŽ

U Prostornom planu Primorsko-goranske županije (Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 32/13, 07/17-ispravak, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst, 18/22 i 40/22-pročišćeni tekst) utvrđena su tri osnovna težišta razvitka: Gorski kotar, Priobalje i Otoci te je formirano pet mikroregija.

Sukladno navedenoj podjeli, prostor Grada Delnica pripada mikroregiji Gorski kotar (Kartogram 3) Gorski kotar je smješten u sjevernom i kontinentalnom dijelu Županije. Prema Prostornom planu Primorsko-goranske županije određeno je da će se gospodarstvo tog područja razvijati uglavnom na prirodnim resursima. To pretpostavlja razvitak šumarstva, drvne industrije, stočarstva, prometa i turizma. Osim toga, prema županijskom planu treba očekivati i razvitak na načelima proizvodne nadopunjenosti, a posebno između, industrije, poljoprivrede i turizma te između Gorskog kotara i drugih težišta razvitka Županije. Za ovo područje kao značajan je prepoznat i razvitak pogranične ekonomije.

Kao bitan preduvjet razvitka ovog kraja prepoznata je izgradnja osnovne infrastrukture, a to znači razvitak cjelovitog sustava prometnica, vodoopskrbe, odvodnje i energetike.

Kartogram 3: Položaj Grada Delnica u okviru podjele na funkcionalne cjeline Primorsko-goranske županije – mikroregije i prostorne cjeline

Izvor: Prikaz prema PPPGŽ-u; izrada: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Prema županijskom planu, Gorski kotar se po svojim osobitostima dijeli na sljedeće prostorne cjeline:

- G1 - Delnice - obuhvaća centralni dio Gorskog kotara, od Liča do rijeke Kupe, koji je oivičen pretežito nenastanjenim dijelom šumskog područja Risnjak i Bjelolasica.
- G2 - Čabar - područje uz izvor i tok Kupe i Čabranke. Pogranično područje prema Sloveniji.
- G3 - Vrbovsko - istočni dio Gorskog kotara između Karolinske ceste (Mrkopalj – Ravna Gora – Vrbovsko – Karlovac) i doline Kupe.
- G4 i G5 - Risnjak i Bjelolasica. Neizgrađena prirodna, uglavnom šumska područja.

Grad Delnice se najvećim dijelom svog administrativnog područja nalazi u prostornoj cjelini G1.

Županijskim planom prepoznata su žarišta razvitka tj. šira urbana područja koja svojom snagom utječu na razvitak gravitirajućeg područja. Žarište razvitka je naselje i njegovo okružje koje se svojim cjelokupnim funkcijama i potencijalima ističe u odnosu na ostala bliža ili daljnja naselja. To su u pravilu urbana područja višeg stupnja centraliteta, u subregionalnoj mreži funkcija javnih sadržaja, sa strukturom zaposlenih višeg ranga (sekundarni, tercijarni), i povoljnim uvjetima za demografski razvitak, nego što je šire područje koje ga okružuje.

U prostornoj cjelini Gorski kotar, osnovno žarište razvitka je šire područje naselja Delnice određeno kao *manje regionalno središte – središte mikroregije*.

Građevine od važnosti za državu i županiju

Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku

Kao građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku PPPGŽ-om za područje Grada Delnica određene su (čl. 19.):

Građevine obrane:

- vojarna Drgomalj
- vojno strelješte Stari Drgomalj
- vojno skladište V-3

Građevine prometne infrastrukture - željeznice s pripadajućim građevinama:

- željeznička pruga za međunarodni promet Rijeka – Karlovac – Zagreb i dalje

Ceste s pripadajućim građevinama:

- autocesta Zagreb – Rijeka s pripadajućim čvorištima (Delnice)
 - o Goričan (GP Goričan granica RH/Mađarska) – A4) – Hodošan (A4) – Čakovec – Varaždin – Breznički Hum – Popovec (A1) – Karlovac (D1) – Rijeka (D8)
 - o Prezid (GP Prezid (granica RH/Slovenija)) – Delnice (DC3)
 - o Brod na Kupi (GP Brod na Kupi (granica RH/Slovenija)) – Delnice (DC3)
 - o planirana - Delnice – čvor Lučice – Mrkopalj – Begovo Razdolje – (Bjelolasica – Jasenak)

Građevine pošte, javne telekomunikacije, sustav radara, radio i TV sustav veza

- javne telekomunikacije - elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema
- sustav radara
 - o Antenski i građevinski objekti na kojima se nalaze instalirani radari
 - o radio-komunikacijski sustavi na frekvencijskim pojasevima VHF i MF/HF

- Radio i TV sustav veza
 - o TV i FM odašiljači i pretvarači

Građevine vodnogospodarskog sustava:

- Građevine sustava vodoopskrbe:
 - o Regionalni vodoopskrbni sustav, vodozahvati površinskih i podzemnih voda, crpne stanice, uređaji za pročišćavanje do stupnja sanitarne ispravnosti, glavni magistralni cjevovodi, vodospreme, industrijski transportni cjevovodi kapaciteta većeg od 250l/s: - Podsustav Lokve

Građevine energetske infrastrukture s pripadajućim objektima uređajima i instalacijama:

- Elektroenergetski objekti za proizvodnju električne energije:
- Elektroenergetski objekti za prijenos električne energije:
- elektrovučna podstanica Delnice EVP 110/25kV Šapjane-Sušak-Ivani-Plase-Vrata-Delnice

Građevine za proizvodnju i transport nafte i plina:

- Naftovodi i produktovodi:
 - o magistralni naftovod za međunarodni transport: Omišalj – Sisak,
 - o produktovod Rijeka-Karlovac-Sisak-Zagreb/Slavonski Brod-Vinkovci-granica R. Srbije
- Plinovodi:
 - o međunarodni magistralni plinovod eksploatacijska polja na Sjevernom Jadranu – Pula – Viškovo – Zlobin – Delnice – Vrbovsko – Karlovac,
 - o međunarodni magistralni plinovod LNG terminal – Zlobin – Rupa (granice sa Republikom Slovenijom)/Karlovac - Zagreb

Građevine od važnosti za Primorsko-goransku županiju

Kao građevine od važnosti za Primorsko-goransku županiju PPPGŽ-om za područje Grada Delnica određene su (čl. 20.):

Građevine gospodarske namjene

- Poslovne i proizvodne zone
 - o Poslovna zona Delnice (Lučice)

Građevine društvenih djelatnosti

- Srednje škole - Delnice
- Građevine sekundarne zdravstvene zaštite na području Grada
- Građevine socijalne skrbi na području Grada

Ostale građevine

- Građevine za uzgoj riba i školjkaša - Uzgajališta na kopnu
 - o Mala Lešnica, Delnice

Građevine prometne infrastrukture - Željeznička infrastruktura

- industrijski kolosijeci i kolosijeci u gospodarskim zonama

Cestovna infrastruktura

- Županijske ceste
 - o Čabar (DC305) – Zamost – Hrvatsko
 - o Crni Lug (DC32) – Krasica (DC3)
 - o Gornji Ložac – Kuželj – Brod na Kupu – Brod Moravice – Donja Dobra (DC3)
 - o Lučice (DC3)

Građevine pošte, javne telekomunikacije, radio i TV sustav veza

- Telekomunikacijske građevine
 - o magistralni TK kabeli II. razine Rijeka-Delnice-Ogulin te prsten Delnice-Čabar-Lokve-Delnice
 - o mjesna pristupna centrala Delnice
- Poštanske građevine
 - o poštanski ured u Delnicama koji pripada Središtu pošta Rijeka

Građevine vodnogospodarskog sustava s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama županijskog značenja

- Građevine sustava vodoopskrbe (građevine i instalacije vodozahvata, crpljenja, pripreme, spremanja i transporta vode kapaciteta od 50 do 250 l/s) koji pripadaju podsustavima:
 - o Podsustav Lokve
- Građevine sustava odvodnje otpadnih voda (građevine kapaciteta od 10.000 do 50.000 ES te manjeg kapaciteta od 10.000 sa većom osjetljivošću područja na kojem se nalaze):
 - o Sustav Delnice

Građevine energetske infrastrukture s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama

- Elektroenergetski objekti za proizvodnju električne energije
 - o vjetroelektrana Poljička kosa
- Elektroenergetski objekti za prijenos i distribuciju električne energije
 - o transformacijske stanice: Delnice 110/35 kV,
 - o distribucijski dalekovod 110 kV:
 - HE Vinodol – Delnice
 - Delnice-EVP Moravice
 - planirani dalekovod TS Delnice – TS Gerovo
- Građevine plinoopskrbe s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:
 - o Glavna mjerno redukcijaska stanica Delnice
 - o distribucijski sustav plinovoda sa pripadajućim objektima uključujući i redukcijске stanice (županijska plinska mreža)

Građevine za postupanje s otpadom

- Pretovarna stanica - Sović laz, Delnice
- Odlagalište za građevinski otpad koji sadrži azbest - Sović laz (Delnice) za područje Gorskog kotara

Građevine i zahvati od županijskog i državnog interesa za koje su u PP PGŽ određeni uvjeti za neposredno provođenje

- o vjetroelektrana Poljička kosa

Obveze iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije

Županijskim prostornim planom određene su obaveze, potrebne minimalne funkcije i drugi uvjeti planiranja svih sadržaja u prostoru kao i ograničenja i mjere zaštite. U nastavku se daje kratak pregled uvjeta i obaveza danih županijskim prostornim planom u odnosu na područje Grada Delnice.

Radi održivog korištenja prostora PPPGŽ jedinicama lokalne samouprave daje sljedeće obveze koje treba provesti putem prostornog plana uređenja grada (čl. 5.):

- postići skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju
- poticati korištenje prostornih rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja

- poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina naselja
- izmijeniti strukturu smještajnih kapaciteta u korist hotelskog smještaja
- postići minimalnu razinu uređenja građevinskog područja koja obuhvaća pripremu zemljišta, pristupni put, vodoopskrbu i odvodnju
- osigurati prostor za komunalne građevine i površine određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo)
- za središnje naselje grada osigurati minimalno 10 m² parkovnih površina po stanovniku
- vratiti izgubljeni urbanitet u štićenim povijesnim jezgrama definiranjem smjernica i kriterija za gradnju i uređenje
- osigurati javna parkirališna i garažna mjesta za osobna vozila na obodima urbanih središta
- osigurati površine za izgradnju putničkih terminala
- osigurati minimalno jedan poštanski ured u središnjem naselju grada
- osigurati 100% pokrivenost telekomunikacijskim signalom
- usporedno graditi sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom vodovoda te rješavati oborinsku odvodnju
- prilikom izgradnje linijske infrastrukture omogućiti postavljanje mreže podzemnih cijevi za smještaj elektroničkih komunikacijskih kabela
- osigurati primjerenu kakvoću opskrbe električne energije u svim naseljima
- poticati korištenje prirodnog plina kao ekološki prihvatljivog energenta
- osigurati pretpostavke za korištenje decentraliziranih obnovljivih izvora energije.

Mreža građevina društvenih djelatnosti

Mrežom škola je određena minimalna potreba za 19 osnovnoškolskih razrednih odjeljenja u minimalno dvije osnovne škole te potreba za 8 razrednih odjeljenja srednjih škola u jednoj školi (čl.37).

Mrežom zdravstvenih ustanova je određena potreba planiranja jedne građevine primarne i jedne građevine sekundarne zdravstvene zaštite te jedne ispostave zavoda za javno zdravstvo ili hitnu medicinu (čl. 39.).

Mrežom ustanova socijalne skrbi je određena potreba planiranja 1 centra socijalne skrbi, 1 doma za odrasle osobe i jedne građevine ostalih domova (čl. 42.).

Mrežom sportskih građevina je određena potreba planiranja sportske dvorane, zatvorenog bazena, otvorenih sadržaja za sportove na otvorenim vodama, terena za nogomet, košarku, rukomet i atletiku, otvorene sadržaje za skijanje, skijaško trčanje, skakaonice te sportsko-rekreacijskog centra ili zone (čl. 46.).

Mrežom sadržaja kulture je za naselje Delnice određena minimalna potreba planiranja: otvorenog pučkog učilišta, zatim muzeja ili galerija te knjižnice i čitaonice (čl. 49.).

Prateće funkcije naselja Delnice kao središnjeg naselja centra mikroregije

PPPGŽ-om su za područje naselja Delnice utvrđene smjernice za izradu prostornih planova lokalne razine (čl. 60.):

- udio površina namijenjenih odmoru (sportsko-rekreacijska namjena, parkovi, dječja igrališta i površine zaštitnog zelenila) treba biti min. 10% naselja
- udio površina namijenjenih radu (poslovna i ugostiteljsko-turistička namjena) treba biti maks. 30% površine naselja
- udio površina namijenjenih prometu do 20% naselja.

Gospodarske djelatnosti

Na području Grada Delnice proizvodne zone kao izdvojena građevinska područja smiju zauzimati najviše 62 ha, a poslovne zone kao izdvojena građevinska područja najviše 25 ha (čl. 64.).

Na području Grada, PPPGŽ određuje sljedeća građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene (čl. 66.):

- Male Polane (Petehovac), T1 (hoteli) i/ili T2 (turističko naselje), maks. 31 ha, maks. 3500 ležaja,
- Velika Voda (Crni Lug), T1 (hoteli) i/ili T3 (kamp), maks. 2 ha, maks. 240 ležaja
- Velike Polane (Petehovac), T1 (hoteli) i/ili T2 (turističko naselje), maks. 17 ha, maks. 1900 ležaja,
- Zona „V1“ (Delnice), T1 (hoteli), maks. 3ha, maks. 300 ležaja,

Veličina gore navedenih građevinskih područja se u PPUG-u moraju planirati s najmanje 50% PPPGŽ-om planirane površine i kapaciteta (čl. 68.).

Uvjeti korištenja izgrađenih i neizgrađenih dijelova građevinskih područja

Sva građevinska područja u Primorsko-goranskoj županiji moraju imati I. kategoriju uređenosti gdje se pod minimalno uređeno građevinsko područje smatra ono koje obuhvaća pripremu i pristupni put, vodoopskrbu, odvodnju otpadnih voda i električnu energiju. Sukladno PPPGŽ-u potrebno je minimalno odrediti mjesto, način i kapacitet priključka građevnog područja na prometnu, energetska i vodnu infrastrukturu. (čl. 86.).

Građenje izvan građevinskog područja

Mogućnost gradnje izvan građevinskih područja planirati samo kao pojedinačne građevine i to kao građevinska zemljišta (na jednoj građevnoj čestici) i prirodna područja (poglavlje 5.3. PPPGŽ-a).

Uvjeti utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

Sustav željezničke infrastrukture planira se u skladu s županijskim planom, dijele se na; željezničke pruge od značenja za međunarodni promet, željezničke pruge od značenja za regionalni promet i željezničke pruge od značenja za lokalni promet.

PPUG-om je potrebno definirati mrežu županijskih i lokalnih cesta i osigurati odgovarajuće kapacitete javnih parkirališta i garaža za osobna vozila, na obodima centralnih naselja (166.).

Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba Grada Delnice je planirana kao dio podsustava vodoopskrbe „Lokve“ (čl. 181.). Realizacija izgradnje zajedničkoga regionalnog vodovoda Gorskog kotara obuhvaća vodozahvat na akumulaciji Križ te se procjenjuje mogućnost osiguranja i do 2.000 l/s. U

prijelaznom razdoblju do izgradnje akumulacije Križ županijskim planom definirana je potreba započinjanja radova na izgradnji privremenog vodozahvata iz akumulacije Lokvarka.

Transportni pravac regionalnog vodovoda Gorskog kotara prolazi područjem jedinica lokalne samouprave Fužine, Lokve, Delnice, Ravna Gora, Skrad i Vrbovsko.

Koridori glavnih cjevovoda za povezivanje podsustava te spajanje zahvata voda s mjestima njezine potrošnje su:

- povezivanje u podsustavu: akumulacija Križ smjer prema Fužinama, Delnicama, Mrkoplju, Ravnoj Gori, Skradu, Čabru, Brod Moravicama, Vrbovskom (regionalni cjevovod);
- spoj na cjevovod Plase – Melnice;
- međusobno povezivanje podsustava: spoj prema sustavu Rijeka trasom autoceste / starom cestom Rijeka – Zagreb;
- povezivanje na među županijskoj razini: spoj prema sustavu Karlovac.

PUG-om je potrebno odrediti područja odvodnje putem kanalizacijskog sustava. Nove sustave graditi kao razdjelne. Za postojeće mješovite kanalizacijske sustave sustavno raditi na povećanju stupnja razdijeljenosti sanitarno-potrošnih od oborinskih voda. (čl. 191. i 192.)

Individualno zbrinjavanje otpadnih voda planira se na područjima koja nemaju sustav javne kanalizacije i za koja nije planiran ovaj sustav jer iziskuju velika ulaganja u komunalnu infrastrukturu koja nisu ekonomski opravdana.

Za područje Gorski kotar planiraju se 4 centralna uređaja za pročišćavanje otpadnih voda: Čabar, Delnice, Vrbovsko i Fužine.

Uređenje vodotoka i drugih voda

Radi omogućavanja razvoja infrastrukturnog sustava uređenja voda za sve vodotoke treba utvrditi inundacijsko područje, te javno vodno dobro i vodno dobro. Do utvrđivanja inundacijskog područja, širina koridora vodotoka obuhvaća prirodno i uređeno korito vodotoka, s obostranim pojasom širine 10 m, mjereno od gornjeg ruba korita, vanjske nožice nasipa ili vanjskog ruba građevine uređenja toka.

Plan daljnjeg uređenja vodotoka na području visokoga goranskog krša uključuje:

- izgradnju višenamjenske akumulacije Križ prvenstvene namjene za vodoopskrbu te zaštite od plavljenja nizvodnog područja (naselja Homer i Lokve) 100 godišnjeg povratnog razdoblja,
- povećanje propusne moći Križ potoka na utoku u vodotok Lokvarku na 100 godišnje povratno razdoblje,
- uređenje bujičnih tokova u slivu akumulacija, a postojeće građevine na bujicama sanirati ili rekonstruirati. Prioritetno je izgraditi retencijske prostore na utoku bujica u akumulaciju.

Daljnju zaštitu od poplavnih voda rijeke Kupe građevinskim zahvatima svesti na najmanju moguću mjeru, što uključuje zaštitu naselja Kuželj i Čedanjan te ceste Brod na Kupi – Zamost.

Manje vodotoke kroz naselja treba uređivati prikladno lokalnim potrebama, uvažavajući krajobrazne i arhitektonske zahtjeve, te potrebe komunalnih infrastrukturnih sustava.

Energetski sustav

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 68444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

PPUG-om obvezno predvidjeti prostore za trafostanice (čl. 210.). U gusto naseljenim naseljima potiče se gradnja visokonaponske 110 kV, srednjenaponske i niskonaponske elektroenergetske mreže kao podzemne (kabelske), a samo iznimno je dopušteno razvijati kao nadzemnu, ako za to postoje opravdani razlozi (čl. 214.). Dopušta se rekonstrukcija postojećih dalekovoda naponskog nivoa 35 kV, 110 kV, 220 kV, po njihovim postojećim trasama (čl. 215.).

PPUG-om je moguće odrediti lokacije za smještaj punionica ukapljenim/stlačenim prirodnim plinom za vozila (čl. 225.).

Potrebno je PPUG-om analizirati potencijale te omogućiti korištenje obnovljivih izvora energije i provedbu mjera energetske učinkovitosti (čl. 230.).

Općine i gradovi mogu prostornim planovima uređenja planirati nove male hidroelektrane. (čl.235.).

Plinski sustav

Planirani su plinovodi nadnacionalnog i nacionalnog značenja velikih kapaciteta, na području Grada Delnice:

- međunarodni magistralni plinovod (do DN 500 radnog tlaka do 100 bara) eksploatacijska polja na Sjevernom Jadranu – Pula – Viškovo – Zlobin – Delnice – Vrbovsko – Karlovac,
- međunarodni magistralni plinovod (do DN 1000 radnog tlaka do 100 bara) LNG terminal- Zlobin – Rupa (granice s R. Slovenijom)/Karlovac – Zagreb...,
- kao i svi priključni plinovodi do velikih proizvodnih, energetske ili drugih postrojenja.

Na trasama plinovoda planirane su mjerno-redukcijske stanice (MRS), na području Grada Delnice - MRS Delnice.

Distribucijski sustav plinovoda do predajnih mjerno redukcijskih stanica i redukcijskih stanica na regionalnoj i lokalnoj razini utvrđuje se stručnim podlogama na temelju studije tehnokoekonomskih opravdanosti plinifikacije.

Prostornim planovima uređenja općine ili grada utvrđuje se mogućnost smještaja te određuju lokacije za smještaj punionica ukapljenim prirodnim plinom/stlačenim prirodnim plinom za vozila.

Sustav naftovoda

Pod sustavom naftovoda podrazumijeva se sustav Jadranskog naftovoda (JANAF), koji predstavlja cjevovodni sustav za transport nafte prema rafinerijama u regiji.

Cjevovodni sustav za transport nafte i naftnih derivata čine:

- - magistralni naftovod za međunarodni transport Omišalj – Sisak, sa podmorskom dionicom otok Krk – kopno,
- - produktovod Omišalj-Sisak-Slavonski Brod-Vinkovci- granica R. Srbije

Postojeći naftovod će se dograditi do projektiranih kapaciteta od 34 milijuna tona nafte godišnje, uz omogućavanje reverzibilnog transporta nafte.

Magistralni naftovodni sustavi bit će modernizirani pretvaranjem u reverzibilne sustave s 1 ili 2 cijevi, zamjenom pumpa ili drugim optimalnim tehnološkim rješenjima.

Produktovodi za transport naftnih derivata mogu se planirati za reverzibilni transport, a smještaju se uz postojeće naftovode.

Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti

PPPGŽ predlaže mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti, za područje Gorskog kotara određeno je da je potrebno prostornim planovima planirati obnovu degradiranih dijelova krajobraza i stvaranje i integriranje novih koridora i čvorova u jedinstvenu ekološku mrežu od prirodnih predjela do gradskih tkiva, koristeći pritom bogatu tipologiju gradskog zelenila od parkova i drvoreda do reguliranih vodotoka i voćnjaka u poljima, i sl.

Mjere očuvanja prirodnih vrijednosti

PPPGŽ za zaštitu predlaže sljedeća područja prirodne baštine na kopnu (čl. 260.):

Posebni rezervat:

- Velika i Mala Belica
- Kupica – Zeleni Vir

Park prirode:

- Kupa (Dolina Kupe i Čabranke)

Spomenik prirode:

- Jagodina stijena iznad Delnica

Uvjeti zaštite kulturno-povijesnog nasljeđa

PPPPGŽ za registraciju predlaže sakralne građevine u Delnicama – župna crkva sv. Križ i župna crkva Mučeništvo sv. Ivana Glavosjeka.

Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

PPPGŽ-om se propisuje mjere zaštite voda, mjere zaštite od štetnog djelovanja voda i mora, mjere zaštite zraka, mjere zaštite tla, mjere zaštite od utjecaja opterećenja na okoliš te posebne mjere zaštite koje je potrebno primijeniti (čl. 282. - 367.).

Mjere provedbe

PPPGŽ-om se propisuje obvezna izrada urbanističkih planova uređenja za naselje Delnice te sva građevinska područja gospodarske namjene, a obuhvat urbanističkog plana uređenja određuje se granicom pojedinog građevinskog područja (čl. 371.)

Potrebno je izraditi kartu osjetljivosti prostora s kojom mora biti usklađeno planiranje građevinskih područja i smještaja građevina izvan GP-a (čl. 372., 373.).

PPUG-om je potrebno razlučiti izdvojene dijelove građevinskih područja naselja po tipologiji tj. funkciji (čl. 376.).

PPUG-om je potrebno izvršiti kategorizaciju napuštenih građevina (čl. 379.).

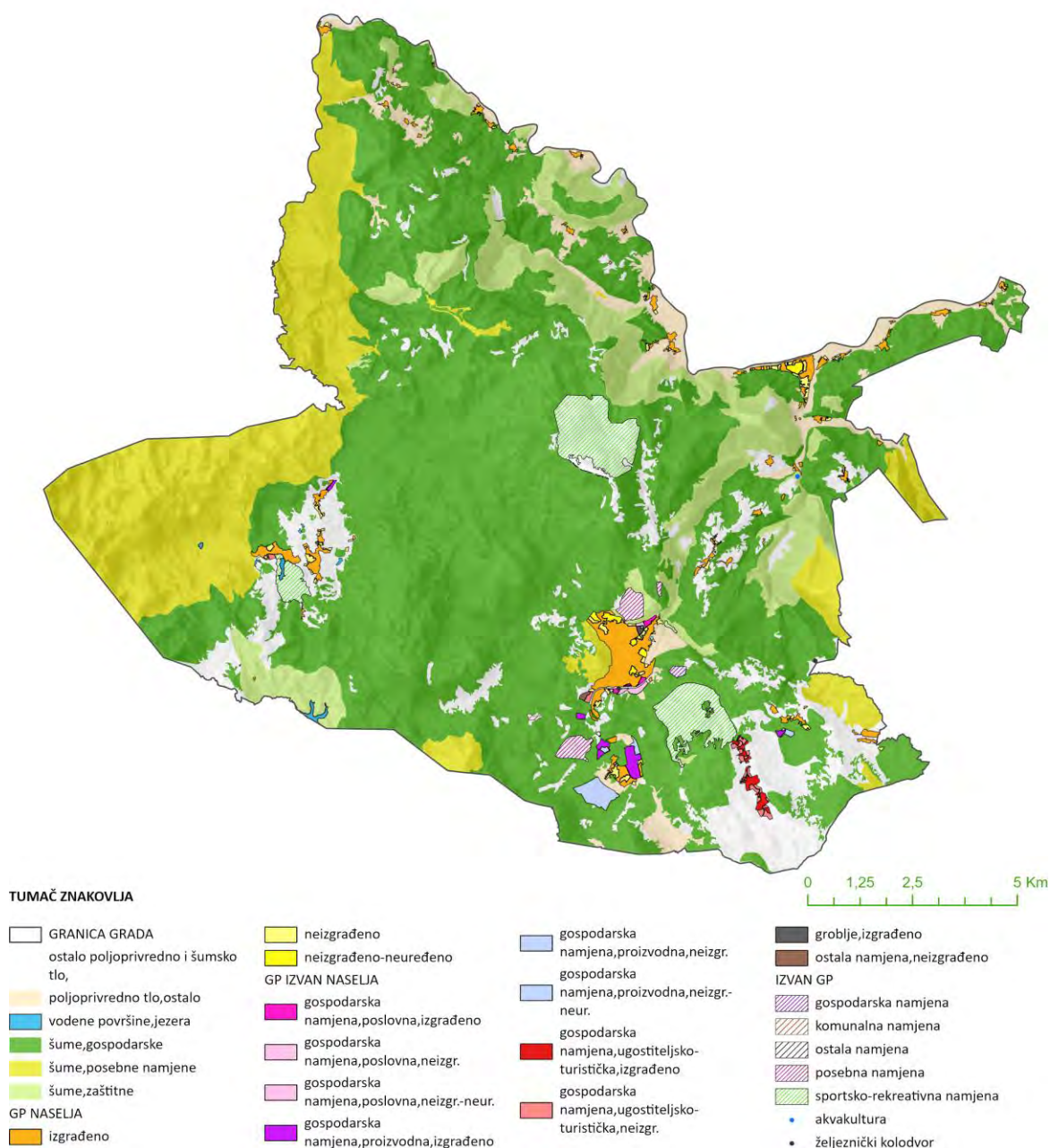
II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

II.1 Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave

Podaci o korištenju i namjeni površina se prvenstveno obrađuju kroz korištenje i namjenu određene važećim PPUG-om Delnice (Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 24/02, 11/13 i "Službene novine grada Delnica", broj 4/16, 4/16-proč.tekst i 11/21) .

Planska namjena površina

Kartogram 4: Izvod iz PPUG Delnice – Korištenje i namjena površina

Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Kartogram 4 prikazuje namjenu površina planiranu PPUG-om Delnice na gradskom području. Sumarni iskaz površina dan je u važećem PPUG Delnice te je prikazan u tablici u nastavku. Prilikom izrade ovog Izvješća izvršena je usporedba površina građevinskih područja u vektorskim podacima Prostornog plana u odnosu na Iskaz dan u obrazloženju važećeg PPUG Delnice te su utvrđena odstupanja. Potrebno je prije izrade sljedeće izmjene Plana izvršiti detaljnu analizu građevinskih područja te utvrditi, i u planu iskazati, stvarno stanje površina.

Tablica 5: Iskaz prostornih pokazatelja prema PPUG Delnice – izvod iz obrazloženja Plana

ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA		Oznaka	Ukupno (ha)	% od ukupne površine Grada Delnice	stan/ha ha/stan*
Građevinska područja naselja					
1.	- UKUPNO	GP	- 488,64	2,04	12,62
	- izgrađeni dio		- 408,5	1,57	16,38
Izdvojena građevinska područja izvan naselja					
2.	- UKUPNO		- 211,52	3,96	
	- proizvodna	I	- 126,2		
	- poslovna	K	- 29,4		
	- ugostiteljsko-turistička	T	- 52,8		
	- društvena	D	- 3,12		
Poljoprivredne površine					
3.	- UKUPNO	P	- 889,42	3,65	0,14*
	- ostala obradiva tla	P3	889,42		
Šumske površine					
4.	- UKUPNO	Š	- 16357,35	68,73	2,67*
	- šume gospodarske namjene	Š1	13508,01		
	- šume zaštitne namjene	Š2	2197,29		
	- šume posebne namjene	Š3	652,05		
5.	Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište*	PŠ	2012,1		
6.	Poljoprivredne i šumske površine Nacionalnog parka Risnjak		3000,26		
Vodne površine ukupno					
7.	- vodotoci	V	23,59		
	- jezera – dio Križ potoka		6,72		
	- akumulacije		16,87	0,10	0,004*
	- retencije				
	- ribnjaci				
Ostale površine ukupno			44,15		
		N	39,1		
		G	5,05		
Grad Delnice ukupno			23090	100	3,88

Izvor: PPUG Delnice

Prostornim planom je područje Grada, prema namjeni podijeljeno na:

- površine naselja
- površine izvan naselja za izdvojene namjene
- poljoprivredne površine
- šumske površine
- vodne površine

Prema Planu, površine za razvoj i uređenje prostora smještaju se unutar građevinskog područja i izvan građevinskog područja.

Planom su razgraničena:

- građevinska područja naselja
- građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene
 - o gospodarska namjena – proizvodna
 - o gospodarska namjena – poslovna
 - o gospodarska namjena – ugostiteljsko-turistička
 - o površine groblja
 - o društvena namjena
- površine i građevine izvan građevinskog područja
 - o gradnja na građevinskim zemljištima (formira se građevna čestica)
 - građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
 - građevine posebne namjene
 - sportsko-rekreacijske građevine
 - građevine specifične namjene društvenih djelatnosti
 - građevine komunalne namjene
 - građevine infrastrukture
 - o gradnja na prirodnim područjima (bez formiranja građevne čestice)
 - građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti
 - građevine u funkciji šumarstva i lovstva
 - građevine u funkciji djelatnosti na vodnim površinama

Građevinska područja naselja

Građevinsko područje naselja obuhvaća područje unutar granice pojedinog naselja (naseljem se smatra prostorna jedinica čije su granice utvrđene prema *Zakonu o naseljima*¹) određeno prostornim planom na kojemu je izgrađeno naselje i područje planirano za uređenje, razvoj i proširenje tog naselja. Njega čini građevinsko područje centralnog dijela tog naselja, a može ga činiti i jedan ili više izdvojenih dijelova toga naselja.

Građevinska područja naselja određena su u PPUG Delnice na području ukupno 45 statističkih naselja. Tablica 6 prikazuje površine građevinskih područja naselja izvedene iz vektorskih

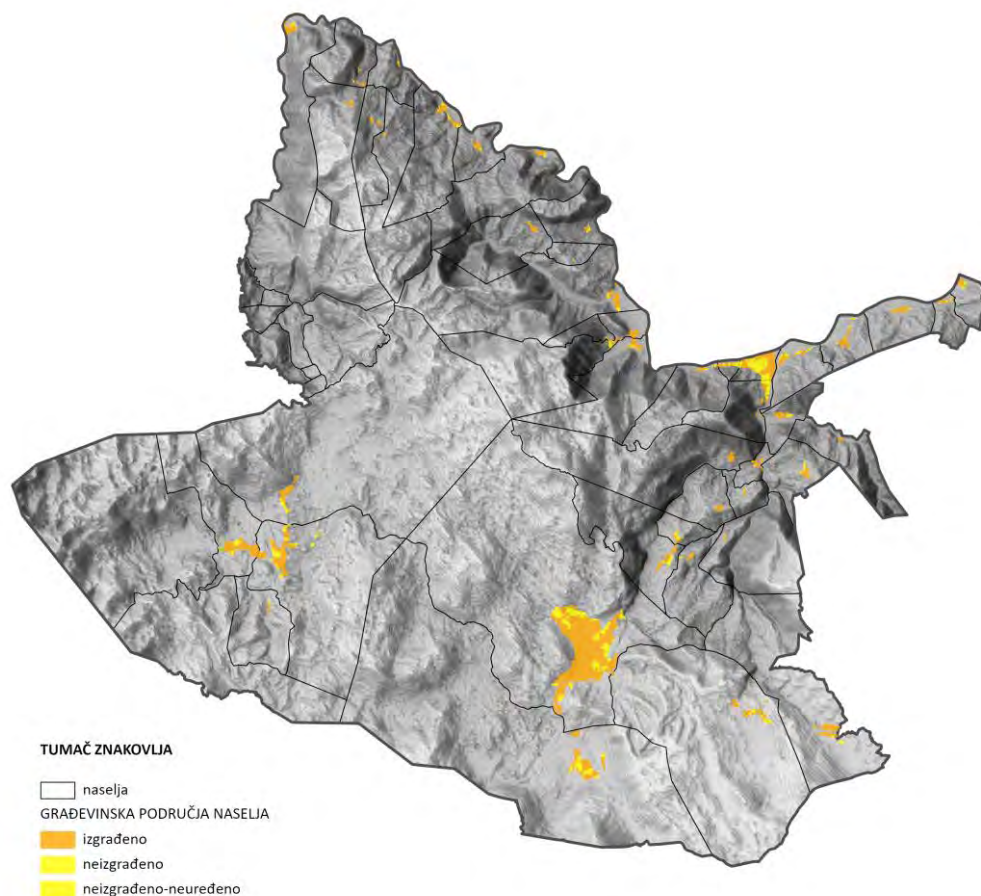
¹ Narodne novine br. 54/88

podataka Prostornog plana. Podaci o površinama građevinskih područja prikazani u tablici dobiveni su izmjerom površina građevinskih područja naselja ucrtanih na kartografskim prikazima u grafičkom dijelu PPUG-a Delnice.

U PPUG Delnice GP naselja nisu pojedinačno označena oznakama naselja, već su opisno dani nazivi na kartografskim prikazima 4. U ovom tabličnom prikazu dana je sistematizacija površina prema statističkom području naselja unutar kojeg se nalazi planirano građevinsko područje (najvećim dijelom)² te u skladu s nazivima kartografskih prikaza 4 Prostornog plana.

Kartogram 5: Izvod iz PPUG Delnice - Građevinska područja naselja

Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Ukupna površina građevinskih područja naselja utvrđena kroz analizu vektorskih podataka Plana iznosi **496,54 ha**, od toga izgrađeni dio 389, 59 ha (78%), neizgrađeni 85,53 ha (17%) i neizgrađeni neuređeni 24,42 ha (5%). Ukupno gledano, **neizgrađeni dio građevinskih područja iznosi 109,55 ha tj. 22 % građevinskih područja naselja**. Građevinsko područje naselja nije planirano u naseljima Biljevina, Donja Krašićevica, Donji Okrug, Gornja Krašićevica, Gornji Okrug, Leska, Plajzi, Razloški Okrug, Srednja Krašićevica dok je građevinsko područje

² Pojedinačna građevinska područja naselja kao cjeline većinom su u PPUG određena unutar jednog statističkog naselja međutim u naseljima Brod na Kupi, Zapolje Brodsko, Bela Vodica, Crni Lug i Grbajel građevinska područja malim dijelom prelaze u drugo susjedno statističko naselje.

naselja Razloge određeno u Prostornom planu Nacionalnog parka Risnjak te nije prikazano u PPUG Delnice.

Uočeno je odstupanje od Iskaza iz obrazloženja Plana u ukupnoj površini građevinskih područja naselja međutim, u obrazloženju Plana (posljednje izmjene i dopune plana) nije dan prikaz površina pojedinačnih građevinskih područja naselja, već samo ukupni prikaz površina GP naselja na cijelom području Grada. Stoga nije moguće detaljno provjeriti i utvrditi razloge odstupanja u iskazima površina. U svakom slučaju, **potrebno je prije sljedeće izmjene Plana provjeriti i analizirati sve utvrđene površine građevinskih područja te u Planu iskazati točne podatke.**

Tablica 6: Površine građevinskih područja naselja – izvod iz vektorskih podataka plana

Naselje	izgrađeno (ha)	izgrađenost %	neizgrađeno (ha)	neizgrađeno- neuređeno (ha)	UKUPNO (ha)
Bela Vodica	22,99	89,2%	2,79	-	25,78
Belo	4,61	94,9%	0,25	-	4,86
Brod na Kupi	19,05	50,7%	10,85	7,68	37,59
Crni Lug	23,09	71,1%	9,38	-	32,48
Čedanj	1,95	78,6%	0,53	-	2,48
Dedin	9,79	77,8%	2,78	-	12,58
Delnice	166,32	82,2%	19,24	16,74	202,30
Donje Tihovo	0,92	100,0%	-	-	0,92
Donji Ložac	1,10	100,0%	-	-	1,10
Donji Turni	0,81	100,0%	-	-	0,81
Gašparci	2,66	83,4%	0,53	-	3,19
Golik	5,69	84,5%	1,04	-	6,73
Gornje Tihovo	2,53	98,1%	0,05	-	2,58
Gornji Ložac	0,55	78,6%	0,15	-	0,70
Gornji Turni	2,19	84,9%	0,39	-	2,58
Grbajel	3,75	100,0%	-	-	3,75
Guče Selo	4,56	85,4%	0,78	-	5,34
Gusti Laz	1,70	83,7%	0,32	-	2,03
Hrvatsko	4,83	80,9%	1,14	-	5,97
Iševnica	3,82	75,8%	1,22	-	5,04
Kalić	0,73	100,0%	-	-	0,73
Kočičin	1,03	64,0%	0,59	-	1,61
Krivac	4,42	64,5%	2,43	-	6,85
Kupa	2,19	67,8%	1,05	-	3,23
Kuželj	6,64	81,7%	1,48	-	8,13
Lučice	21,41	69,2%	9,53	-	30,95
Mala Lešnica	2,74	81,5%	0,62	-	3,36
Malo Selo	8,20	74,7%	2,77	-	10,97
Marija Trošt	5,93	72,1%	2,28	-	8,22

Naselje	izgrađeno (ha)	izgrađenost %	neizgrađeno (ha)	neizgrađeno- neuređeno (ha)	UKUPNO (ha)
Podgora Turkovska	1,92	100,0%	-	-	1,92
Požar	2,20	100,0%	-	-	2,20
Radočaj Brodski	3,95	75,1%	1,30	-	5,26
Raskrižje Tihovo	1,90	53,4%	1,66	-	3,56
Sedalce	2,82	91,3%	0,26	-	3,09
Suhor	0,50	100,0%	-	-	0,50
Ševalj	2,23	61,9%	1,36	-	3,60
Turke	6,28	78,2%	1,75	-	8,03
Vela Voda	1,48	84,6%	0,27	-	1,75
Velika Lešnica	3,06	100,0%	-	-	3,06
Zagolik	2,75	91,1%	0,27	-	3,02
Zakrajc Turkovski	1,69	87,6%	0,24	-	1,93
Zalesina	10,53	89,2%	1,28	-	11,81
Zamost Brodski	5,51	71,4%	2,21	-	7,72
Zapolje Brodsko	3,02	52,8%	2,70	-	5,72
Zelin Crnoluški	0,52	100,0%	-	-	0,52
UKUPNO GRAD DELNICE	386,59	77,9%	85,53	24,42	496,54

Izvor podataka: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

Prema iskazu iz vektorskih podataka, trenutno nije ostvaren uvjet iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije (članak 59.) za širenje građevinskih područja naselja kojim je određeno da je povećanje GP naselja dopušteno kada se postojeća izgrade u 80% ukupne površine općine ili grada.

Svakako je **prije izrade izmjene odnosno izrade novog prostornog plana** potrebno **izvršiti detaljnu analizu stvarne izgrađenosti građevinskih područja naselja** te utvrditi polazno stanje za određivanje daljnjih mogućnosti planiranja.

U PPUG Delnice razlikuje izgrađeni i neizgrađeni dio građevinskog područja naselja te neuređeni neizgrađeni dio GP naselja. Važeći Zakon o prostornom uređenju izgrađeni dio građevinskog područja definira kao „područje određeno prostornim planom koje je izgrađeno“, a neizgrađeni kao „područje određeno prostornim planom planirano za daljnji razvoj“ iz čega proizlazi kako je određivanje odnosa između izgrađenog i neizgrađenog dijela stvar planerske procjene, ovisno o karakteru naselja i načinu izgradnje i korištenja prostora - tj. da izgrađeni dio naselja i dalje može sadržavati neizgrađene čestice, do mjere u kojoj neizgrađene cjeline nisu posebna područja za daljnji razvoj naselja, već su „rupe“ u izgrađenom naselju. Neuređeni dio građevinskog područja je prema Zakonu „neizgrađeni dio građevinskog područja određen prostornim planom na kojemu nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura“.

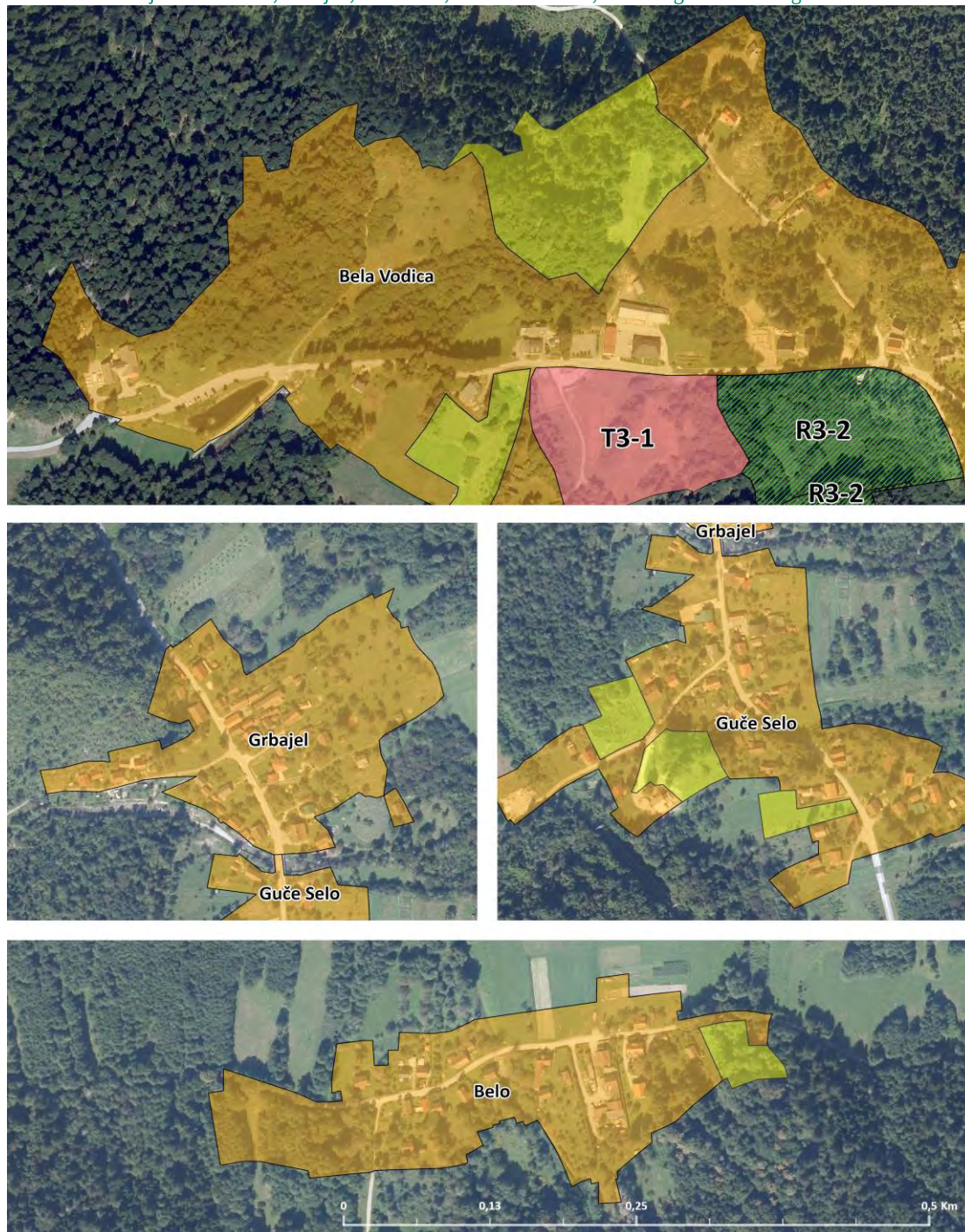
Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (koji više nije na snazi), temeljem kojeg je bio izrađivan osnovni PPUG Delnice kojim su definirana građevinska područja naselja, bilo je određeno da izgrađeni dijelovi naselja mogli u sebi sadržavati i cjeline neizgrađenih i

neuređenih čestica zemljišta površine do 5.000 m². Zbog drugačije definicije izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja u pojedinim se GP naselja unutar izgrađenih dijelova nalaze značajnije neizgrađene površine što potvrđuje da je potrebno prilikom izrade novog prostornog plana izvršiti detaljnu analizu stvarnog stanja izgrađenosti GP naselja.

U nastavku se daje nekoliko prikaza na kojima se prikazuje utvrđene izgrađene i neizgrađene dijelove GP naselja u odnosu na stanje sa digitalnog orto-foto snimka iz 2020.g. (Slika 5).

Slika 5: GP naselja Bela Vodica, Grbajel, Guče selo, Zamost Brodski, Belo - izgrađeni i neizgrađeni dio i DOF 2020

Izvor: obrada autora prema PPUG Delnice

Građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene

U PPUG Delnice planirana su građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene-gospodarsku (poslovnu, proizvodnu, ugostiteljsko-turističku) namjenu, groblja i društvenu namjenu (Tablica 7). Kao i u prethodnom poglavlju, podaci o površinama građevinskih područja dobiveni su izmjerom površina građevinskih područja ucrtanih na kartografskim prikazima u grafičkom dijelu PPUG-a Delnice.

Tablica 7: Prikaz površina građevinskih područja izvan naselja – izvod iz vektorskih podataka plana

namjena/zona	izgrađeno (ha, %)	neizgrađeno (ha, %)	neizgrađeno -neuređeno (ha, %)	UKUPNO (ha)
Gospodarska - poslovna namjena (K)	8,28 (43%)	2,48 (13%)	8,53 (44%)	19,29
Gospodarska - proizvodna namjena (I)	35,98 (40%)	10,76 (12%)	44,14 (49%)	90,88
Gospodarska - ugostiteljsko-turistička namjena (T)	25,22 (47%)	28,90 (53%)	-	54,12
groblja (G)	4,64 (100%)	-	-	4,64
ostala namjena (društvena) (D)	-	3,11 (100%)	-	3,11
UKUPNO	74,13	45,24	52,67	172,04

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

Uočeno je da se u obrazloženju Plana potkralo nekoliko pogrešaka u iskazu površina te je iskazana površina građevinskih područja veća nego što je dobivena izmjerom s kartografskih prikaza (Tablica 8). Naime, u posljednjoj izmjeni Plana (SN Grad Delnice 11/21) u obrazloženju Plana prikazano je kao da su vršena značajna povećanja građevinskih područja proizvodne i poslovne namjene, no čini se da se radi o pogrešci s obzirom da navedena povećanja u usvojenom planu nisu učinjena. Potrebno je prilikom izrade izmjene Plana izvršiti detaljnu provjeru svih površina te iskazati stvarno plansko stanje.

Ovdje je potrebno napomenuti da **ukupne planirane površine građevinskih područja gospodarske namjene nisu u skladu s važećim Prostornim planom Primorsko-goranske županije**. Naime, u PP PGŽ je u čl. 64. za područje Grada Delnica definirano da najveća dozvoljena površina građevinskih područja gospodarske-proizvodne namjene iznosi 62 ha, a u PPUG Delnice planirano je 90,88 ha (dok je u iskazu iz obrazloženja pak iskazano 126,2 ha). Površina građevinskih područja gospodarske - poslovne namjene prema PP PGŽ može biti najviše 25 ha dok je u PPUG planirano 19,29 ha (dok je u iskazu iz obrazloženja pak iskazano 29,4 ha). PPUG mora biti usklađen s Prostornim planom više razine, tj. PP PGŽ te je potrebno izvršiti usklađenje.

U razdoblju od usvajanja županijskog Plana, otvorile su se mogućnosti prenamjene područja postojećih vojarni na području Grada, no već je iskorišten (i premašen) dozvoljeni maksimum propisan županijskim planom za površine zona gospodarske namjene.

S tim u vezi je potrebno detaljno ispitati mogućnosti prenamjene i budućeg korištenja područja postojećih vojarni na području Grada te analizirati mogućnosti u odnosu na prostorna ograničenja, zakonska ograničenja te mogućnosti iz županijskog plana. Pritom je potrebno napomenuti da je u već planiranim građevinskim područjima gospodarske namjene na raspolaganju još 13 ha neizgrađenih površina poslovne namjene (od čega 8,53 ha - 44% je neuređeno - nije niti opremljeno osnovnom infrastrukturom) te 54,9 ha neizgrađene površine proizvodne namjene (od čega 44,14 - 49% neuređeno). Ukupno gledano, građevinska područja poslovne namjene imaju izgrađenost od 43%, a proizvodne namjene 40%. To znači da **nije ostvaren uvjet iz Zakona o prostornom uređenju za planiranje novih građevinskih područja te namjene.**

Tablica 8: Površine građevinskih područja izvan naselja – izvod iz vektorskih podataka plana, usporedba s podacima iz obrazloženja PPUG

namjena	Površina (izvor: kartografski prikazi) (ha)	Površina (obrazloženje PPUG) (ha)
gospodarska namjena ukupno	164,29	208,4
poslovna	19,29	29,4
izgrađeno	8,28	nije iskazano
neizgrađeno	2,48	nije iskazano
neizgrađeno-neuređeno	8,53	nije iskazano
proizvodna	90,88	126,2
izgrađeno	35,98	nije iskazano
neizgrađeno	10,76	nije iskazano
neizgrađeno-neuređeno	44,14	nije iskazano
ugostiteljsko-turistička	54,12	52,8
izgrađeno	25,22	nije iskazano
neizgrađeno	28,90	nije iskazano
groblja	4,64	5,05
izgrađeno	4,64	nije iskazano
ostala namjena (javna i društvena)	3,11	3,12
neizgrađeno	3,11	nije iskazano
UKUPNO GP IZVAN NASLEJA	172,04	216,57

Izvor podataka: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

Gospodarska namjena – poslovna

PPUG Delnice planirao je ukupno 19,29 ha za zone gospodarske – poslovne namjene. Od ukupno planiranog građevinskog područja poslovne namjene **izgrađeno je 43%**, 13% je neizgrađeno, a 44% neizgrađeno neuređeno. U nastavku je u tablici dan iskaz površina planiranih građevinskih područja poslovne namjene. Iskaz je izvezen iz vektorskih podataka Plana.

Tablica 9: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – poslovne namjene

GOSPODARSKA NAMJENA - POSLOVNA				
ZONA	izgrađeno (ha, %)	neizgrađeno (ha, %)	neizgrađeno -neuređeno (ha, %)	UKUPNO (ha)
K1-1	3,49 (65%)	1,85 (35%)	-	5,33
K2-2	4,80 (34%)	0,63 (5%)	8,53 (61%)	13,96
UKUPNO	8,28 (43%)	2,48 (13%)	8,53 (44%)	19,29

Izvor podataka: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

U PPUG Delnice planirana su sljedeća građevinska područja gospodarske – poslovne namjene:

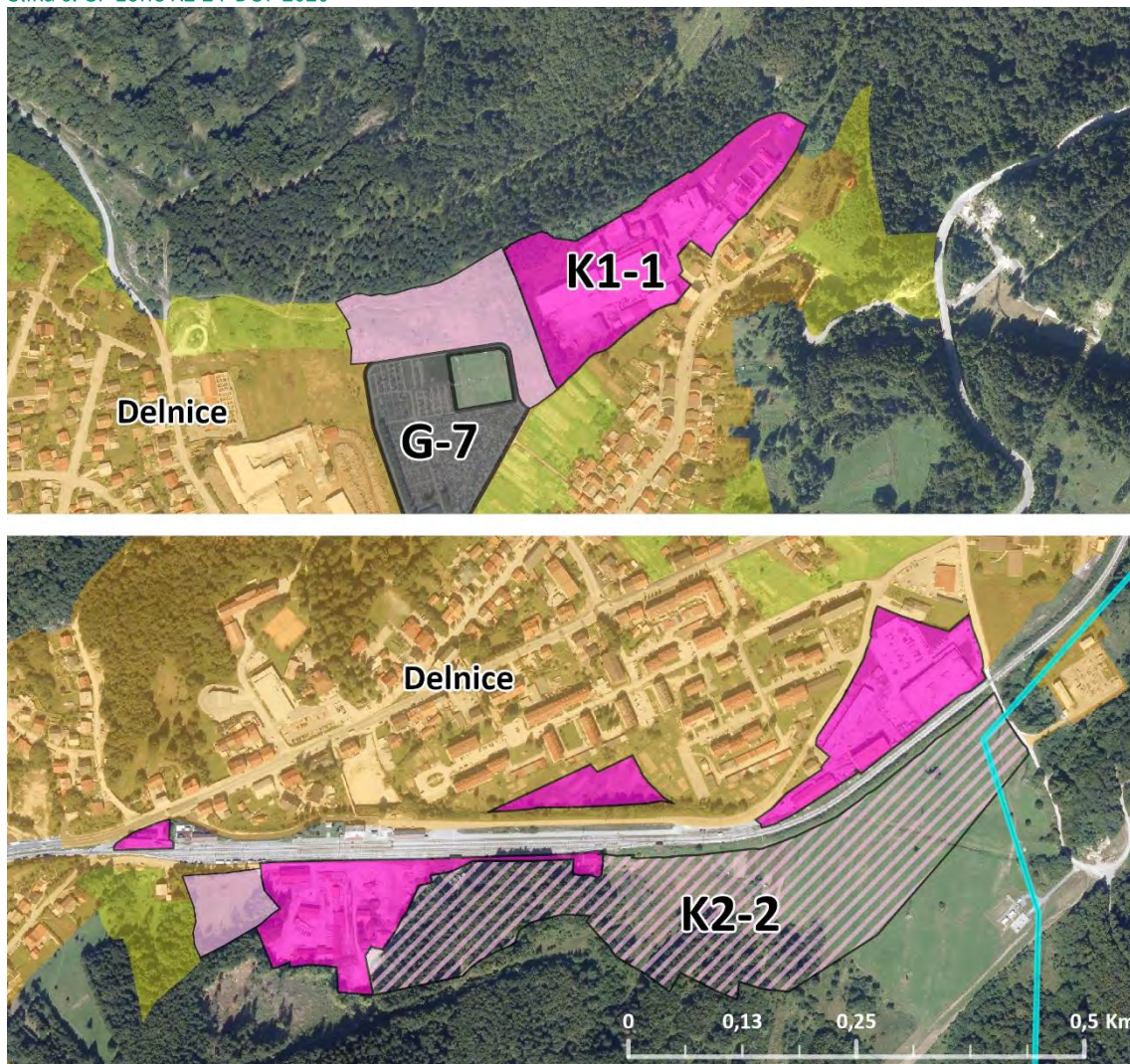
- **zona K1-1 – rubno smještena uz građevinsko područje naselja Delnice (Pod Rebar)**

Ukupna površina zone K1-1 uz građevinsko područje naselja Delnice (sjever) je 5,33 ha od čega je 3,49 ha (65%) određeno kao izgrađeno, a 1,85 ha (35%) određeno kao neizgrađeno. Za zonu je izrađen i na snazi Urbanistički plan uređenja naselja Delnice, područja poslovne namjene K-1-1 i K-2-2 (Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 07/05 i 23/11 i "Službene novine Grada Delnica" broj 2/16, 3/17 i 3/7-PT).

- **zona K2-2 – rubno smještena uz građevinsko područje naselja Delnice (Kolodvor)**

Ukupna površina zone K2-2 uz građevinsko područje naselja Delnice je 13,96 ha od čega je 4,80 ha (34%) određeno kao izgrađeno, 8,53 (61%) određeno kao neizgrađeno-neuređeno te 0,63 ha (5%). Za zonu je izrađen i na snazi Urbanistički plan uređenja naselja Delnice, područja poslovne namjene K-1-1 i K-2-2 (Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 07/05 i 23/11 i "Službene novine Grada Delnica" broj 2/16, 3/17 i 3/7-PT). U izgrađenom dijelu djeluje nekoliko poslovnih subjekata.

Slika 6: GP zone K2-2 i DOF 2020

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora

Zaključno, vezano za zone poslovne namjene, potrebno je preispitati površine iskazane u obrazloženju prostornog plana. U PP PGŽ je određeno da je ukupno moguće planirati najviše 25ha zona poslovne namjene.

Gospodarska namjena – proizvodna

PPUG Delnice planirao je ukupno 90,88 ha za zone gospodarske – proizvodne namjene. Od ukupno planiranog građevinskog područja proizvodne namjene **izgrađeno je 40%**, 11% je neizgrađeno, a 49% neizgrađeno neuređeno. U nastavku je u tablici dan iskaz površina planiranih građevinskih područja proizvodne namjene. Iskaz je izvezen iz vektorskih podataka Plana.

Tablica 10: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – proizvodne namjene

GOSPODARSKA NAMJENA - PROIZVODNA				
ZONA	izgrađeno (ha, %)	neizgrađeno (ha, %)	neizgrađeno -neuređeno (ha, %)	UKUPNO (ha)
I1-3	21,02 (81%)	4,84 (19%)	-	25,85
I1-4	-	-	44,14 (100%)	44,14
I1-8	7,42 (77%)	2,28 (23%)	-	9,70
I2-5	2,27 (100%)	-	-	2,27
I2-6	2,32 (39%)	3,65 (61%)	-	5,97
I2-7	2,95 (100%)	-	-	2,95
UKUPNO	35,98 (40%)	10,76 (11%)	44,14 (49%)	90,88

Izvor podataka: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

- **zona I1-3 – rubno smještena uz GP naselja Lučice (Lučice)**

Ukupna površina zone I1-3 smještene uz naselje Lučice je 25,85 ha, od toga izgrađeno 21,02 ha (81%) a neizgrađeno 4,84 ha (19%). Za zonu je izrađen i na snazi Urbanistički plan uređenja (Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 23/07 i 15/14 i "Službene novine Grada Delnice", broj 2/23). U izgrađenom dijelu zone djeluju pilana i tvornica peleta.

- **zona I1-4 – površina u naselju Lučice (Javornik)**

Ukupna površina zone I1-4 smještene u blizini građevinskog područja naselja Lučice je 44,14 ha, a cjelokupno građevinsko područje određeno je kao neuređeno-neizgrađeno. Za zonu je obavezna izrada urbanističkog plana uređenja, no isti još nije izrađen.

- **zona I2-5 – površina uz naselje Malo Selo (Pilana)**

Ukupna površina zone I2-5 smještene u blizini građevinskog područja naselja Malo selo je 2,27 ha te je određena kao izgrađena. Unutar zone trenutno djeluje pilana, a u PPUG su određeni uvjeti za neposrednu provedbu za gradnju i rekonstrukciju.

- **zona I2-6 površina uz naselje Dedin (Dedin)**

Ukupna površina zone I2-6 smještene u blizini građevinskog područja naselja Dedin je 5,97 ha od čega je 2,32 (39%) ha određeno kao izgrađeno, a 3,65 ha (61%) određeno kao neizgrađeno. Za zonu je u PPUG propisana obaveza izrade urbanističkog plana uređenja, no isti još nije izrađen. U izgrađenom dijelu trenutno se nalazi ruševni objekt koji se ne koristi.

- **zona I2-7 – površina uz GP naselja Delnice (Javornik)**

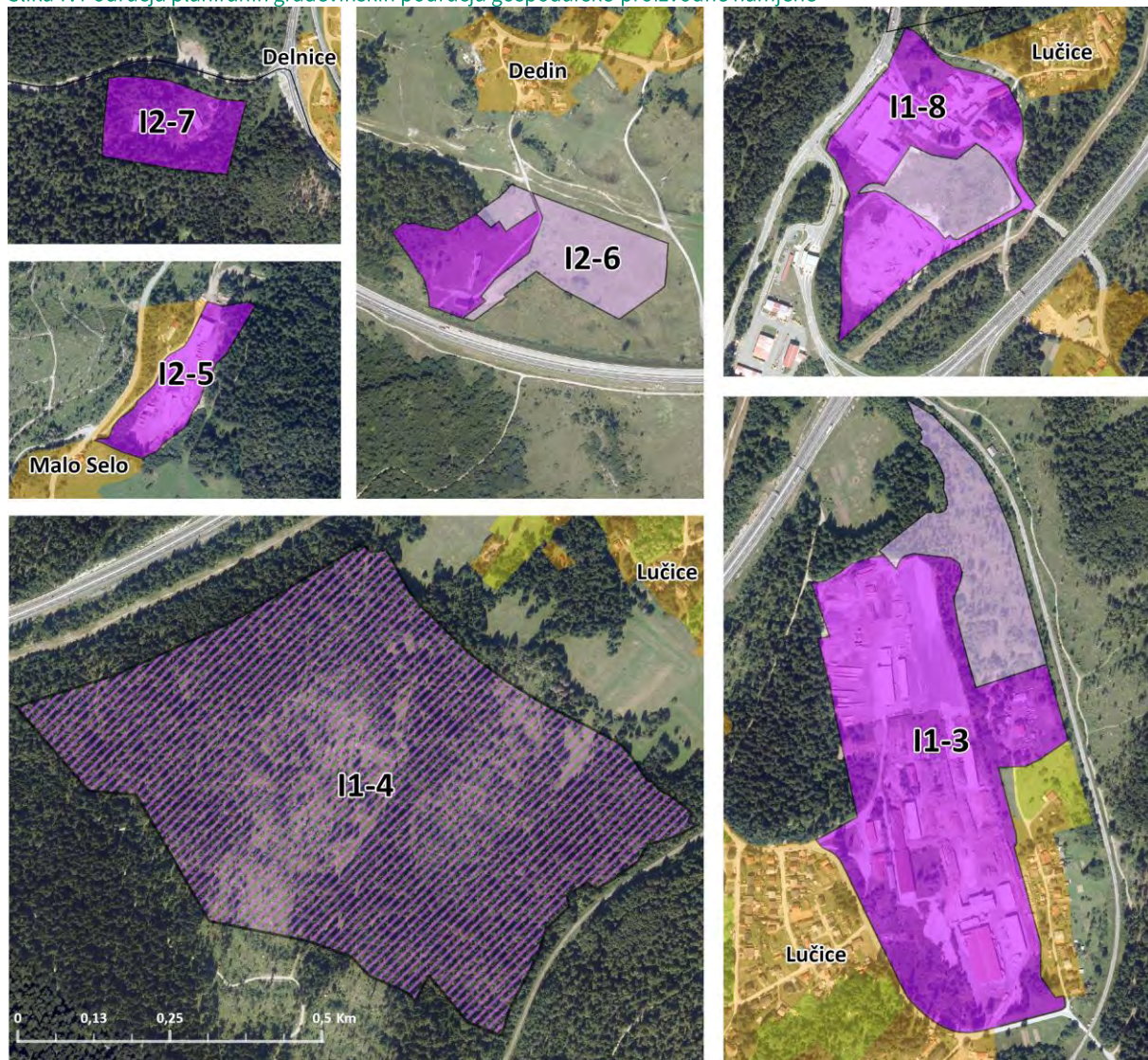
Ukupna površina zone I2-7 smještene u blizini građevinskog područja naselja Delnice je 2,95 te je u cijelosti određena kao izgrađena. Za zonu je propisana obaveza izrade urbanističkog plana uređenja, međutim isti još nije izrađen. U zoni se trenutno nalaze ruševni objekti koji se ne koriste.

- **I1-8 – Površina uz naselje Lučice (Kendar)**

Ukupna površina zone I1-8 smještene u blizini građevinskog područja naselja Lučice je 9,70 ha od čega je 7,42 ha (77%) određeno kao izgrađeno, a 2,28 ha (23%) određeno kao neizgrađeno. Za zonu je izrađen i na snazi urbanistički plan uređenja proizvodne zone I1-8 Kendar, UPU 13

(Službene novine Primorsko-goranske županije, broj 7/14 i Službene novine Grada Delnice, broj 03/20). U izgrađenom dijelu djeluje nekoliko poslovnih subjekata, a među njima i tvrtka za proizvodnju proizvoda od metala, osim strojeva i opreme (proizvodnja i popravak dizalica, proizvodnja metalnih konstrukcija).

Slika 7: Područja planiranih građevinskih područja gospodarske-proizvodne namjene

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora

Zaključno, vezano za zone proizvodne namjene, potrebno je **izvršiti usklađenje sa županijskim planom u pogledu maksimalno dozvoljenih površina** – PPUG-om je planirano 90,8 ha, dok je u PP PGŽ određeno da zone mogu iznositi najviše 62 ha.

Gospodarska namjena – ugostiteljsko-turistička

PPUG Delnice planirao je ukupno 25,22 ha za zone gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene. Od ukupno planiranog građevinskog područja ugostiteljsko-turističke namjene izgrađeno je 47% , 53% je neizgrađeno, a nema neizgrađenih neuređenih dijelova. U nastavku

je u tablici dan iskaz površina planiranih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene. Iskaz je izvezen iz vektorskih podataka Plana.

Tablica 11: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene

GOSPODARSKA NAMJENA – ugostiteljsko-turistička					
ZONA	KAPACITET	izgrađeno (ha, %)	neizgrađeno (ha, %)	neizgrađeno -neuređeno (ha, %)	UKUPNO (ha)
T1-4	300*	-	2,85 (100%)	-	2,85
T2-2	1900*	7,22 (43%)	9,39 (57%)	-	16,61
T2-3	3500*	18,00 (55%)	14,84 (45%)	-	32,84
T3-1	240	-	1,82 (100%)	-	1,82
UKUPNO	5940	25,22 (47%)	28,90 (53%)	-	54,12

Izvor podataka: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

* kapacitet prema PP PGŽ

U PPUG Delnice planirana su sljedeća građevinska područja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene:

- **zona T3-1 – površina uz naselje Vela Voda (Vela Voda)**

Zona T3-1 smještena je uz građevinsko područje naselja Bela Vodica koje je smješteno u neposrednoj blizini Nacionalnog parka Risnjak. Zona je trenutno neizgrađena te ima ukupnu planiranu površinu 1,82 ha, a najveći dopušteni kapacitet zone je 300 ležajeva. Potrebno je ograničenje maksimalnog kapaciteta uskladiti s PP PGŽ kojim je kapacitet određen na max.240 ležajeva. Za zonu je izrađen i na snazi urbanistički plan uređenja ("Službene novine Grada Delnica", broj 05/19).

- **zona T2-2 – površina na lokaciji Petehovca (Velike Polane)**

Zona T2-2 ima ukupnu površinu 16,61 ha, od čega je Planom 7,22 ha (43%) određeno kao izgrađeno, a 9,39 ha (57%) kao neizgrađeno. Za područje je izrađen i na snazi Urbanistički plan uređenja građevinskog područja turističko-ugostiteljske namjene T2-2 Velike Polane (Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 33/08 i 15/14).

Predmetno građevno područje planirano je kao vrsta T2 odnosno turističko naselje, što prema PP PGŽ podrazumijeva da se radi o jedinstvenoj funkcionalnoj cjelini (građevnoj čestici), a što nije slučaj s predmetnom zonom. Naime, na izgrađenim dijelovima izgrađene su pojedinačne građevine - vikend kuće / kuće za odmor, a prema uvjetima urbanističkih planova dozvoljena je i planirana daljnja gradnja pojedinačnih smještajnih građevina. Prema PP PGŽ ukupni maksimalni kapacitet ove zone planiran je na 1900 ležajeva, a najveća dozvoljena površina je 17 ha.

- **zona T2-3 – površina na lokaciji Petehovca (Male Polane)**

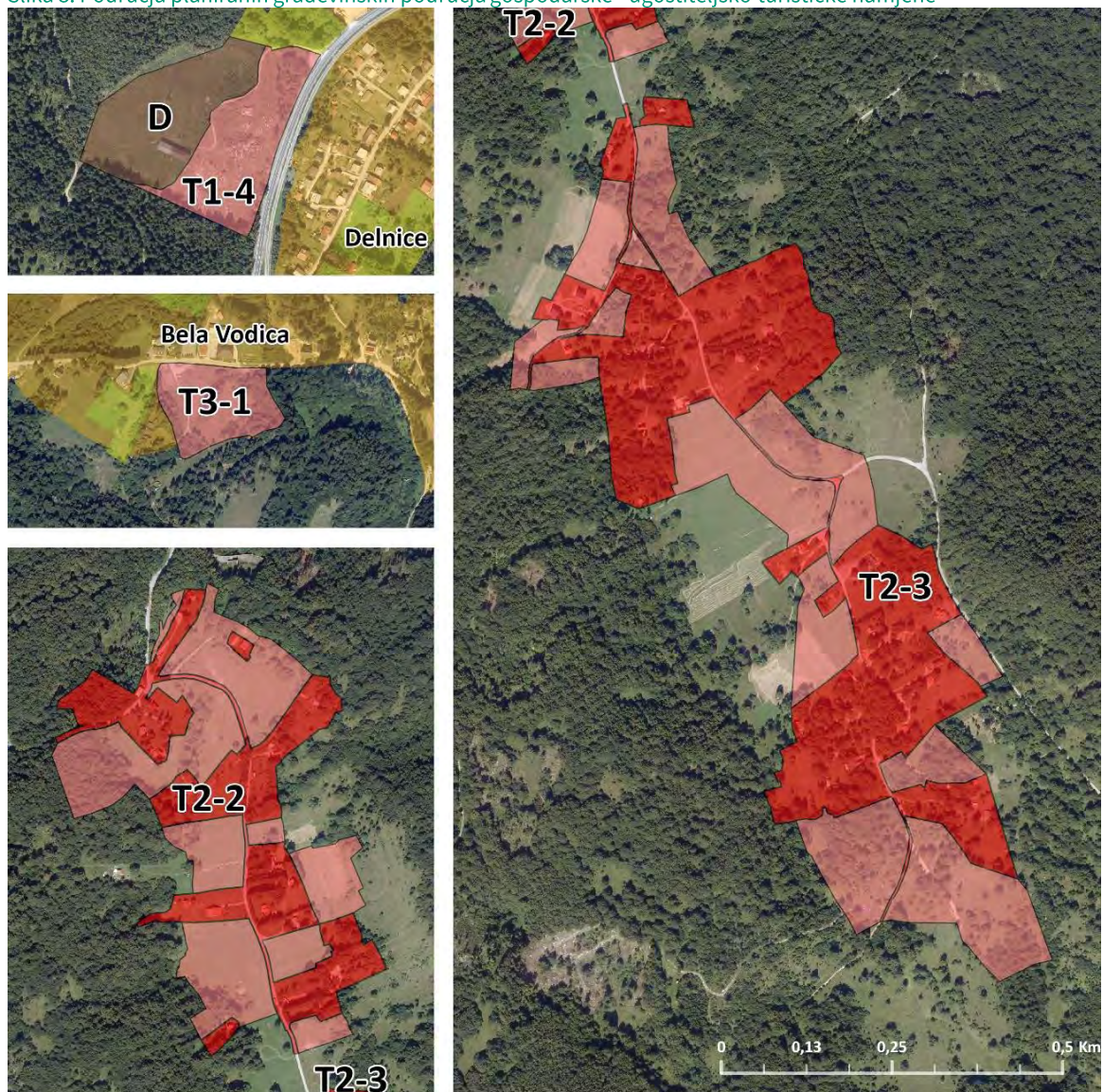
Zona T2-2 ima ukupnu površinu 32,84 ha, od čega je Planom 18 ha (55%) određeno kao izgrađeno, a 14,84 (45%) kao neizgrađeno. Za područje je izrađen i na snazi Urbanistički plan uređenja građevinskog područja turističko-ugostiteljske namjene T2-3 Male Polane (Službene novine Primorsko-goranske županije 33/08, 15/14).

Predmetno građevno područje planirano je kao vrsta T2 odnosno turističko naselje, a što prema PP PGŽ podrazumijeva da se radi o jedinstvenoj funkcionalnoj cjelini (građevnoj čestici). Kao i kod prethodne zone ugostiteljsko-turističke namjene, ni ovdje to u stvarnom korištenju nije slučaj. Naime, na izgrađenim dijelovima izgrađene su pojedinačne građevine - vikend kuće / kuće za odmor, a prema uvjetima urbanističkih planova dozvoljena je i planirana daljnja gradnja pojedinačnih smještajnih građevina. Prema PP PGŽ ukupni maksimalni kapacitet ove zone planiran je na 3500 ležajeva, a najveća dozvoljena površina je 31 ha.

- **zona T1-4 – površina uz naselje Delnice (Ploškovo)**

Zona T1-4 ima ukupnu površinu 2,85 ha te je u cijelosti neizgrađena. Za zonu je propisana obaveza izrade urbanističkog plana uređenja koji obuhvaća i građevinsko područje društvene namjene koje se nalazi neposredno uz zonu. Urbanistički plan nije izrađen.

Slika 8: Područja planiranih građevinskih područja gospodarske - ugostiteljsko-turističke namjene

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora

Zaključno, vezano za zone ugostiteljsko-turističke namjene, potrebno je preispitati planirano funkcioniranje i namjenu ali i ukupnu površinu zona Velike i Male Polane u pogledu usklađenosti sa županijskim planom. Također, potrebno je uskladiti i maksimalni kapacitet zone T3-1 s planiranim iz županijskog plana.

Groblja

Prema PPUG Delnice kao izdvojeno građevinsko područje izvan naselja planirano je ukupno 9 područja groblja, a koja su sva određena kao izgrađena.

- Groblje Hrvatsko - G-1
- Groblje Kuželj - G-2
- Groblje Marija Trošt - G-3
- Groblje Crni Lug - G-4
- Groblje Zamost Brodski - G-5
- Groblje Turke - G-6
- Groblje Delnice - G-7
- Groblje Zagolik - G-8
- Groblje Razloge unutar Nacionalnog parka Risnjak

Tablica 12: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene

GRAĐEVINSKA PODRUČJA GROBLJA				
ZONA	izgrađeno (ha, %)	neizgrađeno (ha, %)	neizgrađeno -neuređeno (ha, %)	UKUPNO (ha)
G-1	0,18	-	-	0,18
G-2	0,20	-	-	0,20
G-3	0,14	-	-	0,14
G-4	0,57	-	-	0,57
G-5	0,92	-	-	0,92
G-6	0,39	-	-	0,39
G-7	2,20	-	-	2,20
G-8	0,05	-	-	0,05
UKUPNO	4,64 (100%)	-	-	4,64

Izvor podataka: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

Slika 9: Područja planiranih Groblja na području Grada Delnice

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora

Građevinsko područje društvene namjene (D)

Prostornim planom planirano je jedno građevno područje društvene namjene D (Ploškovo) namijenjeno za smještaj građevina društvenih djelatnosti – starački dom, zavičajna kuća, višenamjenska dvorana, prostori udruga građana, sportski i rekreacijski sadržaji. Na

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

predmetnom području trenutno se nalazi izgrađeno napušteno vojno skladište (V1). Ukupna površina iznosi 3,11 ha i određena je kao neizgrađena.

Tablica 13: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene

GRAĐEVINSKO PODRUČJE OSTALE NAMJENE (DRUŠTVENE)				
ZONA	izgrađeno (ha, %)	neizgrađeno (ha, %)	neizgrađeno -neuređeno (ha, %)	UKUPNO (ha)
D	-	3,11 (100%)	-	0,18
UKUPNO	-	3,11 (100%)	-	3,11

Izvor podataka: PPUG Delnice, obrada autora – izvod iz vektorskih podataka Plana

Potrebno je napomenuti da prema PP PGŽ nije planirano formiranje građevinskih područja izdvojene namjene za društvene djelatnosti, već se takve djelatnosti obično planiraju kao dio građevinskih područja naselja. U tom pogledu treba **uskladiti PPUG Delnice sa županijskim planom**. Moguće je sukladno čl.376. planirati kao jedan od tipova izdvojenih dijelova naselja.

Slika 10: Građevinsko područje društvene namjene (D)

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora

Gradnja izvan građevinskog područja

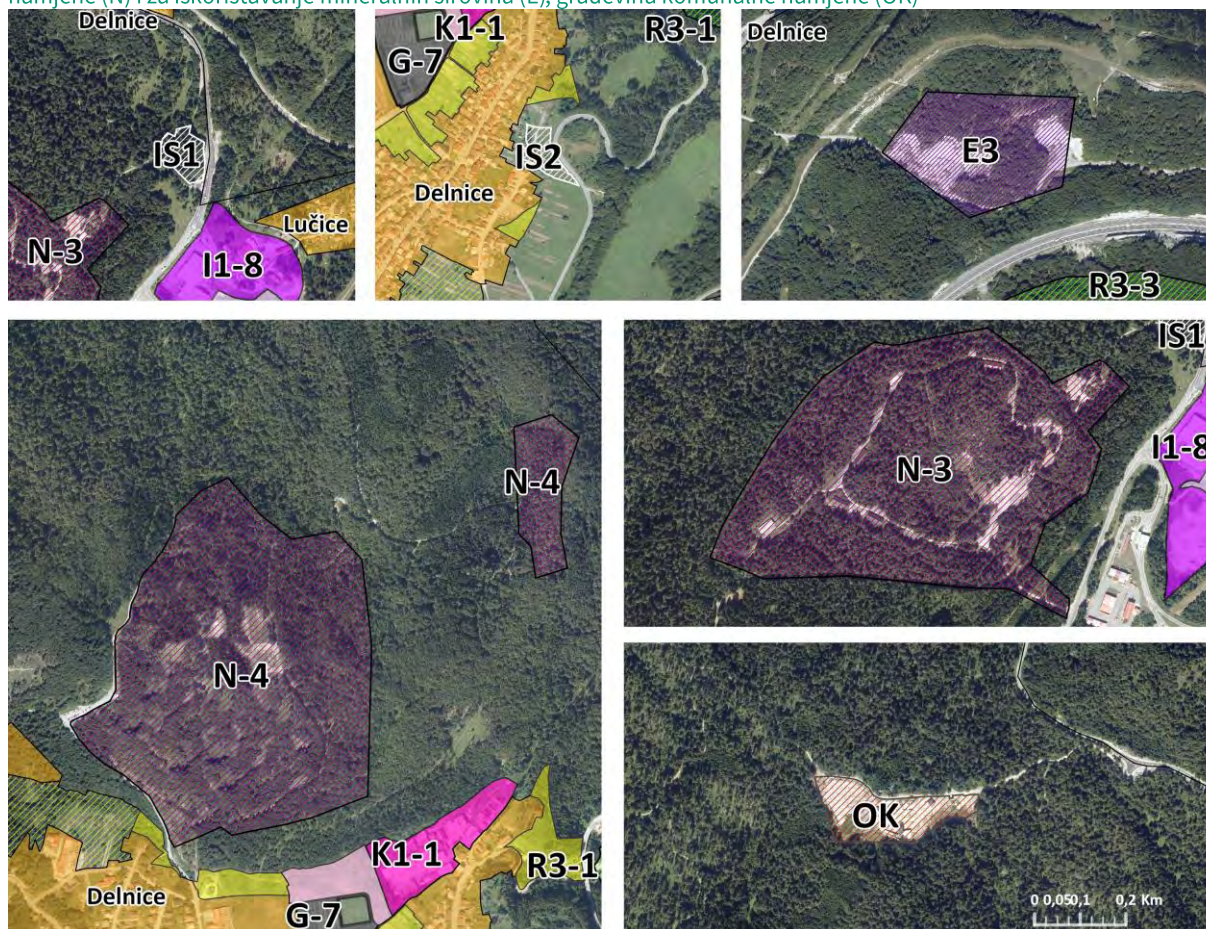
Osim navedenih građevinskih područja za izdvojene namjene, u PPUG je planirana i mogućnost gradnje izvan građevinskih područja i to na građevinskim zemljištima i prirodnim površinama.

Izvan građevinskih područja, na građevinskim zemljištima planirana je gradnja:

- Građevina za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
 - o lokacija za gradnju građevina za iskorištavanje mineralnih sirovina E3 – kamenolom kraj naselja Delnice
- Građevina -posebne namjene
 - o N-3 – „Vojno skladište“, Delnice
 - o N-4 – „vojarna Drgomalj i streljiste Stari Drgomalj“
- Sportsko-rekreacijskih građevina
 - o R3-1 (kupališna zona uz Delnički potok)
 - o R3-2 (zona uz ugostiteljsko-turističko područje Vela Voda - T3-1, prostor namijenjen dodatnim sportsko-rekreacijskim sadržajima NP Risnjak te pratećih zdravstvenih, ugostiteljskih, trgovačko-uslužnih i prometnih i parkirališnih površina)
 - o R3-3 (Petehovac) – planira se izgradnja skijališta, šetnica, sportskih terena s pratećim ugostiteljskim, uslužnim i prometnim i parkirališnim površinama,

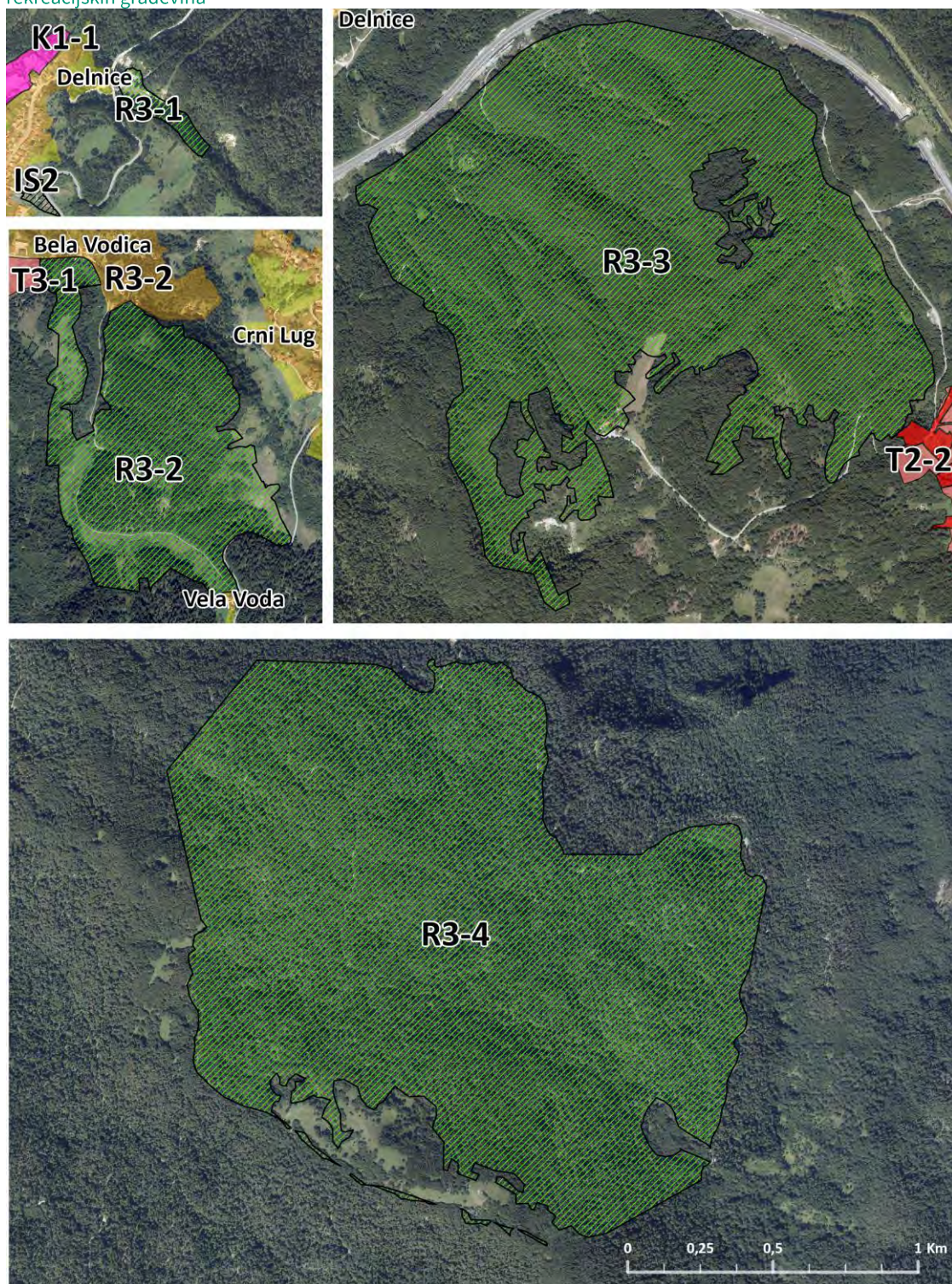
- smještajnim kapacitetima (prateći sadržaji mogu se graditi tek nakon izgradnje osnovne građevine namjene sporta i rekreacije)
- R3-4 (Drgomalj) – planira se izgradnja skijališta, šetnica, sportskih terena s pratećim ugostiteljskim, uslužnim i prometnim i parkirališnim površinama, smještajnim kapacitetima (prateći sadržaji mogu se graditi tek nakon izgradnje osnovne građevine namjene sporta i rekreacije)
 - Građevina specifične namjene društvene djelatnosti
 - Smještajne građevine izvan utvrđenih građevinskih područja - sportsko-rekreativne i zdravstvene građevine
 - Građevina komunalne namjene
 - U sklopu lokacije Sović Laz planirana je pretovarna stanica Sović Laz, reciklažno dvorište, odlaganje građevinskog otpada i građevinskog otpada koji sadrži azbest te kompostana.
 - Građevine infrastrukture
 - Izvan građevinskog područja mogu se smjestiti sve infrastrukturne građevine: vodovi i građevine u funkciji prometnog sustava, sustava veza, sustava vodoopskrbe i odvodnje,
 - Planom su definirane i površine infrastrukturnog sadržaja i to: IS - željezničke postaje, te IS1 i IS2 - kamionska parkirališta.

Slika 11: Površine određene kao građevinska zemljišta izvan građevnog područja infrastrukturne (IS), posebne namjene (N) i za iskorištavanje mineralnih sirovina (E), građevina komunalne namjene (OK)

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora

Slika 12: Površine određene kao građevinska zemljišta izvan građevnog područja namijenjena za gradnju sportsko-rekreacijskih građevina

Izvor: PPUG Delnice, obrada autora

Izvan građevinskih područja, na prirodnim područjima, dozvoljena je gradnja:

- građevina u funkciji poljoprivrede
- građevina u funkciji šumarstva i lovstva
- građevina u funkciji djelatnosti na vodnim površinama

II.2 Sustav naselja

Grad Delnice sastoji se od područja 55 naselja: Bela Vodica, Belo, Biljevina, Brod na Kupi, Crni Lug, Čedan, Dedin, Delnice, Donja Krašićevica, Donje Tihovo, Donji Ložac, Donji Okrug, Donji Turni, Gašparci, Golik, Gornja Krašićevica, Gornje Tihovo, Gornji Ložac, Gornji Okrug, Gornji Turni, Grbajel, Guče Selo, Gusti Laz, Hrvatsko, Iševnica, Kalić, Kočičin, Krivac, Kupa, Kuželj, Leska, Lučice, Mala Lešnica, Malo Selo, Marija Trošt, Plajzi, Podgora, Turkovska, Požar, Radočaj Brodski, Raskrižje Tihovo, Razloge, Razloški Okrug, Sedalce, Srednja Krašićevica, Suhor, Ševalj, Turke, Velika Lešnica, Velika Voda, Zagolik, Zakraj Turkovski, Zalesina, Zamost Brodski, Zapolje Brodsko i Zelin Crnoluški. (Kartogram 2).

Naselje Delnice predstavlja **središnje naselje** Grada te nosi sve upravne funkcije kao i većinu društvenih i gospodarskih funkcija.

Gustoća naseljenosti i izgrađenosti naselja

Ukupna gustoća naseljenosti na području Grada je 0,22 st/ha (tj. 22 st/km²), dok je gustoća naseljenosti na ukupnu površinu građevinskih područja naselja je 10,27 st/ha (1027 st/km²).

U odnosu na podatke o gustoći stanovništva iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru, gdje je broj stanovnika³ na ukupnu površinu Grada iznosila 0,26 st/ha (25,88 stan/km²) vidljivo je smanjenje gustoće koje je posljedica smanjenja broja stanovnika u odnosu na prethodni Popis.

Gustoća naseljenosti na izgrađenom dijelu građevinskog područja je za područje Grada Delnice iznosi 13,23 st/ha (tj. 1323 st/km²) što je znatno više od prosjeka za područje Gorskog kotara (7,72 st/ha⁴), ali i dalje manje od prosječne gustoće naseljenosti Primorsko-goranske županije (22,7 st/ha⁵ izgrađenog dijela GP naselja). Samo naselje Delnice pak ima gustoću naseljenosti na izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja približno jednaku prosjeku Županije - 23,21 st/ha.

Ostala naselja na području Grada imaju znatno manje gustoće naseljenosti (izgrađenog dijela GP naselja), a samo naselja Dedin i Lučice imaju gustoću veću od 10 st/ha (Dedin 15,73 st/ha i Lučice 13,92 st/ha).

Na području naselja Donji Turni, Kalić, Kočičin, Suhor, Velika Voda, Zakraj Turkovski i Zelin Crnoluški prostornim planom planirana su građevinska područja, ali ova naselja više nemaju stalnih stanovnika.

Prikaz gustoće naseljenosti, kao i odnosa površine pojedinog građevinskog područja naselja, odnosno površine izgrađenog dijela toga naselja i broja stanovnika pokazuje Tablica 14.

³ 5952 stanovnika (Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine)

⁴ Izvješće o stanju u prostoru Primorsko-goranske županije (za razdoblje od 2017. do 2020. godine)

⁵ Izvješće o stanju u prostoru Primorsko-goranske županije (za razdoblje od 2017. do 2020. godine)

Tablica 14: Gustoća stanovništva po naseljima Grada Delnice

Naselje	Broj stanovnika	Površina naselja (RPJ ⁶) (ha)	Gustoća naseljenosti (st/ha)	Površina GP naselja (ha)	Broj st./površina GP naselja (st/ha)	Površina izgr. dijela GP naselja (ha)	Broj st./površ. izgrađenog dijela GPN (st/ha)
Bela Vodica	28	374,76	0,07	25,78	1,09	22,99	1,22
Belo	6	159,39	0,04	4,86	1,24	4,61	1,30
Biljevina	3	20,86	0,14	-	-	-	-
Brod na Kupi	156	58,45	2,67	37,59	4,15	19,05	8,19
Crni Lug	209	960,11	0,22	32,48	6,44	23,09	9,05
Čedanj	3	72,13	0,04	2,48	1,21	1,95	1,54
Dedin	154	1542,92	0,10	12,58	12,25	9,79	15,73
Delnice	3861	2438,51	1,58	202,30	19,09	166,32	23,21
Donja Krašićevica	-	23,14	-	-	-	-	-
Donje Tihovo	4	72,37	0,06	0,92	4,33	0,92	4,33
Donji Ložac	5	225,12	0,02	1,10	4,54	1,10	4,54
Donji Okrug	1	73,94	0,01	-	-	-	-
Donji Turni	-	400,58	-	0,81	-	0,81	-
Gašparci	11	423,18	0,03	3,19	3,45	2,66	4,14
Golik	7	118,38	0,06	6,73	1,04	5,69	1,23
Gornja Krašićevica	3	42,80	0,07	-	-	-	-
Gornje Tihovo	4	164,49	0,02	2,58	1,55	2,53	1,58
Gornji Ložac	5	109,69	0,05	0,70	7,18	0,55	9,11
Gornji Okrug	2	10,40	0,19	-	-	-	-
Gornji Turni	9	237,42	0,04	2,58	3,48	2,19	4,10
Grbajel	11	548,74	0,02	3,75	2,93	3,75	2,93
Guče Selo	19	410,35	0,05	5,34	3,56	4,56	4,17
Gusti Laz	6	245,96	0,02	2,03	2,96	1,70	3,52
Hrvatsko	49	406,24	0,12	5,97	8,21	4,83	10,15
Iševnica	5	106,41	0,05	5,04	0,99	3,82	1,31
Kalić	-	403,79	-	0,73	-	0,73	-
Kočičin	-	181,97	-	1,61	-	1,03	-
Krivac	18	184,01	0,10	6,85	2,63	4,42	4,07
Kupa	5	73,41	0,07	3,23	1,55	2,19	2,29
Kuželj	28	825,31	0,03	8,13	3,45	6,64	4,22
Leska	3	1392,29	0,00	-	-	-	-
Lučice	298	2640,00	0,11	30,95	9,63	21,41	13,92
Mala Lešnica	7	44,21	0,16	3,36	2,08	2,74	2,55

⁶ RPJ – Središnji registar prostornih jedinica

Naselje	Broj stanovnika	Površina naselja (RPJ ⁶) (ha)	Gustoća naseljenosti (st/ha)	Površina GP naselja (ha)	Broj st./površina GP naselja (st/ha)	Površina izgr. dijela GP naselja (ha)	Broj st./površ. izgrađenog dijela GPN (st/ha)
Malo Selo	40	2251,04	0,02	10,97	3,65	8,20	4,88
Marija Trošt	38	383,44	0,10	8,22	4,62	5,93	6,40
Plajzi	-	107,81	-	-	-	-	-
Podgora Turkovska	3	366,83	0,01	1,92	1,56	1,92	1,56
Požar	4	171,80	0,02	2,20	1,82	2,20	1,82
Radočaj Brodski	5	168,75	0,03	5,26	0,95	3,95	1,27
Raskrižje Tihovo	3	63,16	0,05	3,56	0,84	1,90	1,58
Razloge*	5	594,63	0,01	3,5*	1,43	1,62*	3,08
Razloški Okrug	2	313,45	0,01	-	-	-	-
Sedalce	12	118,31	0,10	3,09	3,89	2,82	4,25
Srednja Krašićevica	-	45,70	-	-	-	-	-
Suhor	-	51,92	-	0,50	-	0,50	-
Ševalj	1	56,51	0,02	3,60	0,28	2,23	0,45
Turke	19	341,43	0,06	8,03	2,37	6,28	3,03
Velika Lešnica	4	645,55	0,01	3,06	1,31	3,06	1,31
Velika Voda	-	253,38	-	1,75	-	1,48	-
Zagolik	1	287,10	0,00	3,02	0,33	2,75	0,36
Zakrajc Turkovski	-	165,21	-	1,93	-	1,69	-
Zalesina	31	792,00	0,04	11,81	2,63	10,53	2,95
Zamost Brodski	35	142,07	0,25	7,72	4,53	5,51	6,35
Zapolje Brodsko	12	18,00	0,67	5,72	2,10	3,02	3,97
Zelin Crnoluški	-	760,42	-	0,52	-	0,52	-
UKUPNO GRAD DELNICE⁷	5135	23089,81	0,22	500,04	10,27	388,21	13,23

Izvor: PPUG Delnice, * PP NP Risnjak, Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj (2021.), obrada autora

Za analizu broja i gustoće izgrađenih stanova po naseljima Grada Delnice u nastavku su korišteni prvi rezultati Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj (2021.) s obzirom da konačni rezultati po naseljima nisu bili dostupni u vrijeme izrade ovog Izvješća. Tablica 15 kroz broj izgrađenih stanova prikazuje postojeću gustoću izgrađenosti na području pojedinog naselja te se također prikazuje udio stanova za stalno stanovanje u ukupnom broju stanova.

⁷ U ovom iskazu ubrojena je i površina građevinskog područja naselja Razloge, a koje je određeno u Prostornom planu Nacionalnog parka Risnjak, površina u iskazu je utvrđena izmjerom kartografskog prikaza iz PP NP Risnjak.

Potrebno je napomenuti da u vrijeme izrade Izješća nisu bili dostupni detaljniji podaci o načinu korištenja stanova, a prema metodološkom objašnjenju Popisa stanovi su se popisivali bez obzira na to jesu li se u referentnom trenutku Popisa koristili samo za stanovanje, za stanovanje i obavljanje neke djelatnosti, samo za obavljanje djelatnosti, za stanovanje u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi, za odmor i rekreaciju, ili se radilo o privremeno nenastanjenim ili napuštenim, ali građevinski ispravnim stanovima. Po istom objašnjenju *stanovi za stalno stanovanje* jesu stambene jedinice koje odgovaraju definiciji stana, a u referentnom trenutku Popisa koristile su se samo za stanovanje, za stanovanje i obavljanje djelatnosti ili su bile privremeno nenastanjene ili napuštene. **Stoga podatak da je na području Grada ukupno 85 % stanova za stalno stanovanje treba uzeti s rezervom.** Potvrđuje to i usporedba broja stanovnika s brojem stambenih jedinica, odnosno broj stanova po stanovniku, a pogotovo u naseljima bez stanovnika.

Broj stanova po stanovniku značajno se razlikuje po naseljima, pa je tako u naselju Delnice 0,5 stanova po stanovniku, dok je u naselju Zagolik na jednog stanovnika 16 stanova.

Tablica 15: Broj i gustoća stanova po naseljima Grada Delnice

Naselje	Broj stanovnika	Ukupan broj stanova (stambenih jedinica)	Stanovi za stalno stanovanje	Udio stanova za stalno stanovanje u ukupnom broju stanova (%)	Površina izgrađeno g dijela GP naselja (ha)	Broj stanova / Površina izgr. dijela GP naselja (stan/ha)	Broj stanova / stanovnika
Bela Vodica	28	34	20	58,82%	22,99	1,48	1,21
Belo	6	14	5	35,71%	4,61	3,04	2,33
Biljevina	3	3	3	100,00%	-	-	1,00
Brod na Kupu	156	113	85	75,22%	19,05	5,93	0,72
Crni Lug	209	170	147	86,47%	23,09	7,36	0,81
Čedan	3	20	8	40,00%	1,95	10,25	6,67
Dedin	154	89	48	53,93%	9,79	9,09	0,58
Delnice	3861	1936	1898	98,04%	166,32	11,64	0,50
Donja Krašćevica	-	4	3	75,00%	-	-	-
Donje Tihovo	4	6	2	33,33%	0,92	6,50	1,50
Donji Ložac	5	11	8	72,73%	1,10	9,98	2,20
Donji Okrug	1	4	3	75,00%	-	-	4,00
Donji Turni	-	-	-	-	0,81	-	-
Gašparci	11	26	14	53,85%	2,66	9,79	2,36
Golik	7	24	11	45,83%	5,69	4,22	3,43
Gornja Krašćevica	3	3	3	100,00%	-	-	1,00
Gornje Tihovo	4	18	9	50,00%	2,53	7,12	4,50
Gornji Ložac	5	9	3	33,33%	0,55	16,40	1,80
Gornji Okrug	2	4	3	75,00%	-	-	2,00
Gornji Turni	9	17	9	52,94%	2,19	7,75	1,89

Naselje	Broj stanovnika	Ukupan broj stanova (stambenih jedinica)	Stanovi za stalno stanovanje	Udio stanova za stalno stanovanje u ukupnom broju stanova (%)	Površina izgrađenog dijela GP naselja (ha)	Broj stanova / Površina izgr. dijela GP naselja (stan/ha)	Broj stanova / stanovnika
Grbajel	11	35	17	48,57%	3,75	9,32	3,18
Guče Selo	19	33	26	78,79%	4,56	7,24	1,74
Gusti Laz	6	13	8	61,54%	1,70	7,63	2,17
Hrvatsko	49	26	19	73,08%	4,83	5,39	0,53
Iševnica	5	15	7	46,67%	3,82	3,93	3,00
Kalić	-	8	7	87,50%	0,73	10,95	-
Kočičin	-	6	2	33,33%	1,03	5,85	-
Krivac	18	29	17	58,62%	4,42	6,56	1,61
Kupa	5	12	6	50,00%	2,19	5,49	2,40
Kuželj	28	59	33	55,93%	6,64	8,88	2,11
Leska	3	1	1	100,00%	-	-	0,33
Lučice	298	164	140	85,37%	21,41	7,66	0,55
Mala Lešnica	7	6	4	66,67%	2,74	2,19	0,86
Malo Selo	40	43	37	86,05%	8,20	5,24	1,08
Marija Trošt	38	31	23	74,19%	5,93	5,22	0,82
Plajzi	-	-	-	-	-	-	-
Podgora Turkovska	3	14	7	50,00%	1,92	7,30	4,67
Požar	4	12	7	58,33%	2,20	5,46	3,00
Radočaj Brodski	5	19	11	57,89%	3,95	4,81	3,80
Raskrižje Tihovo	3	16	3	18,75%	1,90	8,44	5,33
Razloge*	5	21	16	76,19%	1,62*	12,96	4,20
Razloški Okrug	2	9	5	55,56%	-	-	4,50
Sedalce	12	14	5	35,71%	2,82	4,96	1,17
Srednja Krašićevica	-	1	1	100,00%	-	-	-
Suhor	-	4	1	25,00%	0,50	8,00	-
Ševalj	1	5	2	40,00%	2,23	2,24	5,00
Turke	19	34	18	52,94%	6,28	5,42	1,79
Velika Lešnica	4	24	13	54,17%	3,06	7,85	6,00
Velika Voda	-	9	3	33,33%	1,48	6,09	-
Zagolik	1	16	9	56,25%	2,75	5,81	16,00
Zakrajc Turkovski	-	9	9	100,00%	1,69	5,32	-
Zalesina	31	28	15	53,57%	10,53	2,66	0,90
Zamost Brodski	35	42	27	64,29%	5,51	7,62	1,20
Zapolje Brodsko	12	7	4	57,14%	3,02	2,32	0,58

Naselje	Broj stanovnika	Ukupan broj stanova (stambenih jedinica)	Stanovi za stalno stanovanje	Udio stanova za stalno stanovanje u ukupnom broju stanova (%)	Površina izgrađeno g dijela GP naselja (ha)	Broj stanova / Površina izgr. dijela GP naselja (stan/ha)	Broj stanova / stanovnika
Zelin Crnoluški	-	8	6	75,00%	0,52	15,53	-
UKUPNO GRAD DELNICE⁸	5135	3278	2791	85,14%	388,21	8,44	0,64

Izvor: PPUG Delnice,* PP NP Risnjak, Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj (2021.) – prvi rezultati, obrada autora

Mreža društvenih djelatnosti po naseljima

Društvena infrastruktura nužan je prateći sadržaj stanovanja kojim se osigurava zadovoljavanje vitalnih potreba stanovništva. Osnovnu mrežu društvene infrastrukture Grada Delnica čine ustanove Grada i Republike Hrvatske. U nju su uklopljene i dopunjavaju je ustanove u vlasništvu pravnih i fizičkih osoba. Društvene djelatnosti utječu na razvoj gospodarstva, te unapređuju odnose u zajednici, stoga su od iznimnog značenja za cjelokupni razvoj gradskog područja i njegova okruženja. Budući da je naselje Delnice u sustavu središnjih naselja određeno kao centar mikroregije Gorski kotar i centar prostorne cjeline G1 u njemu se nalazi većina središnjih funkcija.

Sadržaji u funkciji rada državnih i županijskih tijela i organizacija:

Na području Grada djeluju sljedeće javne službe:

- Ispostava Općinskog suda u Rijeci – Zemljišno-knjižni odjel i Prekršajni odjel, (Tina Ujevića 1, Delnice)
- Ispostava Državne geodetske uprave u Rijeci – Odjel za katastar nekretnina Delnice (Tina Ujevića 1, Delnice)
- Ispostava Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, (Trg 138.brigade HV 4, Delnice)
- Policijska postaja Delnice (Školska 25, Delnice)
- Stanica Hrvatske gorske službe spašavanja (Matice Hrvatske 21, 51300 Delnice)
- Turistička zajednica Gorskog kotara
- Hrvatske šume – uprava šuma Delnice (Supilova 32)

Sadržaji i građevine namijenjene radu tijela i organizacija lokalne samouprave i druge javne službe:

Na području Grada djeluju sljedeća tijela i organizacije lokalne samouprave:

- Gradska uprava Grada Delnica
- Javna vatrogasna postrojba Grada Delnica,
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Delnice (vatrogasni dom),

⁸ U ovom iskazu ubrojena je i površina građevinskog područja naselja Razloge, a koje je određeno u Prostornom planu Nacionalnog parka Risnjak, površina u iskazu je utvrđena izmjerom kartografskog prikaza iz PP NP Risnjak.

- Gradsko društvo Crvenog križa,
- Turistički informativni centar Delnice
- Stožer civilne zaštite,
- Goranski sportski centar

Predškolski odgoj i obrazovanje:

Na području Grada Delnice predškolski odgoj je organiziran u matičnom objektu (MO) u Delnicama – Dječji vrtić „Hlojkica“ u 5 odgojno obrazovnih skupina i u jednoj poludnevnoj u područnom objektu (PO) Brod na Kupu.

Na području Gorskog kotara ne postoje „privatni“ dječji vrtići, ali u Delnicama djeluju 2 obrta za čuvanje djece u kojima je dodatno smješteno 40 djece (izvor: Plan razvoja G. kotara 2021.-2027.- listopad 2021.).

Tablica 16: Broj upisane djece u dječjim vrtićima po godini promatranog razdoblja

DJEČJI VRTIĆ	2019.	2020.	2021.	2022.
MO Delnice	113 (od toga 1 jaslička skupina -12 djece)	109 (od toga 1 jaslička skupina -12 djece)	114 (od toga 2 jasličke skupine -25 djece)	118 (od toga 2 jasličke skupine -24 djece)
PO Brod na kupi	8 + 5 u predškolskom programu (3 satni program)	9 + 6 u predškolskom programu (3 satni program)	10 + 9 u predškolskom programu (poludnevni program)	11 + 14 u predškolskom programu (poludnevni program)

Izvor podataka: Grad Delnice

Osnovnoškolsko obrazovanje:

Na području Grada Delnice djeluju sljedeće osnovnoškolske ustanove:

- Matična OŠ „Ivana Gorana Kovačića“ - Delnice, Šetalište Ivana Gorana Kovačića 2
- Područna OŠ - Crni Lug, Ivana Gorana Kovačića 2
- Matična OŠ „Frana Krste Frankopana“ – Brod na Kupu, Kralja Tomislava 12a

Osnovna škola „Ivana Gorana Kovačića“

Nalazi se u naselju Delnice te pokriva veći dio upisnog područja Grada Delnica. U matičnu školu u Delnicama upisuju se učenici od I. do VIII. razreda iz užeg područja Grada Delnica, Zalesine, Dedina, Lučica, Marija Trošt, te učenici koji nastavu pohađaju u područnoj školi Crni Lug od I. do IV. razreda, školovanje od V. - VIII. razreda nastavljaju u Osnovnoj školi „Ivana Gorana Kovačića“.

Školsko područje karakterizira relativno velika površina u odnosu na broj stanovnika i veliki broj naselja s različitom gustoćom naseljenosti, što utječe na organizaciju i rad škole i potrebe organizacije prijevoza.

Tablica 17: Broj upisane djece školi, po godinama izvještajnog razdoblja 2019. do 2022.

OŠ i POŠ	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
MATIČNA OŠ Delnice	321	311	323	326
POŠ Crni Lug	7	3	5	4
MATIČNA OŠ Brod na Kupu	24	25	25	23
UKUPNO:	352	339	353	353

Izvor podataka: Grad Delnice

Prikaz broja upisane djece po izvještajnom razdoblju (Tablica 17) pokazuje da je neznatno porastao broj upisane djece u Matičnu osnovnu školu u Delnicama u školskoj godini 2022./2023. i to za 5 učenika u odnosu na upisnu 2019./2020.-tu godinu, dok je u Područnoj školi Crni Lug u školskoj godini 2022./2023. zabilježen pad broja djece u odnosu na upisnu 2019. godinu i to za 3 učenika.

Osnovna glazbena škola „Ive Tijardovića“

Matična glazbena OŠ nalazi se u naselju Delnice i jedina je ustanova koja provodi program glazbenog obrazovanja na području Gorskog Kotara. U nastavku u tablici dani su podaci po odjeljenjima (lokalitetima) i po promatranim godinama upisa. U školskoj godini 2022./2023. zabilježen je pad ukupnog broja upisane djece odnosu na upisnu 2019. godinu i to za 8 učenika. Osnovna glazbena škola „Ive Tijardovića“ u Delnicama nema zgrada niti prostorije u svom vlasništvu. U Delnicama, na Školskoj 25 djeluju u prostorijama Srednje škole Delnice, u PO Fužine nalaze se u prostorijama OŠ Fužine, a u PO Vrbovsko nalaze se u OŠ Vrbovsko.

Tablica 18: Podaci o broju polaznika glazbene OŠ i POŠ po upisanim lokalitetima

LOKACIJA	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
MOŠ Delnice	53	58	55	55
PO Fužine	22	15	12	12
PO Vrbovsko	23	19	23	23
UKUPNO:	98	92	90	90

Izvor podataka: Grad Delnice

Srednjoškolsko obrazovanje:

Zgrada Srednje škole Delnice nalazi se u naselju Delnice, u školskoj godini 2019./2020. u prostoru od 2570 m², a slijedeće školske godine 2020./2021. u prostoru od 2778 m². U SŠ Delnice djeluje:

- gimnazija (opća i prirodoslovno-matematička),
- usmjerenje ekonomije, trgovine i poslovne administracije (zanimanje ekonomist),
- usmjerenje strojarstva, brodogradnje i metalurgije (zanimanja: bravar, automehaničar),
- usmjerenje šumarstva, prerade i obrade drva (zanimanje: šumarski tehničar, stolar).

U nastavku su u tablici prikazani podaci o broju polaznika srednje škole Delnice po području rada za odgovarajuća zanimanja, po broju odjeljenja i trajanju pojedinog upisanog programa u razdoblju od 4 promatrane upisne godine.

Tablica 19: Podaci o broju polaznika srednje škole u Delnicama za školske godine u promatranom razdoblju
Izvjješća

struka (područje rada)	program (zanimanje)	trajanje (god.)	Ukupan br. Odjela programa	Ukupan br. učenika u programu
2019./2020.				
gimnazija	opća gimnazija	4	4	53
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	4	31
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	4	38
strojarstvo i obrada drva	automehaničar, bravar, stolar	3	3	17
			UKUPNO UČENIKA:	139
2020./2021.				
gimnazija	opća gimnazija	4	5	55
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	3	20
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	4	36
šumarstvo, prerada i obrada drva	stolar	3	1	3
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	bravar	3	3	12
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	automehaničar	3	1	2
			UKUPNO UČENIKA:	128
2021./2022.				
gimnazija	opća gimnazija	4	5	53
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	2	10
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	4	34
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	bravar	3	1,21	8
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	automehaničar	3	1,79	7
			UKUPNO UČENIKA:	112
2022./2023.				
gimnazija	opća gimnazija	4	4	57
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	1	4
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	3	25
šumarstvo, prerada i obrada drva	stolar	4	1	10

strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	bravar	3	1,5	10
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	automehaničar	3	1,5	10
			UKUPNO UČENIKA:	116

Izvor podataka: Upravni odjel za odgoj i obrazovanje PGŽ

Primjetan je pad broja upisanih učenika od upisne godine 2019./2020. do 2021./2022, od 27 učenika, dok je u godini 2022./2023 prisutan neznatan porast broja ukupno upisanih učenika u odnosu na prethodnu godinu. Također je u istoj godini osjetan pad broja upisanih u prirodoslovnu gimnaziju, a pojačan interes za prerađivačka zanimanja i to dvostruko veći od prethodnih upisnih godina.

Zdravstvo

Primarna zdravstvena zaštita stanovništva Grada Delnice organizirana je preko Doma zdravlja Primorsko-goranske županije, Ispostava Delnice u ambulantu Delnice. U ambulantu je ordinacija primarne zdravstvene zaštite s patronažom, ordinacija dentalne medicine i ordinacija obiteljske medicine. Ljekarničku djelatnost obavlja privatna ljekarna.

Sekundarna zdravstvena zaštita stanovništva djeluje ju ispostavi Doma zdravlja PGŽ u naselju Delnice a nudi usluge pedijatra, radiologa, ginekologa i laboratorija. Usluge interne i psihijatrijske medicine dostupne su u nepunom radnom vremenu jednom tjedno samo u Ispostavi Delnice, a u novije vrijeme se tamo nalazi i logopedski kabinet koji pokriva cijelo područje Gorskog kotara.

U Delnicama djeluje i Ispostava Nastavnog zavoda za javno zdravstvo i Centar za hitnu medicinsku pomoć, gdje su zaposleni kompletni timovi. Sanitetski prijevoz vrše tri tima, a jedan tim prevozi pacijente na dijalizu u Rijeku.

Socijalna skrb

Ispostava centra za socijalnu skrb iz Rijeke nalazi se u Delnicama i pokriva područje cijelog Gorskog kotara.

Na području Grada Delnice nalazi se Dom za starije i nemoćne Domska vila Vinka, kapaciteta 108 ležajeva. Također, Dom za odrasle osobe Turnić - pruža uslugu organiziranog stanovanja na 3 lokacije na području Grada Delnica.

Na području Grada organizirana je vaninstitucionalna skrb za brigu o starijim i nemoćnim osobama i to preko educiranih geronto-domaćica kroz projekt „Zaželi“, koji se provodi u Delnicama, Skradu, Fužinama, Ravnoj Gori, Čabru i Brod Moravicama.

Civilno društvo također djeluje na polju socijalne skrbi. Humanitarna udruga „Ž.A.R.“ iz Delnica koja na području sedam goranskih lokalnih samouprava (Brod Moravice, Delnice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad) i Grada Bakra provodi program „Pomoć u kući“ (dostava lijekova, manji kućanski poslovi i održavanje osobne higijene).

Kultura

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 68444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Na području Grada, od sadržaja u kulturi nalaze se:

- Dom kulture:
 - o Dom kulture (Radnički dom)
 - U Domu kulture organiziraju se brojna kulturna događanja i manifestacije. Jednom tjedno prikazuju se kino predstave, a povremeno nastupa i KUD „Kotar – teatar“ (jedino profesionalno kazalište i umjetnička organizacija u regiji Gorski kotar).
- knjižnice i čitaonice:
 - o Gradska knjižnica „Janet Majnarich“ Delnice - Radićeva 3, Delnice
 - Od 1975.g. knjižnica djeluje u prostoru stambene zgrade na adresi Ante Starčevića 10 u Delnicama, a početkom izvještajnog razdoblja i to od siječnja 2019. adaptirano je 45 m² prostora bivše mesnice u kojem je smješten odjel za djecu - sveukupno 175 m² u kojem je prostoru danas smješten knjižni fond od oko 34 423 sveska.
 - Sredinom 2021. godine knjižnični fond je preseljen u novu knjižnicu, na adresi Radićeva 3 u Delnicama, gdje raspolažu s 457,53 m² površine (prizemlje i kat), a od toga neto površina za korisnike iznosi 373,03 m². Knjižnični prostor i oprema u svemu odgovara Standardima za narodne knjižnice (NN 103/21), prema kojima je bilo potrebno osigurati 257 m², sukladno broju stanovnika Grada Delnica (5158), bez površine dvorane za izvođenje programa, izložbe i dr. Tablica 20 prikazuje broj korisnika knjižnice po godinama izvještajnog razdoblja ovog Izvješća.
 - o bibliobus – pokriva naselja Brod na Kupi i Crni Lug
- muzeji, galerije i zbirke:
 - o Prirodoslovni muzej Rijeka (Stalni postav u Kaštelu Zrinskih, Kralja Tomislava 1, Brod na Kupi)
 - o Kuća Rački, Supilova 94, Delnice – spomenik kulture, etnološki objekt
 - o Popovićev mlin“, Delnice
 - o „Interpretacijski centar Crni Lug“

Tablica 20: Korisnici knjižnice po godinama izvještajnog razdoblja 2019. do 2022.

KATEGORIJE	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
predškolci	31	33	40	31
učenici OŠ	228	219	238	261
učenici SŠ	63	52	57	64
studenti	28	29	30	33
zaposleni	346	328	332	339
nezaposleni	63	57	53	49
umirovljenici	260	259	249	256
UKUPNO:	1019	977	1002	1033

Izvor podataka: Grad Delnice

Sport (građevine sporta, rekreacija)

Na području Grada nalaze se sljedeće građevine za sport i rekreaciju

- sportski centri i kompleksi:

- Multifunkcionalna dvorana za sport i turizam, A. Starčevića 5a, Delnice:
 - Natkrivena i poluotvorena multifunkcionalna dvorana višenamjenski je objekt za sport i turizam koji na ukupnoj površini od 3.485 m² korisnog prostora, sadrži prostor sportskog terena od ukupno 1.810 četvornih metara, prostore za smještaj opreme, svlačionice za sportaše i posjetitelje, prostor za najam sportske opreme, prostor za upravljanje opremom objekta te prostor caffe bara s pripadajućim sanitarnim prostorijama. U sklopu dvorane postavljene su i dvije stijene za penjanje. Multifunkcionalna dvorana ima dvojaku funkciju: u zimskim mjesecima postaje klizačka arena, a ostatak godine prekrivena je montažnom sportskom podlogom za održavanje raznih dvoransko sportskih događanja. Osim sportske namjene, dvorana se koristi i za održavanje kulturno-turističkih priredbi, promocija, sajмова, koncerta i sličnog.
 - Klizalište u zimskim mjesecima - dimenzija 30 m x 60 m
 - Sportsko igralište u ljetnim mjesecima - na betonskoj podlozi postavljen je montažni sportski pod dimenzija 43 x 22 m
 - Stijena za penjanje - visoka je 8,7 metara; uz nju nalazi se i manja dječja visine 3 metra.
- sportske dvorane
 - Dom sportova, Šet. I.G.Kovačića 6, Delnice – Dom sportova u Delnicama sastoji se od sportske dvorane, bazena i pomoćnog nogometnog igrališta. Sportska dvorana je dimenzija 44 m x 24 m, s tribinama kapaciteta 900 sjedećih mjesta, 6 svalčionica, 2 sanitarna čvora. Dom sportova se koristi i za potrebe tjelesno-zdravstvene kulture OŠ „Ivana Gorana Kovačića Delnice“, te za klubove i udruge Grada Delnica, osim za sportske aktivnosti koristi se i za kulturno - zabavna događanja, koncerte, sajmove, a u svrhu rekreacije koriste je građani, razni športski savezi u sklopu sportskih kampova, te tvrtke u sklopu team building programa.
- zatvoreni bazen
 - u sklopu Doma sportova - bazen dimenzija 12 m x 25 m, dubine do 1,4 m, s četiri plivačke trake; Pored velikog bazena nalazi se i mali bazen za djecu dimenzija 5 m x 3 m dubine 25-30 cm.
- polivalentna igrališta i rekreacija
 - Nogometni stadion, A. Starčevića 3, - Travnato nogometno igralište dimenzija 106 m x 64 m s reflektorima za noćno igranje i tribinama koje mogu primiti oko dvije tisuće gledatelja; zimi se uređuje kao staza za skijaško trčanje
 - Košarkaško igralište, A. Starčevića 5a, Delnice - s površinom od 450 m², asfaltiranom podlogom, gledalištem za 150 posjetitelja i reflektorima za noćno igranje, omogućuje rekreativno igranje košarke.
 - Kuglana, A. Starčevića 3, Delnice - četverostazna automatizirana kuglana, s tribinama kapaciteta 52 sjedećih mjesta, dvije svlačionice te dva sanitarna čvora.
 - Teniski tereni, Lujzinska cesta 42, Delnice - dva teniska terena sa zemljanom podlogom, otvorenog tipa, dimenzija ednog teniskog terena je 23,80 x 11,00 m,
 - Pomoćno nogometno igralište, Šet. I.G.Kovačića 6 (u sklopu Doma sportova), Delnice - dimenzija 106 x 64 m i pješčanom podlogom
- skijanje i sanjkanje
 - skijaške skakaonice - na sjeveroistočnoj padini Japlenškog vrha (nisu u funkciji)

- skijalište Petehovac
- sanjkalište Rusovi dolci – krajem promatranog izvještajnog razdoblja počeli su radovi na izvedbi sanjkališta, a koji su dovršeni početkom 2023.g. te je sanjkalište pušteno u rad. Opremljeno je pokretnom trakom.

Interventne službe

U nastavku je popis službi i građevina interventnih službi:

- građevine:
 - Zavod za hitnu medicinu PGŽ, Ispostava Delnice, Šet. I.G.Kovačića 1, Delnice
 - Policijska postaja Delnice, Školska 25, Delnice
 - HGSS, Stanica Delnice, Matice Hrvatske 21, Delnice
- vatrogasne službe:
 - JVP Delnice, Supilova 78, Delnice
 - DVD Delnice, Supilova 78, Delnice
 - Vatrogasna zajednica Grada Delnica, Supilova 78, Delnice
 - DVD Brod na Kupi, Kralja Tomislava 11a, Brod na Kupi
 - DVD Crni Lug, Selska 26, Crni Lug

Vjerske građevine i sakralni objekti

Na području Grada evidentirani su slijedeći sakralni objekti:

- Brod na Kupi - podarhidakonatska i župna crkva Sv. M.Magdalene
- Crni Lug - crkva Sv.Petra i Pavla
- Dedin - kapela Sv.Anta Padovanskog
- Delnice - župna crkva Sv.Ivana Krstitelja
- Gornje Tihovo - kapelica Majke Božje Bistričke
- Kuželj - župna crkva Glavosjeka Sv.Ivana Krstitelja i kapela sv.Ivana Nepomuka na mostu
- Donj Ložac - kapelica Majke Božje Kraljice
- Mala Lešnica - crkva kapela Majke Božje
- Marija Trošt - crkva Majke Božje
- Razloge - crkva Bezgrešnog Začeca
- Turki - župna crkva Sv.Križa
- Zakrajc Brodski - kapela Sv.Roka
- Velika Lešnica - crkva Marije Božje od Presvete Krunice
- Zakrajc Turkovski - kapela Sv.Roka kapela Presvetog Srca Isusovog
- Zamost Brodski - kapela Uskrsnuća Kristovog na groblju
- Lučice - Crkva sv. Josipa
- Delnice - Kalvarija i crkva
- Čedanjanj - područna crkva, kapela Presvetog trojstva
- Kočićin- kapela Majke Božje od Pomoći
- Gašparci – kapela Majke Božje Lurdske
- Zagolik - kapela sv. Lovre
- Hrvatsko – filijalna crkva sv. Florijana

II.3 Gospodarstvo

U ovom dijelu Izješća analizira se kretanje zaposlenosti i nezaposlenosti, analiziraju se gospodarska kretanja na području Grada Delnica, u smislu analize financijskih pokazatelja poduzetnika na području grada te se prikazuju ključne gospodarske djelatnosti grada. Pored toga, pruža se pregled stanja u obrtništvu te se detaljnije analizira djelatnost turizma. Konačno pružaju se temeljni elementi upravljanja razvojem grada.

Tržište rada

Tržište rada može se definirati kao mjesto gdje se susreće ponuda i potražnja ljudskog rada. Osnovni pojmovi koji su vezani uz tržište rada uključuju radno sposobno stanovništvo (predstavlja potencijalnu radnu snagu), a drugi stanovništvo koje nije sposobno za rad (osobe mlađe od 15 godina). Radno sposobno stanovništvo se dijeli na radnu snagu (nezaposlene i zaposlene) i one ekonomski neaktivne (izvan radne snage).

Tržište rada je jedno jako dinamično područje ekonomije koje se mijenja svakodnevno (svaki dan netko ostaje bez posla, netko se zapošljava, netko odlazi u mirovinu pa postaje neaktivan), a koje prati sva makroekonomska zbivanja, kako u državi tako i u svijetu.

Zaposlenost

Danas je zaposlenost važna komponenta egzistencijalnog opstanka pojedinaca, obitelji i društva u cjelini. Zaposleni ljudi privređuju, zarađuju dohodak kojim podmiruju egzistencijalne potrebe i omogućuju si aktivan društveni život.

S druge strane nezaposlenost je u Hrvatskoj posljedica strukturnih promjena gospodarstva, likvidacija i stečaja poduzeća, otpuštanja zaposlenih, razmjerno smanjenih mogućnosti zapošljavanja, ali i prostorne i profesionalne neusklađenosti ponude i potražnje rada⁹.

Povećanje zaposlenosti trenutačno je jedan od najvažnijih prioriteta svake gospodarske politike, kako na državnoj razini, tako i na županijskoj te lokalnoj razini.

Zaposleni su sve osobe koje su zasnovale radni odnos s poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme neovisno o duljini radnog vremena i vlasništvu pravne osobe. U zaposlene su uključeni pripravnici (vježbenici), osobe na porodnom dopustu i bolovanju te osobe koje su iz bilo kojeg razloga odsutne s posla do prekida radnog odnosa.

U nastavku se analiziraju dostupni podaci o zaposlenosti koje objavljuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) te Državni zavod za statistiku (DZS).¹⁰

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na području Grada Delnica u 2022. godini bilo je zaposleno 2.227 osoba, odnosno 2.200 zaposlenih u 2021. godini. U nastavku Izješća slijedi kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja u izvještajnom razdoblju.

⁹ <http://www.ijf.hr/rosen/rosenic/zaposlenost.pdf>; 13.07.2022.

¹⁰ Različiti su izvori kretanja na tržištu rada; različite terminologije, definicije zaposlenosti i na koncu različite metodologije prikupljanja podataka.

Tablica 21: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja, Delnice; 2019-2022.

	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Poljoprivrednici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Osig. zaposleni kod međunar. org. i u inozemstvu	Osiguranci - produženo osiguranje	Ukupno
2019.	1.811	119	2	31	168	0	12	2.143
2020.	1.864	122	4	28	174	0	11	2.203
2021.	1.870	120	5	27	168	0	10	2.200
2022.	1.895	118	7	20	175	0	12	2.227
Ø godišnja stopa rasta/pada 2019/2022.	1,52%	-0,28%	51,83%	-13,59%	1,37%	-	0,00%	1,29%
2022. (2019.=100)	104,64	99,16	350,00	64,52	104,17	-	100,00	103,92

Izvor: HZMO; <https://www.mirovinsko.hr/hr/statistika/2062>; Obrada autora.

Kretanje broja zaposlenih u izvještajnom razdoblju pokazuje pozitivan trend, a što je vidljivo gore prikazane tablice. Broj zaposlenih u analiziranom razdoblju rastao je prosječnom godišnjom stopom od 1,29 posto.

Ukoliko se analiziraju zaposleni prema vrsti zaposlenja, tada se izvodi zaključak da je najveći broj zaposlenih u 2022. godini evidentiran kod pravnih osoba (85,1 posto), potom radnici kod fizičkih osoba (7,9 posto) te obrtnici (5,3 posto). Usporedba 2022. godine s 2019. godinom ukazuje uglavnom na rast osiguranika odnosno zaposlenih, uz iznimku samostalnih profesionalnih djelatnosti te obrtnika gdje se broj smanjio.

Pored podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u nastavku se prikazuju podaci o zaposlenosti Državnog zavoda za statistiku, a radi cjelovitije slike gospodarskog razvoja i zaposlenosti u Delnicama.¹¹

Prema podacima DZS-a na prostoru Grada Delnica je na dan 31. ožujka 2022. godine u pravnim osobama bilo zaposleno 1.771 osoba, što u odnosu na 2019. godinu kada je zaposlenih bilo 1.685 predstavlja povećanje od 5,1 posto. U izvještajnom razdoblju je broj zaposlenih rastao po stopi od 1,67 posto godišnje.

Tablica 22: Zaposleni u pravnim osobama; Delnice; 2019-2022.; stanje na dan 31. ožujka¹²

	UKUPNO	ŽENE	MUŠKARCI
2019.	1.685	634	37,60%
2020.	1.871	663	35,40%

¹¹ Osiguranici koje HZMO broji u svojim statističkim evidencijama uz osiguranike kod pravnih osoba i hrvatske vojske uključuju i osiguranike s otvorenom prijavom u osiguranje poput volontera, nezaposlenih osoba s pravom na mirovinsko, osobe na stručnom osposobljavanju, osobe s produženim osiguranjem i drugo.

¹² U podatke nije uključena procjena broja zaposlenih u pravnim osobama koje imaju manje od deset zaposlenih, a za koje nisu primljeni izvještaji.

2021.	1.778	668	37,60%	1.110	62,40%
2022.	1.771	689	38,90%	1.082	61,10%
2022. (2019.=100)	105,1%	108,7%	1,3 p.b.	102,9%	-1,3 p.b.

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr; Statistika u nizu; Obrada autora

Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama u 2022. godini, 38,9 posto je bilo žena, dok je muškaraca bilo 61,1 posto.

Pregled zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u 2007. u razdoblju 2019. do 2022. godine slijedi u nastavku.

Tablica 23: Zaposleni u pravnim osobama prema NKD-u 2007. stanje 31. ožujka, Delnice13

		2019.	2020.	2021.	2022.	Ø godišnja stopa rasta/pada 2019/2022.	2022. (2019.=100)
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	157	174	168	166	1,88%	105,73
C	Prerađivačka industrija	244	313	261	308	8,07%	126,23
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2	3	3	3	14,47%	150,00
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	49	48	50	50	0,68%	102,04
F	Građevinarstvo	222	307	289	221	-0,15%	99,55
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	147	121	121	120	-6,54%	81,63
H	Prijevoz i skladištenje	123	107	96	128	1,34%	104,07
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	53	49	58	54	0,63%	101,89
J	Informacije i komunikacije	9	11	12	14	15,87%	155,56
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13	28	26	28	29,14%	215,38
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	26	27	28	25	-1,30%	96,15
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	38	60	43	55	13,12%	144,74
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	272	301	292	267	-0,62%	98,16
P	Obrazovanje	169	150	159	167	-0,40%	98,82
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	82	101	105	107	9,28%	130,49
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	54	50	54	44	-6,60%	81,48
S	Ostale uslužne djelatnosti	25	21	13	14	-17,57%	56,00
	UKUPNO	1.685	1.871	1.778	1.771	1,67%	105,10

¹³ U djelatnostima B Rudarstvo i vađenje; L Poslovanje nekretninama; T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe te U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela u razdoblju 2019-2022. godine nije bilo zaposlenih osoba u pravnim osobama.

Izvor: Državni zavod za statistiku; <https://dzs.gov.hr/>; Obrada autora.

Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama (1.771 zaposleni) prema NKD-u 2007. u 2022. godini najveći dio je bio zaposlen u djelatnosti prerađivačke industrije (17,39 posto) te javne uprave i obrane; obvezno socijalno osiguranje (15,08 posto) i djelatnosti građevinarstva (12,48 posto).

Dinamički gledano, u većini djelatnosti 2022. godine zabilježen je rast zaposlenosti u odnosu na 2019., pri čemu s rastom od 115,38 posto predvode financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, nakon koje slijede djelatnost informacije i komunikacije (55,56 posto) te djelatnost prerađivačke industrije (26,23 posto). Nasuprot tome, manji broj zaposlenih osoba u 2022. godini u odnosu na 2019. godinu zabilježen je u trgovini na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla (18,37 postotni pad) te ostalim uslužnim djelatnostima (pad od 44 posto).

Nezaposlenost

Nezaposlene osobe jesu osobe u dobi od 15 do 65 godina, sposobne ili djelomično sposobne za rad, koje nisu u radnom odnosu, aktivno traže posao i raspoložive su za rad.

U 2022. godini na *Hrvatskome zavodu za zapošljavanje* bilo je evidentirano 597 nezaposlenih osoba na području Gorskog kotara, što je za 34 osobe manje nego prije 4 godine, odnosno za 90 osoba manje nego 2021. godine. Ukupan broj nezaposlenih osoba u Gorskom kotaru obuhvaća gotovo 9 posto nezaposlenih u Primorsko-goranskoj županiji.

U 2022. godini na području grada Delnica evidentirano je 168 nezaposlenih osoba. Stopa nezaposlenosti¹⁴ je u 2022. godini u gradu Delnice iznosila 7,01 posto, što je iznad vrijednosti ovog pokazatelja na razini PGŽ-a (5,47 posto).

U nastavku slijedi pregled nezaposlenih osoba u Delnicama, Gorskom kotaru te Primorsko-goranskoj županiji u izvještajnom razdoblju; od 2019. do 2022. godine.

Tablica 24: Nezaposlenost; Delnice, Gorski kotar u cjelini i Primorsko-goranska županija; 2019. - 2022.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2022. (2019.=100)	Ø godišnja stopa rasta/pada 2019/2022.
Delnice	191	228	206	168	87,98	-4,18%
Gorski Kotar	631	723	687	597	94,61	-1,83%
Primorsko-goranska županija	6.704	8.618	8.418	6.651	99,21	-0,26%

Izvor: HZZ, on line statistika, <https://statistika.hzz.hr/>

¹⁴ Prema vlastitom izračunu temeljenom na podacima HZZ o nezaposlenosti 2022. godina te podacima HZMO, stanje na dan 31 ožujak 2022.

Kroz promatrano razdoblje 2019.-2022. godinu broj nezaposlenih osoba na području Delnica je nakon međugodišnjeg povećanja u pandemijskoj 2020. godini padao, da bi u 2022. godini iznosio 168 nezaposlenih.

Gledano po spolu, 56,5 posto nezaposlenih osoba čine žene, dok 43,45 posto nezaposlenih osoba čine muškarci. Uzme li se u obzir razina obrazovanja, veći udio nezaposlenih muškaraca zabilježen je jedino u kategoriji nezaposlenih bez završene škole, 53,8 posto.

Tablica 25: Nezaposleni prema spolu i razini obrazovanja, Grad Delnice, 2022. godina

	Muškarci	Žene	Ukupno
Bez škole i nezavršena osnovna škola	21	18	39
Završena osnovna škola	20	26	46
Srednja škola	27	41	68
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	3	5	8
Fakultet, akademija	2	5	7
Ukupno	73	95	168

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, on line statistika: statistika.hzz.hr, 2023., obrada autora.

Prema razini obrazovanja u 2022. godini najviše je nezaposlenih završilo srednju školu (40,5 posto). Završenu osnovnu školu ima 27,4 posto nezaposlenih. Bez škole i nezavršene osnovne škole bilo je 23,2 posto nezaposlenih. Udio nezaposlenih osoba s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom u 2022. godini bio je 4,8 posto, dok je nezaposlenih s završenim fakultetom, akademijom, magisterijem ili doktoratom 4,2 posto.

Analiza poduzetničke aktivnosti na području Grada Delnica

Ovaj dio Izvješća temelji se na podacima o financijskim rezultatima poduzetnika preuzetim od FINA-e. Podaci su preuzeti i analizirani na razini JLS i ukupno na razini Primorsko-goranske županije.

U 2022. godini na području Delnica poslovalo je ukupno 159 poduzetnika¹⁵, koji su prihodovali 101.793.556 eura te zapošljavali 892 zaposlenih. Dobit razdoblja 2022. godine iznosila je 12.363.103 eura. Od 159 poduzetnika koji djeluju na području grada Delnica 86,2 je mikro poduzetnika, 11,9 posto malih poduzetnika te 1,9 posto srednjih poduzetnika. Što se tiče uvoza i izvoza, u 2022. godini 26 je poduzetnika uvoznika, dok je 21 poduzetnika izvoznika. Gledano po stanovniku, u Delnicama je 2022. godine bilo 3,09 poduzetnika na 100 stanovnika što je ispod županijskog prosjeka od 4,6 poduzetnika na 100 stanovnika.

Ostvareni udjeli poduzetnika grada Delnica u ukupnim pokazateljima PGŽ (ukupni prihodi, ukupni rashodi) kreću se na razini od oko 1,33 posto (1,26 posto). Grad Delnice ima 1,276 posto udjela u ukupnom broju tvrtki u Primorsko-goranskoj županiji u 2022. godini.

U nastavku se u tabličnom prikazu prikazuje analiza obilježja svih poduzetnika i njihovog doprinosa poduzetništvu na razini Županije. Potom se iznose osnovni financijski rezultati poduzetnika koji su registrirani na području grada Delnice; po svim djelatnostima, te detaljnije analiza ključnih djelatnosti na početku i na kraju izvještajnog razdoblja, u 2019. i 2022. godini.

Tablica 26: Pregled odabranih pokazatelja financijskih rezultata poduzetnika Grada Delnica, razdoblje 2019.-2022.

Pokazatelj	2019.	2020.	2021.	2022.	2022/2019. (%)
Broj poduzeća	147	145	151	159	108,16%
Broj zaposlenih	849	858	836	892	105,06%
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	702,75	747,28	822,15	834,64	118,77%
Broj dobitaša	91	87	97	104	114,29%
Broj gubitaša	56	58	54	55	98,21%
Broj izvoznika	16	17	18	21	131,25%
Broj uvoznika	24	25	23	26	108,33%
Ukupni prihodi	64.495.204 €	66.868.851 €	77.147.376 €	101.793.556 €	157,83%
Ukupna dobit prije oporezivanja	2.718.231 €	2.561.876 €	4.628.601 €	C €	454,82%
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	23.206,48	24.719,97	29.164,33	38.911,72	167,68%
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,12	1,19	1,54	1,86	165,18%
Koeficijent zaduženosti	0,39	0,36	0,31	0,29	75,90%
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,53	0,51	0,54	0,60	112,69%

¹⁵ Broj poduzetnika se odnosi na broj subjekata koji su predali GFI (godišnji financijski izvještaj) za zadnju statističku godinu.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	102,66	100,93	105,49	113,32	10,66 p.b.
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	0,99	0,22	2,43	6,50	5,51 pb

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora

Razdoblje od 2019. do 2022. godine obilježeno je pozitivnim kretanjima analiziranih pokazatelja poduzetničkog sektora na području Grada Delnica. Broj registriranih poduzetnika rastao je u prosjeku 2,65 posto godišnje (s 147 na 159 poduzeća), a broj zaposlenih 1,66 posto godišnje (s 849 zaposlenih osoba na 892 zaposlene osobe).

U 2022. godini svi poduzetnici na području Delnica ostvarili su prihode od 101.793.556 eura i kumulativnu bruto dobit od 101.793.556 eura. U usporedbi s 2019. godinom ukupni prihodi poduzetnika su povećali i ostvarili rast od 57,83 posto, a bruto dobit povećala se za 354,82 posto. Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR) također raste i to u prosjeku 5,90 posto godišnje. Broj poduzetnika dobitaša (onih koji su tekuću kalendarsku godinu zaključili s pozitivnim poslovnim rezultatom) povećan je s 91 koliko ih je bilo u 2019. na 104 u 2022. godini, dok je broj poduzetnika koji su poslovali s gubitkom smanjen za jednog; s 56 poduzetnika u 2019. na 55 u 2022. godini. U promatranom razdoblju povećao se i broj poduzetnika izvoznika, kao i broj poduzetnika uvoznika.

Na pozitivna kretanja poduzetničkog sektora Grada Delnica ukazuju i vrijednosti pokazatelja produktivnosti, likvidnosti, obrtaja ukupne imovine, rentabilnosti i ekonomičnosti. Tako produktivnost rada mjerena novostvorenim vrijednosti po zaposlenom ostvaruje rast od 67,68 posto, obrtaj ukupne imovine rast od 12,69 posto. Istovremeno ekonomičnost ukupnog poslovanja bilježi porast vrijednosti sa 102, 66 post na 113,32 posto, što upućuje na to da su u 2022. godini ukupni prihodi poduzetnika bili za 13,22 posto veći od ukupnih rashoda poduzetnika.

Zabilježeno je povećanje koeficijenta tekuće likvidnosti poduzetnika, i to za 65,18 posto (s 1,12 u 2019. na 1,86 u 2022.). Zaduženost poduzetnika smanjena je s 0,39 na 0,29; što ukazuje na zadovoljavajuću razinu zaduženosti odnosno relativno nizak financijski rizik poduzetničkog sektora vezan uz njegovu mogućnost vraćanja preuzetih financijskih obveza.

Detaljniji uvid u stanje poduzetničkog sektora na području Delnica dat će analiza kretanja financijskih rezultata poduzetnika po ključnim gospodarskim djelatnostima.

Ukupni prihodi poduzetnika su tijekom razdoblja od 2019. do 2022. godine rasli po prosječnoj godišnjoj stopi od 16,43 posto. Ukupni rashodi poduzetnika su tijekom izvještajnog razdoblja rasli po prosječnoj godišnjoj stopi od 12,66 posto.

Pojedinačno gledano, najveće prihode u 2022. godini ostvarile su slijedeće djelatnosti: C - Prerađivačka industrija (60,17 posto), F - Građevinarstvo (17,83 posto), te G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (8,35 posto).

Najveći rast, gledajući odnos 2022. i 2019. godine, ostvarile su djelatnosti D - opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (rast od 141,39 posto god.) te djelatnost

H – Prijevoz i skladištenje, koja je rasla po stopi od 35,74 posto godišnje. Najveći pad ostvarila je djelatnost K - financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (pad po godišnjoj stopi od -7,22 posto) i G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (-6,54 posto godišnje).

Ukupni rashodi donekle su pratili dinamiku rasta ukupnih prihoda, te su rasli s godišnjom stopom od 12,66 posto. Pojedinačno gledano, najveće rashode u 2022. godini ostvarile su slijedeće djelatnosti: C - Prerađivačka industrija (57,69 posto), F - Građevinarstvo (19,41 posto), te G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (9,05 posto).

Najveća dobit prije oporezivanja u 2022. godini ostvarena je u djelatnosti C - Prerađivačka industrija (76,52 posto), F - Građevinarstvo (6,35 posto), te G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (3,67 posto).

U 2022. godini najveći gubitak prije oporezivanja ostvarila je djelatnost G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (21,41 posto) i F - Građevinarstvo (17,31 posto).

Tablica 27: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima, 2019. i 2022. godina

Djelatnost	Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Dobit prije oporezivanja				Gubitak prije oporezivanja			
	2019.	%	2022.	%	2019.	%	2022.	%	2019.	%	2022.	%	2019.	%	2022.	%
A. Poljopr., šumarstvo i ribarstvo	353.194 €	0,55%	619.735 €	0,61%	329.761 €	0,52%	383.716 €	0,43%	26.151 €	0,96%	240.711 €	1,95%	2.718 €	0,26%	4.692 €	1,19%
C. Prerađivačka industrija	32.524.565 €	50,43%	61.252.001 €	60,17%	31.670.571 €	50,41%	51.817.146 €	57,69%	1.558.756 €	57,34%	9.459.689 €	76,52%	704.762 €	67,15%	24.834 €	6,30%
D - opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	229.837 €	0,36%	3.218.602 €	3,16%	208.269 €	0,33%	2.204.742 €	2,45%	21.568 €	0,79%	1.029.961 €	8,33%	0 €	0,00%	16.101 €	4,09%
E - opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospod. otpadom te djelat. i sanacije okoliša	2.858.232 €	4,43%	3.296.887 €	3,24%	2.873.157 €	4,57%	3.342.377 €	3,72%	0 €	0,00%	0 €	0,00%	14.925 €	1,42%	45.490 €	11,54%
F. Građevinarstvo	12.271.333 €	19,03%	18.148.270 €	17,83%	12.016.584 €	19,13%	17.430.867 €	19,41%	338.785 €	12,46%	785.601 €	6,35%	84.036 €	8,01%	68.199 €	17,31%
G. Trg. na vel.imalo; popr. mot. vozila i motocikala	10.412.578 €	16,14%	8.499.379 €	8,35%	10.056.720 €	16,01%	8.129.903 €	9,05%	395.751 €	14,56%	453.842 €	3,67%	39.893 €	3,80%	84.366 €	21,41%
H. Prijevoz i skladištenje	119.904 €	0,19%	299.881 €	0,29%	123.759 €	0,20%	292.334 €	0,33%	11.582 €	0,43%	13.608 €	0,11%	15.437 €	1,47%	6.061 €	1,54%
I. Djel.pruž.smješ.te prip. i usl. hrane	1.539.717 €	2,39%	1.321.214 €	1,30%	1.562.098 €	2,49%	1.286.150 €	1,43%	35.522 €	1,31%	76.142 €	0,62%	57.904 €	5,52%	41.078 €	10,42%
J. Informacije i komunikacije	121.333 €	0,19%	211.993 €	0,21%	114.624 €	0,18%	147.132 €	0,16%	6.973 €	0,26%	64.861 €	0,52%	264 €	0,03%	0 €	0,00%
K - financijske djelatnosti i	331.666 €	0,51%	264.851 €	0,26%	278.422 €	0,44%	245.358 €	0,27%	53.244 €	1,96%	19.493 €	0,16%	0 €	0,00%	0 €	0,00%

Izvrješće o stanju u prostoru Grada Delnica
za razdoblje od 2019. do 2022. g.

Djelatnost	Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Dobit prije oporezivanja				Gubitak prije oporezivanja			
	2019.	%	2022.	%	2019.	%	2022.	%	2019.	%	2022.	%	2019.	%	2022.	%
djelatnosti osiguranja																
L - poslovanje nekretninama	98.941 €	0,15%	231.860 €	0,23%	105.204 €	0,17%	233.963 €	0,26%	0 €	0,00%	42.028 €	0,34%	6.263 €	0,60%	44.131 €	11,20%
M - stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	851.814 €	1,32%	1.016.037 €	1,00%	760.576 €	1,21%	908.531 €	1,01%	106.177 €	3,91%	124.958 €	1,01%	14.939 €	1,42%	17.452 €	4,43%
N. Admini. i pom. uslužne djelatnosti	528.286 €	0,82%	626.159 €	0,62%	581.754 €	0,93%	634.367 €	0,71%	468 €	0,02%	11.701 €	0,09%	53.936 €	5,14%	19.908 €	5,05%
Q - djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	816.122 €	1,27%	753.712 €	0,74%	682.005 €	1,09%	744.727 €	0,83%	134.117 €	4,93%	8.985 €	0,07%	0 €	0,00%	0 €	0,00%
R - umjetnost, zabava i rekreacija	1.108.688 €	1,72%	1.705.015 €	1,67%	1.138.811 €	1,81%	1.696.040 €	1,89%	3.207 €	0,12%	15.026 €	0,12%	33.329 €	3,18%	6.052 €	1,54%
S - ostale uslužne djelatnosti	328.994 €	0,51%	327.962 €	0,32%	324.234 €	0,52%	327.185 €	0,36%	25.930 €	0,95%	16.497 €	0,13%	21.171 €	2,02%	15.720 €	3,99%
UKUPNO	64.495.204 €	100,00%	101.793.556 €	100,00%	62.826.549 €	100,00%	89.824.536 €	100,00%	2.718.231 €	100,00%	12.363.103 €	100,00%	1.049.576 €	100,00%	394.083 €	100,00%

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/li • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

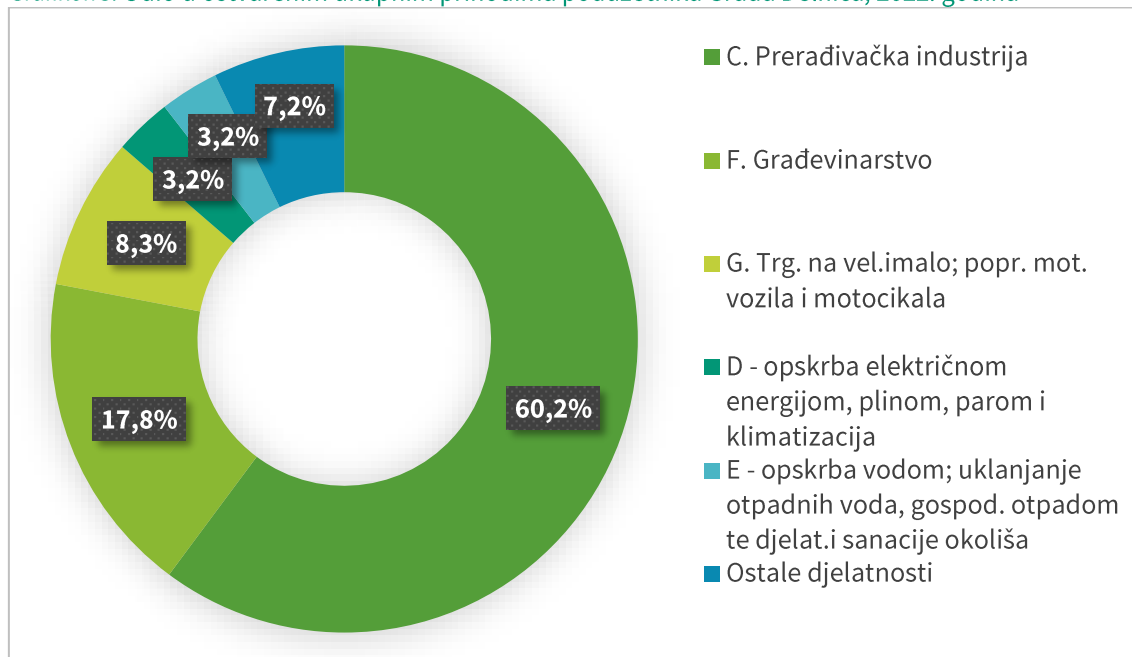

Ključne gospodarske djelatnosti

Analiza prihoda 2022. godine pokazala je da su nositelji gospodarstva u gradu Delnici poduzetnici prerađivačke industrije (60,2 posto), građevinarstva (17,8 posto) te trgovine na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (8,3 posto).

Udjeli djelatnosti u ostvarenim ukupnim prihodima prikazani su na grafikonu u nastavku.

Grafikon 3: Udio u ostvarenim ukupnim prihodima poduzetnika Grada Delnica, 2022. godina

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora

Gore nabrojane tri djelatnosti na području Grada Delnica zajedno ostvaruju 86,4 posto ukupnog prihoda te zapošljavaju 71,5 posto ukupnog broja zaposlenih. Na njih treba obratiti posebnu pozornost u daljnjem razvoju Grada.

Sukladno navedenom u nastavku Izvješća se prikazuju glavni financijski pokazatelji ostvareni u navedenim djelatnostima u izvještajnom razdoblju; od 2019.–2022. godine.

C - Prerađivačka industrija

Dominantna djelatnost po kriteriju ukupnog prihoda u gradu Delnici je djelatnost prerađivačke industrije, s ostvarenih 61.252.000,80 eura ukupnih prihoda i bruto dobiti od 9.459.688,90 eura u 2022. godini. U nastavku slijedi pregled po odabranim pokazateljima ostvarenima u djelatnosti prerađivačke industrije u 2022. godini.

Tablica 28: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti prerađivačke industrije, 2019; 2022. godina

Pokazatelj	2019.	2022.
Broj poduzetnika	30	32
Broj zaposlenih	307	377
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	782,24	1.009,02

Broj dobitaša	20	26
Broj gubitaša	10	6
Broj izvoznika	9	10
Broj uvoznika	6	9
Ukupni prihodi	32.524.565,00 €	61.252.000,80 €
Ukupna dobit prije oporezivanja	1.558.755,99 €	9.459.688,90 €
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	27.904,55	53.469,49
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,02	2,37
Koeficijent zaduženosti	0,68	0,53
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,79	1,08
Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	102,70	118,21
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	1,43	15,90

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora

U sektoru prerađivačke industrije 2022. godine su bila aktivna 32 poduzeća koja su zapošljavala 377 radnika (42,3 posto od ukupno zaposlenih u Delnicama). U odnosu na 2019. godinu broj poduzeća i broj zaposlenih je povećan, ukupni prihodi su gotovo udvostručeni (rast od 88,33 posto), bruto dobit se povećala za 506,87 posto. Produktivnost na razini djelatnosti prerađivačke industrije povećala se za 91,62 posto. Da su tijekom promatranog razdoblja poduzeća ovog sektora značajno poboljšala svoju likvidnost pokazuje vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti koji je porastao s 1,02 u 2019. na 2,37 u 2022. godini. Poduzetnici prerađivačke industrije na području Delnica su tako u 2022. godini mogli sve svoje kratkoročne obveze podmiriti kratkotrajnom imovinom te još ostalo prostora za podmirenje i dugoročnih obveza. Pored povećanja likvidnosti, poduzetnici prerađivačke industrije povećali su i ekonomičnost i rentabilnost svog poslovanja. Dok su u 2019. godini ukupni prihodi poduzetnika ovog sektora premašivali rashode za 2,7 posto u 2022. godini ukupni su prihodi od ukupnih rashoda bili veći za 18,2 posto. Istovremeno, rentabilnost ukupne imovine porasla je s 1,43 posto na 15,9 posto, što drugim riječima znači da je 2019. godine ovaj sektor ostvarivao stopu povrata u odnosu na ukupnu imovinu od 1,43 posto, dok je u 2022. godini ostvarivao značajno višu zaradu od ukupne imovine, u iznosu od 15,9 posto. Nadalje, na povećanje efikasnosti u korištenju ukupne imovine upućuje porast koeficijenta obrtaja imovine i to s vrijednosti od 0,79 u 2019. na vrijednost od 1,08 u 2022. godini.

Usprkos nepovoljnoj vrijednosti koeficijenta zaduženosti (iznad 0,5) na razini ovog sektora, na pozitivna kretanja ukazuje podatak da se njegova vrijednost smanjila s 0,68 u 2019. godini na 0,53 u 2022. godini.

Usporede li se rezultati poduzetnika prerađivačke industrije s rezultatima poduzetnika na razini svih djelatnosti, vidljivo je da ovaj sektor ostvaruje iznadprosječne poslovne rezultate. Tako je sektor prerađivačke industrije u 2022. godini ostvario iznadprosječnu produktivnost (37,4 posto iznad prosjeka), likvidnost (27,4 posto iznad prosjeka), ekonomičnost (18,2 posto iznad prosjeka), rentabilnost (144,6 posto iznad prosjeka) i vrijednost obrtaja ukupne imovine (80 posto iznad prosjeka). Također, u ovom sektoru isplaćene su više prosječne neto plaće po zaposlenom. Prosječna neto plaća po zaposlenom u prerađivačkoj industriji na području Grada Delnica je 2022.

godine iznosila 1.009,02 eura, što je bilo za 20,89 posto iznad prosjeka svih poduzetnika na području Grada. S druge strane, ovaj sektor obilježava i viša zaduženost u usporedbi s prosjekom poduzetnika na području Delnica, 0,53 naspram 0,29 (82,7 posto iznad prosjeka).

Tvrtke koje su pridonijele ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2022. godini su: RST-Pellet d. o. o. (33 zaposlenih), Palfinger proizvodna tehnologija Hrvatska d. o. o. (130 zaposlenih) i ENERGY PELLETS d. o. o. (31 zaposleni). Navedene tvrtke zapošljavale su 51,5 posto ukupno zaposlenih te su ostvarile 71,2 posto ukupnih prihoda u djelatnosti prerađivačke industrije.

F - Građevinarstvo

Djelatnošću građevinarstva u 2022. godini bavilo se 29 poduzetnika, a koji su zapošljavali 160 zaposlenih (18 posto od ukupno zaposlenih u Delnicama). Zanimljiv je podatak da je na početku izvještajnog razdoblja u 2019. godini bio isti broj zaposlenih. S druge strane, broj poduzeća povećao se u izvještajnom razdoblju s 24 na 29. Prihodi poduzetnika povećali su se za 47,89 posto, rasli su s godišnjom stopom od 13,39 posto, dok je ukupna dobit prije oporezivanja više nego udvostručena (131,89 posto više nego početne, 2019. godine).

U nastavku slijedi pregled po odabranim pokazateljima ostvarenim u djelatnosti građevinarstva u 2022. godini.

Tablica 29: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti građevinarstva, 2019; 2022. godina

Pokazatelj	2019.	2022.
Broj poduzetnika	24	29
Broj zaposlenih	160	160
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	785,00	827,36
Broj dobitaša	14	19
Broj gubitaša	10	10
Broj izvoznika	1	5
Broj uvoznika	3	3
Ukupni prihodi	12.271.333,20 €	18.148.269,96 €
Ukupna dobit prije oporezivanja	338.785,19 €	785.601,04 €
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	25.990,05	35.778,16
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,34	1,34
Koeficijent zaduženosti	0,70	0,62
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,11	1,51
Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	102,12	104,12
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	1,72	4,84

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora

Produktivnost poduzetnika povećala se za 37,66 posto. Tijekom promatranog razdoblja poduzeća ovog sektora zadržala su likvidnost na razini od 1,34 što je ukazuje da poduzetnici u sektoru građevinarstva Delnica imaju poteškoća sa podmirivanjem svojih kratkoročnih obveza kratkotrajnom imovinom. Poduzetnici u građevinarstvu povećali su ekonomičnost i rentabilnost

svog poslovanja. Dok su u 2019. godini ukupni prihodi poduzetnika ovog sektora premašivali rashode za 2,12 posto u 2022. godini ukupni su prihodi od ukupnih rashoda bili veći za 4,12 posto. Istovremeno, rentabilnost ukupne imovine porasla je s 1,72 posto na 4,84 posto, što drugim riječima znači da je 2019. godine ovaj sektor ostvarivao stopu povrata u odnosu na ukupnu imovinu od 1,72 posto, dok je u 2022. godini ostvarivao višu zaradu od ukupne imovine, u iznosu od 4,84 posto. Nadalje, na povećanje efikasnosti u korištenju ukupne imovine upućuje porast koeficijenta obrtaja imovine i to s vrijednosti od 1,11 u 2019. na vrijednost od 1,51 u 2022. godini. Usprkos nepovoljnoj vrijednosti koeficijenta zaduženosti (iznad 0,5) na razini ovog sektora, na pozitivna kretanja ukazuje podatak da se njegova vrijednost smanjila s 0,70 u 2019. godini na 0,62 u 2022. godini.

U odnosu na cjelokupan poduzetnički sektor, ova djelatnost ostvaruje ispodprosječnu produktivnost, zaduženost, likvidnost i ekonomičnost. Ovu djelatnost obilježava iznadprosječna vrijednost koeficijenta obrtaja ukupne imovine (1,51 naspram 0,60 na razini cjelokupnog poduzetničkog sektora). S druge strane, osobe zaposlene u ovoj djelatnosti ostvaruju nešto nižu prosječnu neto plaću u odnosu na prosjek zaposlenih kod svih poduzetnika na području Delnica (razlika 0,88 posto).

Tvrtke koje su pridonijele ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2022. godini su sljedeće: ISKOPI I TRANSPORTI BELOBRAJDIĆ d. o. o. (33 zaposlenih) i GORAN d. o. o. (68 zaposlenih). Navedene tvrtke zapošljavale su 63,1 posto ukupno zaposlenih u djelatnosti građevinarstva te su ostvarile 77,8 posto ukupnih prihoda građevinarske djelatnosti.

G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala

U nastavku slijedi pregled po odabranim pokazateljima ostvarenima u djelatnosti trgovine na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala u početnoj i završnoj godini Izvješća, 2019. i 2022. godini.

U sektoru trgovine na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala bilo je u 2022. godini aktivno 27 poduzeća koja su zapošljavala 101 radnika (11,3 posto od ukupno zaposlenih u Delnicama) te koja su ostvarila ukupne prihode u visini od 8.499.378,72 eura te bruto dobit od 453.841,93 eura. U odnosu na 2019. godinu broj poduzeća se smanjio (s 30 na 27 poduzeća), kao i broj zaposlenih (sa 116 na 101 radnika). U promatranom razdoblju ukupni prihodi su smanjili (pad od 18,4 posto), dok se bruto dobit povećala za 11,0 posto.

Produktivnost rada poduzetnika povećala se za 11,03 posto; s 25.990,05 na 35.778,16 kn novostvorene vrijednosti po zaposlenom. Međutim, porast produktivnosti rada posljedica je bržeg pada broja zaposlenih (-12,9 posto) od pada novostvorene vrijednosti (-3,3 posto). Tijekom promatranog razdoblja poduzeća ovog sektora smanjila su svoju likvidnost, što pokazuje vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti koji se smanjio s 2,05 u 2019. na 1,48 u 2022. godini. Poduzetnici djelatnosti trgovine na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala, povećali su ekonomičnost i rentabilnost svog poslovanja. Dok su u 2019. godini ukupni prihodi poduzetnika ovog sektora premašivali rashode za 3,54 posto u 2022. godini ukupni su prihodi od ukupnih rashoda bili veći za 4,54 posto. Istovremeno, rentabilnost ukupne imovine porasla je s 6,31 posto na 7,81 posto, što drugim riječima znači da je 2019. godine ovaj sektor ostvarivao stopu povrata u odnosu

na ukupnu imovinu od 6,31 posto, dok je u 2022. godini ostvarivao višu zaradu od ukupne imovine, u iznosu od 7,81 posto. Nadalje, u izvještajnom razdoblju utvrđeno je smanjenje koeficijenta obrtaja imovine i to s vrijednosti od 2,33 u 2019. na vrijednost od 2,11 u 2022. godini.

Isto tako, tijekom promatranog razdoblja poduzetnici trgovine povećali su zaduženost, što je iskazano nepovoljnom vrijednošću koeficijenta zaduženosti (iznad 0,5) na razini ovog sektora, pri čemu se njegova vrijednost povećala s 0,47 u 2019. godini na 0,61 u 2022. godini.

Tablica 30: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti trgovine na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala, 2022. godina

Pokazatelj	2019.	2022.
Broj poduzetnika	30	27
Broj zaposlenih	116	101
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	619,06	633,90
Broj dobitaša	20	18
Broj gubitaša	10	9
Broj izvoznika	3	3
Broj uvoznika	7	7
Ukupni prihodi	10.412.578,41 €	8.499.378,72 €
Ukupna dobit prije oporezivanja	395.751,01 €	453.841,93 €
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	17.155,10	19.047,16
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,05	1,48
Koeficijent zaduženosti	0,47	0,61
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,33	2,11
Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	103,54	104,54
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	6,31	7,81

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora

Usporede li se rezultati poduzetnika trgovine na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala s rezultatima poduzetnika na razini svih djelatnosti, vidljivo je da ovaj sektor ima više nego dvostruko nižu produktivnost rada (19.047,16 eura naspram 38.911,72 eura), ispodprosječnu likvidnost (na razini 79,6 posto prosjeka poduzetničkog sektora) te dvostruko veću zaduženost (0,61 naspram 0,29).

Istovremeno, prosječna neto plaća po zaposlenom u djelatnosti trgovine na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala je 2022. godine iznosila 633,90 eura, što je za 24,1 posto ispod prosjeka svih poduzetnika na području grada Delnica.

Tvrtke koje su pridonijele ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2022. godini su sljedeće: INGRO d. o. o. (39 zaposlenih), LJEKARNA JASNA JAKUPAK I JADRANKA POJER-IVANČIĆ (6 zaposlenih) te GORANČICA, d. o. o. (10 zaposlenih). Navedene tvrtke zapošljavale su 54,5 posto ukupno zaposlenih

u djelatnosti trgovine na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala te su ostvarile 64,8 posto ukupnih prihoda djelatnosti.

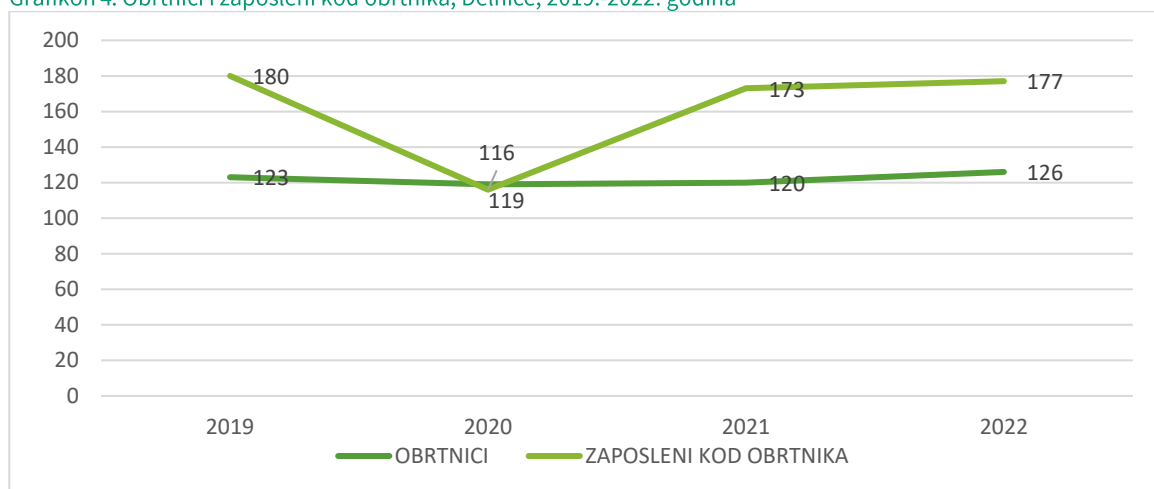
Obrtništvo

Obrtnici na području Grad Delnica članovi su Obrtničke komore Primorsko-goranske županije, koja djeluje kao pokretač aktivnosti od interesa za obrtništvo na području svog djelovanja.

S obzirom na to da se financijski pokazatelji poslovanja obrtnika sustavno ne prikupljaju, u nastavku se prikazuju samo podaci vezani uz statistiku broja aktivnih obrta.

Sukladno raspoloživim podacima dobivenim od strane Obrtničke komore Primorsko-goranske županije u 2022. godini u Delnicama je bilo aktivno 126 obrta, koji su zapošljavali 177 zaposlenih.

Grafikon 4: Obrtnici i zaposleni kod obrtnika; Delnice, 2019.-2022. godina

Izvor: Obrtnička komora Primorsko-goranske županije; obrada autora.

Tijekom izvještajnog razdoblja broj obrta je oscilirao; od 2020. godine broj obrta raste, kao i broj zaposlenih u obrtništvu, a što je vidljivo iz gore prikazanog grafikona.

Turizam

Iako turizam u ukupnim prihodima poduzetnika Delnica predstavlja svega 1,30 posto prihoda, uzimajući u obzir činjenicu da je turizam kao djelatnost veliki potrošač prostora, koji izaziva sve više konfliktnih situacija u prostoru, to se u nastavku analizira turistička aktivnost u Gradu Delnice.

Osnovni podaci o smještajnim kapacitetima

Smještajni kapaciteti prikazuju kao broj soba i broj kreveta (stalnih i pomoćnih). Stalni kreveti jesu kreveti koje su redovito raspoloživi gostima.

Smještajni kapaciteti u Gorskom kotaru posljednjih godina bilježe porast, najviše zahvaljujući rastu privatnog smještaja. S druge strane kapaciteti u hotelima i sličnom smještaju stagniraju.

Nekomercijalni smještaj¹⁶ izuzetno je važna komponenta ukupnog smještajnog kapaciteta prijavljenog u sustav *eVisitor*¹⁷. Naime, u nekomercijalnom smještaju nalazi se značajan udio smještajnih kapaciteta Gorskog kotara dok je struktura objekata nekomercijalnog smještaja u skladu s demografskim trendom iseljavanja mladog stanovništva.

Smještajni kapaciteti Gorskog kotara u najvećoj su mjeri kategorizirani s 3 zvjezdice, a čemu najviše doprinose kapaciteti u privatnom smještaju¹⁸.

Prema podacima *eVisitora* u 2022. godini na području Gorskog kotara bilo je ukupno 895 objekata. Navedeni broj objekata iznosi tek 1,6 posto od ukupno registriranih objekata na području Primorsko-goranske županije. U registriranim objektima nalaze se 1.279 smještajnih jedinica, odnosno 5.000 kreveta te 614 dodatnih kreveta.

Delnice sudjeluju u turističkom prometu Gorskog Kotara sa udjelom od 22,3 posto u broju objekata, 24,3 posto u noćenjima te 24,5 posto u dolascima turista.

Turistički smještajni kapaciteti destinacije sastavni su dio turističke ponude, u nastavku slijedi prikaz smještajnih kapaciteta po vrsti objekta, broju objekata, broju smještajnih jedinica te broju kreveta i dodatnih kreveta u 2022. godini u Delnicama.

¹⁶ U nekomercijalnom smještaju ostvaruje se turistički promet u kućama i stanovima za odmor koji se ne iznajmljuju komercijalno gostima niti se u njima obavlja ugostiteljska djelatnost te ih sezonski ili povremeno koriste i u njima noće vlasnici tih objekata, članovi njihovih obitelji, ostala rodbina i prijatelji, a koje je vlasnik obvezan prijaviti i odjaviti turističkoj zajednici općine ili grada.

¹⁷ *eVisitor* je informacijski sustav za prijavu i odjavu turista.

¹⁸ *Master plan turističkog razvoja Gorskog kotara, 2020., str. 18.*

Broj objekata za smještaj turista u Delnicama rastao je u izvještajnom razdoblju po stopi od 11,32 posto godišnje, odnosno narastao je sa 145 objekata u 2019. godini na 200 objekata u 2022. godini.

Tablica 31: Smještajni kapaciteti; Delnice, 2022. godina

JLS	Objekt Vrsta objekta	Broj objekata	Broj smještajnih jedinica	Broj kreveta	Broj dodatnih kreveta
Delnice	Nekomercijalni smještaj	90	90	387	12
	Hotel	4	40	84	7
	Objekti u domaćinstvu	101	133	420	109
	Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	5	40	174	0
	Ukupno Delnice	200	303	1.065	128
	Ukupno GK	895	1.279	5.000	614

Izvor: eVisitor; Obrada autora.

Smještajni kapaciteti u Delnicama nalaze se u *nekomercijalnom smještaju, objektima u domaćinstvu te u ostalim ugostiteljskim objektima / druge vrste – skupine kampovi*, kao i u *hotelima*, kojih je u Delnicama ukupno 4 (hotel Risnjak, hotel Mance, pansion Lovački, pansion NP Risnjak). Dominiraju objekti u domaćinstvu (50,5 posto), slijedi nekomercijalni smještaj s udjelom od 45,0 posto te hoteli (2 posto) i ostali ugostiteljski objekti za smještaj (2,5 posto).

Osnovna obilježja turističkog prometa u gradu delnice

Analiza turističkog prometa na području Gorskog kotara pokazala je da je u 2022. godini u prethodno navedenih 895 objekata ostvareno 46.220 dolazaka, odnosno 129.455 noćenja. U Grad Delnice u 2022. godini došlo je 11.325 turista, koji su ostvarili 31.443 noćenja.

U nastavku slijede podaci o turističkom prometu, broju dolazaka i noćenja u 2022. godini za Grad Delnice, Gorski kotar ukupno te turistički promet u Primorsko-goranskoj županiji.

Tablica 32: Dolasci i noćenja, Delnice, 2019.-2022. godina

Godina	Broj dolazaka			Broj noćenja		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
2019.	12.215	6.006	6.209	30.343	15.556	14.787
2020.	7.019	5.233	1.786	19.632	13.946	5.686
2021.	11.076	7.930	3.146	28.688	19.288	9.400
2022.	11.325	7.195	4.130	31.443	18.864	12.579
2022./2019.	92,7%	119,8%	66,5%	103,6%	121,3%	85,1%

Izvor: eVisitor; Obrada autora.

Iz navedene tablice može se zaključiti se da je u 2022. godini u Delnicama dominantan broj noćenja i dolazaka domaćih turista u odnosu na strane turiste. Postotak noćenja stranih turista u ukupnom broju noćenja turista u 2022. godini iznosio je 40,0 posto.

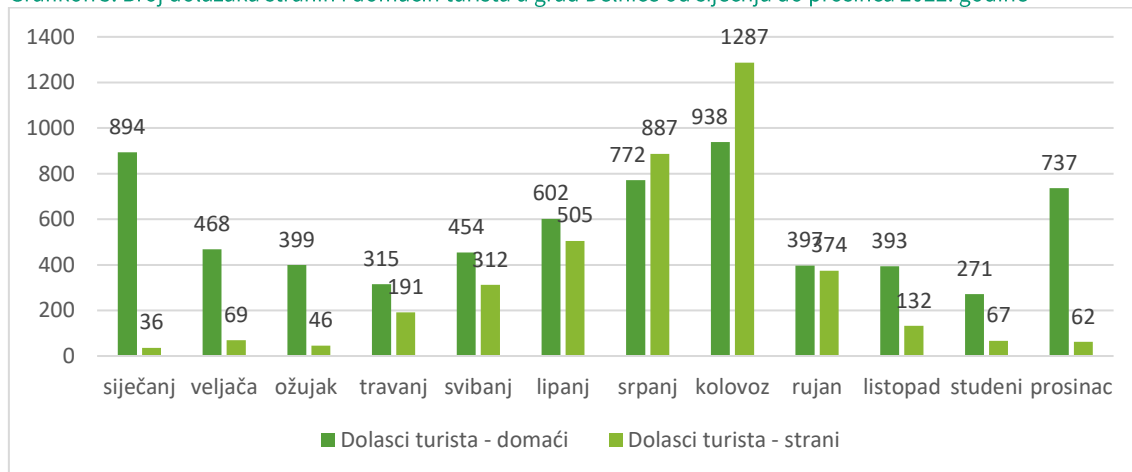
Analizom tablice može se primijetiti da je u Izveštajnom razdoblju rastao broj dolazaka i broj noćenja turista. Zanimljivo je primijetiti kako je u 2020. godini, godini koju je obilježio tzv. *lock down* uslijed pandemije korona virusa porastao broj dolazaka, ali i noćenja domaćih turista. No, ipak, na koncu izvještajnog razdoblja 2022. godini, broj dolazaka još uvijek nije dostigao razinu dolazaka s početka izvještajnog razdoblja, 2019. godinu.

Broj noćenja turista po dolasku pokazuje koliko dugo se turisti zadržavaju u destinaciji. **Broj noćenja turista po dolasku u 2022. godini u Delnicama iznosila je 2,78 (Gorski kotar – 2,80; Primorsko-goranska županija 5,97).** Broj noćenja stranih turista po dolasku stranog turista u 2022. godini u Delnicama je 3,04. Broj noćenja domaćih turista po dolasku domaćeg turista u 2022. godini u Delnicama je 2,62.

U ukupnom prometu Primorsko-goranske županije u 2022. godini, Gorski kotar ima udio dolazaka od 1,52 posto te noćenja 0,71 posto, što ukazuje na nedovoljan značaj i neprepoznatljivost destinacije u regionalnim turističkim tokovima.

U nastavku slijedi analiza dolazaka stranih i domaćih turista u Grad Delnice kroz mjesece 2022. godine.

Grafikon 5: Broj dolazaka stranih i domaćih turista u grad Delnice od siječnja do prosinca 2022. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; <https://dzs.gov.hr/>; Obrada autora

Grafikon prikazuje broj dolazaka stranih turista i broj dolazaka domaćih turista po mjesecima 2022. godine. Gledano ukupno i strane i domaće turiste, najveći se broj dolazaka turista ostvaruje u kolovozu (1.287), te zatim u siječnju (894). Izuzev mjeseca kolovoza u kojem 57,8 posto te srpnja u kojem 53,5 posto turističkih dolazaka čine strani turisti, u ostalim mjesecima najveći dio turističkih dolazaka ostvaruju domaći turisti. Pritom je, pored srpnja najveći broj dolazaka domaćih turista zabilježen u siječnju, 894 od ukupno 930 turističkih dolazaka (96,1 posto), iza kojeg slijedi prosinac

s 737 dolazaka domaćih turista (92,2 posto ukupnog broja). Navedeno ukazuje na potencijal grada Delnica za turizam tijekom cijele godine.

2020. godine ukinuta je Turistička zajednica Grada Delnica, osnovana je jedinstvena Turistička zajednica Gorskog kotara. Postoji Turistički informativni centar Delnica kojemu je cilj promoviranje destinacija na području Grada i informiranje gostiju o aktualnim turističkim događanjima.

Ključni strateški dokument razvoja turizma u Gorskom kotaru na koji se vežu svi daljnji dokumenti vezani uz turistički razvoj područja je *Master plan turističkog razvoja Gorskog kotara* koji je donesen 2020. godine. *Master plan turističkog razvoja Gorskoga kotara* naslanja se na regionalnu strategiju razvoja turizma Kvarnera te ističe tri ključna dugoročna cilja turističkoga rasta Gorskoga kotara i to: (1) stvaranje prepoznatljivosti i podizanje vidljivosti Gorskog kotara kao turističke destinacije; (2) rast turističkog prometa i (3) unapređenje turističkog lanca vrijednosti. Vizija turizma Gorskoga kotara je: „*Gorski kotar je novootkrivena destinacija cjelogodišnjeg aktivnog odmora, izletničkog i sportskog turizma čija se atraktivnost temelji na autentičnosti i očuvanoj prirodi.*“

Na području Gorskog kotara se na godišnjoj razini, u organizaciji, suorganizaciji ili sufinanciranju turističkih zajednica održava velik broj događanja raznih vrsta (*sportska, rekreativna, kulturna, gastronomska, vjerska, tradicionalna, zabavna i dr.*) Turističke manifestacije održavaju se kroz godinu u Delnicama.

Prirodne ljepote krajolika, kulturno-povijesno naslijeđe i etnološka baština ogroman su i nedovoljno korišten potencijal cijelog goranskog područja koji tek treba ugraditi u osmišljenu turističku ponudu – *seoski, ruralni ili agro-turizam* u autentičnim ambijentima i drugi oblici turističke ponude koji uključuju, pored smještaja, korištenje zdrave hrane proizvedene na samom području, upoznavanje prirodnih ljepota krajolika i kulturne baštine kraja, imaju realne i vrlo izgledne razvojne mogućnosti.

Delnice svakako spadaju u skupinu destinacija u kojima dominiraju prirodne atrakcije. Velika područja šumskih krajolika na slikovitom zemljištu s brojnim krškim oblicima i bogatim izvornim biljnim i životinjskim svijetom, otvaraju mnoge mogućnosti za razvoj turizma destinacije. Delnice obiluju mnoštvom preduvjeta za razvoj turizma poput prostorne, klimatske, kulturno-povijesne raznolikosti, ekološki očuvanog područja, turističke i sportske tradicije, zdrave klime, kulturno-povijesnih spomenika i drugih preduvjeta. Na području Grada Delnice moguće je razvijati turističke sadržaje i pružati jedinstvene turističke doživljaje tijekom cijele godine, posebice kada je riječ o aktivnom odmoru u prirodi (koji uključuje i sportski turizam), gastronomskoj ponudi i kvalitetnom autentičnom smještaju.¹⁹

¹⁹ *Strategija razvoja turizma Grada Delnice 2021.-2025., str. ,*

Razvojni položaj Grada Delnica

Indeks razvijenosti koji omogućava mjerenje stupnja razvijenosti jedinice lokalne (regionalne) samouprave, kompozitni je pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti JLP(R)S-a u određenom razdoblju.

Vrijednost za razdoblje 2014. – 2016. za Primorsko-goransku županiju iznosi 105,28, što je iznad hrvatskog prosjeka. Na temelju te vrijednosti, Primorsko-goranska županija svrstava se u četvrtu kategoriju u kojoj se nalaze najrazvijenije hrvatske županije.

Grad Delnice sa indeksom 104,355 spada u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

Vrijednosti pokazatelja za jedinice lokalne samouprave Gorskog kotara slijede prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 33:

Tablica 34: Indeks razvijenosti JLS Gorski Kotar, vrijednost osnovnih pokazatelja 2018. (za JLS razdoblje 2014.-2016.)

JLS	Skupina	Indeks razvijenosti JLS	Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)
Brod Moravice	4	98,029	30.059,01	2.134,32	0,2299	84,67	228,3	0,1857
Čabar	5	100,179	30.202,47	2.000,53	0,1585	85,90	179,2	0,1625
Delnice	6	104,355	33.228,01	2.771,10	0,1483	92,19	154,2	0,2134
Fužine	6	104,463	38.957,15	5.851,80	0,1205	88,35	225,7	0,1539
Lokve	5	101,000	30.509,15	3.203,25	0,1289	87,31	205,6	0,1498
Mrkopalj	4	98,910	33.059,99	3.062,99	0,1198	78,89	240,2	0,1356
Ravna Gora	5	100,894	33.964,00	2.629,73	0,1023	86,42	208,1	0,1271
Skrad	4	98,798	37.335,97	3.066,03	0,1361	79,45	293,3	0,1748
Vrbovsko	4	98,606	32.123,46	2.133,33	0,2068	82,24	190,2	0,1442

Izvor: www.mrrfeu.hr; Obrada autora.

Prema indeksu razvijenosti Gorski kotar s prosječnom vrijednosti indeksa razvijenosti od 100,58 spada u natprosječno razvijena područja Republike Hrvatske, a ispod prosjeka Primorsko-goranske županije.

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Financijski kapaciteti Grada Delnica

Financijski kapacitet lokalne samouprave značajan je za realizaciju razvojnih projekata i programa, odnosno za funkcioniranje uprave općenito, a što poticajno djeluje na gospodarski razvoj područja.

Ustavom RH zajamčeno je pravo na lokalnu samoupravu i upravu, koje obuhvaća pravo odlučivanja o lokalnim potrebama i interesima, a što se ostvaruje kroz Proračun lokalne jedinice. Osnovna funkcija proračuna u Gradu je da prikaže osnovne ciljeve grada u fiskalnoj godini i da služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.

Prihodi i rashodi proračuna Grada Delnica u razdoblju 2019. do 2022. godine

Slijedi kratki prikaz prihoda i rashoda proračuna Grada Delnica.

Tablica 35: Prihodi proračuna Grada Delnica u razdoblju 2019.-2022., iznosi u kn

Godina	Prihodi poslovanja				Prihodi od prodaje imovine	Primici od zaduživanja	Prihodi tekuće godine
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	Ukupno			
2019.	11.750.868,00	8.128.082,22	11.559.319,65	31.438.269,87	625.563,00	0,00	32.063.832,87
2020.	11.249.747,38	4.826.660,04	16.051.693,85	32.128.101,27	1.318.159,28	1.115.791,51	34.562.052,06
2021.	9.744.126,83	9.358.659,45	12.885.730,97	31.988.517,25	574.138,70	6.936.814,33	39.499.470,28
2022.	14.410.700,03	8.643.086,90	13.655.906,72	36.709.693,65	615.102,61	1.989.105,97	39.313.902,23

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Grada Delnica, obrada autora

Prihodi poslovanja različiti su po pojedinim godinama što se detaljnije uočava u slijedećoj tablici.

Tablica 36.: Struktura prihoda poslovanja Grada Delnica po godinama

Godina	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	Ukupno
2019.	37,4%	25,9%	36,8%	100,0%
2020.	35,0%	15,0%	50,0%	100,0%
2021.	30,5%	29,3%	40,3%	100,0%
2022.	39,3%	23,5%	37,2%	100,0%

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Grada Delnica, obrada autora

U nastavku slijedi prikaz rashoda proračuna Grada Delnica po godinama izvještajnog razdoblja.

Tablica 37.: Rashodi proračuna Grada Delnica u razdoblju 2019.-2022., iznosi u kn

Godina	Rashodi poslovanja				Rashodi za nabavu imovine	Izdaci za otplatu kredita	Rashodi tekuće godine
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	Ukupno			
2019.	8.227.406,56	9.283.325,59	6.672.921,91	24.183.654,06	7.415.037,67	1.281.949,02	32.880.640,75
2020.	7.763.530,91	7.849.041,73	9.057.487,71	24.670.060,35	6.202.373,47	826.486,42	31.698.920,24
2021.	7.900.899,42	9.606.308,33	7.781.911,67	25.289.119,42	12.473.484,13	1.797.529,66	39.560.133,21
2022.	8.070.458,33	12.421.424,47	5.149.702,00	25.641.584,80	8.825.655,46	1.149.678,42	35.616.918,68

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Grada Delnica, obrada autora

Ukupni rashodi poslovanja ostvarivali su se u rasponu od 24,1 do 25,6 mil.hrk, a rashodi za nabavu imovine u rasponu od 6,2 do 12,4 mil.hrk sukladno izvještajima o izvršenju proračuna.

Tablica 38.: Struktura rashoda poslovanja Grada Delnica po godinama

Godina	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	Ukupno
2019.	34,0%	38,4%	27,6%	100,0%
2020.	31,5%	31,8%	36,7%	100,0%
2021.	31,2%	38,0%	30,8%	100,0%
2022.	31,5%	48,4%	20,1%	100,0%

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Grada Delnica, obrada autora

Pojedini rashodi rasli su različitim intenzitetom ovisno o potrebama korisnika proračuna i ostvarenim prihodima, a sukladno tekućoj politici u pojedinoj proračunskoj godini koju je provodilo Gradsko vijeće Grada Delnica.

U izvještajnom razdoblju proračunom Grada Delnica financirani su kapitalni projekti, kako slijedi prikazano u tablici u nastavku.

Tablica 39: Kapitalni projekti Grada Delnica, 2019. – 2022.

	2019.	2020.	2021.	2022.
Kapitalni projekti (iznosi u kn)	6.644.890,38	4.699.785,33	10.664.269,36	8.435.377,42

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Grada Delnica, obrada autora

Od većih kapitalnih ulaganja u izvještajnom razdoblju izdvajaju se ulaganja u Knjižnicu i novu tržnicu te infrastrukturna ulaganja (javna odvodnja i vodoopskrba, javna rasvjeta, izgradnja nerazvrstanih cesta, uređenje javnih površina, itd.).

II.4 Opremljenost prostora infrastrukturom

Cestovna infrastruktura

Cestovnu mrežu na području Grada Delnica čine javne i nerazvrstane ceste.

Temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 41/22) na području Grada razvrstane su ceste prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 40: Razvrstane ceste Grada Delnica

KATEGORIJA	OZNAKA	NAZIV	DULJINA (km)
autocesta	A6	Bosiljevo (čvorište Bosiljevo 2 (A1)) – Delnice – Rijeka (čvorište Orehovica, A7)	10,00
državna cesta	DC3	Goričan (GP Goričan granica RH/Mađarska) – A4) – Hodošan (A4) – Čakovec – Varaždin – Breznički Hum – Popovec (A1) – Karlovac (D1) – Rijeka (D8)	13,015
državna cesta	DC32	Prezid (GP Prezid (granica RH/Slovenija)) – Delnice (DC3)	15,060
državna cesta	DC203	Brod na Kupu (GP Brod na Kupu (granica RH/Slovenija)) – Delnice (DC3)	11,380
županijska cesta	ŽC5031	Čabar (DC305) – Zamost – Hrvatsko	1,285
županijska cesta	ŽC5032	Crni Lug (DC32) – Krasica (DC3)	6,421
županijska cesta	ŽC5033	Gornji Ložac – Kuželj – Brod na Kupu – Brod Moravice – Donja Dobra (DC3)	22,418
županijska cesta	ŽC5184	Lučice (DC3)	0,916
lokalna cesta	LC58022	Krivac (DC203) – Radočaj Brodski	2,879
lokalna cesta	LC58031	Zalesina (DC3) – Stari Laz (ŽC5069)	1,973
lokalna cesta	LC58102	Iševnica (LC58022) – Žakrajc Brodski – Skrad (DC3)	1,505
lokalna cesta	LC58112	Bela Vodica (N.P. Risnjak) – Crni Lug (ŽC5032)	1,563
lokalna cesta	LC58113	Delnice (DC203) – Dedin	5,045
lokalna cesta	LC58116	Delnice (DC3 – DC3)	1,102

Izvor: Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste, Županijska uprava za ceste PGŽ

Ukupna duljina razvrstanih cesta na području Grada Delnica **iznosi 95,07 km.**

Autoceste

Autocesta A6

Grad Delnice karakterizira vrlo povoljan prometni položaj na trasi autoceste A6 koji omogućava brzo povezivanje s regionalnim centrom Gradom Rijekom i Gradom Zagrebom. Pristup autocesti je ujedno i jedan od bitnijih preduvjeta za uspješan gospodarski razvoj Grada Delnica. Autocesta je položena jugoistočnim dijelom područjem Grada Delnica te je direktan spoj na autocestu omogućen preko čvora Delnice koji se nalazi u naselju Lučice.

Na dionici Autoceste kroz Grad Delnice nalaze se 3 tunela: „Sopač“ duljine 775 m počinje u Općini Lokve te završava u Gradu Delnice, tunel „Lučice“ duljine 590 m koji cijelom dužinom prolazi kroz

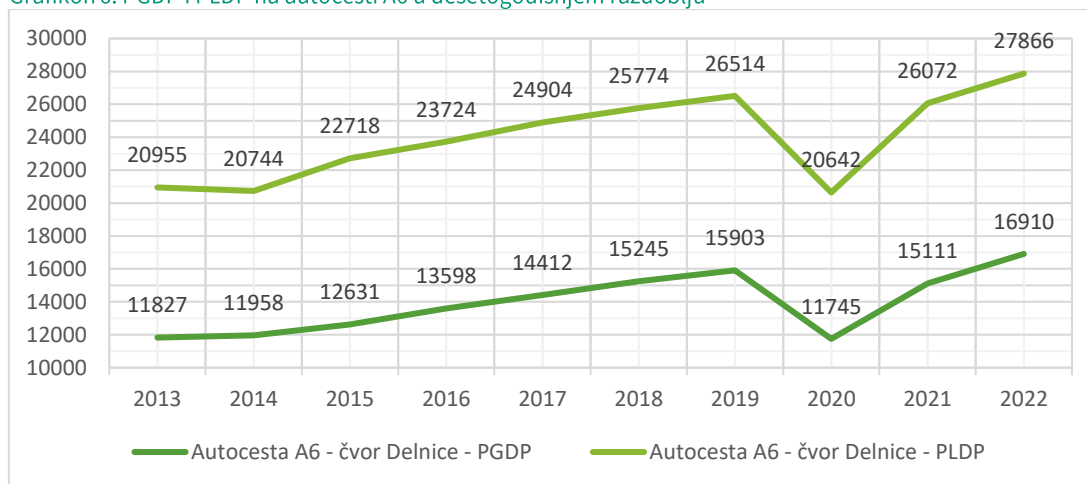

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Grad Delnice i tunel „Vršek“ duljine 865 m počinje u Gradu Delnice kojim prolazi većim djelom a završava u Općini Ravna Gora. Na dionici autoceste kroz Grad Delnice smješten je jedan brojač prometa na brojačkom mjestu Delnice – zapad. U desetogodišnjem razdoblju zabilježen je porast prosječnog godišnjeg dnevnog i ljetnog prometa²⁰ (PGDP i PLDP) od oko 5,26% godišnje (Grafikon 6.). Pandemija COVID-19 obilježila je 2020. godinu te stoga podaci za tu godinu nisu mjerodavni. Stanje kolnika na autocesti je dobro te se kontinuirano vrši redovito i izvanredno održavanje.

Grafikon 6: PGDP i PLDP na autocesti A6 u desetogodišnjem razdoblju

Izvor: Hrvatske ceste: Brojanje prometa na cestama RH 2013-2022

Državne ceste

Državna cesta DC3 – Prolazi jugoistočnim područjem Grada Delnica te većim naseljima: Zalesina, Dedin, centrom Grada Delnica i naseljem Lučice, u ukupnoj duljini od 13,02 km. DC3 je nekadašnji dio Lujzijanske ceste te je imala veliki značaj u povijesti, Grad Delnice povezivala je sa Rijekom i Zagrebom. Puštanjem u promet punog profila autoceste te otvaranjem Čvora Delnice (koji je u neposrednoj blizini naselja Delnice) DC3 gubi na značaju za povezivanje Grada s Rijekom i Zagrebom ali i dalje služi kao bitna prometnica kroz Grad Delnice i naselja Grada (Slika 2.). Na brojačkom mjestu u naselju Delnice 2022. godine zabilježen je PGDP od 6 241 vozila. U predmetnom razdoblju Izvješća obnovljena je DC3 u duljini od 12,355 km. Pojedine obnovljene dionice su: Delnice – Rogozno dionica 015/016, u duljini od 12 km; sufinancirani su radovi na uređenju raskrižja DC3 i nerazvrstane ceste u centru Grada Delnica u duljini od 200 m te je sanirano klizište na dionici 015 od km 6+ 100 do km 6+ 200 na lokaciji Vodenjak u duljini od 100 m, također izrađena je projektna dokumentacija uređenja odmorišta Vodenjak.

²⁰ Hrvatske ceste „Brojanje prometa na cestama RH“ 2012-2021

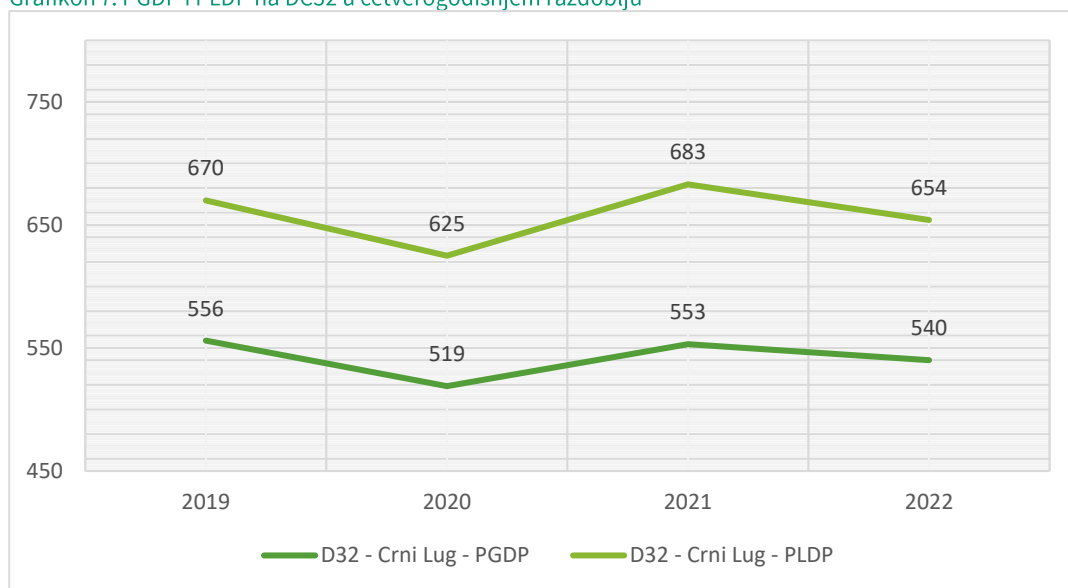
Slika 13: Raskrižje državnih cesta DC3 i DC32

Izvor: Google maps

Državna cesta DC32 – Prolazi od zapadnog dijela Grada Delnica do jugoistoka te naseljima: Biljevina, Malo Selo, Crni Lug, Gradom Delnice i naseljem Lučice. Povezuje zapadni dio Grada s centralnim naseljem i Općinu Čabar s Gradom Delnice te se spaja na DC3. Na brojačkom mjestu u naselju Crni Lug u promatranom razdoblju zabilježeno je 550 vozila prosječnog godišnjeg dnevnog perioda i 669 vozila prosječnog ljetnog dnevnog perioda (Grafikon 7.). Pandemija COVID-19 obilježila je 2020. godinu te stoga podaci za tu godinu nisu mjerodavni. U predmetnom razdoblju Izvješća obnovljena je DC32 u duljini od 11 km. Pojedini radovi su izmjena i dopuna postojećeg stanja prometne signalizacije i opreme u svrhu povećanja sigurnosti na dionici 002, Delnice – Crni Lug duljine 10,7 km i izvanredno održavanje dionica 002 od km 40+000 do 41+000 (Sović Laz – D3) duljine 1,1 km s rekonstrukcijom raskrižja Sović Laz (Slika 14)

Grafikon 7: PGDP i PLDP na DC32 u četverogodišnjem razdoblju

Izvor: Hrvatske ceste: Brojanje prometa na cestama RH 2019-2022

Slika 14. Raskrižje DC32 i nerazvrstane ceste za Sović Laz

Izvor: JU ZZPU PGŽ

Državna cesta DC203 – Cijelom svojom duljinom prolazi Gradom Delnicom i to od sjeveroistoka Grada Delnica (Brod na Kupu (GP Brod na Kupu (granica RH/Slovenija)) do jugoistoka te prolazeći kroz naselja: Brod na Kupu, Krivac, Mala Lešnica, Donje Tihovo, Gornje Tihovo, Raskrižje Tihovo, Marija Trošt i centrom Grada Delnica te se spaja na DC3, povezujući sjeveroistočni dio područja Grada s centralnim naseljem Grada Delnica. Na brojačkom mjestu Mala Lešnica 2022. godine zabilježen je PGDP od 1 210 vozila. U predmetnom razdoblju Izvešća obnovljeno je 0,5 km dionice DC203 te je u tijeku izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta s ishođenjem lokacijske i građevinske dozvole za rekonstrukciju dionice Delnice – Donje Tihovo u duljini od 5,1 km.

Županijske ceste

Županijska cesta ŽC5031 – Relativno kratka cesta od Općine Čabar (D305) do ŽC5033-3 na području Grada Delnica. Nalazi se na krajnjem sjeveroistoku te prolazi kroz naselje Hrvatsko. Prosječna širina kolnika je 5,5 m, u dobrom stanju te nema nogostup. Nastavlja se na cestu 3033-3 koja nije pod upravom Županijskih cesta niti nerazvrstanih cesta. Na cesti 5033-3 nalazi se klizište te je cesta zajedno s klizištem sanirana 2018. godine. Cesta 5033-3 nastavlja se na ŽC5033.

Županijska cesta ŽC5032 – Proteže se JZ dijelom područja Grada Delnica od naselja Crni Lug (DC32) preko Općine Lokve do područja Grada Bakra gdje se spaja na DC3. Na području Grada Delnica prolazi kroz naselja Crni Lug, Velika Voda i Zelin Crnoluški. Prosječna širina kolnika je 5,5 m te uglavnom nema nogostup osim u blizini obrazovne ustanove (Područne Osnovne škole Crni Lug) gdje ima dvostrani nogostup.

Županijska cesta ŽC5033 – Povezuje SZ i SI područja Grada Delnica te se dalje nastavlja Općinom Skrad i Općinom Brod Moravice (DC3). Povezujući sjeverno područje Grada Delnica s navedenim Općinama. Područjem Grada Delnica prolazi kroz naselja: Gornj Ložac, Turke, Sadalce, Gašparci,

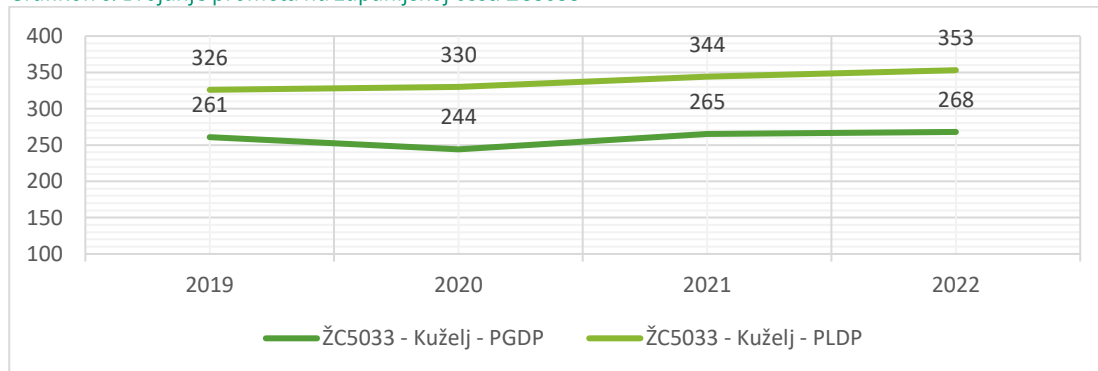

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Kočičin, Kuželj, Grbajel, Guče Selo, Gusti Laz, Zapolje Brodsko, Brod na Kupi, Golik, Belo, Čedanji i Kupa. Prosječna širina kolnika je od 3 m do 6 m, s brojnim uzdužnim, poprečnim te mrežastim pukotinama, također nema nogostupa. U predmetnom razdoblju Izvješća na brojačkom mjestu Kuželj zabilježen je trend povećanja PGDP i PLDP21 (Grafikon 8.). Pandemija COVID-19 obilježila je 2020. godinu te stoga podaci za tu godinu nisu mjerodavni.

Grafikon 8. Brojanje prometa na županijskoj cesti ŽC5033

Izvor: Hrvatske ceste: Brojanje prometa na cestama 2019-2022

Županijska cesta ŽC5184 – Kratka cesta koja cijela prolazi područjem Grada Delnica, od DC3 do naselja Lučice. Prije naselja Lučice prolazi kroz poslovnu zonu Grada Delnica. Cesta je sanirana i izvedeni su radovi javne odvodnje i vodoopskrbe Švicarsko – Hrvatskim programom suradnje kroz 2021. godinu te su isti završeni 2022. godine. Cesta je prosječne širine od 5,5 m do 6 m te ima jednostrani nogostup.

Lokalna cesta LC58022 – Nalazi se na istočnom području Grada Delnica od DC203 te prolazi kroz naselja Krivac i Iševnica do naselja Radočaj Brodski. Služi kao povezna cesta naselja područja Grada Delnica. Prosječne širine kolnika 3 m do 4 m s jednom kolničkom trakom bez nogostupa.

Lokalna cesta LC58031 – Povezuje područje Grada Delnica (DC3) sa Općinom Ravna Gora (ŽC5069) te prolazi kroz naselje Zalesina. Prosječna širina kolnika iznosi od 2,5 m do 3 m te su na kolniku prisutne mrežaste, uzdužne i poprečne pukotine.

Lokalna cesta LC58102 – Spaja naselje Iševnica (područje Grada Delnica) tj. LC58022 preko Općine Skrad na DC3. Nalazi se na SI područja Grada Delnica. Prosječna širina kolnika iznosi od 2,5 m do 3 m te su na kolniku prisutne mrežaste, uzdužne i poprečne pukotine.

Lokalna cesta LC58112 – Nalazi se na JZ području Grada Delnica od ŽC5032 te prolazi kroz naselja Crni Lug i Bela Vodica. Cijelom svojom dužinom prolazi kroz područje Grada Delnica. Završava ulaskom u Nacionalni Park Risnjak. Za LC58112 možemo reći da je cesta kojom dolazimo na glavni

²¹ Hrvatske ceste „Brojanje prometa na cestama RH“ 2018-2021

ulaz Nacionalnog parka. Prosječna širina kolnika iznosi 2,5 m do 3 m te su prisutne uzdužne, poprečne i mrežaste pukotine također nogostup nema.

Lokalna cesta LC58113 – Spaja centar Grada Delnica (DC203) sa Planinarskim centrom Petehovac te prolazi kroz područje naselja Dedin. Cijelom svojom dužinom prolazi područjem Grada Delnica. U predmetnom razdoblju Izvešća pristupilo se izradi izvedbenog projekta za sanaciju lokalne ceste 58113. Prosječna širina kolnika iznosi od 2,5 m do 6 m te su prisutne uzdužne, poprečne i mrežaste pukotine. Lokalna cesta LC58113 nema nogostup.

Lokalna cesta LC58116 – Relativno kratka cesta u centru Grada Delnica. Počinje i završava na DC3 te cijela prolazi centrom Grada Delnica. Prolazi uz željeznički kolodvor Delnice. Dio ceste je kaldrma a dio je asfaltni zastor. Prosječne širine je od 5 m do 6 m te nema nogostupa ni horizontalne signalizacije (Slika 15).

Slika 15. Lokalna cesta LC58116 kod Željezničkog kolodvora Delnice

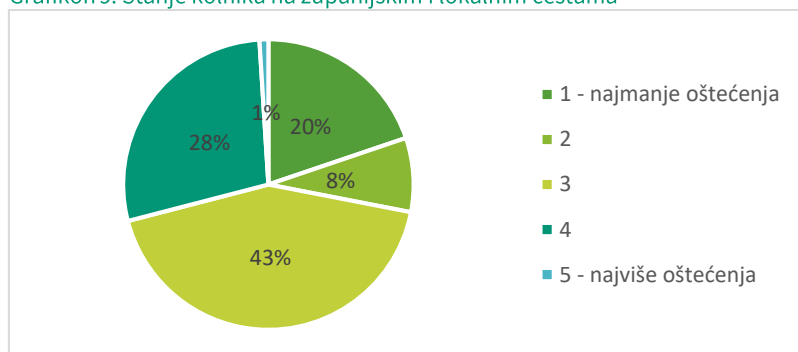

Izvor: JU ZZPU PGŽ

Stanje kolnika županijskih i lokalnih cesta

Kvaliteta asfaltnog zastora prikazana je u grafikonu u nastavku. Većina dionica cesta imaju ocjenu 3 (43%) tj. srednja oštećenja. Dionice cesta su djelomično sanirane ali bi još neke dionice trebalo sanirati.

Grafikon 9. Stanje kolnika na županijskim i lokalnim cestama

Izvor: obrada autora

Nerazvrstane ceste

Na mrežu javnih cesta nadovezuje se mreža nerazvrstanih cesta kojima upravlja Grad Delnice. Ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 74,71 km od kojih je 53,86 km asfaltirano i 20,85 km makadam ili neuređeno. Njih čine naseljske ulice, šumski i protupožarni putevi te prilazi zgradama. Mrežu nerazvrstanih cesta, osim u centralnom naselju grada Delnice, karakteriziraju loši tehnički elementi (bez nogostupa, premala širina) te često smanjena uslužnost prometa.

U promatranom razdoblju Izješća izvedene su sljedeće rekonstrukcije i izgradnje: u 2019. godini izvršeno je asfaltiranje postojeće ceste Biljevina – Razloge u duljini od cca. 5 km i rekonstrukcija cesta u naselju Sedalce (GK06 i GK07) te vikend naselju Polane (GK69a). U 2020. godini rekonstruiran je dio Školske ulice u Crnom Lugu (GK34), ugrađen je novi asfaltni zastor te je izgrađen nogostup i parkirna mjesta, također obnovljena je postojeća te izgrađena nova oborinska odvodnja. Izvedena je nova regulacija prometa od Luzijanske ceste prema benzinskoj postaji „Ina“ (te su izgrađeni nogostupi, pješački prijelazi i oborinska odvodnja). U 2021. godini rekonstruirana je Ulica Matice Hrvatske u Delnicama (GK58) obnovljena je kolnička konstrukcija i izgrađena su parkirališta i zelene površine. Kroz 2021. i 2022. godinu izgrađen je nogostup i oborinska odvodnja u Lučicana te izgradnja pristupne ceste do pretovarne stanice na lokaciji Sović Laz (GK102). U 2022. godini izvedena je pristupna cesta do doma za starije u centru Grada Delnica.

Gustoća cestovne mreže

Gustoća cestovne mreže Grada Delnica iznosi 41,19 km na 100 km² površine. To je manje od prosjeka RH i PGŽ koji iznosi 47 km na 100 km², odnosno 43,22 km na 100 km².

Stupanj motorizacije

Prema podacima MUP-a, na području Grada Delnica, na dan 31.12.2022. godine bilo je registrirano 3 117 vozilo. Stupanj motorizacije iznosio je 607 vozila na 1 000 stanovnika što je manje od prosjeka RH koji iznosi 616 vozila na 1000 stanovnika²².

Sigurnost prometa

Tijekom promatranog perioda na području Grada Delnica nije utvrđena učestalost događanja prometnih nesreća na nekoj određenoj lokaciji, odnosno nije detektirana mikrolokacija koja bi se mogla navesti kao posebno opasno mjesto. U promatranom razdoblju Izješća dogodilo se ukupno 266 prometnih nesreća izuzev autoceste A6 (Tablica 41.).

Tablica 41: Broj prometnih nesreća u promatranom razdoblju – izuzev autoceste A6

GODINA	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj prometnih nesreća	69	51	74	72

Izvor: MUP

²² „Registrirana cestovna vozila u 2022“, „Konačni rezultati popisa 2021.“

Promet u mirovanju

Na području Grada Delnica nalaze se 24 javna parkinga ukupnog kapaciteta 1037 parkirnih mjesta. Od kojih se 22 nalazi u centru Grada Delnica a 2 u naselju Brod na Kupi (Slika 16.) (Tablica 42). U ostalim naseljima parking je riješen na razini pojedinačnih objekata. Kapacitetom dva najveća parkinga nalaze se u centru Grada Delnica u Supilovoj ulici i Ulici S.S Kranjčevića. Nedostaci parkirališnih mjesta uočeni su u užem centru Grada Delnica ispred javnih ustanova te u ulicama s velikim brojem višestambenih zgrada (Ul. S.S Kranjčevića, Ul. A. Šenoe, Ul. A.G. Matoša i Ul. Tina Ujevića), također u širem centru Grada Delnica gdje nisu uređene javne parkirne površine. Neka od obilježenih parkirnih mjesta nisu u skladu sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22) tj. Pravilniku o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama (NN 92/2019). U promatranom razdoblju Izvješća izvedena je rekonstrukcija parkirnih mjesta u Ul. Matice Hrvatske te je povećan broj parkirnih mjesta, također izrađeni su projekti za uređenje odmorišta Delnice – Lučice i Bakarčev slap s novim parkirnim mjestima te rekonstrukcija Kamenite i Sajmišne ulice s predviđenim novim parkirnim mjestima.

Slika 16. Parkiralište u Supilovoj ulici uz prometnicu

Izvor: ZZPU PGŽ

Tablica 42: Javna parkirališta

NAZIV PARKIRALIŠTA (ULICA)	PM ZA INVALIDE	UKUPNO PM
Amerikanska ulica, Delnice	0	25
Trg 138. Brigade HV, Delnice	0	78
Školska ulica, Delnice	0	36
Ulica A. Starčevića, Delnice	1	83
Supilova ulica, Delnice	8	243
Lujzijana ulica, Delnice	5	28
Ulica S.S. Kranjčevića, Delnice	1	134
Ulica A.G. Matoša, Delnice	2	46
Ulica A. Šenoe, Delnice	2	35
Ulica Tina Ujevića, Delnice	1	17
Ulica Doli, Delnice	0	14
Ulica B.J Jelačića, Delnice	0	12

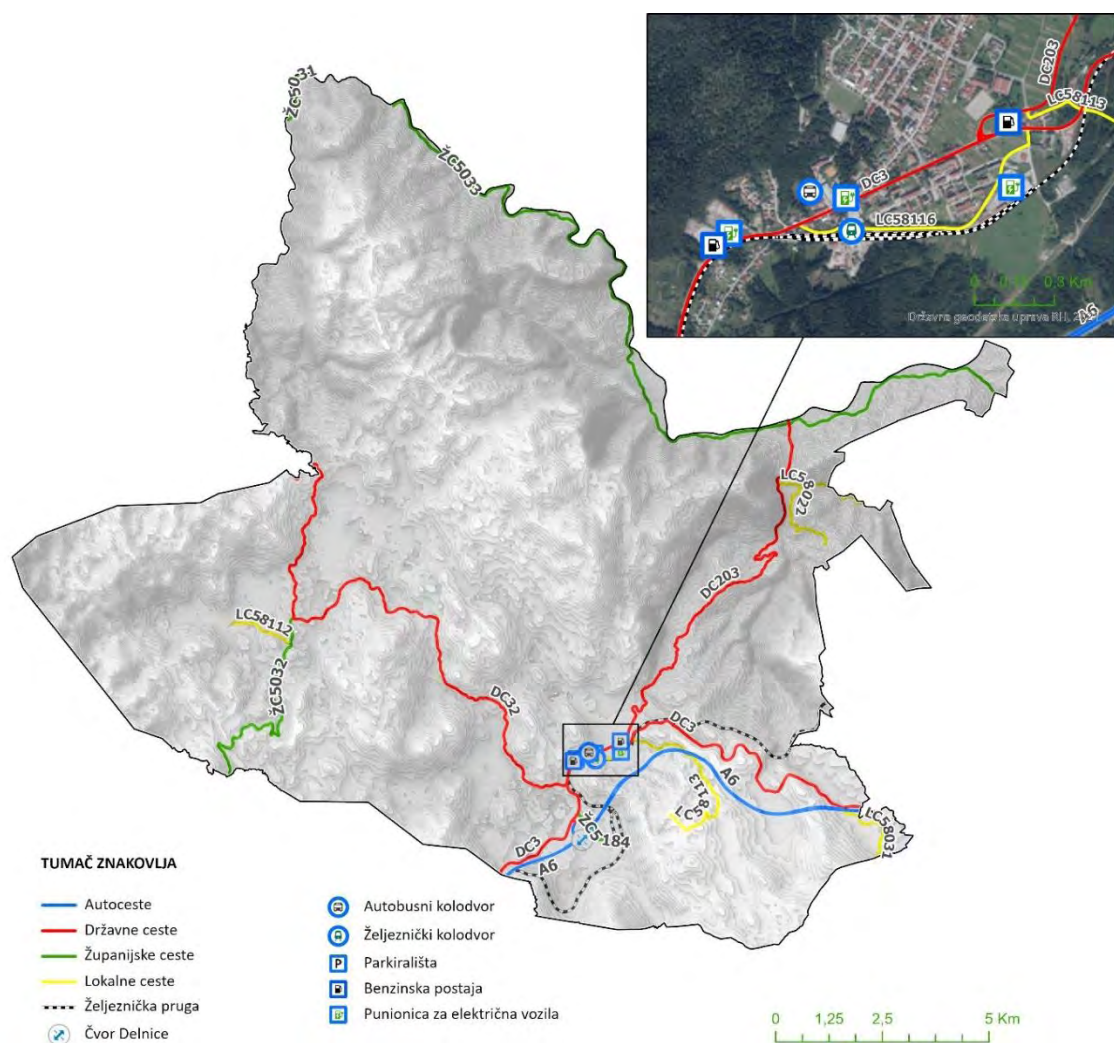
Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Radnički dom, Delnice	0	16
Ul. Stjepana Radića, Delnice	0	37
Ulica Matice Hrvatske, Delnice	0	42
Sajmišna ulica, Delnice	0	30
Frankopanska ulica, Delnice	0	53
Klizalište – kuglana, Delnice	0	8
Prolaz hrvatskih Šuma, Delnice	0	9
Ograja ulica, Delnice	0	24
Prolaz braće Šnajdar, Delnice	0	8
Ulica I.G. Kovačića, Delnice	3	41
Kod kaštela Zrinski, Brod na Kupi	0	8
Parkiralište Brod na kupi	0	10

Izvor: Grad Delnice

Kartogram 6: Prometna infrastruktura (samo razvrstane ceste) na području Grada

Izvor: GIS baza JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

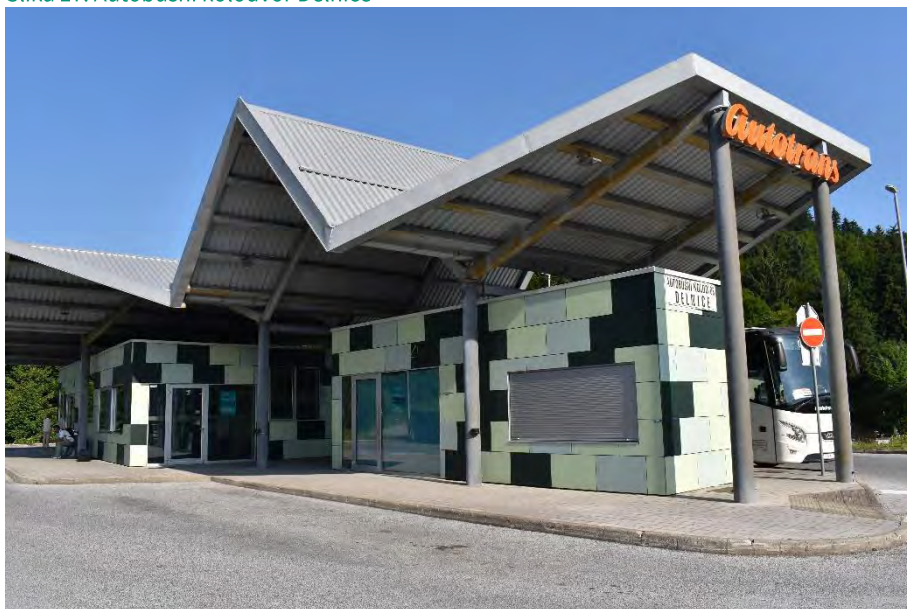

Javni gradski prijevoz

Na području Grada Delnica izgrađen je autobusni kolodvor u centru Grada uz DC3. Autobusni kolodvor Delnice svakodnevno je povezan sa gradom Rijekom i gradom Zagrebom te ostalim gradovima i otocima u Hrvatskoj također najbližim Nacionalnim parkovima Risnjak i Plitvička jezera (Ličko-Senjska županija) (Slika 17). Služi kao početna i završna stanica za putnike iz drugih naselja Gorskog kotara (Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora, Čabar, Vrbovsko). Uslugu međužupanijskog povezivanja obavlja nekoliko privatnih autoprijevoznika. Učestalost polaska autobusa je 10-tak puta dnevno iz smjera i prema Rijeci te također 10-tak puta dnevno iz smjera i prema Zagrebu.

U promatranom razdoblju Izvešća Grad Delnice je za potrebe javnog prijevoza u 2019. postavio nove autobusne čekaonice u naseljima Dedin i Lučice, u 2021. godini je postavljena autobusna čekaonica u naselju Crni Lug a u 2022. godini postavljena je čekaonica u naselju Malo Selo.

Slika 17. Autobusni kolodvor Delnice

Izvor: JU ZZPU PGŽ

Biciklističke staze

Područjem Grada Delnica prolazi Goranska biciklistička transversala koja povezuje sve gradove i općine Gorskog kotara te njihove prirodne, kulturne i povijesne atrakcije. Transverzala je sastavljena iz 7 etapa od kojih 6: E1, E3, E4, E5, E6 i E7 prolazi područjem Grada Delnica. Također područjem Grada Delnica prolaze i poveznice P2, P3, P5 i P6 koje povezuju Goransku biciklističku transversalu.

Na biciklističku transversalu Gorskog kotara i njezine poveznice nadovezuje se mreža biciklističkih ruta. Biciklističke rute Gorskog kotara sadrže 33 staze, od čega 3 cestovne, 9 trekning i 12 MTB (mountainbike). Od toga područjem Grada Delnica prolazi 10 biciklističkih ruta od kojih su 6 MTB,

jedna trek i 3 cestovne. Trase svih transverzala, poveznica i biciklističkih ruta na području Grada Delnica prikazane su u Tablici 4. i na kartogramima u nastavku.

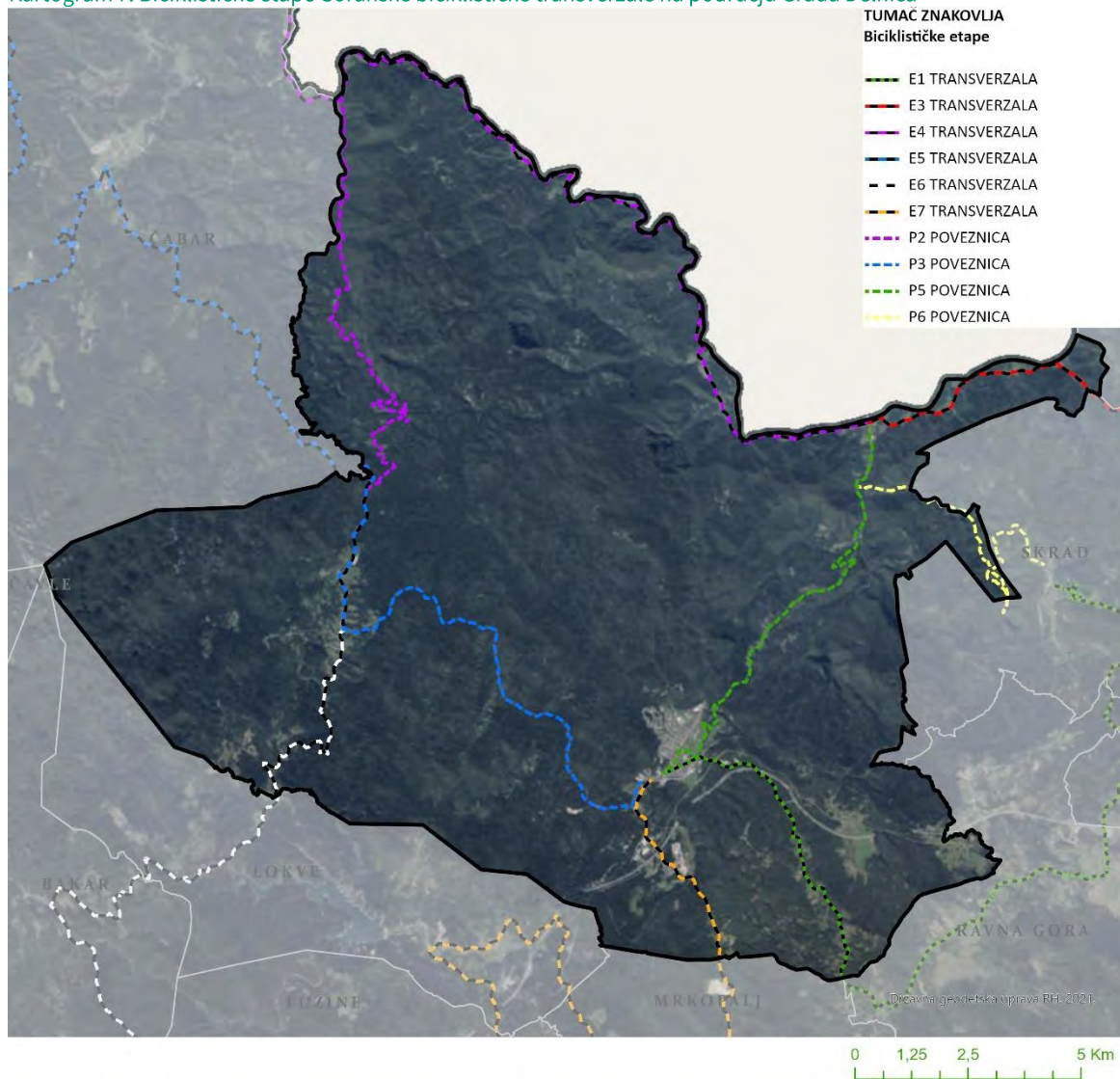
Tablica 4. Biciklističke staze i rute Goranske biciklističke transverzale na području Grada Delnica

VRSTA	OZNAKA	DULJINA (km)	TRASA
Transverzala	E1	26	Delnice – Polane – Poljička Kosa – Stari Laz – Ravna Gora – Hlevci – Hribac – Skrad
Transverzala	E3	37	Severin na Kupi – Lukovdol – Plemenitaš – Brod Moravice – Čedan – Brod na Kupi
Transverzala	E4	40	Brod na Kupi – Hrvatsko – Zamost – Plešće – Čabar – Prag – Tršće
Transverzala	E5	43	Tršće – Frajev Laz – Lividraga – Gerovo – Crni Lug
Transverzala	E6	28	Crni Lug – Mrzla Vodica – Gornje Jelenje – Fužine
Transverzala	E7	41	Fužine – Lokve – Brestova Draga – Rudine – Mrkopalj – Presika – Delnice
Poveznica	P2	13,5	Biljevina – Razloge – Hrvatsko
Poveznica	P3	11,5	Delnice – Crni Lug
Poveznica	P5	12	Delnice – Brod na Kupi
Poveznica	P6	9,5	Iševnica – Zeleni Vir – Skrad
MTB staza	D01	15,2	Delnice – Polane – Štimčev vrh – Petehovac – Delnice
MTB staza	D03	61	Delnice – Drgomalj – Turki – Hrvatsko – Razloge – Praprot – Delnice
MTB staza	L03	25	Lokve – Crni Lug – NP Risnjak – Zelin Mrzlovodički – Lokve
MTB staza	NP01	39	Crni Lug – Bijela Vodica – Željezna vrata – Krašićevica – Malo Selo – Crni Lug
MTB staza	S02	24	Skrad – Kupjak – Rogi – Iševnica – Gorica – Skrad
MTB staza	S03	25	Skrad – Gorica – Čedan – Brod na Kupi – Zeleni vir – Skrad
Trek staza	D02	26	Delnice – Sović Laz – Lazac Lokvarski – Praprot – ispod Drgomlja – Delnice
Cestovna staza	ROAD 01	70	Fužine – Gornje Jelenje – Mrzla Vodica – Lokve – Delnice – Ravna Gora – Mrkopalj – Fužine
Cestovna staza	ROAD 02	94	Brod na Kupi – Hrvatsko – Čabar – Crni Lug – Delnice
Cestovna staza	ROAD 03	65	Ravna Gora – Vrbovsko – Brod Moravice – Brod na Kupi – Skrad – Kupjak – Ravna Gora

Izvor: <https://gorskikotarbike.com/>

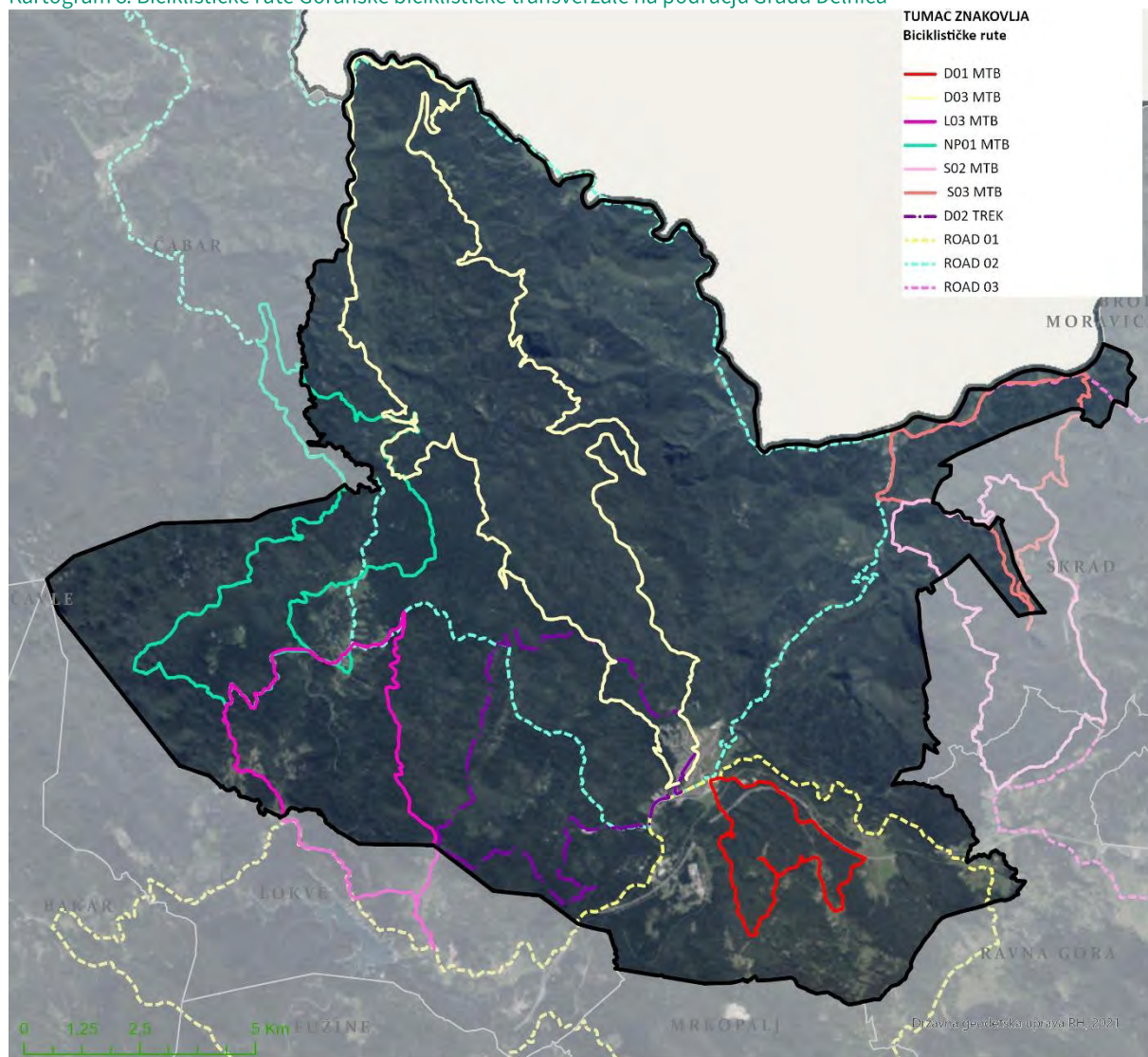

Kartogram 7: Biciklističke etape Goranske biciklističke transverzale na području Grada Delnica

Izvor: <https://gorskikotarbike.com/>; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Kartogram 8: Biciklističke rute Goranske biciklističke transverzale na području Grada Delnica

Izvor: <https://gorskikotarbike.com/>; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Delnice bike&hike su biciklističke i planinarske staze isključivo na području Grada Delnica. Stazama se prolazi kroz naselja, prirodne i kulturne znamenitosti područja. Staze se prema bojama dijele po težini. Lagane staze nose imena biljaka i označene su zelenom bojom, srednje staze nose imena ptica i označene su žutom bojom te teške staze nose nazive životinja Gorskog kotara i označene su crvenom bojom. Ukupno je 23 staze od kojih je 10 biciklističkih staza (Tablica 43.). Duljine staza su od 4 do 70 km.

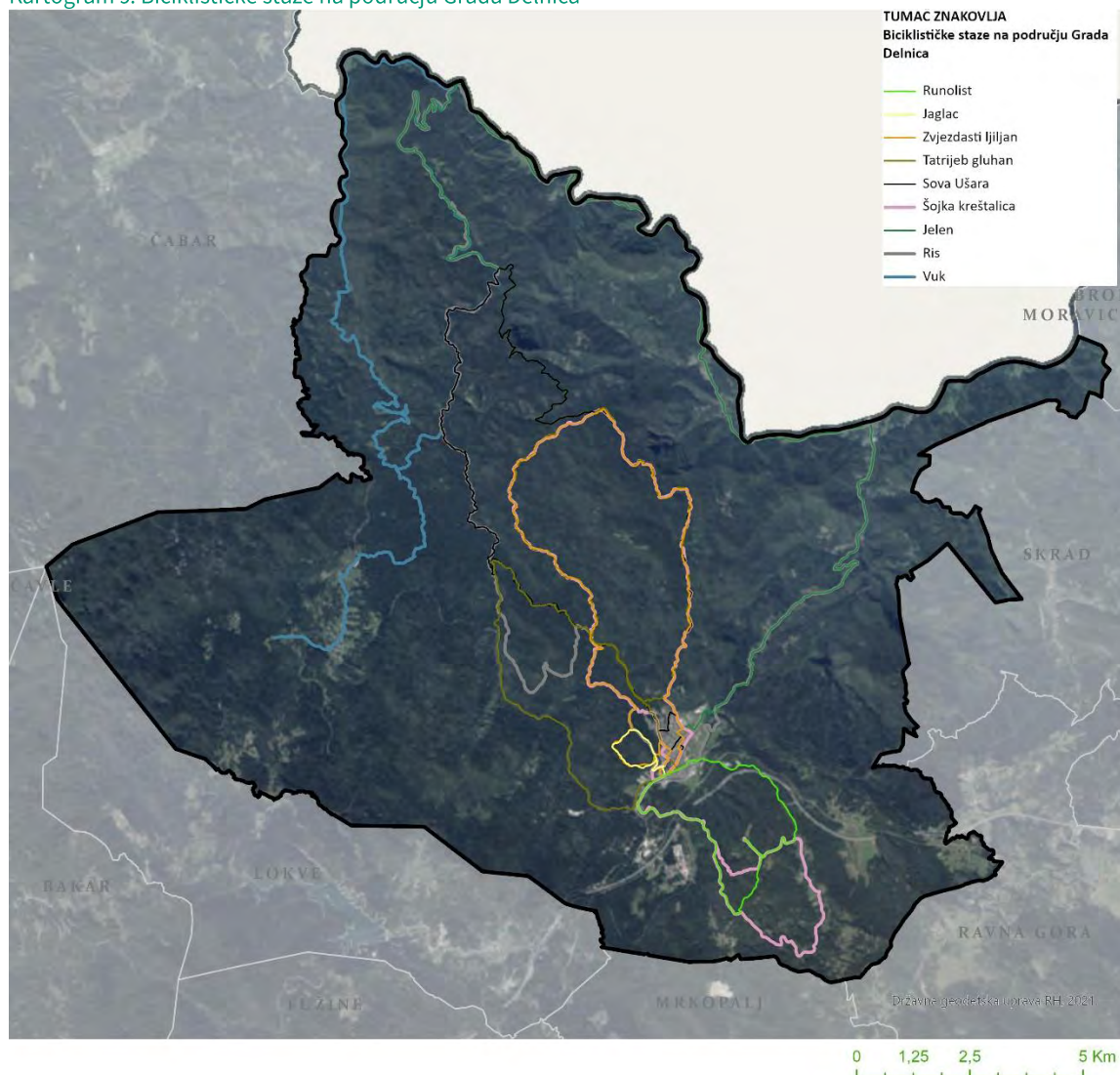
Tablica 43: Biciklističke staze na području Grada Delnica

NAZIV	TEREN	DULJINA (km)	TRASA
Runolist	makadam/cesta	13	Delnice – Planinarski centar Petehovac - Delnice
Jagalac	makadam	4	Delnice krug oko Japlanškog vrha
Zvezdasti ljiljan	makadam	26	Delnice – mali krug oko Drgomlja
Tetrijeb gluhan	makadam i asfalt	37	Felnice – osmica do Praprota i oko Drgomlja
Sova Ušara	makadam i asfalt	38	Delnice – veliki krug oko Drgomlja
Šojka Kreštalica	makadam	41	Delnice – krug oko Drgomlja – Delnice – uspon na Petegovac - Delnice
Jelen	makadam i asfalt	55	Brod na Kupi – Gašparci – Drgomalj – Delnice – Brod na Kupi
Vuk	makadam i asfalt	50	NP Risnjak, Crni Lug – Praprot – Hrvatsko – NP Risnjak, Crni Lug
Ris	makadam/cesta	60	Delnice – Praprot – Podgora – Brod na Kupi - Delnice
Smeđi medvjed	makadam/cesta	70	Delnice – Brod na Kupi – Hrvatsko – Razloge – Crni Lug - Delnice

Izvor: <https://www.delnicebikeandhike.com/>

Kartogram 9: Biciklističke staze na području Grada Delnica

Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

U 2021. godini Grad Delnice zajedno sa Primorsko-goranskom županijom i Ministarstvom turizma i sporta pokrenuo je nabavu i postavljanje punionica za e-bicikle. Terminali za punjenje e-bicikle smještene su u Delnicama, Brodu na Kupi i Crnom Lugu te se korištenju pristupa beskontaktnim plaćanjem (Slika 7.).

Slika 18. Punionica za e-bicikle smještena u centralnom naselju Grada Delnica i naselju Crni Lug

Izvor: JU ZZPU PGŽ

Pješačke (planinarske) staze

Na području Grada Delnica uz biciklističke staze postoje i pješačke (planinarske) staze, popis staza i gpx datoteke može se vidjeti na stranici „Delnice bike&hike“ i stranicama turističke zajednice Gorski kotar. Stazama se prolazi kroz naselja, prirodne i kulturne znamenitosti područja Grada Delnica.

Staze isključivo na području Grada Delnica („Delnice bike&hike“) dijele se prema bojama po težini. Lagane staze nose imena biljaka i označene su zelenom bojom, srednje staze nose imena ptica i označene su žutom bojom te teške staze nose nazive životinja Gorskog kotara i označene su crvenom bojom. Ukupan broj biciklističkih i planinarskih staza je 23 staza od kojih je 13 planinarskih (Tablica 25.). Duljine staza su od 0,4 do 12 km.

Tablica 44. Pješačke staze na području Grada Delnica

NAZIV	DULJINA (km)	VISINSKA RAZLIKA (m)	VRIJEME OBILASKA (min)	TRASA
Planinska paprat	0,4	77	5	Petehovac – Jagodina stijena
Perunika	5	128	45	Petehovac – Črmažov vrh
Gorski božur	3	166	30	Črmažov vrh – Petehovac
Šumarica	2	296	45	Delnice - Petehovac
Ciklama	6	144	80	Vojarna Drgomalj – Hajdova hiža
Troprsti djetlić	8	265	90	Praprot – Hajdova hiža
Kukmasta sjenica	5	554	60	Praprot – izvor Kupe
Krstokljun	5	382	110	Delnice – Mali Petehovac

Planinski kos	8	822	120	Crni Lug – Veliki Risnjak
Planinska sova	6	459	105	Delnice – Veliki Drgomalj
Kraljić	7	288	75	Veliki Drgomalj – Praprot
Jastreb	7	607	150	Crni Lug – Medvjeda vrata
Puh	12	914	240	Izvor Kupice – Veliki Drgomalj

Izvor: : <https://www.delnicebikeandhike.com/>; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Pješačke staze koje prolaze područjem Grada Delnica i ostalim dijelovima Gorskog kotara (Turistička zajednica Gorskog kotara) nalaze se u Tablici 8. Staze su poredane po težini od 1 do 5 te su duljine staza od 0,4 do 7,9 km. Pojedine staze prolaze Nacionalnim parkom Risnjak.

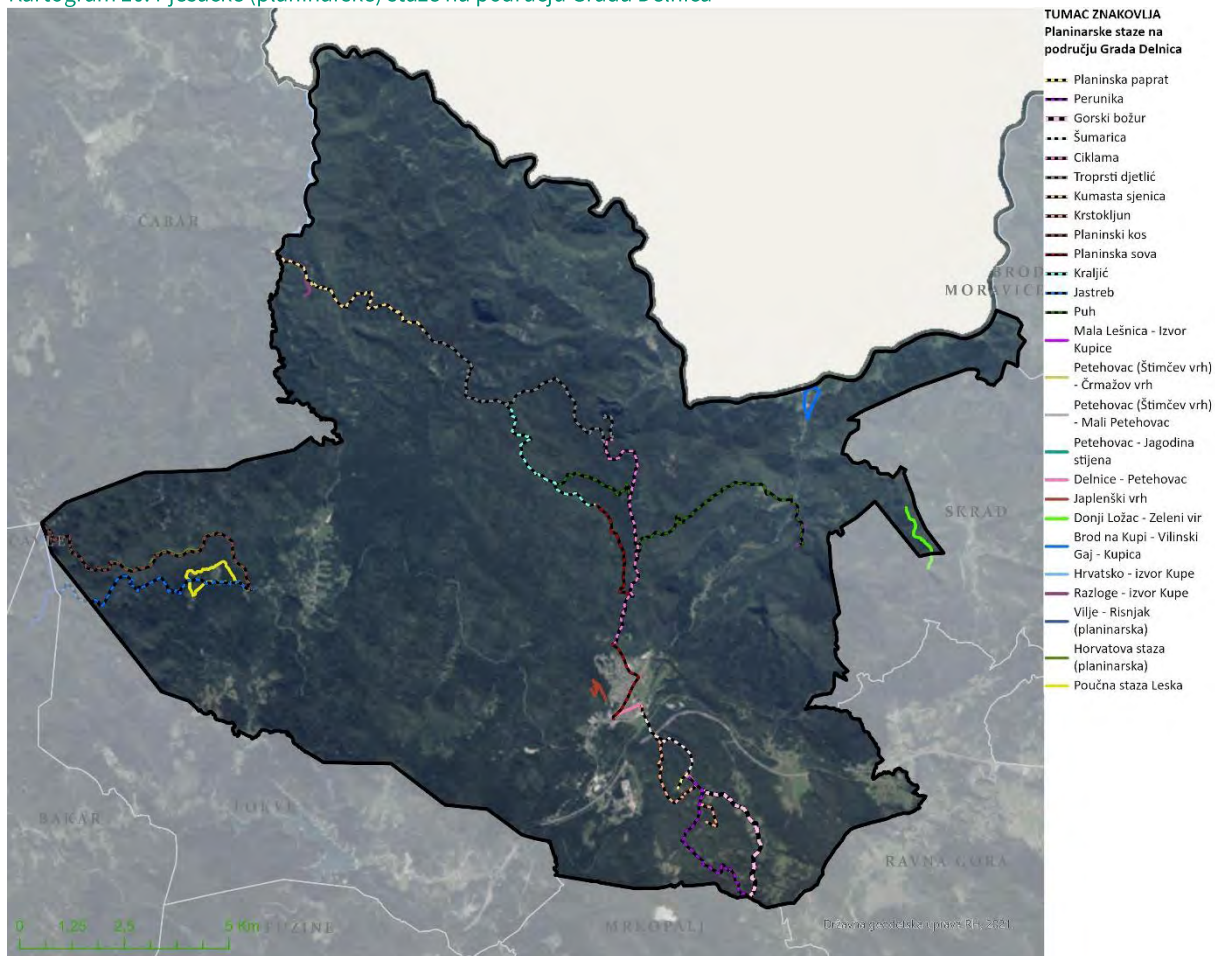
Tablica 45. Pješačke staze na području Grada Delnica i ostalih općina/gradova Gorskog kotara

NAZIV	DULJINA (km)	VRIJEME OBILASKA (min)	TEŽINA STAZE (1-5)	NASELJE
Poučna staza Leska	4,3	90	1	Bela Vodica
Horvatova staza (planinarska)	7,9	210	5	Bela Vodica
Vilje – Risnjak (planinarska)	3,2	120	4	Vilje
Razloge – izvor Kupe	1,9	45	2	Razloge
Hrvatsko – izvor Kupe	4,8	90	2	Hrvatsko
Brod na Kupi – Vilinski Gaj – Kupica	1,9	45	1	Brod na Kupi
Donji Ložac – Zeleni vir	1,9	30	1	Donji Ložac
Japlenški vrh	1,4	30	2	Delnice
Delnice – Petehovac	7,7	240	4	Delnice
Petehovac – Jagodina stijena	0,4	10	1	Delnice (Petehovac)
Petehovac (Štimčev vrh) – Mali Petehovac	2	40	1	Delnice (Petehovac)
Petehovac (Štimčev vrh) – Črmažov vrh	4,7	90	4	Delnice (Petehovac)
Mala Lešnica – Izvor Kupice	1,2	25	1	Mala Lešnica

Izvor: <https://gorskikotar.hr/gorski-kotar-hike/>; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Kartogram 10: Pješačke (planinarske) staze na području Grada Delnica

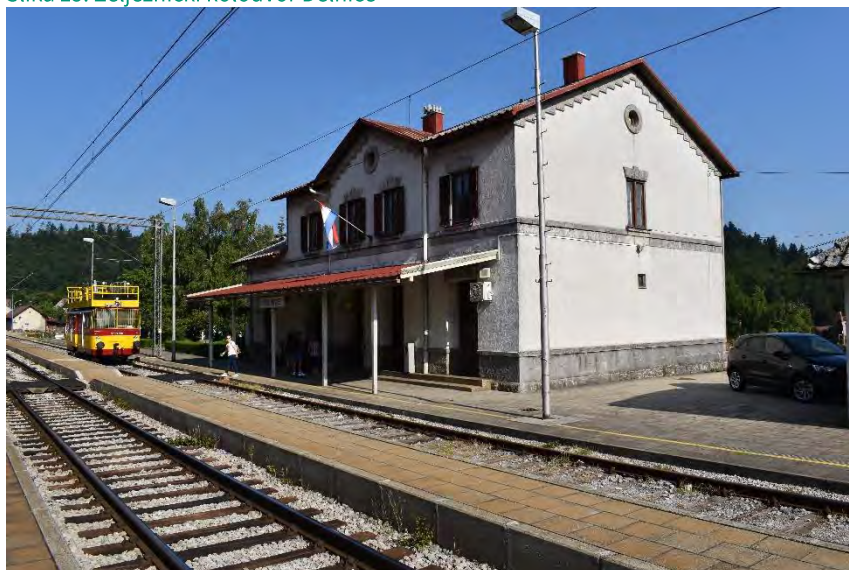

Izvor: <https://www.delnicebikeandhike.com/> i <https://gorskikotar.hr/>; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Željeznička infrastruktura

Područjem Grada Delnica u duljini od 14,40 km prolazi jednokolosječna međunarodna željeznička pruga M202 Zagreb glavni kolodvor – Karlovac – Rijeka. Duž svoje trase kroz Gorski kotar ima karakteristike brdske pruge s velikim prosječnim uzdužnim nagibima, lošim tehničkim elementima i malim prosječnim brzinama. Promet po pruzi odvija se projektnom brzinom. U prethodnom razdoblju Izvješća potpisan je ugovor za izradu studijske dokumentacije za modernizaciju željezničke pruge M202 Zagreb glavni kolodvor – Rijeka na dionici Oštarije – Škrlevo te je dokumentacija u fazi izrade. Na području Grada Delnica nalazi se željeznički kolodvor Delnice (uz LC58116) i željeznička stanica Zalesina u istoimenom naselju. Željeznički kolodvor Delnice namijenjen je za putnički i teretni promet dok je željeznička stanica u Zalesina namijenjena samo za putnički promet (Slika 19.). Grad Rijeka i Grad Delnice povezani su stalnom putničkom željezničkom linijom koja prometuje u prosjeku 4 puta dnevno. Pregled transportnog rada teretnog dijela kolodvora Delnice od 2019. do 2022. godine daje Tablica 46.

Slika 19. Željeznički kolodvor Delnice

Izvor: JU ZZPU PGŽ

Tablica 46: Transportni rad kolodvora Delnice

GODINA	OTPREMA		PRISPJEĆE		UKUPNO	
	VAGONA	TONA	VAGONA	TONA	VAGONA	TONA
2019.	7	199	13	479	20	678
2020.	24	500	30	759	54	1259
2021.	0	0	12	84	12	84
2022.	0	0	0	0	0	0

Izvor: HŽ CARGO d.o.o.

U promatranom razdoblju Izvešća primjetan je pad prijevoza transporta kroz kolodvor Delnice.

Elektronička komunikacijska (telekomunikacijska) infrastruktura

Razina pokrivenosti prostora u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži je nezadovoljavajuća. Krajem promatranog razdoblja Izvešća na području Grada Delnica nalazi se 21 bazna postaja na 14 lokacija (Tablica 7.). Na prostoru područja Grada Delnica je 6 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova²³.

Tablica 47: Popis baznih postaja i antenskih prihvaća za razdoblje od 2019. do 2022. godine

STANJE NA DAN	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.
Broj baznih postaja	19	19	20	21
Broj lokacija *	13	13	13	14
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora **	1	1	1	1

²³ Uredba o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN131/12, 92/15 i 10/21)

Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatora	2	2	2	2
Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	10	10	10	11
Broj unutarnjih antenskih sustava u zatvorenom prostoru	0	0	0	0

*Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatora mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu

**Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (A1 Hrvatska, Hrvatski Telekom i Telemach Hrvatska)

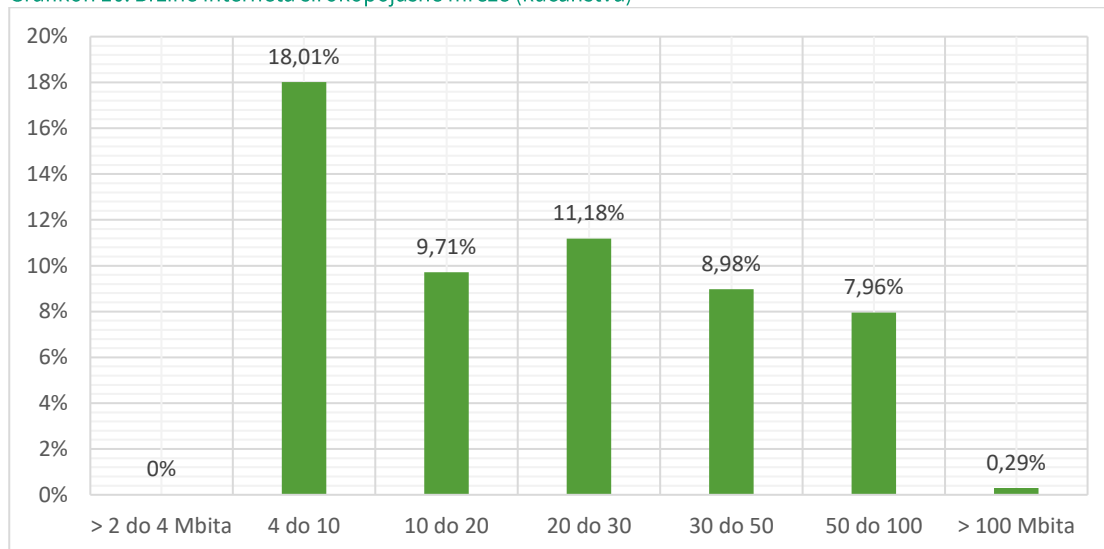
Izvor: HAKOM

Postotak priključenosti na širokopojasnu mrežu na području Grada Delnica iznosi 56,12% što je manje od prosjeka RH koji iznosi 62,55%. Od ukupnog broja kućanstava, svega 17,23% je spojeno na široko pojasni Internet brzine veće od 30 Mbita/s što je manje od prosjeka RH koji iznosi 38,65%²⁴ (Grafikon 10). Za postizanje zadovoljavajućih brzina širokopojasnog interneta potrebno je bakrenu infrastrukturu u potpunosti zamijeniti optičkom infrastrukturom.

Grad Delnice sudionik je inicijative WIFI4EU te nekadašnjeg projekata e-županija sada međunarodnog pilot projekta RENE. Inicijativa WIFI4EU je inicijativa Europske komisije kojom se promiče besplatan Wi-Fi pristup za građane u javnim prostorima kao što su parkovi, trgovci, javne zgrade, knjižnice, zdravstveni centri i muzeji. Besplatnim Wi-Fi pristupom unaprjeđuje se turistička usluga te digitalna spremnost zajednice. Pilot projektom RENE osnovana je tvrtka RENE Crow d.o.o. koja uz pomoć fonda Connecting Europe Boardband Fund (CEBF) te investitora ulaže znatna sredstva u izgradnju širokopojasne optičke infrastrukture u Primorsko – goranskoj županiji tako i u Gradu Delnici.

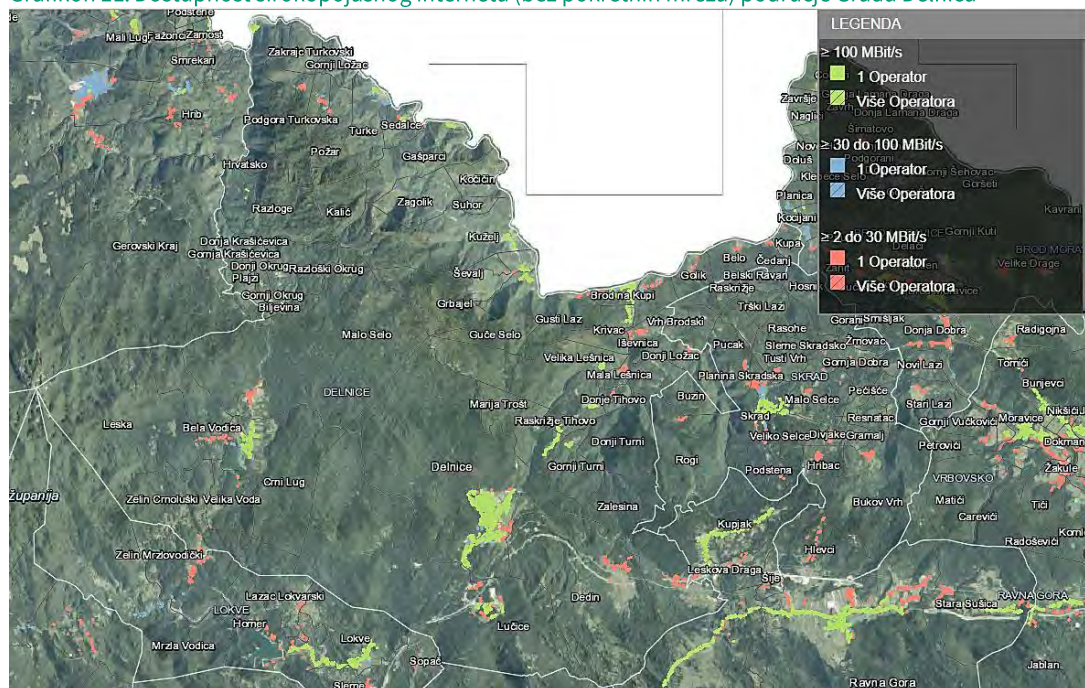
²⁴ HAKOM interaktivni GIS preglednik

Grafikon 10: Brzine interneta širokopojasne mreže (kućanstva)

Izvor: HAKOM GIS preglednik na dan 06.07.2023.

Grafikon 11: Dostupnost širokopojasnog interneta (bez pokretnih mreža) područje Grada Delnica

Izvor: HAKOM GIS preglednik na dan 06.07.2023.

Prema podacima HAKOM GIS preglednika pokrivenost naseljenih područja brzim širokopojasnim mobilnim internetom većim od 30 Mbita je 65%-tna.

Energetska infrastruktura

Prijenosna električna mreža

Prijenosnu električnu mrežu Grada Delnica čine dalekovodi naponske snage od 110 kV (Tablica 48). Ukupna duljina dalekovodne mreže iznosi 11,4 km. U predmetnom razdoblju Izješća nije bilo radova na dalekovodnoj mreži.

Tablica 48: Prijenosna električna mreža na području Grada Delnica

DALEKOVOD	SNAGA	DULJINA U GRADU DELNICE (km)	IZGRAĐEN
TS/EVP Delnice – TS Moravice	110 kV	4,2	1951. god
EVP Vrata – TS/EVP Delnice	110 kV	7,2	1987. god

Izvor: HOPS d.o.o.

Opskrba električnom energijom

Distribucijsku mrežu Grada Delnica čine vodovi od 35 kV, 20 kV i 0,4 kV. Ukupna duljina svih distribucijskih vodova iznosi 331,10 km od kojih 111,80 km otpada na nadzemne vodove a 219,30 na podzemne vodove (Tablica 49.).

Tablica 49: Distributivna električna mreža

NAPONSKA RAZINA VODA	NADZEMNI VODOVI (km)	PODZEMNI VODOVI (km)	NADZEMNI VODOVI (%)	PODZEMNI VODOVI (%)	UKUPNO (km)
35 kV	31,7	21,4	59,7%	40,3%	53,1
20 kV	12,9	114,6	10,1%	89,9%	127,5
0,4 kV	67,2	83,3	44,7%	55,3%	150,5
UKUPNO	111,8	219,3	33,8%	66,2%	331,1

Izvor: HEP – ODS d.o.o. – Elektroprimorje Rijeka

Kupci električne mreže na području Grada Delnica dio su konzuma TS 35/20 kV Delnice. Točan broj kupaca u promatranom razdoblju i potrošnja električne energije na području Grada Delnica pokazuje Tablica 50.

Tablica 50: Broj kupaca i potrošnja električne energije na području Grada Delnica

GODINA	BROJ KUPACA	POTROŠNA U kWh
2019.	2 760	25 860 808
2020.	2 779	29 048 514
2021.	2 646	21 060 067
2022.	2 669	17 186 281

Izvor: HEP ODS d.o.o., Elektroprimorje Rijeka

Na području Grada Delnica nalazi se jedna transformatorska stanica 110/35 kV, jedna transformatorska stanica 35/20 kV i 78 transformatorskih stanica 20/0,4 kV. Na predmetnom području predviđena je izgradnja 6 novih transformatorskih stanica 20/0,4 kV.

Opskrba i transport plina

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Područjem Grada Delnica prolazi magistralni plinovod Pula – Karlovac DN 500/75 (promjer 500mm/tlak 75 bar) ukupne duljine na području Grada Delnica 11,35 km²⁵. Na trasi plinovoda nalazi se u nadzemni objekt MRS Delnice (mjerno redukcijska stanica). U predmetnom razdoblju Izvješća izrađen je idejni projekt izgradnje magistralnog plinovoda Zlobin – Bosiljevo te je ishoda pravomoćna lokacijska dozvola.

Transport nafte

Uz trasu magistralnog plinovoda prolazi i trasa Jadranskog naftovoda Sisak – Omišalj u ukupnoj duljini od 11,45 km kroz područje Grada Delnica. Na trasi naftovoda smještena je i blok-stanica Zalesina. Naftovod povezuje terminal Omišalj s kontinentalnim rafinerijama nafte. U postojećem koridoru naftovoda planira se izgradnja produktovoda i cijevi za povećanje kapaciteta.

Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda

Vodoopskrba

Duljina vodoopskrbne mreže područja Grada Delnica na kraju 2022. godine iznosila je 51,96 km od kojih 20,10 km otpada na transportne (magistralne) cjevovode a 31,86 km na opskrbne cjevovode²⁶. U odnosu na 2019. godinu izgrađeno je novih 3,3 km vodoopskrbnih cjevovoda. U predmetnom razdoblju Izvješća najbolje stanje vodnih gubitaka bilo je na području Crnog Luga (Tablica 52.), dok je u sklopu realizacije *Darovnice Švicarske Vlade* izvedena je sanacija tlačnog i opskrbnog cjevovoda za smjer opskrbe Brod na Kupi – Gusti Laz – Golik te sanacija i izmjena tlačnog cjevovoda Iševnica – Delnice uz izmjenu cjevovoda i kućnih priključaka u naseljima Velika Lešnica, Tihovo, Marija Trošt i Turni. Također izvedene su i rekonstrukcije svih vodosprema. Kroz 2023. godinu kreće realizacija kompletnog NUS-a (nadzorno-upravljačkog sustava) za lakše detektiranje poremećaja u vodoopskrbnom sustavu i brže otklanjanje puknuća/lomova na magistralnim cjevovodima i razvodnoj mreži.

Postotak priključenosti na vodoopskrbnu mrežu je 95%. Na području Grada Delnica za vodoopskrbu se koristi voda iz izvora Kupice, Kuželj i Gločevac.

Uz vodovodnu linijsku mrežu na području Grada Delnica nalazi se 12 objekata: 7 vodosprema – VS Japlenški vrh kapaciteta 1000 m³, VS Petehovac kapaciteta 1000 m³, VS Marija Trošt kapaciteta 60 m³, VS Tihovo kapaciteta 20 m³, VS Velika Lešnica kapaciteta 50 m³, VS Krivac kapaciteta 80 m³, VS Kuželj kapaciteta 50 m³ te pet crpnih stanica: CS Iševnica (44 l/s, 250 KW), CS Petehovac (8 l/s, 22 KW), CS Hidropak Petehovac (5 l/s, 2,2 KW), CS Hidropak Polane (1,4 l/s, 2,2 KW) i CS Kuželj (1,4 l/s, 2,2 KW).

²⁵ Plinovodom upravlja tvrtka Plinacro d.o.o.

²⁶ Sustavom vodoopskrbe na području Grada Delnica upravlja komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice

Broj priključaka vodoopskrbe se od 2019. godine sa 2661 povećao na 2679 u 2022. godini što je povećanje od 0,68% (Tablica 51.).

Tablica 51: Broj priključka vodoopskrbe na području Grada Delnica

GODINA	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj priključaka	2661	2664	2670	2679

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice

U predmetnom razdoblju Izvješća ukupna količina isporučene vode za stanovništvo, turizam i pravne osobe je povećana s 238.030 m³ u 2019. godini na 256.459 m³ u 2022. godini, što je povećanje od 11,52% (Tablica 12.). Povećanje isporučene vode možemo pripisati isporučenoj vodi za turizam gdje se potrošnja vode povećala sa 4952 m³ u 2021. godini na 7810 m³ u 2022. godini točnije za 57,71%.

Tablica 52: Potrošnja vode na području Grada Delnica u predmetnom razdoblju

GODINA	BROJ POTROŠAČA	POSTOTAK PRIKLJUČENOSTI NA VODOOPSKRBU MREŽU	IZVORIŠTE	ZAHVAĆENE VODE m ³	ISPORUČENE VODE				DULJINA MREŽE (m)	
					STANOVNIŠTVO m ³	TURIZAM m ³	PRAVNE OSOBE m ³	GUBICI U SUSTAVU %	MANGISTRALNI CJEVOVODI	OSTALO
2019.	5551	93%	Kupica, Kuželj i Gločevac	395771	176262	-	61768	39,86	20100	28560
2020.	5551	93%	Kupica, Kuželj i Gločevac	393679	188542	-	58511	37,25	20100	28560
2021.	5551	93%	Kupica, Kuželj i Gločevac	406709	188147	4952	66181	36,25	20100	31860
2022.	4949*	95%	Kupica, Kuželj i Gločevac	401814	182297	7810	66352	36,18	20100	31860

Izvor: Komunalac- vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice

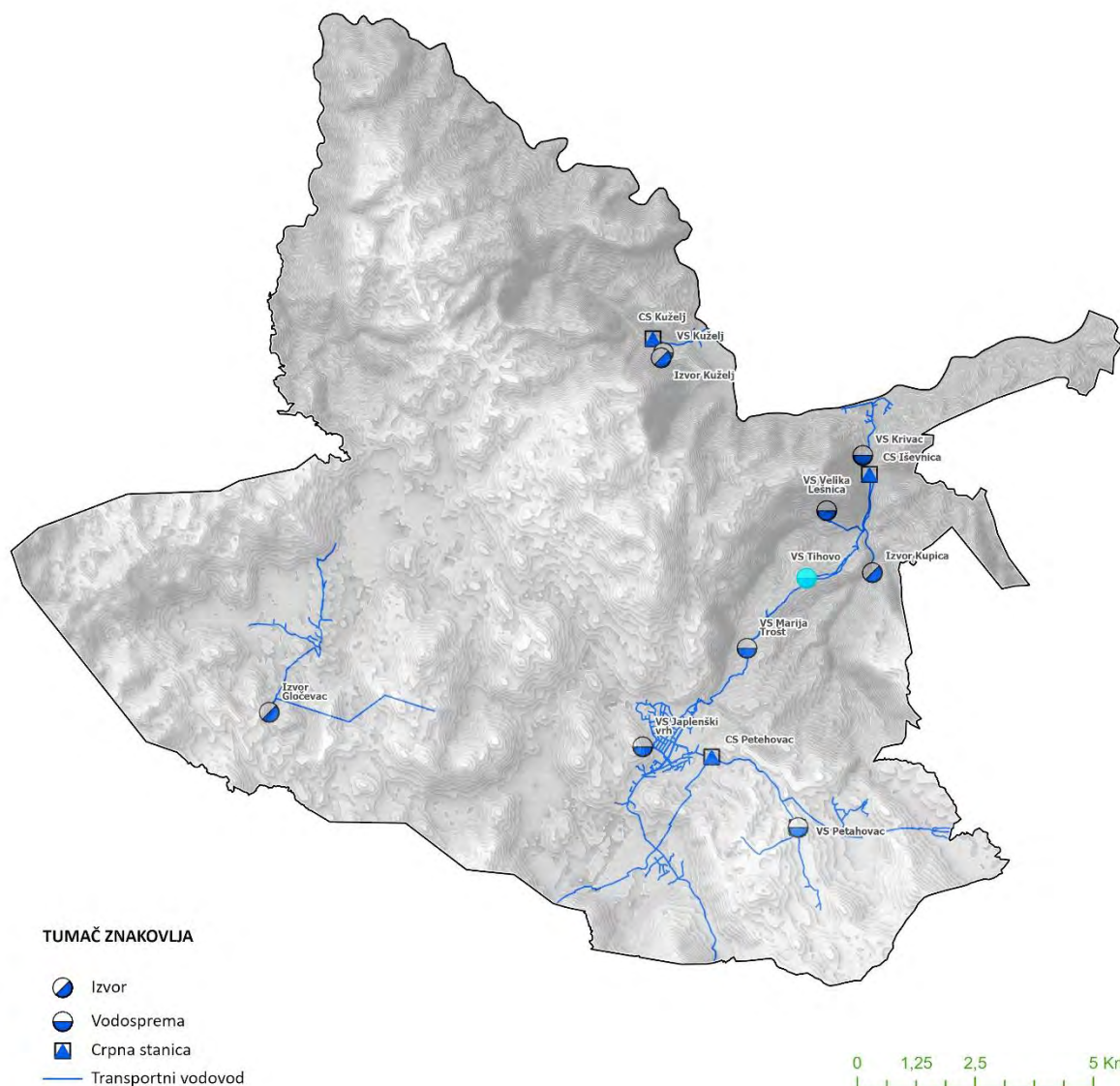
*prema popisu stanovništva od 2021. godine

Nedostaci vodoopskrbne mreže na području Grada Delnica je problem vodoopskrbe u naselju Dedin gdje se učestalo pojavljuje problem neovlaštenog uklanjanja vodomjera i nekontroliranog stalnog ispuštanja vode od strane korisnika naselja te dolazi do čestih poremećaja u vodoopskrbi u višim dijelovima naselja. Također postoji problem od nedostupnosti pristupa pojedinim mjerno-regulacijskim kontrolnim oknima uslijed zatrpavanja istih većim količinama materijala.

Izvedeni radovi u promatranom razdoblju Izvješća u 2019. godinu izgrađen je mjesni vodovod u naselju Kočićin, u 2020. godini izvedeni su radovi na razvoju vodoopskrbne mreže u romskim

naseljima. U periodu od 2019. do 2021. godine *Darovnicom Švicarske Vlade* u I. fazi izvedeni su radovi na vodovodu u Kupskoj dolini, u II. fazi izvedeni su radovi na vodovodu u naselju Sović Laz, a u III. fazi izvedeni su radovi na vodovodu i sanitarna je odvodnja u dijelu naselja Delnice i naselja Lučice.

Kartogram 11: Vodoopskrbna mreža na području Grada Delnice

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Sustav prikupljanja otpadnih voda

Na području Grada Delnica izgrađeno je 32,3 km kolektorske mreže²⁷. Postotak priključenosti na sustav javne odvodnje iznosi 76%. Broj priključaka odvodnje se od 2019. godine sa 934 povećao na 963 u 2022. godini što je povećanje od 3,11% (Tablica 53.).

Tablica 53: Broj priključaka odvodnje na području Grada Delnica

GODINA	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj priključaka	934	948	955	968

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice

Također u predmetnom razdoblju Izveštaja povećao se broj potrošača za 1,53% sa 3800 u 2019. godini na 3858 i kapacitet uređaja za 28,57% od 350 m³ u 2019. godini na 450 m³ u 2022. godini. Povećanja možemo pripisati povećanju duljine magistralnog cjevovoda s 18 km u 2019. godini na 28,31 km u 2022. godini (Tablica 54).

Tablica 54: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda na području Grada Delnica

GODINA	BROJ POTROŠAČA	POSTOTAK PRIKLJUČENOSTI (%)	NAZIV UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA	KAPACITET UREĐAJA	DULJINA MREŽE (m)	
				m ³ /DAN	MAGISTRALNI CJEVOVODI	OSTALI
2019.	3800	75	UPOV DELNICE	350	18000	4000
2020.	3835	75	UPOV DELNICE	380	18000	4000
2021.	3842	75	UPOV DELNICE	420	28310	4000
2022.	3858	76	UPOV DELNICE	450	28310	4000

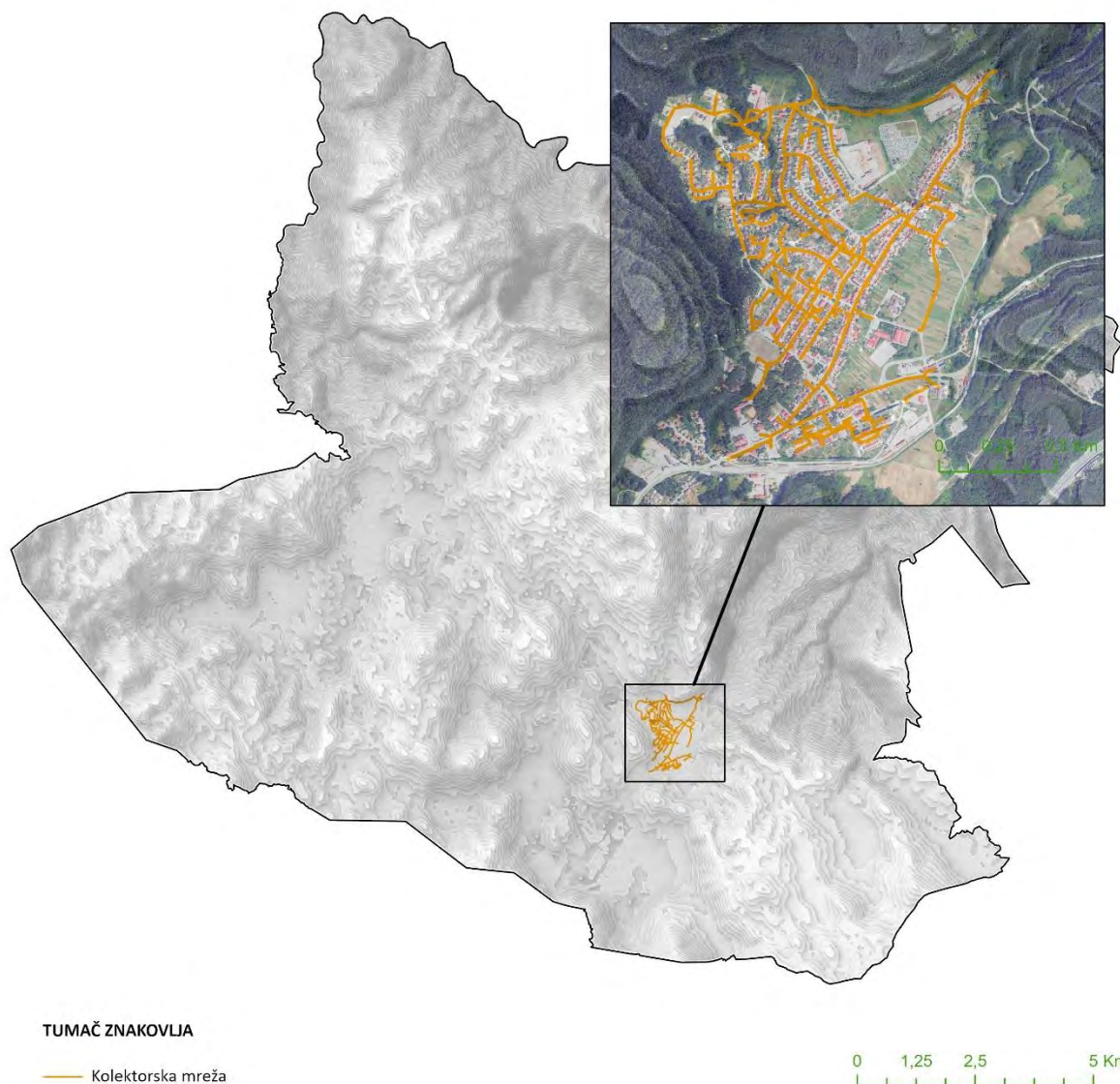
Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice

Sustav oborinske odvodnje na području Grada Delnica riješen je lokalno, raspršenim sustavom, putem upojnih bunara i oborinskih kolektora s upojnim građevinama. Oborinska odvodnja većinom je izgrađena u funkciji odvodnje županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta. U promatranom razdoblju Izveštaja izvedene su rekonstrukcije i izgradnje oborinske odvodnje uz rekonstrukciju i sanaciju nerazvrstanih cesta na području Grada Delnica. U 2020. godini rekonstruiran je dio Školske ulice u naselju Crni Lug te je obnovljena postojeća i izgrađena nova oborinska odvodnja, također izgrađena je oborinska odvodnja na Lujzijanskoj cesti prema benzinskoj postaji „Ina“ u centralnom naselju Grada Delnice, a kroz 2021. i 2022. godinu izgrađena je oborinska odvodnja u naselju Lučice.

Također u promatranom razdoblju ugrađivala se oprema te se uspostavljao i modernizirao NUS (nadzorno – upravljački sustav) na objektima odvodnje (UPOV i CS) na područjima svih JLS-a koji nisu bili obuhvaćeni realizacijom 1. tranše *Darovnice Švicarske Vlade*.

²⁷ Djelatnost odvodnje na području Grada Delnica obavlja javni isporučitelj vodnih usluga Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice

Kartogram 12: Ovodnja na području Grada Delnice

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Ostala komunalna infrastruktura

Postaje za opskrbu prijevoznih sredstva gorivom

Na području Grada Delnica nalaze se dvije benzinske postaje – „PM Delnice“ u vlasništvu „Petrola“ smještena na jugoistočnom ulazu u Grad Delnice na DC3 te benzinska postaja „Delnice“ u vlasništvu INA – industrija nafte d.d. koja se nalazi između DC3 i DC203 u centru Grada Delnica.

Punionice za električna vozila nalaze se na tri mjesta u centru Grada Delnica te sve punionice omogućuju istodobno punjenje dva automobila. Jedna punionica se nalazi na već spomenutoj

benzinskoj postaji u vlasništvu „Petrola“ na jugoistočnom ulazu u Grad Delnice, HEP-ova ELEN punionica nalazi se ispred Hotela Risnjak i trgovačkog centra „Lidl“ uz DC3 (Tablica 46) te se treća punionica „Hrvatski Telekom Charging Station“ nalazi kod trgovačkog centra „Konzum“.

Slika 20: Punionica za električna vozila HEP ELEN uz DC3

Izvor: JU ZZPU PGŽ

Javna rasvjeta

Održavanje javne rasvjete na području Grada Delnica provodi Elektroinstalacije Šporčić d.o.o. Ukupni broj svjetiljki na području Grada Delnica je 1 146 a udio prema vrsti rasvjetnih tijela je 100% LED tehnologija. Osim dva naselja (bez stanovništva) sva ostala naselja imaju javnu rasvjetu. Godišnja potrošnja električne energije sustava javne rasvjete je 175 200 kWh u 2022. godini. U predmetnom razdoblju kroz 2019. i 2020. godinu provodilo se kontinuirano godišnje proširenje javne rasvjete u manjim naseljima Grada Delnica na način da su se postojeći stupovi električne energije koristili za postavljanje nove rasvjete što je znatno jeftinije i zadovoljava potrebe pojedinih naselja. Značajnije investicije odnosile su se na zamjenu postojećih natrijevih žarulja i ugradnju LED žarulja u vikend naselju Polane, u centralnom naselju Grada Delnica u Lovačkoj ulici te uz cestu Delnice – Lučice, u naselju Lučice (Lučička cesta). Kroz 2021. godinu odvijala se energetska obnova javne rasvjete LED tehnologijom.

Pošta

U centru Grada Delnica (51300) i naseljima Brod na Kupi (51301) te Crni Lug (51317) nalaze se poštanski uredi koji su dio sustava Hrvatske pošte. Također u centru Grada Delnica ispred trgovačkog centra „Lidl“ nalazi se paketomat koji se koristi za primanje i slanje paketa 24 sata dnevno 7 dana u tjednu (Slika 21.).

Slika 21: Paketomat ispred trgovačkog centra „Lidl“ u Delnicama

Izvor: JU ZZPU PGŽ

Groblja

Na području Grada Delnica nalazi se 8 mjesnih groblja: Delnice, Crni Lug, Brod na Kupu, Kuželj, Turke, Hrvatsko, Razloge i Marija Trošt²⁸.

Groblje Delnice smješteno je na površini od 25 736 m² podijeljeno je na 21 polje sa ukupno 1 650 grobnih mjesta. Postoji projektna dokumentacija za proširenje groblja Delnice ali nije do kraja realizirana. Grobna mjesta izrađuju se prema potrebi te se planira postava nadzornih kamera na groblju.

Groblje Crni Lug smješteno je na površini od 5 540 m² podijeljenih na 3 polja sa ukupno 283 grobna mjesta. Grobna mjesta se izgrađuju prema potrebi te se planira sanacija napuknutog zida oko groblja.

Groblje Brod na Kupu smješteno je na površini od 7 002 m² podijeljeno na 4 polja sa ukupno 415 grobnih mjesta. Izrađen je idejni projekt za proširenje groblja te je dio realiziran, a dio se planira realizirati, također planira se postava nadzornih kamera na groblju.

Groblje Kuželj smješteno je na jednom polju površine od 1 590 m² sa 163 grobna mjesta te nije planirano proširenje groblja.

²⁸ Risnjak-Delnice d.o.o. upravlja grobljima na području Grada Delnica (Delnice, Crni Lug, Brod na Kupu, Kuželj, Turke, Hrvatsko, Razloge)

Groblje Turke smješteno je na 1 723 m² podijeljenih na dva polja sa ukupno 212 grobna mjesta. Nije planirano proširenje groblja ali je potrebna sanacija dotrajalih staza koje se uslijed jake kiše urušavaju.

Groblje Hrvatsko smješteno je na jednom polju površine 878 m² sa 28 grobnih mjesta te nema potrebe za proširivanjem groblja.

Groblje Razloge smješteno je na jednom polju površine 971 m² sa 88 grobnih mjesta. Na groblju je potrebno postaviti ogradu te sanirati zid ispod groblja koji se urušava.

Groblje Marija Trošt smješteno je na jednom polju površine 1 428 m² sa 111 grobnih mjesta.

Za groblja Crni Lug, Brod na Kupi, Kuželj i Turke postoje geodetske podloge i situacije napravljene 2010. godine. Na većini groblja stanje je zadovoljavajuće. Ukupan kapacitet groblja na području Grada Delnica iznosi 2 950 grobnih mjesta.

Groblje Zagolik - površina groblja je 511m². U planu nisu nikakva ulaganja.

Gospodarenje otpadom

Uslugu prijevoza miješanog komunalnog otpada na području Grada Delnica vrši se jednom tjedno ponedjeljkom (za određene ulice u centralnom naselju Grada Delnica), utorkom (za određene ulice u centralnom naselju Grada Delnica i naselje Zalesina) ili petkom (za naselja: Lučice, Brod na Kupi, Marija Trošt, Raskrižje Tihovo, Gornje i Donje Tihovo, Gornji Turni, Krivac, Zamost Brodski, Grbajel, Guče Selo, Kuželj, Ulica Javornik, Gašparci, Turki, Ložac, Hrvatsko, Belo, Čedan, Golik, Gusti Laz, Iševnica, Crni Lug, Malo Selo i Bela Vodica)²⁹. Glomazni otpad se do 2021. godine odvozio dva puta godišnje s adrese korisnika, a od 2021. godine glomazni otpad odvozi se na „poziv korisnika“ te se u prosjeku odvozi tri puta tjedno s područja Grada Delnica. Na 15 lokacija unutar područja Grada Delnica postavljeni su tzv. eko otoci, nadzemni spremnici koji služe za odvojeno prikupljanje papira, stakla i plastike.

Uvidom u podatke o sakupljenom otpadu vidljivo je da je u četverogodišnjem razdoblju Izvješća smanjena količina prikupljenog miješanog komunalnog otpada za 27% (s 3987 m³ na 2900 m³). Udio miješanog komunalnog otpada u ukupnom otpadu na kraju promatranog razdoblja smanjio se na 80%. Količina prikupljenog glomaznog otpada u predmetnom razdoblju se povećala s 137 m³ u 2019. godini na 218 m³ u 2022. godini (Tablica 55)

²⁹ Uslugu organizirano sakupljanja i zbrinjavanja otpada sa područja Grada Delnica obavlja Komunalac d.o.o. Delnice

Tablica 55: Količine prikupljenog otpada u predmetnom razdoblju

GODINA	BROJ KORISNIKA		KOLIČINA OTPADA PREMA VRSTI (m ³)					UDIO OTPADA PREMA VRSTI				
	STANOVNIŠTVO	GOSPODARSTVO	MJEŠANI. KOM. OTPAD	PAPIR	PLASTIKA	STAKLO	GLOMAZNI OTPAD	MJEŠANI. KOM. OTPAD	PAPIR	PLASTIKA	STAKLO	GLOMAZNI OTPAD
2019.	2441	218	3987,00	124,80	50,40	12,75	137,00	92	3	1	0,3	3
2020.	2436	213	3135,00	136,00	87,60	12,00	152,00	88	4	2	0,3	5
2021.	2452	215	3045,00	156,00	72,00	9,00	194,00	87	4	2	0,2	6
2022.	2459	215	2900,00	379,20	96,00	12,00	218,00	80	11	2	0,3	6

Izvor: Komunalac d.o.o. Delnice

Povezanu uslugu odvojenog sakupljanja komunalnog otpada putem Reciklažnog dvorišta Delnice pruža također Komunalac d.o.o. Delnice.

Lokalitet Sović Laz

Na području Grada Delnice nalazi se odlagalište komunalnog otpada "Sović Laz", u prirodnoj depresiji-vrtači u koju se odlaže otpad od 1966. godine. Lokacija odlagališta smještena je 1.600 m jugozapadno od grada Delnice uz prometnicu prema Crnom Lugu. U proteklom razdoblju investirala su se sredstva u djelomičnu sanaciju odlagališta radi poboljšanja okolišnog stanja (kako bi odlagalište bilo što manji izvor neugodnih mirisa i dima od eventualnog gorenja otpada). Oko odlagališta je izgrađena nova zaštitna ograda. Za projekt sanacije i zatvaranja odlagališta "Sović Laz" izrađen je GRAĐEVINSKI PROJEKT ODLAGALIŠTA te Glavni - izvedbeni projekt SANACIJA ODLAGALIŠTA KOMUNALNOG OTPADA "SOVIĆ LAZ" DELNICE (HIDROPLAN d.o.o., 2010. godine). Tijekom 2020. godine ishoda je građevinska dozvola za projekt sanacije odlagališta Sović Laz. Krajem 2011. godine FZOEU je raspisao natječaj za izgradnju kazete za odlaganje otpada koji sadrži azbest u čvrsto vezanom stanju. Kazeta za odlaganje azbesta u čvrsto vezanom stanju završena je početkom 2012. godine. Odlaganje azbesta u čvrsto vezanom stanju nije započeto u promatranom razdoblju izješća, budući nije ishoda uporabna dozvola.

Odlagalište otpada Sović Laz zatvoreno je u prosincu 2022. godine, te će se po prvom Javnom pozivu za sanaciju odlagališta, Grad Delnice kandidirati za sanaciju odlagališta.

Od sadržaja na lokalitetu Sović Laz s krajem 2020. godine izgrađeno je slijedeće:

- Ulazno-izlazna zona s pretovarnom stanicom
- Ploha za odlaganje otpada koji sadrži azbest u čvrsto vezanom stanju
- Reciklažno dvorište
- Plato za skupljanje glomaznog/građevnog otpada

Tijekom 2022. godine dovršena je prilazna cesta do pretovarne stanice i svih preostalih sadržaja na lokalitetu Sović Laz.

Reciklažno dvorište Delnice

Reciklažno dvorište Delnice nalazi se na adresi Sović Laz bb Delnice pušteno je u rad 2019. godine (Slika 22.). Cilj RD Delnice je obuhvatiti sve korake u gospodarenju otpadom od izbjegavanja stvaranja otpada, pripreme otpada za ponovnu uporabu do recikliranja i oporabe. Prema Zakonu o Gospodarenju otpadom (NN 84/2021-1554) Grad Delnice ima preko 5000 stanovnika te je obveza osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje korisnog i problematičnog otpada.

Slika 22: Reciklažno dvorište Delnice na lokaciji Sović Laz

Izvor: JU ZZPU PGŽ

U sklopu reciklažnog dvorišta može se besplatno zbrinjavati unaprijed razvrstane vrste otpada: ambalaža od papira i kartona, papir i karton, ambalaža od metala, metale, staklena ambalaža, staklo, ambalaža od plastike, plastika, odjeća, tekstil, drvo koje sadrži opasne tvari, ambalaža koja sadrži opasne tvari, metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (azbest), prazni spremnici pod tlakom, problematičan otpad – ulje, masti, boje, ljepila, smole i dr., jestiva ulja i masti, boje, tiskarske boje, deterdženti, lijekovi, problematičan otpad, neopasni otpad, električna i elektronska oprema te miješani glomazni otpad.

II.5 Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

Korištenje prirodnih resursa

Poljoprivredne, šumske i ostale površine zemljišta izvan građevinskih područja

Na području Grada Delnice nema osobito vrijednih tala P1 kategorije, a niti vrijednih obradivih tala P2 kategorije. Naime oštri uvjeti klime i ekstremna kiselost najbolja tla ovog kraja svrstavaju tek u P3 kategoriju ili kategoriju ostalih obradivih tala. To su najvrjednija tla na području Grada. Obično su rasprostranjena uz naselja. Najbolja tla toga kraja nalaze se u dolini rijeke Kupe. To su dobra povrtlarska i ratarska tla, pa bi ih trebalo u tom smislu i koristiti. Ograničena su klimom i eventualnim utjecajem prekomjernog vlaženja. Ukupna površina zemljišta u kategoriji P3 – ostala tla je 865,8 ha.

Šumske površine pod gospodarskim šumama pokrivaju 56% površine i ukupnog prostora Grada. Prostornim planom je određena namjena šuma: gospodarska, zaštitna, te šume posebne namjene. Kod šuma posebne namjene razlikuju se šume u zaštićenim dijelovima prirode, šume nastavno-pokusne namjene i šume unutar obuhvata NP Risnjak.

Tablica 56: Prirodne površine

Prirodne površine	POVRŠINA (ha)	površina km ² (ukupno 230,89 km ²)	km ² po st. (broj st. 5.135)	UDIO U POVRŠINI GRADA (230,89 km ²)
POLJOPRIVREDNE POVRŠINE				
ostala tla – P3	865,8	8,66	0,00	3,75%
ŠUMSKE POVRŠINE				
gospodarske – Š1	13006,8	130,07	0,03	56,33%
zaštitne – Š2	2219,1	22,19	0,00	9,61%
posebne namjene – Š3	3642,4	36,42	0,01	15,78%
OSTALO POLJOPRIVREDNO I ŠUMSKO TLO (PŠ)	2669	26,69	0,01	11,56%
VODNE POVRŠINE - akumulacije	18,6	0,19	0,00	0,08%
UKUPNO	22421,7	224,22	0,04	97,11%

Izvor podataka: PPUG Delnice, vektorski podaci

Mineralne sirovine

Prema podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (<https://jisms.gospodarstvo.gov.hr/#/maps>) na području Grada evidentirano je samo neaktivno eksploatacijsko polje Ciganska dražica, površine 8,3 ha, za eksploataciju tehničko-građevnog kamena. Prostornim planom je na predmetnoj lokaciji planirano područje za gradnju građevina za iskorištavanje mineralnih sirovina na lokaciji E3- kamenolom kraj naselja Delnice.

Potrebno je naglasiti da je izmjenama Zakona o rudarstvu, koje su stupile na snagu 29. srpnja 2023. godine određeno da *Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je u roku od 12 mjeseci*

Javna ustanova
ZAVOD za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku o sanaciji neaktivnih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina bez eksploatacije mineralnih sirovina ili uz eksploataciju mineralnih sirovina iz članka 102. stavka 4. koji je izmijenjen člankom 14. ovoga Zakona.“

Zaštita voda

Na području Grada Delnice „Odlukom o zaštiti izvorišta na području Gorskog kotara“ (SN PGŽ 08/14) su utvrđene zone sanitarne zaštite i mjere zaštite izvorišta i akumulacija na području Gorskog kotara koja se koriste ili se planiraju koristiti za javnu vodoopskrbu.

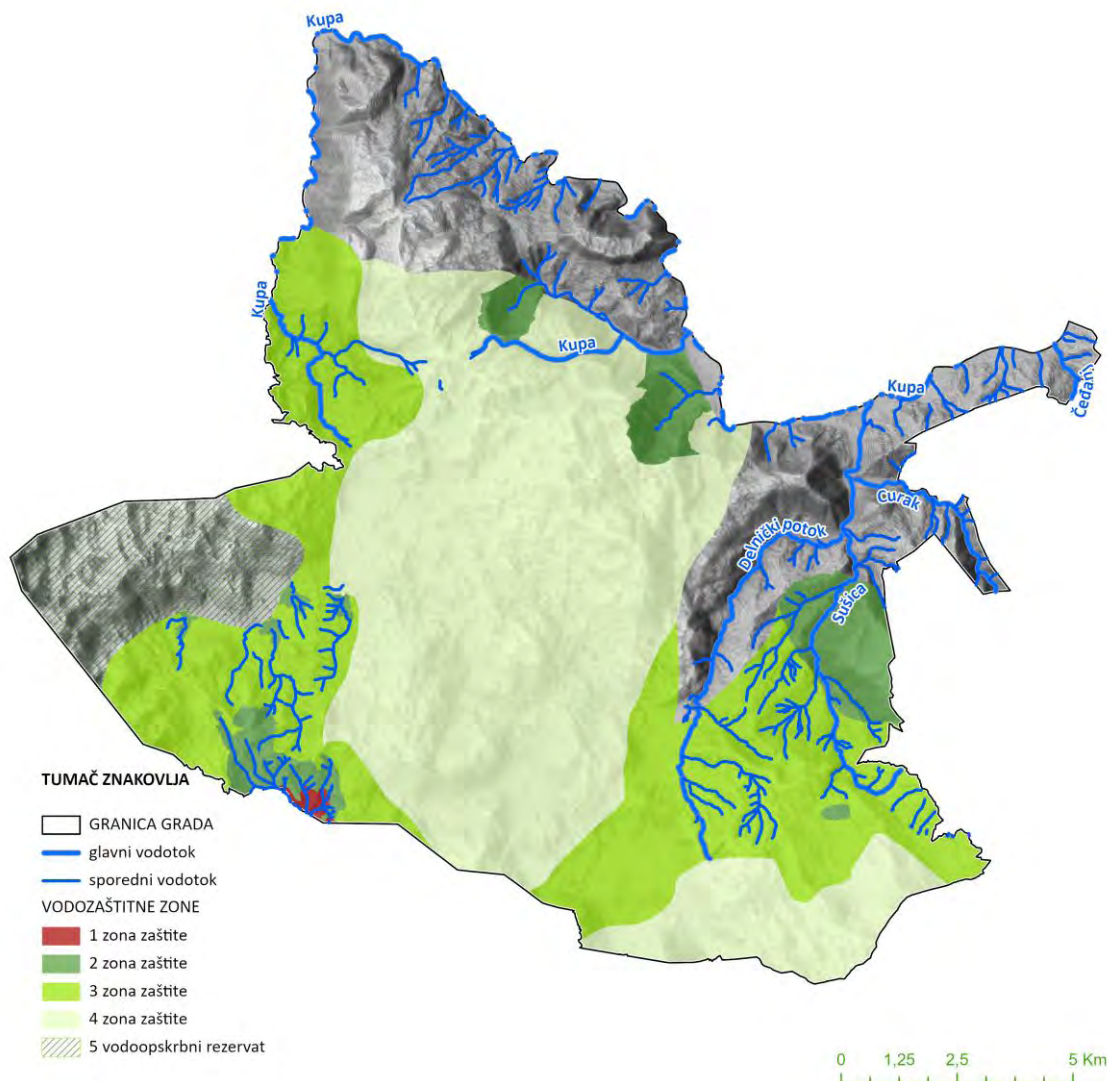
Zone zaštite utvrđuju se radi zaštite izvorišta od onečišćenja i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na kakvoću i zdravstvenu ispravnost vode za piće ili na izdašnost izvorišta.

Na području Grada Delnice utvrđene su sljedeće zone:

- zona ograničenja - IV. zona
- zona ograničenja i nadzora - III. zona
- zona strogog ograničenja i nadzora - II. zona
- vodoopskrbni rezervat.

Kartogram 13: Vodozaštitne zone, izvorišta i vodotoci na području Grada Delnice

Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Prirodne vrijednosti

Cijelo područje Grada Delnice, kao i čitava regija Gorski kotar nalazi se u alpinskoj biogeografskoj regiji Hrvatske. Područje Grada tako zahvaća u čak četiri klimazonalna vegetacijska pojasa koji su uglavnom uvjetovani reljefom i klimom. Geološka i pedološka raznolikost, te utjecaj vodnih masa, nagibi i ekspozicije raščlanjuju stanišne tipove na još znatno veći broj različitih vrsta staništa. Ukupno gledano, četiri bioklimatska pojasa na području Grada, pravilno su poredani u obliku visinske zoniranosti, smjenjujući jedan drugoga polazeći od doline Kupe na istoku, sa završetkom transekt na vrhu Veliki Risnjak na zapadu.

U nastavku je dan kraći pregled prepoznatih prirodnih vrijednosti i značajnih dijelova prostora na području Grada. Širi, detaljniji opis i pregled prirodnih vrijednosti dan je kao **PRILOG1** ovog izvješća.

Preporuča se koristiti navedeni prilog pri izradi prostorno-planske dokumentacije na području Grada.

Staništa i vegetacija

Veliki raspon prirodno-potencijalne vegetacije, te posljedično iznimno velika raznolikost staništa i biljnih vrsta, posebno onih rijetkih i ugroženih, razlog je proglašenja IPA područja „Gorski kotar i dolina rijeke Kupe“, koji praktički obuhvaća cjelokupno područje Grada Delnice (Nikolić i sur. 2010).

Prirodno-potencijalna vegetacija na čitavom području je šumskoga tipa, osim na najvišim grebenima planine Risnjak, na nižim golim stjenjacima, te trajnim većim vodnim licima, gdje se zbog iznimno hladne klime ili okomite stjenovite podloge odn. trajne vode ne može razviti šumska vegetacija.

Krško podzemlje dodaje još posebnu dimenziju stanišnih tipova koji se nalaze u središnjem dijelu JLS pod karbonatnim naslagama. U pogledu glavnih tipova (klimazonalne) vegetacije, najtopliju dolinu gornje Kupe zaprema submontani pojas s bukvom (*Fagus sylvatica*, Sl. Slika 23, br. 1) koja je gotovo svuda edifikatorska vrsta. Najveći dio područja Grada, središnji i južni, između doline Kupe i masiva planine Risnjak zaprema altimontani pojas (Slika 23, br. 2) u kojoj su najčešće edifikatorske vrste jela (*Abies alba*) i bukva.

Na najhladnijem, zapadnom dijelu područja – masivu planine Risnjak s najvišim isponima, dobro su razvijena oba tipa subalpskog pojasa; niži (Slika 23., br. 3) ponovno s bukvom kao edifikatorom, te viši (Slika 23., br. 4) s borom krivuljem kao edifikatorom (*Pinus mugo*). Iako se može vidjeti kako gotovo na cijelom prostoru grada dominira ili ko-dominira bukva u funkciji makro-klime (usp. Antić i sur. 2000), svaki se od navedenih pojaseva međusobno jasno razlikuje prema svojem flornom sastavu.

Slika 23: Glavni tipovi (klimazonalni) vegetacije Hrvatske s položajem područja Grada Delnice

1-submontani pojas, 2-altimontani pojas, 3-niži subalpinski, 4-viši subalpinski (prema: Bertović i Lovrić 1992.).

U pogledu zaštite prirode, naznačajniji su tipovi šuma, i to bez obzira na njihov florni sastav - prašume. Upravo na području Grada još uvijek možemo naći **niz lokaliteta sa šumskim staništem prašumskoga tipa**, od kojih neki već uživaju zakonsku zaštitu.

Lokalitete sa staništima spontanog sastava vrsta, kojega čovjek ne mijenja i gdje ne favorizira pojedine vrste, ali na kojima kontinuirano utječe na način da trajno održava određeni tip staništa različit od stanja prirodne dinamičke ravnoteže, označavamo **poluprirodnim staništima**. U takva staništa ubrajamo **potrajno gospodarene šume prirodnoga sastava** ³⁰ te antropogene neintenzivno gospodarene travnjake ili **tradicijski gospodarene travnjake**. Na takvim staništima čovjek nije favorizirao pojedine vrste ili formirao monokulture, kao na poljoprivrednim kulturama (povrtnjaci, polja žita, voćnjaci i sl.).

Sve ostale stanišne tipove, na kojima čovjek favorizira samo jednu ili više bioloških vrsta, možemo označiti **potpuno antropogenim staništima**. Na takvim staništima čovjek često čak mijenja prirodne ekološke činitelje ili stvara posve umjetne.

Prirodna i poluprirodna šumska staništa zapremaju daleko najveće površine na području JLS. Prirodna šumska i nešumska staništa prevladavaju u nekim od zaštićenih područja, poput masiva Risnjaka (NP Risnjak), ali i na najnepristupačnijim terenima (npr. stjenjački prsteni oko dolina Belica).

³⁰ (usp. Vukelić i sur. 2008)

Veliko je **bogatstvo prirodnih i poluprirodnih šumskih stanišnih tipova (spontanog sastava)**, koje tka ukupno gledano iznimno velik broj različitih bioloških vrsta.

Od prirodne nešumske vegetacije **veliki značaj imaju planinski i pretplaninski (neantropogeni!) travnjaci na vapnencima, te acidofilni travnjaci tvrdače**. Drugi tip iznimno važnih stanišnih tipova čini stjenjačka vegetacija, kao što je hazmofitska vegetacija na karbonatnim stijenama (npr. *Potentilla caulescentis*).

Vodena staništa, a posebno **tekućice**, s jedne strane predstavljaju najosjetljivije tipove staništa³¹, a s druge su **važni biokoridori** jer imaju važnu ulogu u povezivanju određenih krajobraznih cjelina i dijela njihovog živog svijeta³².

Očuvana poluprirodna nešumska staništa jednako su tako vrijedna jer predstavljaju specifičnu uvjetnu ravnotežu interakcije čovjeka i prirode. Takve su razmjerno male površine travnjaka okružene velikim šumskim kompleksima (npr. na području Crnog Luga ili Petehovca). Bez određenih i balansiranih ljudskih aktivnosti, veliki udio ukupne biološke raznolikosti određenog područja se gubi. Travnjaci ovog područja nažalost danas zarastaju zbog napuštanja tradicionalnog načina stočarenja i u velikoj su mjeri u sukcesiji. Među najvrjednije travnjake svakako spadaju oni iz reda *Brometalia erecti*, jer ih nastavju rijetke i ugrožene vrste kaćuna i mnoge životinje.

I neki sukcesijski stadiji (grmljaci) razvoja vegetacije koji se nalaze između travnjačkog staništa i spontanog klimaks-staništa, šume, vrlo su vrijedni.

Od nešumskih staništa koja su razvijena u uvjetima stalnog prisustva vode, najvažniji i najugroženiji su cretovi. Danas na području Grada Delnice postoje još samo **vrlo izolirani fragmenti vrlo malih površina. Preostatke acidofilnih cretova** možemo još pronaći na nekoliko malih površina kod Kupjaka odn. Zalesine na istočnoj granici područja, a bazofilnih cretova kod Guče Sela.

I staništa krškog područja JLS specifična su i vrijedna, posebno zbog stalne vlage i vode.

Sva staništa na području Grada Delnice s prirodnim vrijednostima iz klase prirodnih i poluprirodnih staništa mogu se, prema NKS klasifikaciji podijeliti na grupu (A) slatkovodnih (površinske kopnene vode) i o slatkoj vodi ovisnih - močvarnih staništa, (B) grupu staništa slabo obraslih površina, u našem slučaju – stjenjaci, (C) nešumska staništa - travnjake, cretove i visoke zeleni, (D) grmljake (tzv. šikare, šibljaci i živice), (E) šume, te (H) podzemna staništa, u našem slučaju krško podzemlje.

Prema NKS klasifikaciji (Nacionalna klasifikacija staništa RH - V. verzija) kako ih kartira resorno Ministarstvo (bioportal.hr), na području Grada dolazi sumarno čak **36 stanišnih tipova treće razine klasifikacije većih ili velikih prirodnih vrijednosti**, ne računajući tipove podzemnih staništa (krško podzemlje).

³¹ usp. Matoničkin i Pavletić 1972

³² usp. Zeller i sur. 2020

Napominjemo kako na online servisu (bioportal.hr) nisu kartirani stanišni tipovi vrlo malih površina (usp. poglavlje 6.6.1.). No u realnom prostoru, upravo u sustavu zaštite prirode veliki je udio problematike vezan za lokalitete sa stanišnim tipovima vrlo malih površina. Upravo su mnoge takve prirodne istovremeno i vrlo osjetljive, mnoge i ugrožene baš zbog malih površina na kojima se one općenito javljaju (primjerice površine pod cretovima općenito u Hrvatskoj, krški izvori, bare i sl.).

To su dakle „točkasti“ lokaliteti sa staništima koja lako mogu biti uništena ili nepovratno degradirana već i zahvatima vrlo malog prostornog utjecaja (primjerice obaranje stabla, izgradnja jedne manje građevine, prometnice, nasipavanje, odlaganje otpada, kaptiranje, lokalno kanaliziranje vodotokova ili gradnja malih retencija itd.). Tako je nestao dio bazofilnog creta kod Guče Sela u kanjonu Male Belice. Osim antropogenih štetnih utjecaja koji lako i brzo mogu zbrisati čitava vrijedna staništa koja su vrlo malih površina, ona mogu u mnogim slučajevima brzo nestati i procesima prirodne sukcesije (primjerice acidofilni cretovi) pa zahtijevaju posebne oblike aktivne zaštite.

Tablica 57: Popis površinskih stanišnih tipova većih prirodnih vrijednosti (prema NKS / NATURA klasifikaciji)

Popis površinskih stanišnih tipova većih prirodnih vrijednosti (prema NKS / NATURA klasifikaciji)
A.1.2. Povremene stajačice (NATURA -); mala pokrovnost (~1%)
A.2.2. Povremeni vodotoci (NATURA -); vrlo mala pokrovnost (<1%)
A.2.3. Stalni vodotoci
A.3.4. Karbonatna vrela (NATURA 7220); vrlo mala pokrovnost (<1%)
A.4.1. Trščaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi / Razred PHRAGMITO-MAGNOCARICETEA Klika in Klika et Novák 1941 (NATURA -); vrlo mala pokrovnost (<1%)
B.1.3. Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene / Red POTENTILLETALIA CAULESCENTIS Br.-Bl. 1926 (NATURA 8210): B.1.3.3. <i>Micromerion croaticae</i> (prema NKS V. ver.)
B.1.4. Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (prema bioportal.hr)
C.1.1. Bazofilni (niski) cretovi (NATURA 7230); vrlo mala pokrovnost (<1%)
C.1.2. Acidofilni (prijelazni i nadignuti) cretovi (NATURA 7140, 7150); vrlo mala pokrovnost (<1%)
C.2.2. Vlažne livade Srednje Europe (NATURA 6410)
C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe (NATURA 6520)
C.3.3. Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima (NATURA 6210); mala pokrovnost (~1-2%)
C.3.4. Europske suhe vrištine i travnjaci trave tvrdače (NATURA 4030, 6230)
C.4.1. Planinske rudine (NATURA 6170): C.4.1.1.1. <i>Seslerio juncifoliae-Caricetum firmae</i> (prema NKS V. ver.), C.4.1.1.6. <i>Scabioso silenifoliae-Dryadetum octopetalae</i> (prema: Surina 2005), C.4.1.1.7. <i>Scabioso silenifoliae-Caricetum mucronatae</i> (prema: Surina i Wraber 2005), C.4.1.2.1. <i>Festucetum bosniacae</i> , C.4.1.3.1. <i>Hyperico alpini-Caricetum ferruginosae</i> (prema NKS V. ver.)
C.5.1. Šumski rubovi / <i>Origanetalia vulgaris</i> (prema NKS V. ver.)
C.5.3. Pretplaninska i planinska vegetacija visokih zeleni (NATURA -); mala pokrovnost (~1%): C.5.3.1.1. <i>Doronic austriacae-Adenostyletum alliariae</i> , C.5.3.1.2. <i>Carduo-Aconitetum</i> (sve prema: NKS V. ver.)
C.5.4. Nizinske zajednice visokih zeleni (NATURA 6430)
D.1.2. Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva (prema bioportal.hr)
D.2.1. Pretplaninska klekovina (NATURA 4070); mala pokrovnost (~1%): D.2.1.1.1. <i>Lonicero borbasianae-Pinetum mugii</i> (prema NKS V. ver.)
D.2.5. Sastojine borovice <i>Juniperus communis</i> na kiseloj ili bazičnoj podlozi (NATURA 5130)

E.1.1. Poplave šume vrba (NATURA 91E0)
E.1.3. Šume bijele johe (NATURA 91E0): E.1.3.2. <i>Alnetum glutinoso-incanae</i>
E.2.1. Poplavne šume crne johe i poljskog jasena (NATURA 91E0): E.2.1.2. <i>Carici remotae-Fraxinetum excelsioris</i> (prema NKS V. verzija)
E.4.2. Srednjoeuropske acidofilne bukove šume (NATURA 9110): E.4.2.2. <i>Blechno-Fagetum</i>
E.4.3. Mezofilne bukove šume predalpskog prostora (NATURA 91K0)
E.4.4. Šume bukve i plemenitih listača uvala i klanaca (NATURA 9180): E.4.4.2. <i>Lunario redivivae-Aceretum pseudoplatani</i>
E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume (NATURA 91K0); vrlo velika pokrovnost (oko 20%): E.4.5.1. <i>Lamio orvalae-Fagetum</i>
E.4.6. Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume : E.4.6.1. <i>Ostryo-Fagetum</i> , E.4.6.2. <i>Erico-Fagetum</i> (sve prema Vukelić i sur. 2008 i nepubl. podacima autora)
E.5.2. Dinarske bukovo-jelove šume (NATURA 91K0); izuzetno velika pokrovnost (oko 50%): E.5.2.1. <i>Omphalodo-Fagetum</i>
E.6.1. Pretplaninske bukove šume (NATURA 91K0): E.6.1.1. <i>Ranunculo platanifoliae-Fagetum</i> , E.6.1.2. <i>Polysticho lonchitis-Fagetum</i>
E.7.1. Kalcifilne jelove šume : E.7.1.1. <i>Calamagrostio-Abietetum</i> (prema Vukelić i sur. 2008 i nepubl. podacima autora)
E.7.2. Acidofilne jelove šume (NATURA 9410); značajna pokrovnost (oko 5-10%): E.7.2.1. <i>Blechno-Abietetum</i>
E.7.3. Smrekove šume (NATURA 9410); mala pokrovnost (~1-2%): E.7.3.1. <i>Aremonio-Piceetum</i> , E.7.3.2. <i>Listero-Piceetum abietis</i> (prema Vukelić i sur. 2008), E.7.3.3. <i>Lonicero caeruleae-Piceetum</i> (prema NKS V. ver.)
E.7.4. Šume običnog i crnog bora na dolomitima (NATURA 9530): E.7.4.2. <i>Erico herbaceae-Ostryetum</i> (prema Vukelić i sur. 2008)
I.2.1. Mozaici kultiviranih površina
J.1.1. Aktivna seoska područja

Izvor podataka – obrada autora

Svi prirodni i poluprirodni tipovi slatkovodnih staništa (NKS – grupa A. i C.1.), **općenito su ugroženi** uz trend smanjenja preostalih površina praktički svuda u srednjoj i južnoj Europi i o svima treba voditi posebnu brigu. Isto **vrijedi i za poluprirodna travnjačka staništa** (NKS grupa C.2. i C.3.) koji velikom brzinom, nestaju s jedne strane zbog eutrofikacije i intenziviranja poljoprivrede ili s druge strane zbog sukcesijskih procesa do kojih je došlo uslijed prestanka tradicionalnih načina stočarenja.

Rijetki i ugroženi tipovi šumskih staništa, koji zahtijevaju veliku brigu i obranu od uništenja³³, degradacije ili fragmentacije su: **E.1.3.2. *Alnetum glutinoso-incanae***, koja je rasprostranjena samo u dolini gornje Kupe (većina površine nalazi se na području Grada), odnosno potpuno izuzimanje iz eksploatacije drvne mase (što se već u velikoj mjeri provodi): E.4.6.1. *Ostryo-Fagetum*, E.4.6.2. *Erico-Fagetum*, E.6.1.1. *Ranunculo platanifoliae-Fagetum*, E.6.1.2. *Polysticho lonchitis-Fagetum*, E.7.1.1. *Calamagrostio-Abietetum*, E.7.3.2. *Listero-Piceetum abietis* i E.7.4.2. *Erico herbaceae-Ostryetum*.

³³ Prema Vukelić i sur. (2008)

Zajednica E.4.2.2. *Blechno-Fagetum* rasprostranjena je na vrlo malim površinama, no česta je na strminama s funkcijom zaštitnih šuma, dok drugdje zahtijeva oprezne oblike eksploatacije drvne mase.

Zajednica E.4.4.2. . *Lunario redivivae-Aceretum pseudoplatani*, zaprema na području Grada (a i drugdje u RH!) vrlo male i rascjepkane površine. Potrebno je provoditi sve mjere zaštite pri opreznoj eksploataciji drvne mase.

Flora

Najznačajniji florni elementi ovog područja u prvom redu uključuju **biljne vrste karakteristične za visoke planine** (elementi alpske flore), što u prvom redu u ovom kontekstu podrazumijeva masiv Risnjaka. Među subalpinskim biljnim vrstama ovdje nalazimo **vrlo veliki udio relikata**, disjunktnih populacija i **određeni broj endema**.

Endemske vrste hrvatske flore na ovom području pretežno su raspoređene u stanišnim tipovima stjenjaka i točila risnjačkog masiva ili strmaca doline gornje Kupe, primjerice na tirensko-jadranskim stjenjacima, a dijelom i u sastavu altimontanih i subalpinskih šuma³⁴

Stanišni tipovi i lokaliteti na području Grada koji trebaju imati prioritet u zaštiti prirode su

- vršni grebeni s planinskim rudinama i stjenjacima,
- stjenjaci ispod vertikalne granice šuma,
- svi tipovi prirodnih i poluprirodnih slatkovodnih staništa (cretovi, vrela, zamočvarena područja, preostali prirodni tokovi tekućica itd.),
- neintenzivno gospodareni travnjaci i
- strmci kanjona.

Ne smije se smetnuti s uma kako su i šumska staništa ovog područja, uključujući i najrasprostranjenije tipove šumske vegetacije (npr. *Omphalodo-Fagetum*), ali i one rijetke (npr. *Calamagrosti-Abietetum*) bogati reliktnim vrstama koje su stalne komponente sastava tih sastojina (npr. *Haquetia epipactis*, *Omphalodes verna* i niz drugih,³⁵), što puno govori o flornom bogatstvu naših dinarskih šuma.

Od svih ekoloških grupa vaskularnih biljnih vrsta, **vrste vezane za (1) neintenzivno gospodarene travnjake** (prvenstveno lokaliteti Leska i okolica Crnog Luga, koji su prema zabilježenim značajnim biljnim vrstama daleko najznačajniji) i (2) **prirodna i poluprirodna slatkovodna staništa** možemo smatrati prema trendovima smanjivanja površina pod prikladnim staništima – **daleko najugroženijima**. Lokalne populacije ostalih vrsta vezanih za druge najvrjednije stanišne tipove imaju daleko stabilnije prilike i izuzev klimatskih promjena - manji broj manje kritičnih ugroza.

³⁴ (cf. Topić i Vukelić 2009, Nikolić i sur. 2015).

³⁵ Šišić i Randić 2010

Fauna

Prema postojećim podacima, kod kralježnjaka, na čitavom području Gorskog kotara zabilježeno je 14 vrsta vodozemaca, 11 vrsta gmazova, 111 vrsta ptica (od čega je 84 gnjezdarica) i 54 vrste sisavaca (od čega samo na risnjačkom masivu 46 vrsta)³⁶. U smislu prostornog planiranja od najveće je važnosti činjenica da na području Grada Delnice, kao i u svim drugim JLS Gorskoga kotara s velikim gorskim šumskim kompleksima **trajno obitavaju sve vrste velikih zvijeri Europe**: smeđi medvjed, vuk i ris. Osim navedenih velikih zvijeri, svi veliki sisavci zahtijevaju vrlo prostrane površine dobro očuvanih staništa i minimalno uznemiravanje, pa su sve ove vrste vrlo osjetljive na fragmentaciju (šumskih) staništa i uznemiravanje.

Prema postojećim (i važećim) Crvenim knjigama koje obrađuju faunu³⁷ (napominjemo kako nisu sve životinjske skupine ovime pokrivenel!), na području Grada Delnice žive sljedeće strogo zaštićene životinjske vrste: (1) **sisavci**: ris (*Lynx lynx*, RE – u RH reintroduciran!), divokoza (*Rupicapra rupicapra*, RE – u RH reintroducirana!), sivi dugoušan (*Plecotus austriacus*, EN), dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*, EN), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*, EN), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*, VU), velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteini*, VU), širokouhi mračnjak (*Barbastella barbastellus*, DD), gorski dugoušan (*Plecotus macrobullaris*, DD), vidra (*Lutra lutra*, DD); (2) **ptice**: suri orao (*Aquila chrysaetos*, CR), zmijar (*Circaetus gallicus*, EN), tetrijeb gluhan (*Tetrao urogallus*, EN), sivi sokol (*Falco peregrinus*, VU), mala prutka (*Actitis hypoleucos*, VU), mali ćuk (*Glaucidium passerinum*, VU); (3) **gmazovi**: ribarica (*Natrix tessellata*, DD); (4) **vodozemci** – za sada nema strogo zaštićenih vrsta; (5) **dnevni leptiri**: kupski okaš (*Erebia oeme megaspodia*, CR), goranski okaš (*E. stirius gorana*, EN), grundov šumski bijelac (*Leptidea morsei major*, VU), gorski plavac (*Pheangaris alcon rebeli*, VU), kupusov bijelac (*Pieris brassicae*, DD), niklerova riđa (*Melitaea aureila*, DD), asmanova riđa (*M. britomartis*, DD), vodeni planinski okaš (*Erebia pronoe*, DD); (6) **vretenca**: istočni vilenjak (*Orthretrum remburii*, DD).

Fauna podzemlja se, unatoč već ostvarenim brojnim naporima još uvijek nedovoljno istražena. S obzirom na općenito vrlo veliku osjetljivost špiljskih staništa³⁸, te općenito visoku bioraznolikost špiljske faune u dinarskom kršu i brojnost endemičnih vrsta svi speleološki objekti trebali bi se preventivno zaštititi do finalizacije istraživanja faune, a za one u kojima je već utvrđena vrijedna fauna, nužno je dostatno i odgovarajuće zaštititi speleološke objekte od onečišćavanja, devastacije, uništenja staništa, iznošenja biološkog materijala izvan okvira registriranog i odobrenog znanstvenog istraživanja. Kod speleoloških objekata koji nisu otvoreni za posjetitelje, potrebno je onemogućiti ulaske, osim za potrebe znanstvenih istraživanja.

³⁶ vidi: Strateški razvojni program Grada Delnica 2015-2020

³⁷ Tvrtković 2006a i b, Franković 2008, Ozimec i sur. 2009, Tutiš i sur. 2013, Šašić i sur. 2015 - napominjemo kako nisu sve životinjske skupine ovime pokrivenel!

³⁸ Elliot 2000, Gottstein Matočec i sur. 2002

Mikrobiota (gljive)

Gljive su ekološki izuzetno značajna skupina organizama te imaju raznolik i ključnu ulogu u kopnenim ekosustavima. Saprotrofne gljive zajedno s bakterijama razgrađuju mrtve organske tvari, te tako osiguravaju kruženje tvari u biosferi, a time i održanje života na Zemlji. Dok životinjske ostatke u prvom redu razgrađuju bakterije, u razgradnji biljnih ostataka (celuloze, hemiceluloze, pektina i lignina) dominantne su gljive. Razgradnja lignina je gotovo isključivo zadaća gljiva i stoga je njihova uloga u kopnenim ekosustavima ključna i nezamjenjiva. Bez gljiva bi došlo do gotovo potpunog prekida kruženja hranjivih tvari i energije u hranidbenom lancu / mrežama te do zagušenja životnog prostora taloženjem nerazgrađenih organskih tvari. Time bi se život na Zemlji najvjerojatnije sveo samo na neke najjednostavnije organizme kao što su prokarioti i „vratio“ se više od pola milijarde godina unazad³⁹.

Zbog dugotrajnog i raznolikog štetnog djelovanja na živi svijet, mnoge su gljivlje vrste postale ugrožene. Najčešći uzrok ugroza su nestajanje, degradacija i fragmentacija staništa, klimatske promjene i sukcesija, onečišćenje, a kod jestivih i ljekovitih vrsta – prekomjerno branje⁴⁰

Prema analizi područja važnih za gljive⁴¹, na području Grada Delnice izdvajaju se sljedeća područja:

- Travnjaci oko Crnog Luga
- Područje Leska (dio NP Risnjak)

Prema komplementarnim kriterijima za vrednovanje IFA područja⁴², a na temelju dosadašnjeg poznavanja prostora, na području Grada Delnice, potrebno je označiti sljedeća područja:

- 1 - Cjelokupno područje NP Risnjak IFA područjem (uključujući i područje Leska), podrazumijevajući i područja Parka izvan granica JLS Delnice.
- 2 – Vodotok Male Belice s okolnom šumom od izvora do bazofilnog creta kod Guče Sela; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat vrijednog područja poklapa s područjem predloženim za zaštitu u PPUG za područje Male Belice. Područje Velike Belice trebalo bi se u tom smislu tek detaljnije prostorno proučiti.)
- 3 – Vodotok Kupice od izvora do zadnjeg zavoja pred Malom Lešnicom, uključujući i poplavnu šumu johe, te šumskih staništa (više tipova) na stranama strmaca kanjona; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat vrijednog područja poklapa s područjem predloženim za zaštitu u PPUG)
- 4 – šumu u dnu dulibe Toriček jugoistočno od Razloga – manji dio snažno okršenog pridenog područja plitke dulibe Toriček, obraslu zreloom do starom sastojinom *Omphalodo-Fagetum* imponantne visine, maksimalnog dendrodiverziteta takvog tipa šume već sadrži određenu količinu krupnih drvnih ostataka, trebalo bi preventivno zaštititi i u njoj provesti pilot istraživanje gljiva, edafske i saproksilne faune.
- 5 – Prašumu Debela lipa – Velika rebar; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat područja poklapa se s područjem predloženim u PPUG Delnice).

³⁹ Donoghue i Antcliffe 2010, Matočec i Kušan 2021.

⁴⁰ (Tkalčec i sur. 2008).

⁴¹ (IFA, Tkalčec i sur. 2005)

⁴² (Jukić i sur. 2019)

6 – Vršno područje masiva Petehovac, posebno na potezu Markačove drage – Štimčov vrh – Jagodina stijena; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat područja u potpunosti nalazi unutar trenutnog područja predloženog za zaštitu u PPUG).

Značajne gljivlje vrste i njihova staništa na području Grada Delnice

Velika raznolikost staništa preduvjet je i visoke bioraznolikosti gljiva, koju je moguće upoznati i sagledati samo opetovanim mikološkim terenskim istraživanjima u svim fenološkim aspektima mikrobiote (fruktifikacijskim sezonama) kroz duži niz godina⁴³.

Ovdje ćemo se zadržati na pojedinim vrstama koje su strogo zaštićene⁴⁴, a ranijim su istraživanjima utvrđene za prostor Grada, što smatramo vrlo dobrim pokazateljem stanja gljiva u ovoj JLS. Ukupno je poznato 34 vrsta od ukupno 314 strogo zaštićenih u Republici Hrvatskoj, što čini visokih 11%.

Najveći broj strogo zaštićenih vrsta u Hrvatskoj utvrđenih u ovoj JLS, terikolnih ili fimikolnih (16 spp.) ovisi o neintenzivno gospodarenim travnjacima, od kojih se neke mogu javiti i na pijescima ili cretovima (također izrazito ugroženi tipovi staništa!). Gotovo je jednak broj (12 spp.) vezan uz prašumska staništa i krupne drvene ostatke koji nedostaju u gospodarenim šumama. Gotovo su sve vrste više-manje vezane za krupne drvene ostatke jele (*Abies alba*) ili borovke (*Pinaceae*), odn. smreku (*Picea abies*) u prašumskim staništima s jelom ili jelom i smrekom.

Malo vrsta su saprotrofi tla (stare staze, prirodne obale vodotoka) ili sitnih biljnih ostataka.

Ovo vrlo jasno **ukazuje da neintenzivno gospodarene travnjake i prašume** (s jelom i / ili smrekom), uz **špiljska staništa, stare šumske staze i prirodne zone vodotokova** treba svrstati među stanišne tipove kojima je nužno posvetiti najveću brigu o njihovom očuvanju, ali i **o načinima poboljšavanja trenutnog stanja ili trendova**.

Pored toga na području Grada mogu se očekivati i druge strogo zaštićene gljivlje vrste, karakteristične za brojne tipove staništa kakva nalazimo na tom području i u tom smislu je potrebno načiniti posebnu studiju za potrebe zaštite prirode i održivog gospodarenja.

Zaštićena područja prirodne baštine i područja preložena za zaštitu

Na području Grada Delnica trenutno se nalaze (dijelom ili u cijelosti) zaštićena područja i lokaliteti prikazani u tablici u nastavku:

Tablica 58: Zaštićena područja na području Grada Delnice (dijelom ili u cijelosti unutar obuhvata Grada)

KATEGORIJA	NAZIV
ZAŠTIĆENA PODRUČJA:	
Nacionalni park	RISNJAK
Posebni rezervat (šumske vegetacije)	DEBELA LIPA - VELIKA REBAR

⁴³ Matočec i sur. 2019

⁴⁴ Tkalčec i sur. 2008

Spomenik prirode (hidrološki)	KUPA - IZVOR
Park šuma	JAPLENŠKI VRH
Značajni krajobraz	VRAŽJI PROLAZ I ZELENi VIR
PODRUČJA PREDLOŽENA ZA ZAŠTITU	
Park prirode	DOLINA KUPE (prema PPUG i PPŽ)
Posebni rezervat (botaničko-zoološki)	VELIKA I MALA BELICA (prema PPUG i PPŽ)
Posebni rezervat (geomorfološko-ihtiološki)	KUPICA-ZELENi VIR (prema PPUG i PPŽ)
Osobito vrijedan prirodni krajobraz	PETEHOVAC (prema PPUG i PPŽ)
Spomenik prirode	JAGODINA STIJENA IZNAD DELNICA (prema PPŽ, unutar obuhvata Petehovca)

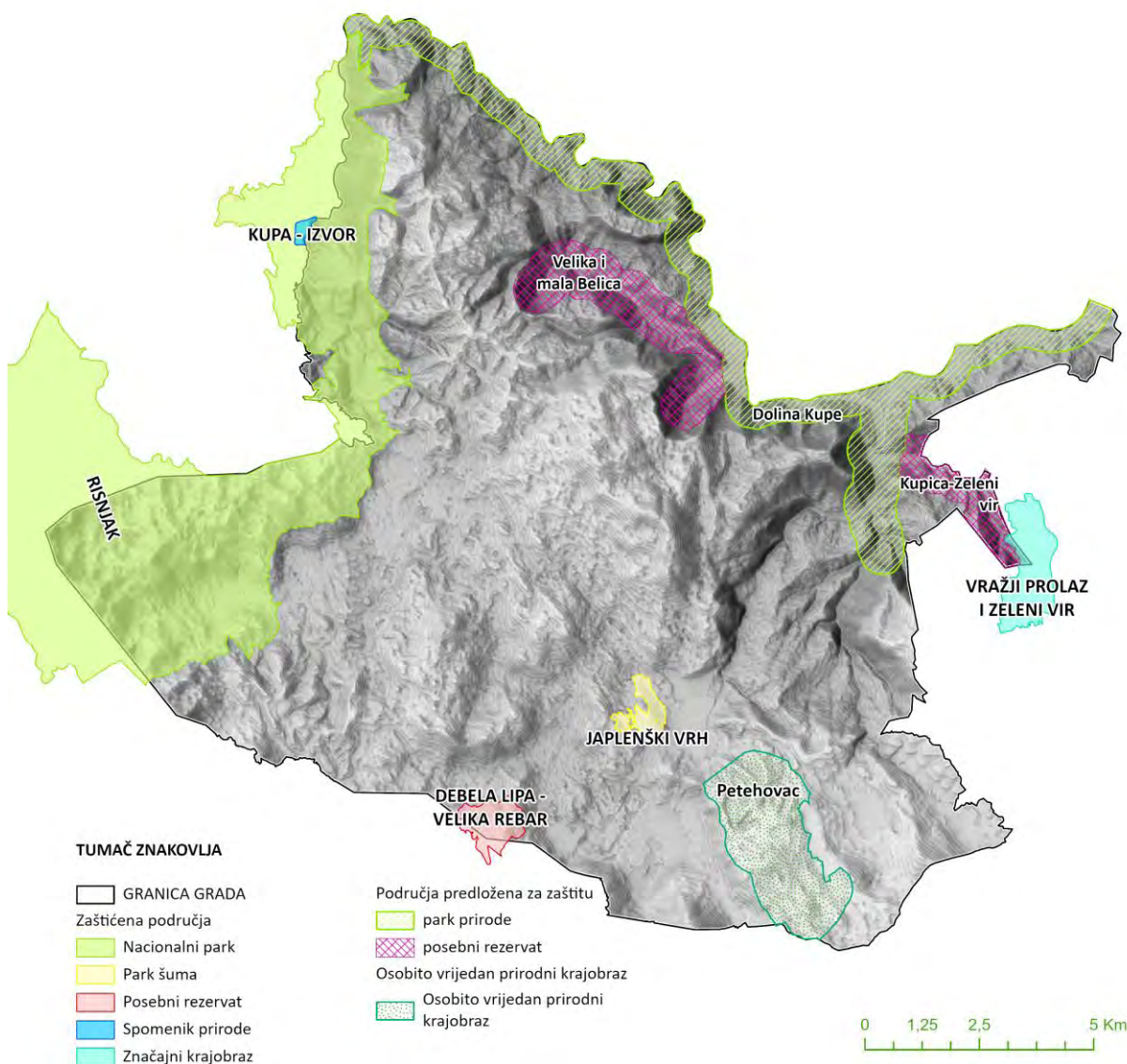
Izvor: bioportal.hr, PPUG, PPŽ obrada autora

Kartogram 14 prikazuje zaštićena područja i područja predložena za zaštitu prema PPUG. Zbog preglednosti ovog Izvješća, opis i pregled prirodnih vrijednosti svakog od navedenih područja, s opisom trenutnog stanja prema dostupnim podacima dan je u **PRILOGU**.

Potrebno je napomenuti da je prema PP PGŽ u kategoriji spomenik prirode predložena zaštita Jagodine stijene iznad Delnica, a koja se nalazi unutar obuhvata u PPUG određenog područja vrijednog prirodnog krajobraza Petehovac.

Kartogram 14: Prirodne vrijednosti – zaštićena područja i područja predložena za zaštitu prema PPUG

izrada: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Ekološka mreža NATURA 2000

Ekološka mreža NATURA 2000 je poseban europski sustav zaštite prirode i bioraznolikosti - europska ekološka mreža koju čine područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za EU, a omogućuje očuvanje ili, ukoliko je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti.

Proglašavanjem ekološke mreže na području RH, dio pravnog poretka RH postaju dvije europske direktive: Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30.11.2009. o očuvanju divljih ptica i Direktiva 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta. Sukladno navedenim Direktivama, ekološka mreža NATURA 2000 sačinjena je od **područja značajnih za**

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

očuvanje ptica (POP) te područja značajnih za očuvanje biljnih i životinjskih vrsta te stanišnih tipova (POVS).

Područja očuvanja značajna za ptice (POP)

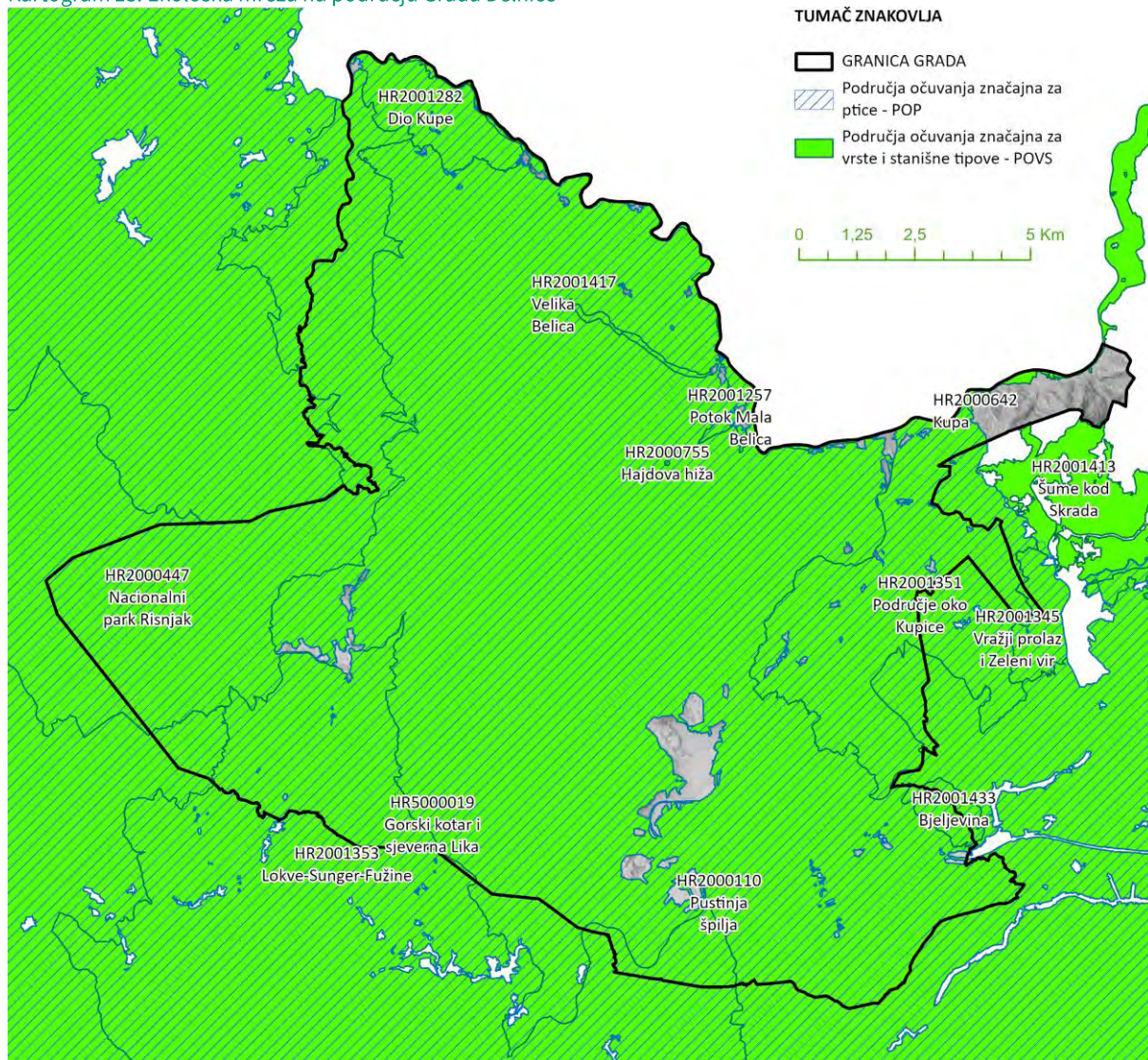
Cjelokupna površina Grada Delnica, osim krajnjeg istočnog dijela područja Grada uz rijeku Kupu, smještena je u većem POP području "Gorski kotar i sjeverna Lika" (HR1000019). Ovo veliko POP područje zauzima 223.789,85 ha, i proteže se od granice sa Slovenijom na sjeveru (ujedno i sjeverni dio Grada), u smjeru SI-JI do POP područja "Velebit" i "NP Plitvička jezera".

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)

Na cijelom teritoriju Grada Delnica nalazi se 10 poligonalnih POVS područja: Gorski kotar i sjeverna Lika (HR5000019), Nacionalni park Risnjak (HR2000447), Kupa (HR2000642), Dio Kupe (HR2001282), Velika Belica (HR2001417), Potok Mala Belica (HR2001257), Područje oko Kupice (HR2001351), Vražji prolaz i Zeleni vir (HR2001345), Bjeljevina (HR2001433) i Lokve-Sunger-Fužine (HR2001353). Osim navedenih, na području Grada nalaze se i dva „točkasta“ POVS lokaliteta: Pustinja špilja (HR2000110) i Hajdova hiža (HR2000755). POVS Gorski kotar i sjeverna Lika veliko je područje ekološke mreže i poklapa se s POP područjem istog naziva.

Kartogram 15: Ekološka mreža na području Grada Delnice

izrada: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Drugi lokaliteti i zone važne za očuvanje

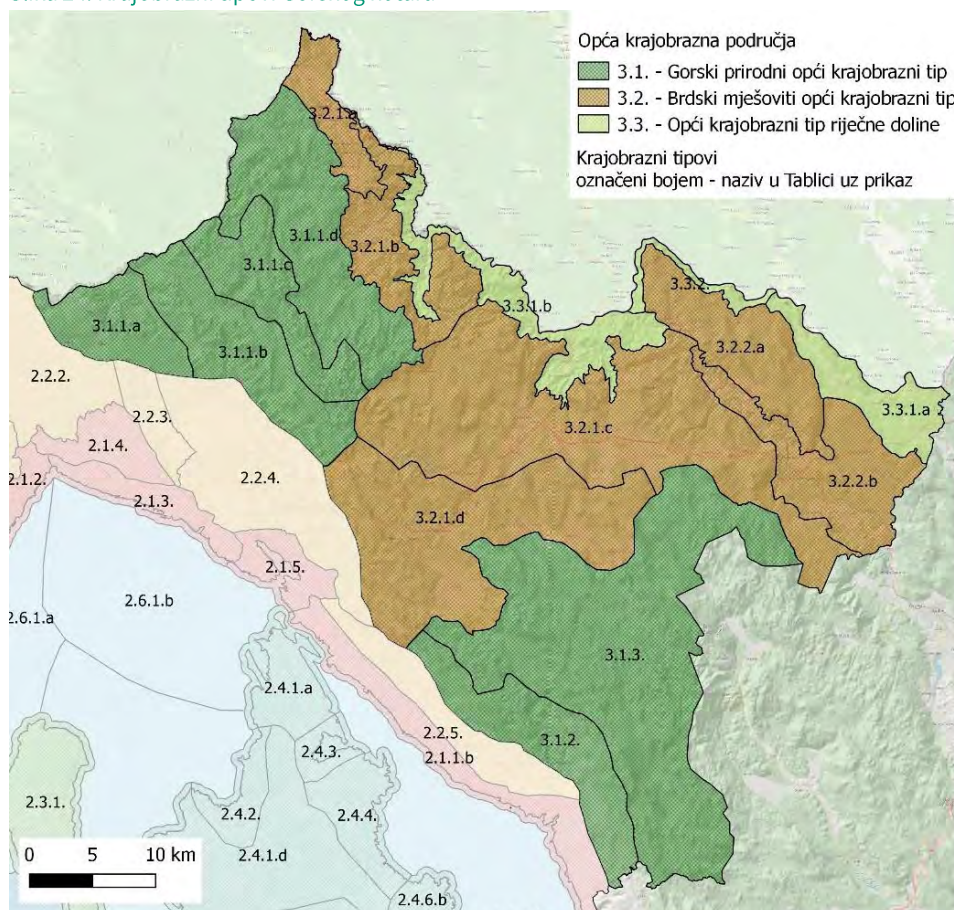
Kao ranije definirano IFA područje (Tkalčec i sur. 2005), a potvrđeno komplementarnim kriterijima (Jukić i sur. 2019), a koje nema predviđenu posebnu zaštitu, posebno se ističu **travnjaci oko Crnog Luga** (vidi poglavlje „Gljive“).

Šuma u dnu dulibe Toriček (vidi poglavlje „Gljive“) jugoistočno od Razloga, između Biljevine i područja Opaljenac, vrlo blizu granice NP Risnjak - nalazi se u dnu dulibe Toriček jugoistočno od Razloga. Manji dio snažno okršenog pridnenog područja plitke dulibe Toriček, obrasao sa zreloom do starom sastojinom *Omphalodo-Fagetum* impozantne visine, maksimalnog dendrodiverziteta takvog tipa šume već sadrži određenu količinu krupnih drvnih ostataka. Preventivno bi se trebao zaštititi i u njoj provesti pilot istraživanje gljiva, edafske i saproksilne faune.

Krajobrazne vrijednosti

Prema krajobraznoj osnovi Primorsko-goranske županije na području Gorskog kotara prepoznata su opća krajobrazna područja i krajobrazni tipovi. Detaljnijom karakterizacijom (na lokalnoj razini) se unutar općih krajobraznih tipova mogu izdvojiti manje homogene cjeline koje se razlikuju po svojim specifičnim obilježjima, prvenstveno krajobraznim uzorcima. Tako izdvojena područja predstavljaju krajobrazne tipove i krajobrazna područja.

Slika 24. Krajobrazni tipovi Gorskog kotara

Izvor: Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g.

U tablici u nastavku prikazani su krajobrazni tipovi i krajobrazna područja koja su prepoznata u Gorskom kotaru, a krajobrazna područja koja se protežu područjem Grada Delnica naznačena su podebljanim tekstom. Kartogram 16 daje pregled krajobraznih područja na prostoru Grada Delnice prema Krajobraznoj osnovi PGŽ.

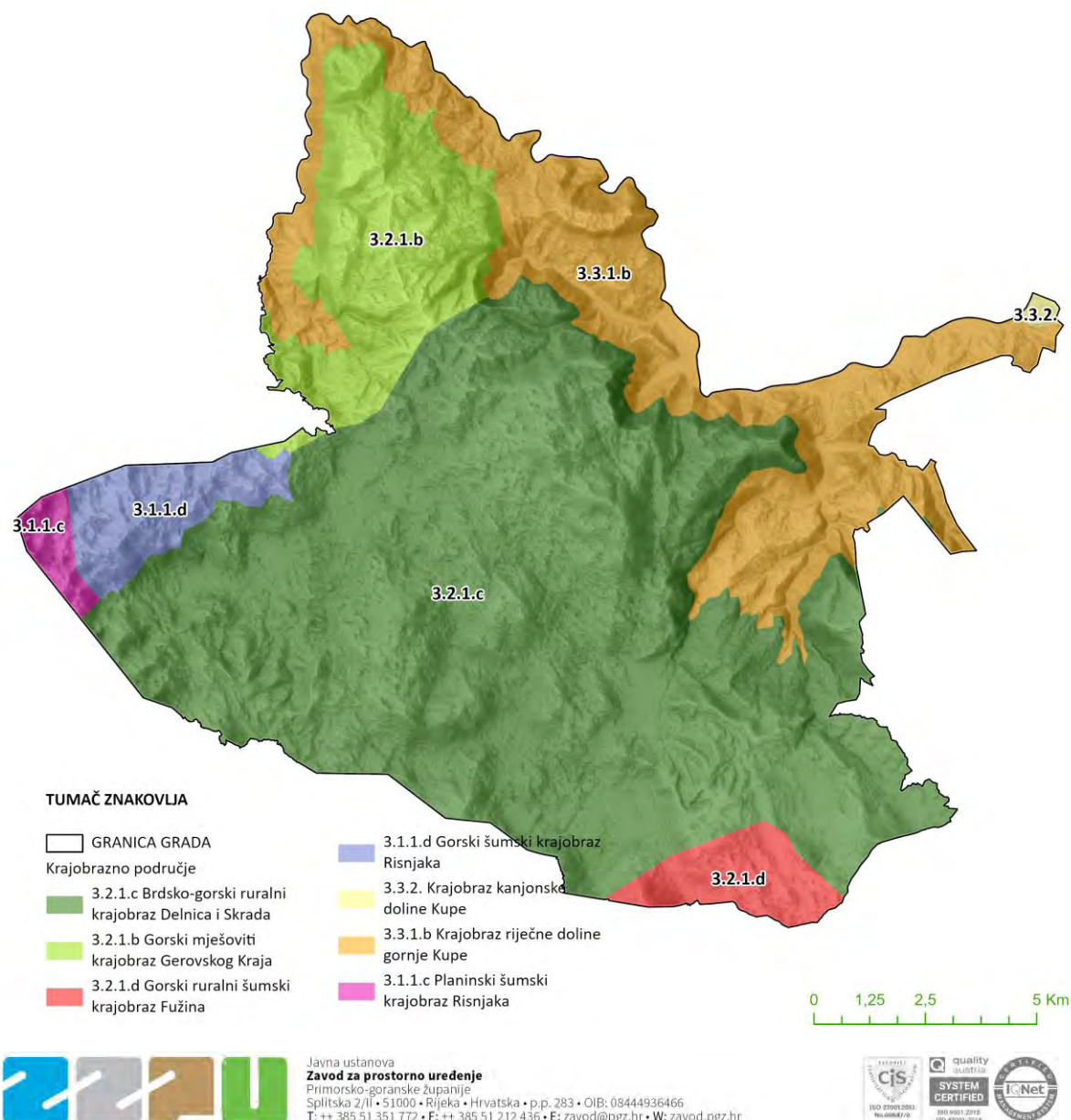
Tablica 59. Krajobrazni tipovi na području Gorskog kotara

OZNAKA	KRAJOBRAZNI TIP	KRAJOBRAZNO PODRUČJE
3.1.1.	Gorsko-planinski prirodni krajobraz	a) Gorski ruralni krajobraz Klane b) Gorsko-planinski prirodni krajobraz Obruča c) Planinski šumski krajobraz Risnjaka

		d) Gorski šumski krajobraz Risnjaka
3.1.2.	Gorsko-brdski prirodni krajobraz	Gorsko-brdski prirodni krajobraz Breze
3.1.3.	Gorski prirodni krajobraz	Gorski-planinski šumski krajobraz Bitoraja i Bjelolasice
3.2.1.	Gorski mješoviti krajobraz	a) Gorski ruralni krajobraz Čabra b) Gorski mješoviti krajobraz gerovskog kraja c) Brdsko-gorski ruralni krajobraz Delnica i Skrada d) Gorski ruralni šumski krajobraz Fužina
3.2.2.	Brdski mješoviti krajobraz	a) Brdski ruralno-šumski krajobraz Litorića b) Brežuljkasto-brdski ruralni krajobraz Vrbovskog
3.3.1.	Dolinski krajobraz	a) Krajobraz riječne doline Kupe Lukovdola i Severina b) Krajobraz riječne doline gornje Kupe
3.3.2.	Kanjonski krajobraz	Krajobraz kanjonske doline Kupe

Izvor: Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g.

Kartogram 16: Krajobrazna područja na području Grada Delnice prema Krajobraznoj osnovi PGŽ

Izvor: Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g., obrada autora

Prostorni identitet

2022. g. je JU Zavod za prostorno uređenje započeo izradu Studije Prostorni identiteti ruralnih naselja Gorskog kotara. Studijom je razrađena metodologija vrednovanja prostornog identiteta, transformacija prostora te su dane opće smjernice za očuvanje slike naselja i mogući daljnji razvoj naselja kao i opće smjernice za oblikovanje građevina i uređenje građevnih čestica.

Općim smjernicama za očuvanje slike naselja i mogući daljnji razvoj naselja određene su:

- Smjernice za određivanje građevinskih područja naselja
- Smjernice za smještaj građevina u naselju i određivanje građevnih čestica
- Smjernice za određivanje tipa i veličine građevina
- Smjernice za planiranje namjena unutar naselja

Općim smjernicama smjernice za oblikovanje građevina i uređenje građevnih čestica određene su:

- Smjernice za određivanje proporcija i dimenzija građevina
- Smjernice za određivanje vrste krova i pokrova
- Smjernice za određivanje proporcija i oblika otvora
- Smjernice za definiranje materijala i boja
- Smjernice za uređenje građevne čestice

Kako bi se ostvarili ciljevi očuvanja prostornog identiteta Gorskog kotara te se zaista usmjerilo građenje u skladu sa smjernicama studije, potrebno je da sve jedinice lokalne samouprave, na odgovarajući način, primijene i ugrade dane smjernice u odredbe svojih prostornih planova. Navedeno se odnosi i na Grad Delnice.

Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

U tablici u nastavku dan je pregled registriranih kulturnih dobara na području Grada Delnice. Zaštićena je jedna kulturno povijesna cjelina, tri nepokretna pojedinačna kulturna dobra (od toga jedno lokalnog značenja) te četiri kulturna dobra vrste memorijalna baština. Također, kao nematerijalno kulturno dobro zaštićeno je i Pokladni običaj crnoluški pesniki.

Tablica 60: Zaštićena kulturna dobra na području Grada Delnice

Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Adresa	Vrsta	pravni status
Z-6885	Ruralna cjelina Velika Lešnica	Velika Lešnica	Kulturno povijesna cjelina	zaštićeno kulturno dobro
Z-150	Kuća Rački	Delnice, SUPILOVA 94	Nepokretna pojedinačna	zaštićeno kulturno dobro
Z-115	Kaštel "Zrinski"	Brod na Kupi, KRALJA TOMISLAVA 1	Nepokretna pojedinačna	zaštićeno kulturno dobro
L-38	„Damski most“	Delnice	Nepokretna pojedinačna	dobro od lokalnog značenja
PRI-0269-1971.	Zgrada tehnike Pobjeda i Sloboda u Zalesini	Zalesina 11	Memorijalna baština	zaštićeno kulturno dobro

PRI-0270-1971.	Zgrada Agitpropa OK KPH u Zalesini	Zalesina 5	Memorijalna baština	zaštićeno kulturno dobro
PRI-0411-1977.	Rodna kuća narodnog heroja Zdenka Petranovića - Jastreba	Supilova 173	Memorijalna baština	zaštićeno kulturno dobro
PRI-0414-1977.	Rodna kuća narodnog herija Ivana Lenca	Supilova 274	Memorijalna baština	zaštićeno kulturno dobro
Z-7448	Pokladni običaj crnoluški pesniki	Crni Lug, Malo Selo	Nematerijalno kulturno dobro	zaštićeno kulturno dobro

Izvor: https://registar.kulturnadobra.hr/i/PPUG_Delnice

Osim navedenog na području Grada nalaze se i sljedeća **spomen obilježja NOB-e i spomenici**:

Spomen obilježja:

- Brod na Kupi -12 lokacija
- Crni Lug -10 lokacija
- Delnice - 25 lokacija

Spomenici:

- Brod na Kupi: (na groblju, ispred zgrade nove škole)
- Crni Lug (centar)
- Delnice (na trgu, iza groblja, u parku)
- u Dražicama-Grabanj

Spomen kosturnice

- Turke
- Crni Lug
- Delnice

Evidentirani su sljedeći **sakralni objekti**:

- Brod na Kupi - podarhiđakonatska i župna crkva Sv. M.Magdalene
- Crni Lug - crkva Sv.Petra i Pavla
- Dedin - kapela Sv.Anta Padovanskog
- Delnice - župna crkva Sv.Ivana Krstitelja
- Gornje Tihovo - kapelica Majke Božje Bistričke
- Kuželj - župna crkva-Glavosjeka Sv.Ivana Krstitelja kapela sv.Ivana Nepomuka na mostu
- Donj Ložac - kapelica Majke Božje Kraljice
- Mala Lešnica - crkva kapela Majke Božje
- Marija Trošt - crkva Majke Božje
- Razloge - crkva Bezgrešnog Začeca
- Turki - župna crkva Sv.Križa
- Zakrajc Brodski - kapela Sv.Roka
- Velika Lešnica - crkva Marije Božje od Presvete Krunice
- Zakrajc Turkovski - kapela Sv.Roka kapela Presvetog Srca Isusovog
- Zamost Brodski - kapela Uskrsnuća Kristovog na groblju
- Lučice - Crkva sv. Josipa
- Delnice - Kalvarija i crkva
- Čedanj - područna crkva, kapela Presvetog trojstva
- Kočićin- kapela Majke Božje od Pomoći
- Gašparci - kapela Majke Božje Lurdske
- Zagolik - kapela sv. Lovre

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

- Hrvatsko - filijalna crkva sv. Florijana

Napuštene (brownfield) lokacije

U 2022.g. JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije izradio je studiju BROWNFIELD U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI i Katalog napuštenih (brownfield) lokacija.

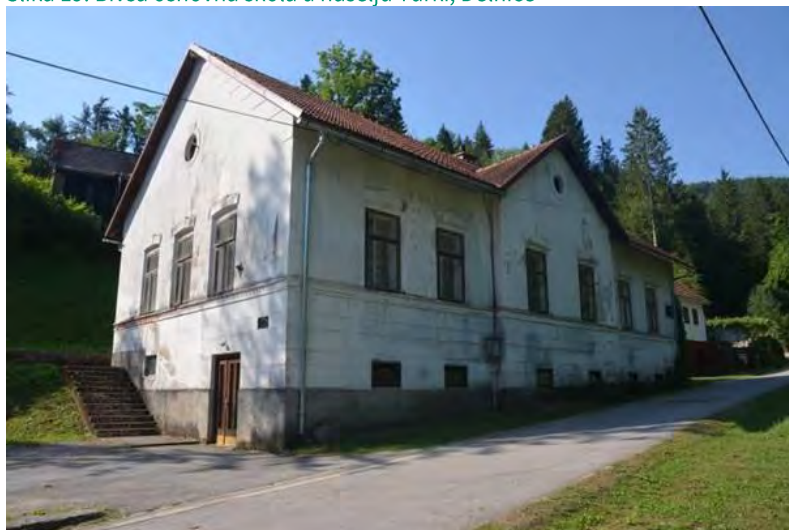
Temeljem kriterija utvrđenih tom studijom, odabrane su lokacije koje su detaljno analizirane te se u formi kataloga, sukladno utvrđenom modelu prikaza podataka, za svaku utvrđenu lokaciju utvrđuju osnovne informacije. Na području Grada Delnice evidentirane su sljedeće lokacije:

1. Bivša osnovna škola u naselju Turki, Delnice
2. Kino dvorana u Delnicama, Delnice
3. Stara Šumarska škola u Delnicama, Delnice
4. Stara ambulanta u Delnicama, Delnice

Bivša osnovna škola u naselju Turki, Delnice

Građevina bivše škole nalazi se unutar građevinskog područja naselja Turke. Građevina je udaljena 15 km od naselja Brod na Kupi, 25 km od centralnog naselja Delnice i 20 km od centralnog naselja Čabar. U neposrednoj blizini graničnog prijevoza sa Slovenijom. Zbog blizine rijeke Kupe, građevina ima veliki potencijal za stavljanje u funkciju.

Slika 19: Bivša osnovna škola u naselju Turki, Delnice

Kino dvorana u Delnicama, Delnice

Napuštena zgrada kino dvorane nalazi se u Delnicama. Zgrada kina je sagrađena 1957. godine te su se u njoj odvijale kino projekcije do cca 1997. godine kada je pala gledanost filmova. Zgrada kina se nalazi u centru Delnica te je udaljena 1 km od autobusnog i željezničkog kolodvora i 15 km od ulaska u NP Risnjak.

Slika 20: Kino dvorana u Delnicama, Delnice

Stara Šumarska škola u Delnicama, Delnice

Zgrada stare šumarske škole u Delnicama nalazi se u središtu naselja, na jednoj od glavnih ulica Delnica, u blizini crkve, ureda Grada i osnovne škole. Građevina je dvoetažna (prizemlje i kat) s kosim krovom koji je potrebno zamijeniti. Udaljena je 1 km od autobusnog i željezničkog kolodvora i 15 km od ulaska u NP Risnjak. Prizemlje građevine se privremeno koristi, ali joj je potrebna potpuna rekonstrukcija. Zgrada je priključena na infrastrukturu.

Slika 21: Stara Šumarska škola u Delnicama, Delnice

Stara ambulanta u Delnicama, Delnice

Građevina stare ambulante nalazi se unutar građevinskog područja centralnog naselja Delnice. Građevina je izgrađena sredinom prošlog stoljeća na rubu naselja te je dobro prometno povezana

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

sa ostatkom Delnica. Udaljena je 2,5 km od autobusnog i željezničkog kolodvora te 16 km od ulaska u NP Risnjak. Lokacija je atraktivna budući da se nalazi na rubu šume i povišenom položaju. Sukladno uvjetima urbanističkog plana uređenja građevina se može rekonstruirati kao hotel. Građevina ima 3 etaže (prizemlje i 2 kata) te dio korisnog potkrovlja. Građevina je u ruševnom stanju te su oštećeni i pojedini strukturalni elementi i postoji opasnost od urušavanja stražnjeg dijela građevine.

Slika 22: Stara ambulanta u Delnicama, Delnice

Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća

Temeljem Zakon o sustavu civilne zaštite je za područje Grada Delnice je početkom 2021.godine izrađen dokument *Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Delnice*. Procjenom rizika od velikih nesreća za područje Grada Delnica, a sukladno Smjernicama za izradu Procjene rizika od velikih nesreća Primorsko - goranske županije, obrađeni su sljedeći rizici: potres, poplava, ekstremne temperature, snijeg i led te epidemije i pandemije.

Za procjenu posljedica **potresa** po seizmičkim zonama za objekte i po stanovništvo u Procjeni rizika korištena je MSK-78 ljestvica (prema autorima: Medvedev-Sponheuer-Kamik, s izmjenama i dopunama iz 1980. god.). Područje Grada Delnica tretira se kao ugroženo područje VII° intenziteta potresa po MSK ljestvici zbog čega mogu nastati znatne materijalne štete i ljudske žrtve.

Vjerojatnost događaja potresa određena je odgovarajućim povratnim razdobljima:

- za najvjerojatniji neželjeni događaj (slabiji potres)
 - o poredbeno povratno razdoblje: 95 godina
 - o vjerojatnost premašaja: 10% u 10 godina
- za događaj s najgorim mogućim posljedicama (jači potres)
 - o poredbeno povratno razdoblje: 475 godina
 - o vjerojatnost premašaja: 10% u 50 godina

Procjenom je ocijenjeno da je zbog gustoće naseljenosti najugroženije samo naselje Delnice, a zatim Crni Lug, Brod na Kupi i Lučice. Obzirom na vrijeme izgrađenosti u dokumentu se procjenjuje stupanj oštećenja određenih konstruktivnih sustava. Procijenjeno je da ukupno 305 stanova neće biti oštećeno, 853 neznatno oštećeno, 723 stana umjereno oštećen, 311 stanova jako oštećeno, 42 totalno oštećeno i 21 stan će biti srušeno. Dokumentom je procijenjena i količina građevinskog otpada koja nastaje zbog razornih oštećenja 5° i 6° te iznosi oko 7.476 m³. Dokumentom je konstatirano da je potrebno je predvidjeti područje za privremeno deponiranje građevinskog materijala na području Grada Delnica te ga uklopiti u Plan djelovanja civilne zaštite, kao i u sljedeću izmjenu Prostornog plana uređenja Grada Delnica.

Kod procjene opasnosti od **poplava** u dokumentu je konstatirano da se na području Grada u razdobljima intenzivnih padalina, osim stalnih, pojavljuje čitav niz bujični vodotoka. To uzrokuje općenito veću eroziju kako onu površinskim ispiranjem tako i jaružanjem. Konfiguracija terena na području Grada uvjetuje pojavu bujičnih tokova. Opasnost od poplave najveća je u dolini rijeke Kupe gdje je postojeća izgradnja neposredno na obali rijeke. Posebno se izdvaja naselje Brod na Kupi koje je ugroženo od mogućih poplava rijeke Kupe kao i plavljenja okolnih bujičnih potoka. Procjenom se kao najvjerojatniji događaj uzima izlivanje korita bujičnih vodotoka Kupe prilikom čega može doći do plavljenja okolnih objekata i poljoprivrednih površina. Također konstatirano je da može doći do nanosa materijala na području cesta, te će prohodnost biti ograničena.

U promatranom razdoblju Izvješća, u rujnu 2022. je zbog jakih padalina, u dva navrata došlo do poplave, uslijed izlivanja Kupe i njenih pritoka. Šteta je bila prouzročena na području više JLS, i to Gradova Delnice, Čabar i Vrbovsko te općine Brod Moravice i Skrad. Primorsko-goranska županija je proglasila prirodnu nepogodu. Na području grada Delnica, najviše je stradalo područje Kupske (brodske) doline gdje je u čak 15 naselja prijavljena ozbiljna šteta. Najveća šteta bila je procijenjena na klizištu kraj naselja Razloge, zatim štete na makadamskim cestama za naselje Krašićevica, Zagolik, Podgora, Okrug, Hrvatsko, Dedin. Došlo je do poplava u dvorištima i podruma više obiteljskih kuća, poplavljen je Dvorac Zrinskih, a u Nacionalnom parku Risnjak odnesen je most koji je vodio do izvora Kupe.

Ukupan iznos procijenjene štete je 2.209.000,00 kn (293.184,68 eura). PGŽ je sufinancirala sanaciju štete u iznosu od 823.000,00 kn (109.230,87 eura). U 2023. sanirana je šteta u iznosu od 110.708,69 eura (834.134,62 kn), a u narednom razdoblju planirana je sanacija 3 klizišta u Podgori, Plajzima i Razlogama.

U slučaju **toplinskog vala** ekstremnog rizika Procjenom se predviđa veći broj terminalno oboljelih nego inače, posebice skupina s postojećom kroničnom bolešću, radnici na otvorenom. Pojava događaja toplinskog vala ekstremnog rizika više od 4 dana očekuje se jednom u 22 dana u ljetnoj sezoni (120 dana) s porastom smrtnosti stanovništva za 10%. Prema dokumentu Procjene, vjerojatnost ovog događaja je umjerena, odnosno događaj s najgorim mogućim posljedicama nastaje jednom u 2 - 20 godine.

Obilne snježne oborine karakteristika su ovog područja. Na području Grada padanje snijega može se očekivati svake godine. U prosjeku to je u oko 33 dana godišnje. Javlja se u razdoblju od listopada do svibnja. Događaj s najgorim mogućim posljedicama predstavlja pojavu ledene kiše praćene snijegom uz pojavu leda što znatno utječe na prohodnost prometnica i svakodnevno funkcioniranje života na području Grada, a mogu se javiti i štete na okućnicama, infrastrukturi i poljoprivrednim kulturama. Posljedice po život i zdravlje ljudi mogu biti ozljede uslijed prometnih nesreća i/ili padova zbog pojave poledice ili leda na cesti. Štete za gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku mogu biti velike. Pojava leda na objektima kritične infrastrukture (elektroenergetska, telekomunikacije, vodoopskrba) može učiniti znatne materijalne štete. Nedostatak energenata kod stanovništva stvara probleme u prehrani, higijeni, zagrijavanju prostora, poslovnih prostora i narušava cjelokupno funkcioniranje društva. Posljedice neodržavanja prometnica mogu biti stvaranje dugotrajnih zastoja, izolacija pojedinih dijelova naselja, a može doći i do prekida prometa. Događaj s najgorim mogućim posljedicama nastaje jednom u 1 - 2 godine, iz čega proizlazi da je vjerojatnost ovog događaja velika.

Epidemije i pandemije U promatranom razdoblju ovog Izvješća novi soj koronavirusa koji je otkriven u Kini krajem 2019. godine, nazvan SARS-CoV-2 uzrokovao je proglašenje globalne pandemije COVID-19 bolesti. Kraj pandemije proglašen je u svibnju 2023.g.(izvan promatranog razdoblja ovog Izvješća). U toku pandemije, a u skladu sa obvezama i ovlastima određenim *Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području grada Delnice za period od 2020.-2023.g.* na području Grada djelovale su definirane Operativne snage sustava civilne zaštite. Mjere ograničavanja kretanja ljudi i provođenja gospodarske aktivnosti provodile su se u cijelom svijetu. Epidemija koronavirusa je uzrokovala niz društveno-ekonomskih posljedica kao što su nestašice raznih vrsta robe, djelomično zbog paničnog kupovanja, ali i poremećaja u industriji i logistici. Posljedice su se primamo osjetile u turizmu, uključujući putničke agencije, zatim zrakoplovne kompanije. Kriza se potom proširila na druge grane gospodarstva. Pandemija koronavirusa pokrenula je veliku ekonomsku krizu koja će se odraziti na društvo u narednih nekoliko godina. Kriza je nazvana “najvećim ekonomskim, financijskim i društvenim šokom 21. stoljeća”. Globalna zdravstvena kriza prouzročena pandemijom bolesti COVID-19 utjecala je na gospodarstvo većine zemalja, pa tako i na Republiku Hrvatsku. Stoga su države morale poduzeti niz mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije.

U izrađenom dokumentu *Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Delnice* izvršeno je vrednovanje rizika na način da su kao prihvatljivi ocijenjeni rizici koji su niski, za koje uz uobičajene nije potrebno planirati poduzimanje dodatnih mjera. Tolerirani rizici su svi umjereni (koji se mogu prihvatiti iz razloga što troškovi smanjenja rizika premašuju korist/dobit) te visoki (koji se mogu prihvatiti iz razloga što je njihovo umanjivanje nepraktično ili troškovi uvelike premašuju korist/dobit.) Neprihvatljivi su rizici koji su svi vrlo visoki koji se ne mogu prihvatiti, izuzev u iznimnim situacijama.

Za Grad Delnice ocijenjeno je potres neprihvatljivi rizik dok su tolerirani rizici uslijed poplava, snijega i leda te epidemija i pandemija, a kao prihvatljiv rizik su ocijenjene ekstremne temperature.

Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće nisu u dokumentu Procjene rizika identificirane kao prijetnja, a u Planu zaštite i spašavanja Grada Delnice navedena su tri gospodarska objekta s opasnim tvarima na području Grada i to; Benzinska postaja INA-Delnice, Euro-Petrol d.o.o. Delnice i željeznička postaja Delnice-priručno skladište goriva i maziva.

U razdoblju od 202.-2023.g., Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu provodio je projekt PRI-MJER sa svrhom pronalaženja rješenja za primjenu karata klizišta u Republici Hrvatskoj. Kao jedno od pilot područja bila je odabrana i Primorsko-goranska županija. U sklopu projekta izrađena je **karta zoniranja podložnosti na klizanje** Primorsko-goranske županije koja prikazuje zoniranje cijelog područja županije s obzirom na prostornu vjerojatnost pojava klizišta, odnosno procesa klizanja i tečenja.

Razlikuju se tri vrste zona: zelene zone u kojima je pojava klizišta vrlo rijetka i posljedica je ljudskih aktivnosti; žute i crvene zone za koje je karakteristična određena gustoća klizišta s obzirom na prirodne (geomorfološke) preduvjete.

Zone podložnosti na klizanje određene su heurističkom metodom, na temelju preduvjeta klizanja, odnosno vrste stijena i nagiba terena. Validacija karte podložnosti na klizanje s evidentiranim klizištima u Primorsko-goranskoj županiji pokazala je visoku točnost modela (89%).

Karta zoniranja podložnosti na klizanje M 1:25 000 alat je za prilagodbu klimatskim promjenama, nužan za razvoj mjera prevencije kako bi se spriječile buduće nesreće i štete uzrokovane klizištima koje nastaju kao posljedica intenzivnih oborina. Zone podložnosti dobar su indikator područja s postojećim i potencijalnim opasnostima, a koji je potrebno koristiti u prostornom planiranju i upravljanju rizicima.

Uvidom u izrađenu kartu, uočava se da je na području Grada Delnice **značajan dio područja u crvenoj zoni**. Prema Smjernicama za primjenu karata klizišta u Republici Hrvatskoj (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2023.) na osnovi ove karte zoniranja, moguće je za svaki pojedini grad/općinu utvrditi opseg obaveze za izradu detaljnijih karata klizišta. Smjernicama se preporuča da se kroz županijski plan za crvene zone odredi obaveza izrade karte zoniranja podložnosti na klizanje M1:5000 i karte inventara klizišta M1:2000. Za žute zone definirano je da je potrebno samo mjestimično propisati istu obavezu, a detaljnije granice će se utvrditi na temelju prospekcije od strane inženjerskog geologa koji bi provodio daljnju procjenu i zoniranje podložnosti na klizanje. U nastavku isječak iz Karte zoniranja podložnosti na klizanje PGŽ za područje Grada Delnice.

Analizom karte uočava se da se crvene zone na području Grada Delnica **protežu područjima gotovo svih naseljenih dijelova** i to područjem naselja: Crni Lug, Malo Selo, Leska, Zelin Crnoluški, Delnice (građevinsko područje naselja najvećim dijelom u žutoj zoni), Raskrižje Tihovo, Gornji Turni, Dedin, Zalesina, Gornje Tihovo, Mala Lešnica, Radočaj Brodski, Donji Ložac, Iševnica, Krivac, Gusti Laz, Brod na Kupi, Zamost Brodski, Golik, Belo, Čedanj, Kupa, Grbajel, Guče Selo, Ševalj, Kuželj, Zagolik.

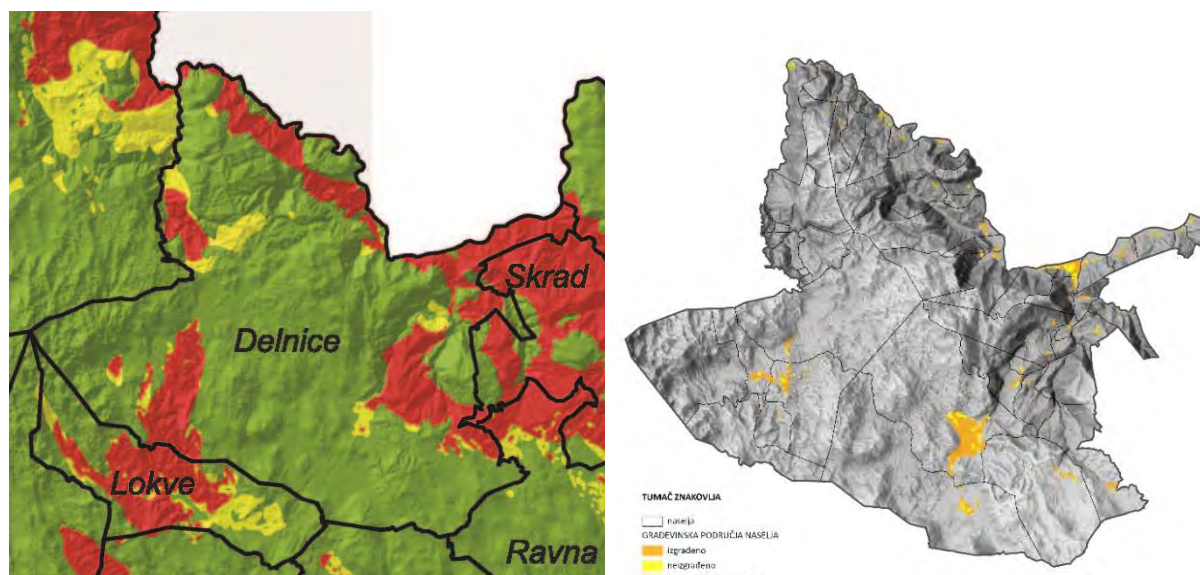
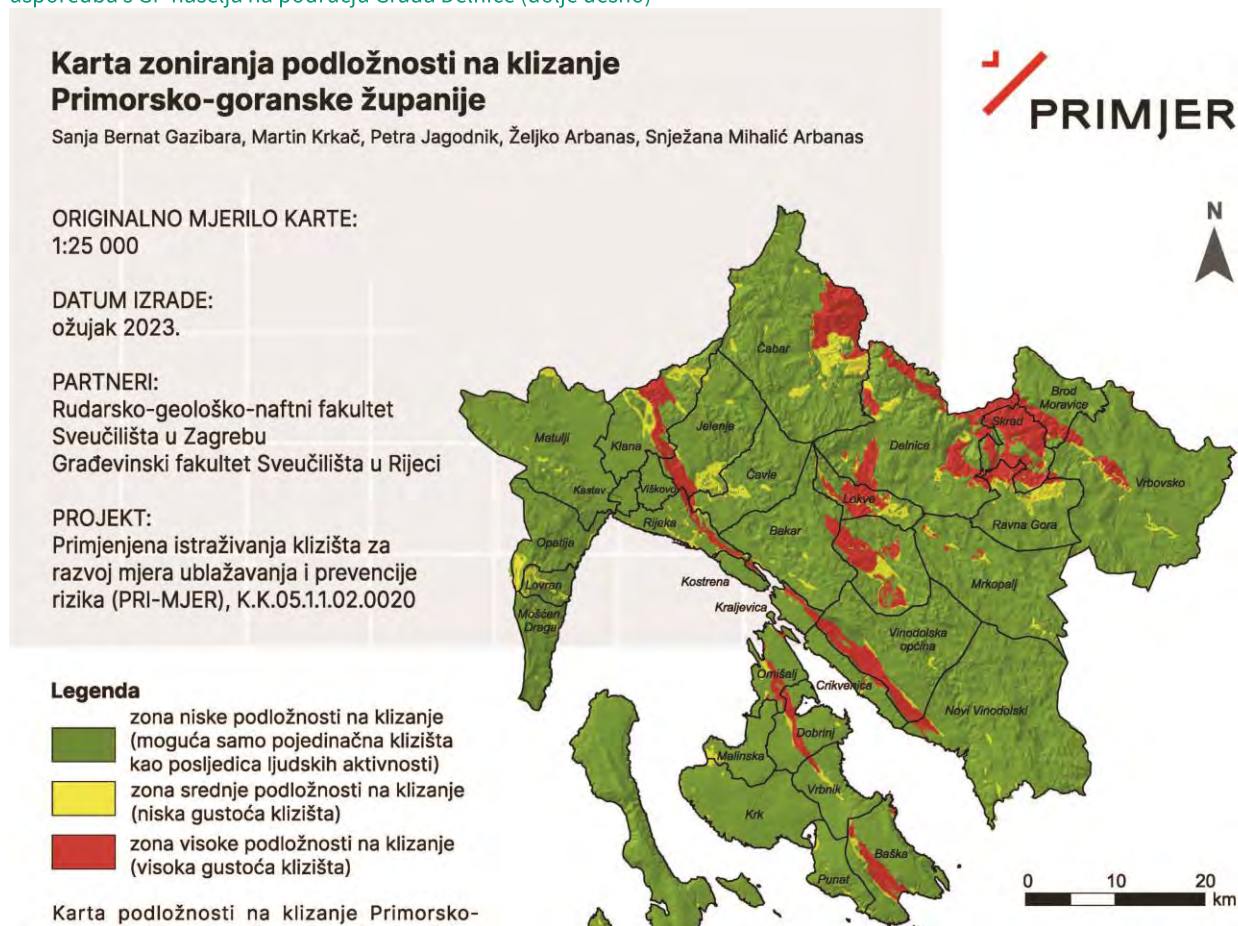

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Kočičin, Sedalce, Turke, Požar, Gornji Ložac, Zakrajc Turkovski, Hrvatsko, Podgora Turkovska, Srednja Krašićevica, Donja Krašićevica, Gornja Krašićevica, Donji Okrug.

Slika 25: Isječak iz Karte zoniranja podločnosti na klizanje Primorsko-goranske županije za područje Grada Delnice i usporedba s GP naselja na području Grada Delnice (dolje desno)

Izvor: <https://pri-mjer.hr/pilot-podrucje/karte-podloznosti-na-klizanje-zupanija/>

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

II.6 Obvezni prostorni pokazatelji

Tablica 61: Obvezni prostorni pokazatelji

	OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ		PODATAK
1.	OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA				
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA (Popis 2021.)	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika	5.135
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika	86,3
			3.	Prirodni prirast stanovništva (2021./2011.)	-817
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava	2.047
			2.	Indeks rasta broja kućanstava	88,96
			3.	Prosječna veličina kućanstva	2,54
1.2.	SOCIJALNO- GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	104,355
			2.	Stupanj razvijenosti	VI
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA				
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	55
			2.	Gustoća naselja (br. naselja/km2)	0,23
			3.	Gustoća naseljenosti (2021.g.) (stanovnik/km2)	22,24 st/km²
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina (statističkih) naselja	230,89 km2 (23.000, 00ha)
			B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana (ha)
		2.		Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	2,15%
		3.		Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	1,68%
		4.		Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	17,22%
		5.		Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	4,91%
		6.		Broj stanovnika/ukupna površina GP (2021.g.: 5.135)	10,34 st/ha
		7.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP (2021.g.: 5.135)	13,28 st/ha	

			8.	Broj stanovnika/uređena površina GP (2021.g.: 5.135)	10,87 st/ha
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	172,04 ha
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP :	poslovna-11,21 % proizvodna- 52,82% ugostiteljsko-turistička: 31,4 % grobља 2,6% ostala namjena 1,8%
			2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	54,12 ha
			2.b.	Gospodarska namjena – ukupna (poslovna, proizvodna, ugostiteljsko-turistička)	164,29 ha
			2.c.	Sport i rekreacija	/ (planirano izvan GP)
			2.d.	Područja posebne namjene	/ (planirano izvan GP)
			2.e.	Površina groblja	4,64 ha
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	5940
			4.	Broj turističkih postelja po km’ obalne crte	/
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST				
PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama	autocesta: 10 km	
				državne ceste: 39,45 km	
				Županijske ceste: 31,02	
				Lokalne ceste: 14,05 km	
				nerazvrstane ceste: 74,71 km	
		2.	Udio pojedinih vrsta cesta	autocesta: 5,9%	
				državne ceste: 23,3%	
	županijske ceste: 18,33%				
	lokalne ceste: 8,3%				
			nerazvrstane ceste: 44%		
3.	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)	0,73 km/km²			
B. Željeznički promet	1.	Duljina pruge prema vrsti	međunarodna: 14,4 km		
	2.	Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	međunarodna: 100%		

			3.	Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	0,06 km/km²
		F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,4/100 st.
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopskrbnih vodova	35 kV: 53,1 km
					20 kV: 127, 5 km
			2.	Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti	0,4 kV: 150,5 km
					35 kV: 16 %
		2.	Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti	20 kV: 38,5 %	
				0,4 kV: 45,4 %	
		B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda	Magistralni: 11,35 km
			2.	Udio prema vrsti plinovoda	Magistralni: 100%
C. Opskrba naftom	1.	Duljina naftovoda	magistralni: 11,45 km		
	3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopskrbne mreže
Opskrbni: 31,86 km					
2.			Potrošnja pitke vode	256.459 m3 u 2022. g.	
				B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.
2.	Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - broj i kapacitet	UPOV Delnice, 450 (m3/dan)			
			GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.
2.	Sanacija neuređenih odlagališta (br., površ.)				
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA				
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	865,8 ha
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	3,75 %
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,16 ha/s
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	18868,3 ha
			2.	Udio šumskog zemljišta	81,72%

			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	3,67 ha/st
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti	23,59
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države	0,10
			3.	Duljina vodotoka	211,43
		D. Morska obala	1.	Morska obala – dužina obalne crte	/
		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	1 – tehničko-građevni kamen, 8,30 ha (neaktivno)
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja (dio koji se nalazi na području Grada)	Nacionalni park – 1 (2972,1ha) Posebni rezervat – 1 (96,4 ha) Spomenik prirode – 1 (2,74 ha) Park šuma – 1 (77,5 ha) Značajni krajobraz – 1 (10,3 ha)
			2.	Područja ekološke mreže, prema vrsti*	12 POVS područja (26397,18 ha) 1 POP područje (22214,13 ha) * opisano u tekstualnom izvješću poglavlje II.5. i Prilogu
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	9
			2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	2
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	1
4.4.	PODRUČJA** POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	1.	** opisano u tekstualnom dijelu Izvješća poglavlje II.5.	
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA					
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP	1
			2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP	2
			3.	Broj PP u izradi	0
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	lokacijska dozvola: 1 građevinska dozvola: 78 uporabna dozvola: 185
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1.	Broj PP ili pojedinačnih zahvata i površina	/
5.4.	URBANA SANACIJA		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju (broj	26

				rješenje o izvedenom stanju)	
			2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	/

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

III.1 Izrada prostornih planova

Prostornim planovima se radi ostvarivanja ciljeva prostornog uređenja, sukladno s načelima prostornog uređenja, uređuje svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te uvjeti za uređenje, unaprjeđenje i zaštitu prostora države, županija, gradova i općina. Prostornim planovima propisuju se uvjeti za građenje građevina i provedbu drugih zahvata u prostoru na određenoj razini i/ili lokaciji u skladu s kojima se izdaje akt za provedbu prostornog plana, smjernice za izradu prostornih planova užih područja i mjere za urbanu sanaciju, ako su potrebne.

Na prostoru Grada na snazi su planovi državne, regionalne i lokalne razine. Prostorni plan državne razine je Prostorni plan Nacionalnog parka Risnjak. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, prostorni planovi nacionalnih parkova, parkova prirode i drugi prostorni planovi područja posebnih obilježja čija je obveza donošenja propisana Državnim planom prostornog razvoja, smatraju se prostornim planovima državne razine. Prostorni plan regionalne razine je Prostorni plan Primorsko-goranske županije, dok su prostorni planovi lokalne razine Prostorni plan uređenja Grada Delnica, urbanistički planovi uređenja i detaljni planovi uređenja.

Tablica 62 u nastavku donosi pregled prostornih planova koji su bili na snazi u cijelom ili dijelu razdoblja obuhvaćenim ovim Izvješćem.

Tablica 62: Popis važećih prostornih planova na području Grada Delnica u promatranom razdoblju

Vrsta plana	Naziv plana	Broj glasila
PPŽ	PP Primorsko-goranske županije	2013-32 SN PGŽ
	PP Primorsko-goranske županije-ispravak	2017-07 SN PGŽ
	PP Primorsko-goranske županije I ID.	2018-41 SN PGŽ
	PP Primorsko-goranske županije - pročišćeni tekst	2019-04 SN PGŽ
	PP Primorsko-goranske županije - II. ID	2022-18 SN PGŽ
	PP Primorsko-goranske županije - II. ID (pročišćeni tekst)	2022-40 SN PGŽ
PPUG	PPUG Delnice	2002-24 SN PGŽ
	PPUG Delnice - I. ID	2013-11 SN PGŽ
	PPUG Delnice - usklađenje sa ZPU	2016-04 SN GD
	PPUG Delnice - pročišćeni tekst	2016-04 SN GD
	PPUG Delnice - II. ID	2021-11 SN GD
PPPPO	Prostorni plan Nacionalnog parka „Risnjak“	2001-23 NN
UPU 1	UPU naselja Delnice - područja poslovne namjene K1 i K2 (UPU 1)	2005-07 SN PGŽ
	UPU naselja Delnice - područja poslovne namjene K1 i K2 (UPU 1) - I. ID (ciljane)	2011-23 SN PGŽ
	UPU naselja Delnice - područja poslovne namjene K1 i K2 (UPU 1) -II. ID	

	UPU naselja Delnice - područja poslovne namjene K1 i K2 (UPU 1) - III. ID	2016-02 SN GD
	UPU naselja Delnice - područja poslovne namjene K1 i K2 (UPU 1) - pročišćeni tekst	2017-03 SN GD
		2017-03 SN GD
UPU 4	UPU GP poslovne zone K-3 Lučice (UPU 4)	2007-23 SN PGŽ
	UPU GP proizvodne namjene I1-3 Lučice (UPU 4) - I. ID	2014-15 SN PGŽ
UPU 7	UPU dijela GP ugostiteljsko-turističke i sportsko rekreacijske namjene T3- 1 Vela voda (UPU 7)	2019-05 SN GD
UPU 9	UPU GP turističko ugostiteljske namjene T-2 Velike Polane (UPU 9)	2008-33 SN PGŽ
	UPU GP turističko ugostiteljske namjene T-2 Velike Polane (UPU 9) - I. ID	2014-15 SN PGŽ
UPU 10	UPU GP turističko-ugostiteljske namjene T-3 Male Polane (UPU 10)	2008-33 SN PGŽ
	UPU GP turističko-ugostiteljske namjene T-3 Male Polane (UPU10) - I. ID	2014-15 SN PGŽ
UPU 13	UPU GP proizvodne namjene I1-8 Kendar (UPU 13)	2014-07 SN PGŽ
	UPU GP proizvodne namjene I1-8 Kendar (UPU 13) - I. ID	2020-03 SN GD
	UPU GP proizvodne namjene I1-8 Kendar (UPU 13) – pročišćeni tekst	2020-03 SN GD
DPU ⁴⁵	DPU dijela centra Delnica	2003-12 SN PGŽ
	DPU dijela centra Delnica I. liD	2017-01 SN GD
	DPU dijela centra Delnica – pročišćeni tekst	2017-01 SN GD
DPU ⁴⁶	DPU Centar II - Delnice	2007-36 SN PGŽ

Tumač kratica: SN PGŽ – Službene novine Primorsko-goranske županije; SN GD – Službene novine Grada Delnice; NN – Narodne novine
Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije (stanje na dan 31. prosinca 2022.)

Tijekom trajanja razdoblja Izješća na snazi je bilo jedanaest prostornih planova, od čega jedan prostorni plan područja posebnih obilježja, jedan prostorni plan županije, jedan gradski prostorni plan te šest urbanističkih prostornih planova i dva detaljna urbanistička plana.

U izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći prostorni planovi ili izmjene i dopune postojećih planova:

- 2019. godine
 - o Prostorni plan Primorsko-goranske županije – pročišćeni tekst (I. izmjena i dopuna Prostornog plana Primorsko-goranske županije donesena je u 2018. godini);
 - o UPU dijela GP ugostiteljsko-turističke i sportsko rekreacijske namjene T3-1 Vela voda (UPU 7),

⁴⁵ Plan je bio važeći za vrijeme trajanja izvještajnog razdoblja te je u 2022. godini pokrenut postupak stavljanja plana izvan snage prema „Odluci o provođenju postupka stavljanja izvan snage Detaljnog plana uređenja dijela centra Delnica“ (Službene novine Grada Delnice broj 2022-09). Plan je stavljen izvan snage 2023. godine donošenjem „Odluke o stavljanju izvan snage Detaljnog plana uređenja dijela centra Delnica“ (Službene novine Grada Delnice broj 2023-03).

⁴⁶ Plan je bio važeći za vrijeme trajanja izvještajnog razdoblja te je u 2022. godini pokrenut postupak stavljanja plana izvan snage prema „Odluci o provođenju postupka stavljanja van snage Detaljnog plana uređenja Centar II Delnice u Delnicama“ (Službene novine Grada Delnice broj 2022-09). Plan je stavljen izvan snage 2023. godine donošenjem „Odluke o stavljanju izvan snage Detaljnog plana uređenja Centar II Delnice“ (Službene novine Grada Delnice broj 2023-03).

- 2020. godine –
 - o Izmjena i dopuna UPU GP proizvodne namjene I1-8 Kendar (UPU 13) i pročišćeni tekst
- 2021. godine
 - o PPUG Delnice - II. izmjena i dopuna
- 2022. godine –
 - o II. izmjene i dopune Prostornog plana Primorsko-goranske županije;

U tijeku je izrada III. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Primorsko-goranske županije.

Izvješća o stanju u prostoru

Sukladno zakonskoj regulativi, predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave razmatraju izvješće o stanju u prostoru za razdoblje od četiri godine, a izrađuje se na lokalnoj razini u odnosu na prethodno Izvješće JLS. Posljednji izrađeni dokument praćenja stanja u prostoru je Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2018. do 2022. godine (SN Grada Delnice broj 2019-05).

Tablica 63 prikazuje sva donesena izvješća o stanju u prostoru i programe mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru.

Tablica 63: Popis donesenih izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Delnice

Vrsta dokumenta	Naziv	Broj glasila
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice	1994-30 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru za područje Grada Delnice	1997-10 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru za područje Grada Delnice	1999-14 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru za područje Grada Delnice	2002-06 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru za područje Grada Delnice	2004-10 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru za područje Grada Delnice (ožujak 2006. - ožujak 2010.)	2006-09 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru za područje Grada Delnice za period od ožujka 2010. do ožujka 2014. godine	2010-10 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice od 2014. do 2018. godine	2014-15 SN PGŽ
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice od 2018. - 2022. godine	2019-05 SN GD
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Delnice	1994-30 SN PGŽ
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru	1997-10 SN PGŽ
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru	1999-14 SN PGŽ
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru	2002-06 SN PGŽ
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru	2004-10 SN PGŽ
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Delnice za četverogodišnje razdoblje od ožujka 2006. godine do ožujka 2010. godine	2006-09 SN PGŽ

Tumač kratica: SN PGŽ – Službene novine Primorsko-goranske županije; SN GD – Službene novine Grada Delnice

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije (stanje na dan 31. prosinca 2022.)

III.2 Provedba prostornih planova

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, svaki zahvat u prostoru provodi se u skladu s prostornim planom, odnosno u skladu s aktom za provedbu prostornog plana i posebnim propisima.

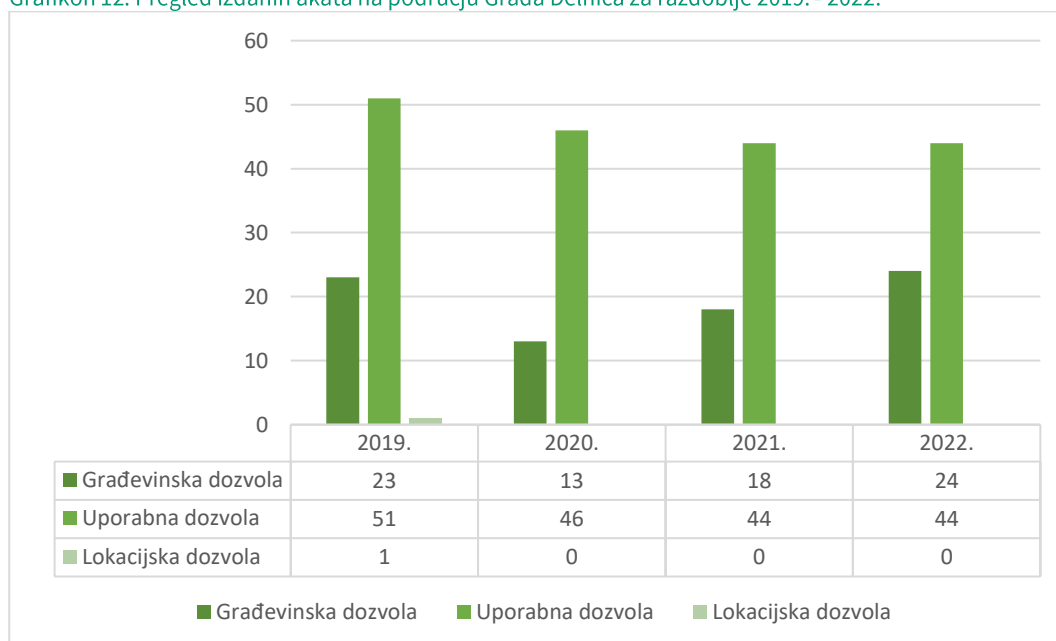
Prostorni planovi provode se izdavanjem akata za provedbu prostornih planova. Akti za provedbu prostornih planova su sljedeći: lokacijska dozvola, dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenje o utvrđivanju građevne čestice, potvrda parcelacijskog elaborata. Uz navedene akte, prostorni planovi se provode i izdavanjem građevinske dozvole na temelju posebnog zakona.

Provedba prostornih planova

Provedbu prostornih planova za područje Grada Delnica odnosno izdavanje akata iz područja prostornog uređenja i građenja izvršava Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, ispostava u Delnicama.

U razdoblju od 2019. godine do 2022. godine, prema podacima Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, ukupno je izdano 264 akata od čega 185 uporabnih dozvola, 78 građevinskih dozvola i jedna lokacijska dozvola (Grafikon 12). Najviše akata izdano je 2019. godine (75), zatim 2022. godine (68) i 2021. godine (62). Najmanje akata izdano je 2020. godine kada je izdano ukupno 59 dozvola.

Grafikon 12: Pregled izdanih akata na području Grada Delnica za razdoblje 2019. - 2022.

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, Rijeka

„Legalizacija“ bespravno sagrađenih objekata

Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije donosi rješenja o izvedenom stanju na temelju Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama koji je donesen 2012. godine.

U razdoblju od 2019. do 2022. godine izdano je 26 rješenja o izvedenom stanju na području Grada. Dva rješenja izdana su 2019. godine, 20 rješenja 2020. godine i četiri rješenja 2022. godine. U 2019. godini nije izdano nijedno rješenje o izvedenom stanju. Znatno smanjenje broja izdanih rješenja, u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, očekivano je s obzirom na to da je rok za podnošenje zahtjeva zaključen 30. lipnja 2018. godine.

III.3 Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Dokumenti gradske razine koji po svojoj prirodi imaju utjecaja na prostor su:

„Strateški razvoj Grada Delnica za razdoblje 2015. do 2020. godine“

je dokument koji, nakon analize osnovnih razvojnih obilježja, društvenog i gospodarskog stanja te infrastrukturnih sustava, definira četiri strateška cilja razvoja Grada Delnice:

- Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva;
- Unaprjeđenje infrastrukturnog sustava Grada;
- Zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnom i kulturnom baštinom;
- Visoki društveni standard i socijalna kohezija.

od kojih svaki obuhvaća niz prioriteta i mjera s aktivnostima kojima se postiže pojedini strateški cilj.

Strategija razvoja turizma Grada Delnica 2021. -2025.

Usvojena je u kolovozu 2021. , a njome je, u vremenskom razdoblju do 2025.g., definiran opći cilj razvoja turizma Grada Delnice - povećanje konkurentnosti na domaćem i međunarodnom tržištu koji se operacionalizira u sljedećim područjima i potpodručjima:

- Unaprjeđenje turističkog lanca vrijednosti
 - o Razvoj novih turističkih proizvoda;
 - o Investicije u smještajne objekte;
 - o Investicije u ugostiteljske objekte (HiP);
 - o Očuvanje postojeće prirodno-atraksijske osnove;
 - o Investicije u javnu turističku infrastrukturu i atrakcije;
- Rast turističkog prometa
 - o Povećanje broja smještajnih kapaciteta za 20% (naglasak na smještajnim kapacitetima više kategorije) u odnosu na 2019. godinu;
 - o Povećanje broja noćenja za 50% u odnosu na 2019. godinu;
 - o Povećanje prosječne popunjenosti smještajnih kapaciteta sa 42 na 50 dana 2025. godine;
 - o Povećanje prosječne dužine boravka sa 2,28 na 2,5 dana;

- o Povećanje turističke potrošnje za 30%.

Strategijom su određeni i ključni razvojni projekti, i to:

- Sportsko-rekreativna zona Japlenški Vrh – međutim, područje Japlenški vrh je zaštićeno u kategoriji Park šuma. Strategijom su predloženi brojni sadržaji i aktivnosti no koji nisu usklađeni s prostornim planom niti Planom upravljanja zaštićenim područjima ekološke mreže Gorskog kotara i sjeverne Like (PU 6025) 2023-2032.
- Petehovac
- Smještajni kapaciteti (Male i Velike polane/Vela Voda/Hotel Sport)
- Valorizacija rijeke Kupe - predlaže se planiranje nove zone ugostiteljsko-turističke namjene za kamp, međutim nije moguće prema uvjetima PP PGŽ

kao i podržavajući „soft“ projekti važni za razvoj turističkog proizvoda.

Plan razvoja Gorskog kotara za razdoblje 2022.-2027.

Plan razvoja Gorskoga kotara za razdoblje 2021.-2027. zajednički je srednjoročni strateški dokument svih njegovih jedinica lokalne samouprave. Planom razvoja Gorskog kotara određena je vizija „*Gorski kotar je regija bogate i očuvane prirode, razvijenog poduzetništva i infrastrukture, obrazovanih stanovnika i visoke kvalitete života*“

Ostvarenje vizije planirano je kroz četiri prioritetna područja:

- djeca i mladi;
- visoka kvaliteta života;
- konkurentno gospodarstvo i kvalitetni poslovi;
- visoki socijalni standard i dostojanstveno starenje.

Za svako prioritetno područje određeni su posebni ciljevi i mjere za njihovo postizanje.

Informacijski sustav prostornog uređenja Primorsko-goranske županije (ISPU)

Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23) i Uredbom o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15) propisana je uspostava Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) za potrebe izrade, donošenja, provedbe i nadzora prostornih planova, trajnog praćenja stanja u prostoru i području prostornog uređenja te izrade izvješća o stanju u prostoru, na razini države, jedinica regionalne i lokalne samouprave. Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije uspostavio je i vodi Informacijski sustav prostornog uređenja Primorsko-goranske županije (ISPU PGŽ).

Sukladno navedenim propisima, nositelji izrade prostornih planova (gradovi i općine) imaju obvezu dostavljati Zavodu sve potrebne informacije i elaborate kako bi informacijski sustav Županije bio ažuran, a posredno i informacijski sustav Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, kojeg Zavod ima obvezu ažurirati.

U Zavodu se trajno prikupljaju, obrađuju i sistematiziraju prikupljeni podaci o prostornim planovima, elaborati prostornih planova, topografske karte i ortofoto snimci različitih mjerila,

podaci iz registra prostornih jedinica i adresnog modela te sektorske strategije, planovi, studije, elaborati i ostali dokumenti iz domene prostornog uređenja.

Zavod je omogućio korištenje Informacijskog sustava prostornog uređenja Primorsko-goranske županije zainteresiranim subjektima, prvenstveno jedinicama lokalne samouprave i drugim javnopravnim tijelima. Povezivanjem na županijski ISPU, korisnici na raspolaganju imaju ažurne podatke, a kontinuiranim održavanjem i razvojem novih rješenja sustav se dodatno nadograđuje. Na ovaj način eliminira se potreba da se isti podaci obrađuju više puta, čime se smanjuju troškovi, a povećava kvaliteta i efikasnost rada.

Grad Delnice je od 2017. godine povezan na Informacijski sustav prostornog uređenja Primorsko-goranske županije putem kojeg pristupa ažurnim prostorno planskim podacima i dokumentaciji.

III.4 Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

Prethodnim izvješćem o stanju u prostoru dane su preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja na način da su navedeni strateški ciljevi i mjere iz dokumenta „Strateški razvoj Grada Delnice za razdoblje 2015. do 2020. godine“. Dokument je prikazan u prethodnom poglavlju ovog Izvješća.

Osim strateških ciljeva iz tog dokumenta, prethodnim izvješćem dani su prioriteti i aktivnosti vezane uz razvoj Grada, čije se provođenje analizira u tablici u nastavku.

Tablica 64: Analiza provedbe prioriteta i aktivnosti iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

preporuke i analiza provedbe	
1.	<p><i>U izvještajnom razdoblju (2018. - 2022.) provest će se novi popis stanovništva (očekivano 2021. godine) i prema dobivenim podacima nužno je izvršiti demografsku stručnu podlogu;</i></p> <p>djelomično proveden</p> <p>Popis stanovništva je proveden, rezultati su objavljeni u rujnu 2022. (pred kraj izvještajnog razdoblja), a ostatak rezultata objavljivati će se sukcesivno, prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka. Nije izrađena demografska stručna podloga.</p>
2.	<p><i>Izrada prostorne dokumentacije od prioritetnog značaja za razvoj gospodarskih i turističkih zona - izrada UPU-a gospodarskih zona, građevinskih područja proizvodne namjene, zona turističko-ugostiteljske namjene, te Prostornog plana područja posebnih obilježja za zaštićeno područje prirodne baštine i kulturno-povijesnog naslijeđa za dolinu Kupe;</i></p> <p>provodi se</p> <p>U izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći prostorni planovi ili izmjene i dopune postojećih planova (lokalne razine):</p> <ul style="list-style-type: none"> - UPU dijela GP ugostiteljsko-turističke i sportsko rekreacijske namjene T3-1 Vela voda (UPU 7), - Izmjena i dopuna UPU GP proizvodne namjene I1-8 Kendar (UPU 13) i pročišćeni tekst - PPUG Delnice - II. izmjena i dopuna <p>Izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja za zaštićeno područje prirodne baštine i kulturno-povijesnog naslijeđa za dolinu Kupe ne može pokrenuti Grad, državna razina plana</p>
3.	<p><i>Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva kao temeljni preduvjet povećanja kvalitete života stanovnika i sprječavanja iseljavanja, posebice mladih - razvoj poduzetničkih inkubatora i poticaj zapošljavanja mladih visokoobrazovanih stanovnika;</i></p> <p>provodi se</p> <p>Grad Delnice od 2019. godišnje izrađuje i provodi <i>Program poticanja i razvoja poduzetništva na području Grada Delnice</i> temeljem kojeg se dodjeljuju potpore s ciljem jačanja konkurentnosti poduzetnika na tržištu, stvaranje povoljnije poduzetničke klime, poticanja pokretanja gospodarskih aktivnosti, smanjenje nezaposlenosti i uključivanja žena u poduzetničke aktivnosti.</p>

4.	<i>Razvoj socijalnog i društvenog poduzetništva kroz potpore, promicanje inicijativa i partnerstva, potpore razvoju projekata udruga, stavljanje u funkciju nekorištenih javnih prostora i resursa (poslovni prostori, građevinska i poljoprivredna zemljišta), omogućavanje doškologovanja i cjeloživotnog obrazovanja u poduzetništvu;</i>
	<p>provodi se</p> <p>Grad Delnice od 2019. godišnje izrađuje i provodi <i>Program poticanja i razvoja poduzetništva na području Grada Delnica</i> temeljem kojeg se dodjeljuju potpore s ciljem jačanja konkurentnosti poduzetnika na tržištu, stvaranje povoljnije poduzetničke klime, poticanja pokretanja gospodarskih aktivnosti, smanjenje nezaposlenosti i uključivanja žena u poduzetničke aktivnosti.</p>
5.	<i>Razvoj drvoprerađivačke industrije i poticanje višeg stupnja finalizacije drvnih proizvoda: obrazovanje stručnjaka u sektoru prerade drva, dizajnu namještaja, brendiranje Grada ne samo u turističkom sektoru nego i u drvoprerađivačkoj industriji;</i>
	<p>ne provodi se</p>
6.	<i>Podizanja razine lokalne konkurentnosti, privlačenje ulagača i poticanje ulaganja u industrijski razvoj: sustavan razvoj gospodarskih zona i izgradnja poduzetničke infrastrukture;</i>
	<p>provodi se</p> <p>u promatranom razdoblju Grad Delnice je ishodio lokacijsku dozvolu za izgradnju prometnice u poslovnoj zoni K-1-1 u Delnicama, te je u postupku ishođenja građevinske dozvole za 1. fazu izgradnje prometnice. U narednom razdoblju, izgradnja prometnice planira se prijaviti na EU natječaje. Nadalje, Grad je u promatranom razdoblju donio II. izmjene i dopune PPU-a kojim je prošireno građevinsko područje proizvodne zone I1-3 Lučice, a u budućem razdoblju ide u novu izmjenu kojom se planira područje bivšeg vojnog skladišta V3 prenamijeniti u proizvodnu zonu.</p>
7.	<i>Razvoj turističkog identiteta Grada: razvoj specifične turističke ponude i infrastrukture, kreiranje prepoznatljivih turističkih proizvoda i usluga temeljenih na kulturnoj baštini Grada, očuvanje tradicionalnih obilježja i uređenje seoskih naselja;</i>
	<p>provodi se</p> <p>- od 2022. g. Grad Delnice godišnje donosi <i>Program poticanja i razvoja turizma na području grada Grada Delnica</i> temeljem kojega se dodjeljuju nepovratne potpore s ciljem razvoja novih turističkih proizvoda, investicije u smještajne kapacitete i turističku infrastrukturu kao i promocija grada Delnica kao turističke destinacije te povećanje konkurentnosti na domaćem i stranom tržištu.</p> <p>U kolovozu 2021. usvojena je Strategija RAZVOJA TURIZMA GRADA DELNICA 2021. -2025.</p>
8.	<i>Izgradnja, obnova i održavanje domova za starije i nemoćne, društvene infrastrukture prilagođene djeci;</i>
	<p>provodi se</p> <p>U izvještajnom razdoblju u tijeku je bila izgradnja Doma za umirovljenike (provodi država), a Grad Delnice je zadužen za izgradnju i uređenje pristupne ceste, te unutarnju opremu zgrade.</p>

	Ostala društvena infrastruktura - (vidi Tablica 42)
9.	<i>Poboljšanje uvjete i kvalitete usluga u zdravstvu i brendiranje područja Grada kao destinacije za liječenje i oporavak prvenstveno sportaša, ali i oboljelih od drugih bolesti u čijem liječenju uvelike pomaže karakteristična klima, nadmorska visina i kvaliteta zraka;</i>
	<p>provodi se</p> <p>Grad Delnice kontinuirano već nekoliko godina sufinancira dolazak specijalista iz KBC-a Rijeka, tim palijativne skrbi, logopeda, te pomoć u kući starijim osobama. Zbog činjenice da mnogi građani odlaze na liječenje u Opću bolnicu Ogulin, Grad Delnice je sufinancirao ugradnju dizala za invalide u tu bolnicu. Od 2023. godine, kroz Odluku o socijalnoj skrbi, omogućena je jednokratna novčana pomoć u iznosu od 265 eura osobama slabijeg imovinskog stanja za sufinanciranje troškova liječenja. Provode se aktivnosti za uključivanje Grada u projekt Zdravi grad.</p>
10.	<i>Obnova i održivo korištenje objekata kulturno povijesne baštine;</i>
	<p>provodi se</p> <p>Grad Delnice kontinuirano ulaže u Kuću Rački (spomenik kulture) te je u 2019. godini sanirana fasada, tijekom 2020. godine vršeni su raznorazni sitni građevinski radovi na popravku krova i zidova, a u 2023. godini na natječaj Ministarstva kulture je prijavljena sanacija krovnog pokrova i izmjena šindre. Također, Grad Delnice je u promatranom razdoblju pokrenuo aktivnosti u svrhu kulturne zaštite dijela Lujzijane poznatog kao „Damski most“ te je isti upisan u Registar kulturnih dobara kao dobro od lokalnog značaja. Radi se o mostu koji spaja dvije ceste Lujzijanu i Karolinu. U 2022. godini obnovljena su prozorska krila na Kaštelu Zrinskih.</p>
11.	<i>Izrada konzervatorske posebne stručne podloge- evidencija pokretnih i nepokretnih zaštićenih kulturnih dobara, preventivno zaštićenih dobara i analiza i valorizacija njihovog stanja, prijedlog za očuvanje i obnovu, u odnosu na stupanj zaštite prostornim planom propisati mjere zaštite, prijedlog za upis novih kulturnih dobara; Izgradnja, obnova i održivo korištenje objekata društvene infrastrukture: kazalište, muzeji, kino dvorana i ostali kulturni sadržaji;</i>
	<p>provodi se</p> <p>Konzervatorska podloga nije izrađena</p> <p>Izgradnja, obnova i održivo korištenje objekata društvene infrastrukture - vidi Tablica 65</p>
12.	<i>Razvoj sporta i rekreacije, te sportske i rekreacijske infrastrukture;</i>
	provodi se (vidi Tablica 65)
13.	<i>Unaprjeđenje kvalitete stanovanje i sigurnosti stanovništva predviđanjem budućih potreba stambene izgradnje, stvaranje preduvjeta za stambenu izgradnju;</i>
	<p>provodi se (vidi Tablica 65)</p> <p>Krajem 2022.g. potpisan je predugovor između Grada Delnice i državne Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama o izgradnji nove zgrade POS-a u Delnicama. U tijeku je ishodenje građevinske dozvole za pristupnu cestu.</p>
14.	<i>Učinkovito upravljanje gradskim prostorima i gradskom imovinom;</i>
	provodi se

	Grad Delnice je izradio i u prosincu 2020. usvojio Strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Grada Delnica od 2021. do 2025. g. te donosi godišnje planove upravljanja imovinom u vlasništvu Grada Delnica.
15.	<i>Razvoj prometne infrastrukture - obzirom da se Grad Delnice nalazi na prometno strateško važnim pravcima (autocesta Zagreb - Rijeka, blizina granice s Republikom Slovenijom), prometno opterećenje je veliko. Potrebno je redovno ulaganje u redovno i izvanredno održavanje, te obnovu i izgradnju prometnica i drugih javnih površina (parkirališta);</i>
	provodi se (vidi Tablica 65)
16.	<i>Razvoj komunalne infrastrukture - uz izgrađeni UPOV Delnice, potrebno je dovršiti izgradnju i unaprjeđenje kanalizacijske infrastrukture na području Grada: u tijeku je postupak nabave za izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju sustava odvodnje i vodoopskrbe Delnice;</i>
	provodi se (vidi Tablica 65)
17.	<i>Nužna je modernizacija javne rasvjete na području Grada Delnica - iako je već dulje jedan od prioriteta Grada, s navedenim aktivnostima treba nastaviti i poduzeti sve druge aktivnosti vezane uz mogućnosti financiranja (Fondovi EU, sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, donacije, proračunska sredstva);</i>
	provodi se (vidi Tablica 65)
18.	<i>Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i poboljšanje kvalitete okoliša izgradnjom cjelovitog sustava gospodarenja otpadom - unaprijediti sustav odvojenog prikupljanja otpada „od vrata do vrata“ za sve korisnike javne usluge na cijelom području Grada nabavom dodatne komunalne opreme i komunalnih vozila, uredbama organizirati odvojeno prikupljanje otpada na području Grada prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, sanirati odlagalište komunalnog otpada Sović Laz, izgraditi reciklažno dvorište za građevinski otpad, izgraditi kompostanu (u suradnji sa susjednom JLS), provoditi edukativne aktivnosti o kompostiranju i sprječavanju nastanka otpada od hrane, motivirati stanovnike na izdvajanje biootpada, omogućiti odvojeno odlaganje biootpada, sprječavanje i sanacija divljih odlagališta otpada;</i>
	provodi se (vidi Tablica 65)
19.	<i>Mjerama poticati korištenje obnovljivih izvora energije, promoviranje "čišćeg" prometa i korištenje alternativnih pogonskih goriva osiguravanjem potrebne infrastrukture (punionice za električna vozila i si.);</i>
	provodi se Trenutno se u centralnom naselju Grada Delnica nalaze 3 punionice za električna vozila te svaka omogućuje istodobno punjenje dva automobila. - Punionice za električne bicikle smještene su u Delnicama, Brodu na Kupi i Crnom Lugu.
20.	<i>Održivo gospodarenje energijom i povećanje udjela obnovljivih izvora - povećanje energetske učinkovitosti u javnim, poslovnim, industrijskim i stambenim objektima (sufinanciranje energetske obnove fasada), prometu i javnoj rasvjeti;</i>
	provodi se Grad Delnice je u 2021. godini energetske obnovio javnu rasvjetu na način da je postojeće natrijeve žarulje zamijenio sa LED žaruljama. U promatranom razdoblju saniran je krovni

	<p>pokrov i postavljena termoizolacija na krov na zgradi gradske uprave. Izrađena je projektna dokumentacija za energetske obnove Kuglane i ugradnju kotla na pelete u Radnički dom, te se ti projekti u budućem razdoblju namjeravaju prijaviti na odgovarajuće natječajne.</p>
21.	<p><i>U cilju unaprjeđenja održivog razvoja područja Grada, sustavno provoditi mjere zaštite okoliša, prirodne i kulturne baštine.</i></p>
	<p>provodi se</p> <p>Grad Delnice svake godine organizira prikupljanje azbestnog otpada iz kućanstva, sanira divlje deponije, nabavljeno je 100 kompostera od 400 litara koje će komunalno društvo Komunalac d.o.o. podijeliti javnim ustanovama i pojedinim zgradama u stambenom naselju koje su za to iskazale interes. U budućem razdoblju planiraju se edukativne radionice o zbrinjavanju otpada u vrtićima i osnovnim školama na području Grada.</p> <p>U 2022. godini Grad je prijavio na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sustav kontrole kvalitete zraka u kojem je predviđena izgradnja 2 vanjske mjerne stanice koja mjeri temperatura, vlagu, atmosferski tlak i 5 plinova (NO, NO₂, CO, SO₂ i O₃) i lebdeće čestice. Također, predviđena je i ugradnja 5 unutarnjih mjernih stanica za zgrade u vlasništvu Grada koje mjere temperaturu, vlažnost, CO₂ i lebdeće čestice.</p>

Zbog bolje preglednosti, u nastavku su u tablici prikazani projekti koje je provodio Grad u promatranom razdoblju ovog Izvešća. S obzirom da se radi o izvješću o stanju u prostoru, prikazuju se samo projekti koji su vezani uz prostor.

Tablica 65: Projekti koje je provodio Grad u izvještajnom razdoblju (prikazani su samo projekti koji su vezani uz prostor)

	2019.	2020.	2021.	2022.
JAVNA RASVJETA	<ul style="list-style-type: none"> - kontinuirano se vršilo proširenje javne rasvjete u manjim naseljima Grada i to na način da se iskoriste postojeći stupovi električne energije za postavljanje lampi što je znatno jeftinije a zadovoljava potrebe pojedinih sela. Značajnije investicije odnosile su se na zamjenu postojećih natrijevih žarulja i ugradnju led žarulja u vikend naselju Polane, u Delnicama u Lovačkoj ulici, uz cestu Delnice-Lučice, te u naselju Lučice, Lučkička cesta. 		<ul style="list-style-type: none"> - Energetska obnova javne rasvjete - LED lampe 	-
JAVNE POVRŠINE	<ul style="list-style-type: none"> - Nabava klupa i stolova koji su postavljeni na javne površine i na uređena odmorišta. - Postavljene autobusne čekaonice u Dedinu i Lučicama 	<p>U svrhu povećanja sigurnosti prometa, izvedena je nova regulacija prometa u Delnicama na Lujzinskoj cesti prema benzinskoj pumpi INA, izgrađeni su nogostupi i pješački</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rekonstrukcija dječjeg igrališta u Parku kralja Tomislava u Delnicama - Postavljena autobusna čekaonica u Crnom Lugu i uređen plato 	<ul style="list-style-type: none"> - Nabava i ugradnja pokretne trake za sanjkaliste u Rusovim dolcima (Delnice) - Izgradnja nove tržnice u Delnicama, predviđeni završetak radova je listopad 2023.

	2019.	2020.	2021.	2022.
		prijelazi, te oborinska odvodnja.	ispred interpretacijskog centra	- Postavljena autobusna čekaonica u Malom Selu"
VODOVODNA MREŽA	- izgradnja mjesnog vodovoda u naselju Kočićin	- sufinanciranje radova na razvoju vodoopskrbne mreže u romskim naseljima		-
	- Švicarska darovnica - I. faza vodovod Kupska dolina II. faza - vodovod Sović Laz III. faza vodovod i kanalizacija dio naselja Delnice-Lučice			-
PROMETNA INFRASTRUKTURA	- Asfaltiranje postojeće ceste Biljevina – Razloge u dužini od cca 5 km - rekonstrukcija ceste u naseljima Sedalce i vikend naselju Polane	- Rekonstrukcija dijela Školske ulice u Crnom Lugu - obnova kolničke konstrukcije ugradnjom novog asfaltnog sloja, izgradnja nogostupa i parkirališta te obnova postojeće te izgradnja dijela nove oborinske odvodnje.	- Rekonstrukcija ulice Matica Hrvatske u Delnicama - obnova kolničke konstrukcije u dužini 270m, izgradnja parkirališta i zelenih površina	- pristupna cesta do doma za starije
			- Izgradnja nogostupa i oborinske odvodnje u Lučicama - Izgradnja pristupne ceste do pretovarne stanice na lokaciji Sović Laz - nositelj investicije je Komunalac Delnice	
GOSPODARENJE OTPADOM	- Izgradnja reciklažnog dvorišta na lokaciji Sović Laz i sanacija odlagališta Sović Laz - organizirano zbrinjavanje azbestnog otpada	- Izgradnja pretovarne stanice - "Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpada (Papir, plastika staklo)" - organizirano zbrinjavanje azbestnog otpada	- organizirano zbrinjavanje azbestnog otpada	- nabava kompostera - organizirano zbrinjavanje azbestnog otpada
SPORT	-	-	- sufinanciranje izrade glavnog projekta za rekonstrukciju nogometnog stadiona u Delnicama	- projektna dokumentacija za izgradnju adrenalinskog parka u Delnicama
DRUŠTVENI OBJEKTI	- rekonstrukcija i prenamjena postojeće zgrade na adresi Radićeva 3, Delnice u Narodnu knjižnicu i čitaonicu Delnice, te opremanje iste			- digitalizacija kina u Radničkom domu u Delnicama
	-	-	- izrada glavnog i izvedbenog projekta rekonstrukcije dječjeg vrtića u Delnicama	

	2019.	2020.	2021.	2022.
	- kontinuirano se ulaže u objekte u vlasništvu Grada u smislu zamjene krovnog pokrova, fasade, stolarije, manjih popravaka, u svrhu održavanja njihove funkcionalnosti			
DRUGI SADRŽAJI	-	-	-	- projekt-pametni Grad - nabava nove digitalne arhive s djelovodnikom, programa Transparentnost, programa evidencije i kolanja računa, 13 Skenera za potrebe djelatnika Gradske uprave, Sustava HRCity - web i mobilna aplikacija sa 7 modula (e-info, e-grad, e-otpad, e-redar, e-vrtić, e-zdravstvo i e-ekologija).
PROSTORNO PLANIRANJE	- Izrada UPU T3-1 Vela Voda i izrada - I. izmjena i dopuna UPU I1-8 Kendar, Lučice"	- Izrada II. Izmjena i dopuna PPU-a Grada Delnica		- Započela je izrada IV. Izmjena i dopuna UPU naselja Delnice
REDOVNO ODRŽAVANJE	- Kontinuirano se ulaže u dječja igrališta, urbanu opremu, sanaciju makadam cesta, održavanje javne rasvjete i groblja, krpanje udarnih rupa na nerazvrstanim cestama nakon zimskog perioda.			

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

IV.1 Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Potrebe:

- Poboljšanje demografskih prilika, primjenom poticajnih populacijskih mjera.
- Nastavak programa zdravstvene i socijalne skrbi za stanovništvo starije životne dobi, kroz institucionalne oblike zaštite (zdravstvena njega, domovi za starije) te izvaninstitucionalne oblike zaštite (gerontodomaćice i sl.).
- prostorni razvoj naselja planirati u skladu s karakteristikama prostora -ovisno o: korištenju, očuvanju prostornog identiteta, utjecaju naselja na krajobraz, kvaliteti nove gradnje, uređenosti građevinskog zemljišta, kvaliteti javnih površina, izbjegavajući propisivanje jednakih uvjeta za sva naselja na području Grada.
- Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa
- razvoj turizma planirati kroz razvoj novih turističkih proizvoda, investicije u smještajne objekte, investicije u ugostiteljske objekte, očuvanje postojeće prirodno-atraksijske osnove, investicije u javnu turističku infrastrukturu i atrakcije;
- Daljnje usmjeravanje i poticanje malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva i provođenje
- usvojene razvojne strategije Grada te poticanje razvoja poduzetničke infrastrukture. Daljnje unaprjeđenje ključnih gospodarskih djelatnosti.
- Osmišljeno planiranje i upravljanje razvojem gospodarskih zona
- Jačanje financijskog i institucionalnog kapaciteta Grada.
- omogućiti korištenje poljoprivrednog zemljišta uz čuvanje krajobraznih i autohtonih odlika u najvećoj mogućoj mjeri, osobito uzimajući u obzir očuvanje bioraznolikosti
- kontinuirano provoditi monitoring i mjere zaštite bitnih segmenata ekosustava
- Potrebno je izraditi podloge za prostorno planiranje, temeljem smjernica projekta PRIMJER Planirati građenje na terenu povoljnih geotehničkih karakteristika, uz istovremeno isključivanje područja s lošim karakteristikama (područja s izraženom erozijom i pojava drugih nestabilnosti tla kao što su klizišta i sl.).

Potrebe u odnosu na infrastrukturne sustave:

- Poboljšanje tehničkih elemenata cesta, dogradnja nogostupa u naseljenim područjima, poboljšanje horizontalne i vertikalne signalizacije cesta te sanacija razvrstanih cesta na područjima s dotrajalim asfaltnim zastorom.
- Izvedba i sanacija dotrajalog asfaltnog zastora na nerazvrstanim cestama.
- kontinuirano ulagati u elektroničku komunikacijsku infrastrukturu s obzirom na ubrzani razvoj tehnologija i rastuće potrebe korisnika, posebice osigurati razvoj svjetlovodne elektroničke komunikacijske infrastrukture
- nastaviti s rekonstrukcijom i dogradnjom vodoopskrbne mreže
- nastaviti s daljnjom izgradnjom sustava javne odvodnje
- nedostatak parkirnih mjesta u prvoj zoni grada, kako ispred javnih ustanova tako i u ulicama s velikim brojem višestambenih zgrada kao što su S.S. Kranjčevića, A. Šenoe, A.G. Matoša i Tina Ujevića.

- Potrebno je povećanje udjela recikliranog komunalnog otpada.

Potrebe u odnosu na prirodne vrijednosti ⁴⁷:

- uvažavati vrijednosti kako žive, tako i nežive komponente ekosustava i to ne samo u dijelovima koji prema Prostornom planu imaju predviđenu općenito zaštitnu funkciju (područja predložena za zaštitu, šume i travnjaci, slobodne vode, vlažna staništa itd.), već i na čitavom području Grada. To je a pogotovo važno u urbaniziranim dijelovima, kao i uz druge infrastrukturne objekte i koridore
- očuvati postojeću geomorfološku, geološku i speleološku baštinu (specifične površinske krške pojave, kanjoni, ponori, špilje, stjenjaci i sl.)
- spriječiti uništavanje, degradaciju i onečišćavanje prirodnih vrijednosti
- očuvati staništa malih površina i / ili visoke osjetljivosti (cretovi, vodotoci, izvori i močvarne površine, stjenjačke zajednice, šumske sastojine na velikim strminama i dr.)
- razvijati programe za povratak i / ili održanje tradicionalnih oblika poljoprivrede ili održive i ekološki utemeljene poljoprivrede kako bi se očuvali barem još postojeći travnjaci i obrađene površine. Općenito su ovi važni stanišni tipovi zbog napuštanja ovih djelatnosti u procesima sukcesije u smjeru šumskih zajednica, zbog čega prijeti gubitak velikog dijela nacionalne bioraznolikosti i jedinstvenih krajobraznih vrijednosti
- Pažljivo i kritički donositi odluke u vezi svake novogradnje i u najvećoj mogućoj mjeri preusmjeravati iskaze interesa u tom smislu na područja koja nisu pod posebnim oblicima zaštite i to na mjesta i načine izvedbe koje minimiziraju štetu po bioraznolikost, krajobraz i kvalitetu staništa i resursa.
- provoditi dodatna istraživanja bioraznolikosti područja, s naglaskom na slabije istraženim skupinama živog svijeta - gljivama i edafskoj fauni, člankonošcima, posebno kornjašima te mahovinama, beskrležnjaci tla i krupnih drvnih ostataka i gljive, te bakterije i praživotinje tla i biljnih ostataka.
- osmisлити i učinkoviti sustav monitoringa za praćenje stanja najosjetljivijih prirodnina.

Mogućnosti:

- dobra prometna povezanost sa širim područjem daje priliku za razvoj gospodarskih i društvenih sadržaja koji bi bili privlačni i povezani s područjima izvan Grada
- očuvanost prirodnog i kultiviranog krajobraza te općenita očuvanost okoliša pažljivim daljnjim razvojem mogu osigurati visoku kvalitetu života i posebnu privlačnost gradskog područja za boravak te turistički i poljoprivredni razvoj
- prostorne rezerve za daljnji razvoj i uređenje naselja
- neiskorišteni planirani prostori za razvoj i izgradnju sportsko-rekreacijskih te gospodarskih, u prvom redu turističkih, ali i proizvodno-zanatskih i poslovnih zona,
- mogućnosti korištenja i prenamjene napuštenih (brownfield) lokacija, i napuštenih vojnih zona i građevina
- Površine šuma za gospodarsku namjenu i rekreaciju, lovna područja
- Postojanje autohtonih i tradicijskih vrijednosti.

⁴⁷ dane su osnovne preporuke, za detaljni prikaz mjera i preporuka vidi PRILOG

- Korištenje EU fondova i ostalih izvora financiranja za provedbu razvojnih projekata

Ograničenja:

- Nepovoljna demografska struktura s velikim udjelom starog i ekonomski neaktivnog stanovništva, te nedostatak mladog, kvalitetnog i stručnog kadra. Navedeno u kombinaciji s negativnim migracijskim saldom, dugoročno smanjuje mogućnost demografskog rasta i daljnjeg ukupnog razvoja Grada
- Održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima predstavlja veliki ekonomski teret za Grad
- postojeća izgradnja u okviru nekih planiranih izdvojenih građevinskih područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene, najčešće pojedinačne građevine, umjesto planiranih zona.
- napuštene građevine i naselja bez stanovnika

Ograničenja u odnosu na infrastrukturne sustave:

- većina nerazvrstanih prometnica nezadovoljavajućih tehničkih i prometnih karakteristika za sigurno odvijanje prometa uz česti izostanak nogostupa
- Održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima predstavlja veliki ekonomski teret za Grad
- nedovoljna izgrađenost sustava javne odvodnje
- problem vodoopskrbe u naselju Dedin, učestali problemi neovlaštenog uklanjanja vodomjera i nekontroliranog stalnog ispuštanja vode, poremećaji u vodoopskrbi u višim dijelovima naselja.
- problem nedostupnosti pristupa pojedinim mjerno-regulacijskim kontrolnim oknima uslijed zatrpavanja istih većim količinama materijala.
- nedostatak parkirališnih mjesta u zimskim mjesecima zbog priljeva jednodnevnih posjetitelja
- Postotak priključenosti na širokopojasnu mrežu na području Grada Delnica manji je od prosjeka RH
- Većina ulica u drugoj zoni nema uređene javne parkirne površine ili ih ima premali broj.
- Neka od obilježenih parkirnih mjesta nisu u skladu sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama odnosno sukladni Pravilniku o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama.

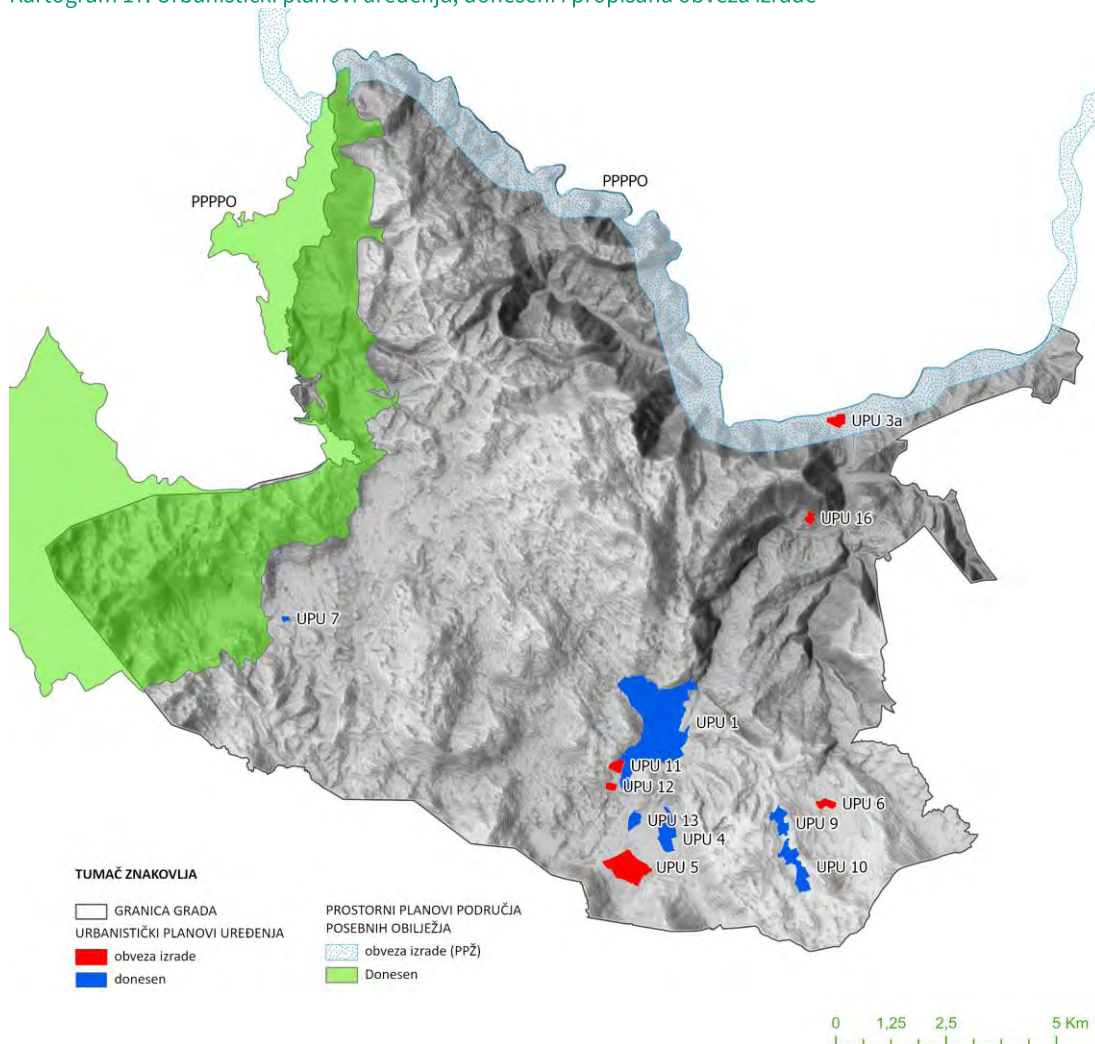
IV.2 Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave

Na prostoru Grada na snazi su planovi državne, regionalne i lokalne razine. Popis važećih prostornih planova dan je u poglavlju III.1.

Kroz PP PGŽ propisana je obaveza izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja za područje doline Kupe, koje obuhvaća šire područje uz tok rijeke Kupe, na području više jedinica lokalne samouprave, između ostalog i Grada Delnica. Prema važećem Zakonu, predmetni plan je državne razine, a obaveza njegove izrade trebala bi se odrediti kroz državni plan prostornog razvoja. Izrada ovog prostornog plana nije u djelokrugu Grada, ali je važno da se Grad, ukoliko dođe do njegove izrade, uključi sa prijedlozima, zahtjevima i mišljenjima.

Od prostornih planova lokalne razine na snazi su Prostorni plan uređenja Grada Delnica, te 6 urbanističkih planova uređenja (popis se nalazi u poglavlju III.1). Također, propisana je obaveza izrade još 6 urbanističkih planova uređenja.

Kartogram 17: Urbanistički planovi uređenja, doneseni i propisana obveza izrade

Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

Potreba izrade novih prostornih planova

Prema Prostornom planu Grada propisana je obaveza izrade sljedećih urbanističkih planova uređenja:

- UPU 3a neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja Brod na Kupi (7,68 ha)
- UPU 11 građevinsko područje ugostiteljsko-turističke i društvene namjene namjene T1-4 i D Ploškovo (5,94 ha)
- UPU 16 etnološke zone Velika Lešnica (2,67 ha)
- UPU 5 građevinskog područja proizvodne namjene 11-4 Javornik (44,03 ha)
- UPU 6 građevinskog područja proizvodne namjene I2-6 Dedin (5,60 ha)
- UPU 12 građevinskog područja proizvodne namjene I2-7 Javornik (2,88 ha)

Potrebno je izraditi propisane urbanističke planove, a preporuča se njihovoj izradi pristupiti u dvije faze:

a) priprema - obuhvaća analitički i programski dio, izradu potrebnih stručnih podloga te druge pripremne radnje (npr. vezano za stratešku procjenu utjecaja na okoliš i ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu).

b) izrada - postupak izrade sukladno proceduri propisanoj Zakonom o prostornom uređenju.

Prije izrade urbanističkih planova uređenja za planirana područja proizvodne namjene (UPU 5, UPU 6 i UPU 12) izvršiti usklađenje PPUG s županijskim planom (detaljnije objašnjeno u nastavku)

Potreba izrade izmjena i dopuna prostornih planova

Ovim izvješćem utvrđena je **potreba izrade izmjena i dopuna PPUG-a Delnice** te izrada izmjena i dopuna urbanističkih planova uređenja (kada su navedene potrebe primjenjive na njih). U nastavku se navode obveze usklađenja i druge preporuke.

Izmjenom i dopunom PPUG Delnice potrebno je;

- izvršiti usklađenje ukupno planiranih površina zona gospodarske (poslovne i proizvodne) namjene prema uvjetima iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije. Prethodno izvršiti detaljnu analizu postojeće izgrađenosti zona, funkcioniranja i namjena zona, mogućnosti i potreba prenamjene. Po izvršenim izmjenama PPUG, prema potrebi izmijeniti i odgovarajuće urbanističke planove uređenja.
- Preispitati mogućnosti prenamjene zona posebne namjene u okviru maksimalnih površina gospodarskih zona dozvoljenih prema PP PGŽ
- izvršiti provjeru i ispravak ukupno planiranih površina građevinskih područja naselja, ali i drugih namjena, izvršiti analizu stvarne izgrađenosti.
- uskladiti maksimalne kapacitete i površine ugostiteljsko-turističkih zona s PP PGŽ, također uskladiti namjenu i način funkcioniranja područja s planiranim iz PP PGŽ (odnosi se prvenstveno na urbanističke planove uređenja - građevna područja T2 Velike i Male Polane

planirana su kao vrsta T2 odnosno turističko naselje, što prema PP PGŽ podrazumijeva da se radi o jedinstvenoj funkcionalnoj cjelini (građevnoj čestici), a što nije slučaj s predmetnom zonom. Naime, prema uvjetima urbanističkih planova dozvoljena je i planirana gradnja pojedinačnih smještajnih građevina.

- uskladiti način planiranja područja trenutno određenog kao namjena društvena namjena D s PP PGŽ. Prema PP PGŽ nije planirano formiranje građevinskih područja izdvojene namjene za društvene djelatnosti, već se takve djelatnosti obično planiraju kao dio građevinskih područja naselja.
- planiranje građevina specifične namjene društvenih djelatnosti i smještajnih građevina izvan utvrđenih građevinskih područja – sportsko-rekreativne i zdravstvene građevine – uskladiti s uvjetima PP PGŽ. Planiranje pojedinih navedenih vrsta građevina moguće je prema PP PGŽ samo na planom određenim građevinskim zemljištima, ne neposrednom provedbom na području cijelog Grada.
- Temeljem smjernica izrađene Studije *Prostorni identiteti ruralnih naselja Gorskog kotara* (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, 2022.-2023.) potrebno je izvršiti analizu prostornog identiteta za sva naselja Grada Delnice, preispitati uvjete određene za gradnju građevina u građevinskim područjima naselja, u skladu sa smjernicama danim Studijom.
- U PPUG-u Delnice za naselje Delnice kao i urbanističkim planom uređenja naselja Delnice preispitati mogućnost ostvarenja smjernica iz PPPGŽ-a propisanih za naselje Delnice kao središnjeg naselja mikroregije : udio površina namijenjenih odmoru (sportsko-rekreacijska namjena, parkovi, dječja igrališta i površine zaštitnog zelenila) min. 10% naselja, udio površina namijenjenih radu (poslovna i ugostiteljsko-turistička namjena) najviše 30% površine naselja te udio površina namijenjenih prometu do 20% naselja.
- Naselje Delnice, kao centar mikroregije nema propisan minimalan sadržaj u sportu atletiku (atletski stadion, atletsku stazu i/ili dvoranu za tu namjenu).
- preispitati planirane sadržaje u planu u odnosu na utvrđene prirodne vrijednosti iz Priloga ovog izvješća. Dopuniti mjere zaštite prirodnih vrijednosti na odgovarajući način uzimajući u obzir prijedloge iz Priloga. Preispitati mogućnosti planiranja odgovarajuće zaštite područja travnjaka oko Crnog luga i Šume u dnu dulibe Toriček. Uskladiti s PP PGŽ – prijedlog zaštite u kategoriji spomenik prirode Jagodina stijena iznad Delnica.

Utvrđena je i potreba izrada izmjena i dopuna urbanističkih planova uređenja i to:

- UPU 9 i UPU 10 - uskladiti namjenu i način funkcioniranja područja s planiranim iz PP PGŽ (odnosi se prvenstveno na urbanističke planove uređenja - građevna područja T2 Velike i Male Polane planirana su kao vrsta T2 odnosno turističko naselje, što prema PP PGŽ podrazumijeva da se radi o jedinstvenoj funkcionalnoj cjelini (građevnoj čestici), a što nije slučaj s predmetnom zonom. Naime, prema uvjetima urbanističkih planova dozvoljena je i planirana gradnja pojedinačnih smještajnih građevina). Potrebno je usklađenje sa svim važećim propisima koji su se izmijenili u odnosu na vrijeme izrade Plana.

IV.3 Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Prostorno planiranje

- preporuča se izrada prostornih planova i izrada izmjena i dopuna prostornih planova u skladu sa zaključcima poglavlja IV.2.
- Za sve planove i njihove izmjene i dopune preporuča se prostorno-urbanistička analiza prije izrade izmjena i dopuna važećih prostornih planova te izrade novih UPU-a, a podrazumijeva obradu svih relevantnih tema (analize i studije prostora, programska i urbanističko-arhitektonska rješenja) i predstavlja temelj za izradu programa plana
- Preporuča se pristupiti izradi karte osjetljivosti (u skladu s PP PGŽ), koja treba biti temelj za daljnje analize mogućnosti korištenja i usmjeravanja strateških ciljeva
- preporuča se izrada karte klizišta i karte inventara klizišta za crvene zone na području Grada, prema Smjernicama za primjenu karata klizišta u Republici Hrvatskoj (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2023.)
- Preporuča se izrada analize prostornog identiteta svih naselja te propisivanje uvjeta u prostornom planu temeljem Smjernica iz Studije *Prostorni identiteti ruralnih naselja Gorskog kotara* (JU Zavod PGŽ, 2022.-2023.)
- izrada katastarske izmjere za k.o. Delnice
- Preporuča se provoditi intenzivnu suradnju s lokalnom zajednicom u postupcima izrade i pripreme izrade prostornih planova i drugih rješenja vezanih uz prostor. Potrebno je prezentirati javne interese, u tijeku pripreme, izrade i provedbe planova, u formi anketa, predavanja, javnih tribina i drugih edukativno-participativnih aktivnosti.

Infrastruktura

- Potrebno je redovito unaprjeđenje lokalne prometne i infrastrukturne mreže
 - o U svim budućim projektima rekonstrukcija ili izrade novih ulica na području Grada posvetiti posebnu pažnju na povećanje broja parkirnih mjesta, odnosno njihovo usklađivanje sa zakonskim propisima.
 - o Projekti u tijeku (nakon promatranog razdoblja u Izvešću):
 - Unaprjeđenje lokalne prometne i infrastrukturne mreže:
 - Rekonstrukcija dijela Kamenite i Sajmišne ulice
 - Izgradnja postaja za e-bicikle i nabava bicikala s postoljima i punionicama
 - Izgradnja nogostupa – spoj Lujzinske i ceste prema Brodu na Kupi
 - o Planirani projekti:
 - Rekonstrukcija mosta u Čednju
 - Izgradnja ceste prema stanovima POS-a
 - Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju i sanaciju ulica Zrinske i K. Zvonimira u Delnicama

Javne površine i društvena infrastruktura

- Potrebno je redovito unaprjeđenje javnih površina i društvene infrastrukture
 - o Projekti u tijeku (nakon promatranog razdoblja u Izvešću):

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II • 51000 • Rijeka • Hrvatska • p.p. 283 • OIB: 08444936466
T: ++ 385 51 351 772 • F: ++ 385 51 212 436 • E: zavod@pgz.hr • W: zavod.pgz.hr

- Izgradnja tržnice
- Rekonstrukcija i dogradnja dječjeg vrtića u Delnicama
- Planirani projekti:
 - Uređenje trga ispred Radničkog doma (Trg Grge Marjanovića)
 - Rekonstrukcija stare šumarske škole i prenamjena u Centar za kulturu
 - Rekonstrukcija gradskog stadiona
 - Uređenje igrališta u Lučicama
 - Uređenje Potoka i šetnice
 - Sanacije fasade na kuglani
 - Sanacija krova na Kući Rački
 - Izgradnja adrenalinskog parka u Delnicama
 - Energetska obnova stare škole u Turkima
 - Rekonstrukcija multifunkcionalne dvorane - projekt se odnosi na izgradnja tribina i nadogradnja aneksa (2 etaže) čime se dvorana pretvara u zatvorenu složenu građevinu

Gospodarstvo

- Daljnje unaprjeđenje ključnih gospodarskih djelatnosti.
- Poticanje razvoja malih i srednjih poduzetnika te obrtnika.
- Razvijanje smještajnih kapaciteta uz podizanje kvalitete postojećih.
- Unapređenje turističke ponude.
- Razvoj selektivnih oblika turizma.
- Osmišljeno upravljanje razvojem gospodarskih zona te stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva u planiranim gospodarskim zonama.
- Jačanje financijskog i institucionalnog kapaciteta Grada.
- Planirani projekti: Izgradnja ceste u poslovnoj zoni K-1 u Delnicama

Očuvanje prirodnih vrijednosti i zaštita okoliša

- Preporuča se razvijati programe za povratak i / ili održanje tradicionalnih oblika poljoprivrede ili održive i ekološki utemeljene poljoprivrede kako bi se očuvali barem još postojeći travnjaci i obrađene površine. Općenito su ovi važni stanišni tipovi zbog napuštanja ovih djelatnosti u procesima sukcesije u smjeru šumskih zajednica, zbog čega prijeti gubitak velikog dijela nacionalne bioraznolikosti i jedinstvenih krajobraznih vrijednosti
- Sustavno provoditi mjere zaštite okoliša i prirodne baštine.

Uspostavljanje geografskog informacijskog sustava

- Preporuča se uspostaviti geografski informacijski sustavi (GIS) koji bi kartografski objedinio i učinio dostupnima sve evidencije podataka u prostoru, npr.:
 - važeće dokumente prostornog uređenja za područje Općine,
 - podatke o površinama općih te javnih dobara, osobito o površinama u općinskom vlasništvu,

- o podatke o postojećem stanju i korištenju prostora,
- o podatke o komunalnim građevinama, uključujući programe održavanja i gradnje,
- o druge komunalno važne informacije (način uređenja prometa, korištenje javnih površina i slično),
- o registar nerazvrstanih cesta s prostornim podacima
- o katastar vodova

V. IZVORI PODATAKA

- PP PGŽ, „Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 32/13, 07/17-ispravak, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst, 18/22, 40/22-pročišćeni tekst i 35/23
- Prostorni plan Nacionalnog parka Risnjak, Narodne Novine - Službeni list Republike Hrvatske 2001-23
- PPUG Delnice, "Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 24/02, 11/13 i "Službene novine grada Delnica", broj 4/16, 4/16-proč.tekst i 11/21
- UPU dijela GP ugostiteljsko-turističke i sportsko rekreacijske namjene T3-1 Vela voda (UPU 7), "Službene novine Grada Delnica", broj 05/19
- UPU GP turističko ugostiteljske namjene T-2 Velike Polane (UPU 9), "Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 33/08 i 15/14
- UPU GP turističko-ugostiteljske namjene T-3 Male Polane (UPU 10), Službene novine Primorsko-goranske županije 33/08, 15/14
- UPU GP proizvodne namjene I1-8 Kendar (UPU 13), Službene novine Primorsko-goranske županije, broj 7/14 i Službene novine Grada Delnica, broj 03/20 i 03/20-proč. tekst
- UPU GP proizvodne namjene I1-3 Lučice (UPU 4) - I. ID, "Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 23/07 i 15/14 i "Službene novine Grada Delnica", broj 2/23 i 6/23-proč. tekst
- UPU naselja Delnice - područja poslovne namjene K1 i K2 (UPU 1) , "Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 07/05 i 23/11 i "Službene novine Grada Delnica" broj 2/16, 3/17, 3/17-PT, 3/23 i 6/23-PT
- Plan razvoja Gorskog kotara za razdoblje 2022.-2027.
- Master plan turističkog razvoja Gorskog kotara, 2020.
- Lokalna razvojna strategija LAG-a Gorski kotar 2014. –2020.
- Strateški razvojni program Grada Delnica za razdoblje 2015. do 2020. godine
- Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g.
- Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Delnice, 2021.
- Karte zoniranja podložnosti na klizanje Primorsko-goranske županije – projekt PRI-MJER
- Studija Prostorni identiteti ruralnih naselja Gorskog kotara, 2022.-2023. JU Zavod PGŽ
- GIS baza JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ
- Registar prostornih planova, JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ
- Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, Rijeka
- Registar kulturnih dobara RH
- Grad Delnice
- Hrvatske autoceste d.o.o.,
- Hrvatske ceste d.o.o.,
- Županijska uprava za ceste PGŽ
- HEP ODS d.o.o., Elektroprimorje Rijeka
- HOPS d.o.o.

- HŽ CARGO d.o.o.
- Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice
- Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice
- Podaci HZZ, statistika online
- FINA, infobiz.fina.hr
- Podaci udruženja obrtnika Delnice
- Ministarstvo unutarnjih poslova RH, PU PGŽ, PP Delnice
- <https://gorskikotarbike.com/>

VI. POPIS TABLICA

Tablica 1: Naselja Grada Delnica prema broju stanovnika 2001., 2011. i 2021. godine	16
Tablica 2: Sastavnice kretanja stanovništva u naseljima Grada Delnica u razdoblju 2011. – 2021...19	19
Tablica 3: Pokazatelji dobne strukture stanovništva Grada Delnica 2001., 2011., i 2021.21	21
Tablica 4: Broj privatnih kućanstava prema broju članova u Gradu Delnicama 2001., 2011., 2021. godine	22
Tablica 5: Iskaz prostornih pokazatelja prema PPUG Delnice – izvod iz obrazloženja Plana.....33	33
Tablica 6: Površine građevinskih područja naselja – izvod iz vektorskih podataka plana	36
Tablica 7: Prikaz površina građevinskih područja izvan naselja – izvod iz vektorskih podataka plana	39
Tablica 8: Površine građevinskih područja izvan naselja – izvod iz vektorskih podataka plana, usporedba s podacima iz obrazloženja PPUG	40
Tablica 9: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – poslovne namjene.....41	41
Tablica 10: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – proizvodne namjene.....43	43
Tablica 11: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene45	45
Tablica 12: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene47	47
Tablica 13: Iskaz površina građevinskih područja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene49	49
Tablica 14: Gustoća stanovništva po naseljima Grada Delnice.....53	53
Tablica 15: Broj i gustoća stanova po naseljima Grada Delnice.....55	55
Tablica 16: Broj upisane djece u dječjim vrtićima po godini promatranog razdoblja.....58	58
Tablica 17: Broj upisane djece školi, po godinama izvještajnog razdoblja 2019. do 2022.....59	59
Tablica 18: Podaci o broju polaznika glazbene OŠ i POŠ po upisanim lokalitetima.....59	59
Tablica 19: Podaci o broju polaznika srednje škole u Delnicama za školske godine u promatranom razdoblju Izvešća	60
Tablica 20: Korisnici knjižnice po godinama izvještajnog razdoblja 2019. do 2022.62	62
Tablica 21: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja, Delnice; 2019-2022.....66	66
Tablica 22: Zaposleni u pravnim osobama; Delnice; 2019-2022.; stanje na dan 31. ožujka	66
Tablica 23: Zaposleni u pravnim osobama prema NKD-u 2007. stanje 31. ožujka, Delnice.....67	67
Tablica 24: Nezaposlenost; Delnice, Gorski kotar u cjelini i Primorsko-goranska županija; 2019. - 2022.....68	68
Tablica 25: Nezaposleni prema spolu i razini obrazovanja, Grad Delnice, 2022. godina.....69	69

Tablica 26: Pregled odabranih pokazatelja financijskih rezultata poduzetnika Grada Delnica, razdoblje 2019.-2022.	70
Tablica 27: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima, 2019. i 2022. godina	73
Tablica 27: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti prerađivačke industrije, 2019; 2022. godina	75
Tablica 28: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti građevinarstva, 2019; 2022. godina.....	77
Tablica 29: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti trgovine na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala, 2022. godina	79
Tablica 30: Smještajni kapaciteti; Delnice, 2022. godina.....	82
Tablica 31: Dolasci i noćenja, Delnice, 2019.-2022. godina.....	82
Tablica 32:	85
Tablica 33: Indeks razvijenosti JLS Gorski Kotar, vrijednost osnovnih pokazatelja 2018. (za JLS razdoblje 2014.-2016.)	85
Tablica 34: Prihodi proračuna Grada Delnica u razdoblju 2019.-2022., iznosi u kn.....	86
Tablica 35.: Struktura prihoda poslovanja Grada Delnica po godinama	86
Tablica 36.: Rashodi proračuna Grada Delnica u razdoblju 2019.-2022., iznosi u kn	86
Tablica 37.: Struktura rashoda poslovanja Grada Delnica po godinama.....	87
Tablica 38: Kapitalni projekti Grada Delnica, 2019. – 2022.	87
Tablica 39: Razvrstane ceste Grada Delnica.....	88
Tablica 40: Broj prometnih nesreća u promatranom razdoblju – izuzev autoceste A6.....	94
Tablica 41: Javna parkirališta	95
Tablica 42: Biciklističke staze na području Grada Delnica.....	101
Tablica 43: Pješačke staze na području Grada Delnica.....	103
Tablica 44: Pješačke staze na području Grada Delnica i ostalih općina/gradova Gorskog kotara.	104
Tablica 45: Transportni rad kolodvora Delnice	106
Tablica 46: Popis baznih postaja i antenskih prihvata za razdoblje od 2019. do 2022. godine	106
Tablica 47: Prijenosna električna mreža na području Grada Delnica.....	109
Tablica 48: Distributivna električna mreža.....	109
Tablica 49: Broj kupaca i potrošnja električne energije na području Grada Delnica.....	109
Tablica 50: Broj priključka vodoopskrbe na području Grada Delnica	111
Tablica 51: Potrošnja vode na području Grada Delnica u predmetnom razdoblju	111
Tablica 52: Broj priključaka odvodnje na području Grada Delnica	113
Tablica 53: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda na području Grada Delnica	113
Tablica 54: Količine prikupljenog otpada u predmetnom razdoblju	118
Tablica 55: Prirodne površine	120
Tablica 56: Popis površinskih stanišnih tipova većih prirodnih vrijednosti (prema NKS / NATURA klasifikaciji)	126
Tablica 57: Zaštićena područja na području Grada Delnice (dijelom ili u cijelosti unutar obuhvata Grada).....	131

Tablica 58. Krajobrazni tipovi na području Gorskog kotara.....	136
Tablica 59: Zaštićena kulturna dobra na području Grada Delnice.....	138
Tablica 60: Obvezni prostorni pokazatelji.....	147
Tablica 61: Popis važećih prostornih planova na području Grada Delnica u promatranom razdoblju	151
Tablica 62: Popis donesenih izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Delnica.....	153
Tablica 63: Analiza provedbe prioriteta i aktivnosti iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru.....	158
Tablica 64: Projekti koje je provodio Grad u izvještajnom razdoblju (prikazani su samo projekti koji su vezani uz prostor)	162

VII. POPIS KARTOGRAMA

Kartogram 1: Položaj Grada Delnica u odnosu na teritorijalni ustroj Primorsko-goranske županije	8
Kartogram 2: Naselja na području Grada Delnica	9
Kartogram 3: Položaj Grada Delnica u okviru podjele na funkcionalne cjeline Primorsko-goranske županije – mikoregije i prostorne cjeline.....	23
Kartogram 4: Izvod iz PPUG Delnice – Korištenje i namjena površina.....	32
Kartogram 5: Izvod iz PPUG Delnice - Građevinska područja naselja	35
Kartogram 6: Prometna infrastruktura (samo razvrstane ceste) na području Grada.....	96
Kartogram 7: Biciklističke etape Goranske biciklističke transversale na području Grada Delnica	99
Kartogram 8: Biciklističke rute Goranske biciklističke transversale na području Grada Delnica.....	100
Kartogram 9: Biciklističke staze na području Grada Delnica	102
Kartogram 10: Pješačke (planinarske) staze na području Grada Delnica	105
Kartogram 11: Vodoopskrbna mreža na području Grada Delnice.....	112
Kartogram 12: Ovodnja na području Grada Delnice	114
Kartogram 13: Vodozaštitne zone, izvorišta i vodotoci na području Grada Delnice.....	122
Kartogram 14: Prirodne vrijednosti – zaštićena područja i područja predložena za zaštitu prema PPUG.....	133
Kartogram 15: Ekološka mreža na području Grada Delnice	135
Kartogram 16: Krajobrazna područja na području Grada Delnice prema Krajobraznoj osnovi PGŽ	137
Kartogram 17: Urbanistički planovi uređenja, doneseni i propisana obveza izrade	168

VIII. POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Stope nataliteta i mortaliteta stanovništva Grada Delnica u razdoblju 2011.-2021.	18
Grafikon 2: Dobno-spolna piramida stanovništva Grada Delnica 2021. godine	21
Grafikon 3: Udio u ostvarenim ukupnim prihodima poduzetnika Grada Delnica, 2022. godina.....	75
Grafikon 4: Obrtnici i zaposleni kod obrtnika; Delnice, 2019.-2022. godina.....	80
Grafikon 5: Broj dolazaka stranih i domaćih turista u grad Delnice od siječnja do prosinca 2022. godine	83
Grafikon 6: PGDP i PLDP na autocesti A6 u desetogodišnjem razdoblju.....	89
Grafikon 7: PGDP i PLDP na DC32 u četverogodišnjem razdoblju	90
Grafikon 8. Brojanje prometa na županijskoj cesti ŽC5033	92
Grafikon 9. Stanje kolnika na županijskim i lokalnim cestama	93

Grafikon 10: Brzine interneta širokopojasne mreže (kućanstva)	108
Grafikon 11: Dostupnost širokopojasnog interneta (bez pokretnih mreža) područje Grada Delnica	108
Grafikon 12: Pregled izdanih akata na području Grada Delnica za razdoblje 2019. - 2022.	154

IX. POPIS SLIKA

Slika 1: Položaj područja Grada Delnice	10
Slika 2: Položaj delničkog koridora (I - označen „kariranim“ uzorkom, prema Bogner i sur. 1975).....	11
Slika 3: Pregledna karta raznolikosti geološke podloge Gorskog kotara	13
Slika 4: Položaj područja Grada Delnice (crvena kružnica) u odnosu na današnju distribuciju Köppen-Geigerove klimatskih tipova u Hrvatskoj (prema: Beck i sur. 2018).....	14
Slika 5: GP naselja Bela Vodica, Grbajel, Guče selo, Zamost Brodski, Belo - izgrađeni i neizgrađeni dio i DOF 2020	38
Slika 6: GP zone K2-2 i DOF 2020	42
Slika 7: Područja planiranih građevinskih područja gospodarske-proizvodne namjene	44
Slika 8: Područja planiranih građevinskih područja gospodarske - ugostiteljsko-turističke namjene	46
Slika 9: Područja planiranih Groblja na području Grada Delnice.....	48
Slika 10: Građevinsko područje društvene namjene (D)	49
Slika 11: Površine određene kao građevinska zemljišta izvan građevnog područja infrastrukturne (IS), posebne namjene (N) i za iskorištavanje mineralnih sirovina (E), građevina komunalne namjene (OK).....	50
Slika 12: Površine određene kao građevinska zemljišta izvan građevnog područja namijenjena za gradnju sportsko-rekreacijskih građevina.....	51
Slika 13: Raskrižje državnih cesta DC3 i DC32.....	90
Slika 14: Raskrižje DC32 i nerazvrstane ceste za Sović Laz.....	91
Slika 15: Lokalna cesta LC58116 kod Željezničkog kolodvora Delnice	93
Slika 16: Parkiralište u Supilovoj ulici uz prometnicu	95
Slika 17: Autobusni kolodvor Delnice.....	97
Slika 18: Punionica za e-bicikle smještena u centralnom naselju Grada Delnica i naselju Crni Lug	103
Slika 19: Željeznički kolodvor Delnice.....	106
Slika 20: Punionica za električna vozila HEP ELEN uz DC3.....	115
Slika 21: Paketomat ispred trgovačkog centra „Lidl“ u Delnicama	116
Slika 22: Reciklažno dvorište Delnice na lokaciji Sović Laz.....	119
Slika 23: Glavni tipovi (klimazonalni) vegetacije Hrvatske s položajem područja Grada Delnice	124
Slika 24: Krajobrazni tipovi Gorskog kotara.....	136
Slika 25: Isječak iz Karte zoniranja podločnosti na klizanje Primorsko-goranske županije za područje Grada Delnice i usporedba s GP naselja na području Grada Delnice (dolje desno)	146